

SLUŽBENI VJESNIK

2025.

BROJ: 108	ČETVRTAK, 18. PROSINCA 2025.	GODINA LXXI
-----------	------------------------------	-------------

S A D R Ź A J

OPĆINA TOPUSKO		- Plan upravljanja destinacijom 2025.- 2029. Topusko	4538
AKTI MANDATNE KOMISIJE			
2.	Izvešće o provedenim dopunskim izborima članova Općinskog vijeća Općine Topusko iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine i verifikaciji mandata vijećnika	4484	
AKTI OPĆINSKO VIJEĆE			
64.	Proračun Općine Topusko za 2026.	4484	
65.	Višegodišnji plan uravnoteženja Proračuna Općine Topusko za 2026. godinu s projekcijama za 2027. i 2028. godinu	4530	
66.	Odluka o izvršavanju Proračuna Općine Topusko za 2026. godinu	4530	
67.	Odluka o raspoređivanju sredstava iz Proračuna Općine Topusko za 2026. godinu za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih vijećnika zastupljenih u Općinskom vijeću Općine Topusko	4534	
68.	Odluka o osnivanju Vijeća za prevenciju komunalnog kriminaliteta	4535	
69.	Odluka o sufinanciranju troškova umjetnog osjemenjivanja goveda na području Općine Topusko	4536	
70.	Odluka o dozvoljavanju Hrvatskom Telekomu d.d. služnost za izgradnju FTTH mreže u naselju Topusko	4536	
71.	Odluka o davanju prethodne suglasnosti na predložene Izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Dječjeg vrtića Vjeverica Topusko	4537	
72.	Odluka o usvajanju Plana upravljanja destinacijom Općine Topusko za razdoblje od 2025. - 2029. godine	4537	
73.	Program građenja komunalne infrastrukture Općine Topusko za 2026. godinu	4620	
74.	Program održavanja komunalne infrastrukture Općine Topusko za 2026. godinu	4623	
75.	Program utroška sredstava šumskog doprinosa za 2026. godinu	4624	
76.	Program ostvarivanja javnih potreba u društvenim djelatnostima Općine Topusko u 2026. godini	4625	
77.	Program zaštite kulturnih dobara na području Općine Topusko za 2026. godinu	4626	
78.	Program utroška sredstava turističke pristojbe u 2026. godini	4626	
79.	Program utroška sredstava naknade za zadržavanje nezakonito izgrađene zgrade u prostoru za 2026. godinu	4627	
80.	Program korištenja sredstava od prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske na području Općine Topusko u 2026. godini	4627	
81.	Program smjernica i aktivnosti općinskih tijela Općine Topusko u 2026. godini	4627	
82.	Plan djelovanja Općine Topusko u području prirodnih nepogoda u 2026. godini	4628	
83.	Plan razvoja sustava civilne zaštite za 2026. godinu s trogodišnjim financijskim učincima	4630	
84.	Izvešće o izvršenju Plana zaštite od požara Općine Topusko u 2025. godini	4631	
85.	Analiza stanja sustava civilne zaštite na području Općine Topusko u 2025. godini	4631	

OPĆINA TOPUSKO

AKTI MANDATNE KOMISIJE

2.

Na temelju članka 41. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25) i članka 4. stavka 3. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 20/21), Mandatna komisija Općinskog vijeća Općine Topusko, na 5. sjednici Općinskog vijeća Općine Topusko održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, podnosi

IZVJEŠĆE

o provedenim dopunskim izborima članova Općinskog vijeća Općine Topusko iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine i verifikaciji mandata vijećnika

I.

Nakon dopunskih izbora za člana Općinskog vijeća Općine Topusko iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine, koji su provedeni 5. listopada 2025. godine, kandidacijska lista je dobila sljedeći broj mjesta u Općinskom vijeću Općine Topusko:

1. SAMOSTALNA DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA - SDSS 1

II.

U Općinsko vijeće Općine Topusko izabran je:

- s kandidacijske liste SAMOSTALNA DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA - SDSS:
 1. Predrag Novaković.

III.

Na osnovi članka 107., u svezi članka 103. Zakona o lokalnim izborima (»Narodne novine«, broj 144/12, 121/16, 98/19, 42/20, 144/20 i 37/21) i članka 20. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (»Narodne novine«, broj 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11), utvrđuje se da je na provedenim dopunskim izborima u Općinskom vijeću Općine Topusko osigurana zastupljenost pripadnika srpske nacionalne manjine.

IV.

Sukladno točki II. ovog Izvješća, verificira se mandat sljedećem članu Općinskog vijeća Općine Topusko:

1. Predrag Novaković.

V.

Ovo Izvješće objavit će se u »Službenom vjesniku«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE
MANDATNA KOMISIJA

KLASA: 029-02/25-01/01
URBROJ: 2176-18-01-25-2
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik
Janko Sukalić, v.r.

AKTI OPĆINSKOG VIJEĆA

64.

Na temelju članka 42. Zakona o proračunu (»Narodne novine«, broj 144/21), članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25) i prijedloga općinskog načelnika Općine Topusko, Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. redovnoj sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

PRORAČUN

Općine Topusko za 2026.

Članak 1.

	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
	1	2	3	4	5
A. RAČUN PRIHODA I RASHODA					
6 Prihodi poslovanja	6.189.266,00	5.335.500,70	6.315.644,00	5.927.806,00	5.894.406,00
7 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	16.000,00	80.000,00	33.000,00	33.000,00	33.000,00
3 Rashodi poslovanja	2.799.666,00	3.138.121,00	3.043.033,00	2.519.195,00	2.095.795,00
4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.405.600,00	2.933.600,00	3.659.600,00	3.609.100,00	4.092.100,00
RAZLIKA VIŠAK / MANJAK	0,00	-656.220,30	-353.989,00	-167.489,00	-260.489,00
B. RAČUN ZADUŽIVANJA / FINANCIRANJA					
8 Primici od financijske imovine i zaduživanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5 Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NETO ZADUŽIVANJE / FINANCIRANJE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C. RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA (VIŠAK PRIHODA I REZERVIRANJA)					
9 Vlastiti izvori	0,00	656.220,30	353.989,00	167.489,00	260.489,00
VIŠAK + NETO ZADUŽIVANJA / FINANCIRANJA + RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Članak 2.

Prihodi i primici te rashodi i izdaci po računima utvrđuju se u računu prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za 2026. godinu kako slijedi:

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

BROJ KONTA	VRSTA PRIHODA / IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
		1	2	3	4	5
6	Prihodi poslovanja	6.189.266,00	5.335.500,70	6.315.644,00	5.927.806,00	5.894.406,00
61	Prihodi od poreza	800.000,00	800.000,00	867.200,00	868.700,00	869.700,00
611	Porez i prirez na dohodak					
6111	Porez i prirez na dohodak od nesamostalnog rada					
612	Porez na dobit					
6121	Porez na dobit od poduzetnika					

BROJ KONTA	VRSTA PRIHODA / IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
		1	2	3	4	5
613	Porezi na imovinu					
6131	Porez na kuće za odmor i javne površine					
6134	Povremeni porezi na imovinu					
614	Porezi na robu i usluge					
6142	Porez na promet					
6145	Porezi na korištenje dobara ili izvođenje aktivnosti					
63	Pomoći unutar općeg proračuna	4.724.266,00	3.800.500,70	4.814.244,00	4.531.106,00	4.491.706,00
633	Pomoći iz proračuna					
6331	Tekuće pomoći iz proračuna					
6332	Kapitalne pomoći iz proračuna					
638	Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava					
6381	Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava					
6382	Kapitalne pomoći temeljem prijenosa EU					
634	Pomoći od ostalih subjekata unutar op. prorač					
6341	Tekuće pomoći od HZZZ					
6342	Kapitalne pomoći od ostalih subjekata					
635	Pomoći fiskalnog izravnanja					
6353	Pomoći fiskalnog izravnanja					
64	Prihodi od imovine	220.000,00	220.000,00	80.000,00	10.000,00	10.000,00
641	Prihodi od financijske imovine					
6413	Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju					
642	Prihodi od nefinancijske imovine					
6421	Naknade za koncesije					
6422	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine					
6423	Naknada za korištenje nefinancijske imovine					
6424	Naknada za ceste					
6429	Ostali prihodi od nefinancijske imovine					
65	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	430.000,00	500.000,00	539.200,00	503.000,00	508.000,00
651	Administrativne (upravne) pristojbe					
6512	Gradske i općinske pristojbe i naknade					
6514	Ostale pristojbe i naknade					
652	Prihodi po posebnim propisima					
6522	Prihodi vodnog gospodarstva					
6524	Doprinosi za šume					
6526	Ostali nespomenuti prihodi					
653	Komunalni doprinosi i naknade					
6531	Komunalni doprinosi					
6532	Komunalna i vodna naknada					
6533	Naknade za priključak					

BROJ KONTA	VRSTA PRIHODA / IZDATAKA	Plan	Tekući plan	Plan	Projekcije	Projekcije
		2025.	2025.	2026.	2027.	2028.
		1	2	3	4	5
66	Ostali prihodi	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
661	Prihodi koje proračun i proračunski korisnici ostvare obavljanjem poslova na tržištu (vlastiti prihodi)					
6615	Prihodi od pruženih usluga					
662	Kazne					
663	Donacije od pravnih i fizičkih osoba					
664	Prihodi za financiranje rashoda poslovanja					
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	16.000,00	80.000,00	33.000,00	33.000,00	33.000,00
71	Prihodi od prodaje neproizvodne imovine	9.000,00	40.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00
711	Prihodi od prodaje materijalne imovine - prirodnih bogatstava					
7111	Zemljište					
72	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	7.000,00	40.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
721	Prihodi od prodaje građevinskih objekata					
7211	Stambeni objekti					
7231	Prijevozna sredstva u cestovnom prometu					

RASHODI POSLOVANJA - OPĆI DIO

BROJ KONTA	VRSTA PRIHODA / IZDATAKA	Plan	Tekući plan	Plan	Projekcije	Projekcije
		2025.	2025.	2026.	2027.	2028.
		1	2	3	4	5
33	Rashodi poslovanja	2.799.666,00	3.138.121,00	3.043.033,00	2.519.195,00	2.095.795,00
331	Rashodi za zaposlene	1.050.696,00	1.123.696,00	1.199.488,00	1.095.850,00	816.450,00
311	Plaće					
3111	Plaće za redovan rad					
3112	Paušalni troškovi prehrane					
3113	Plaće za prekovremeni rad					
312	Ostali rashodi za zaposlene					
3121	Ostali rashodi za zaposlene					
313	Doprinosi na plaće					
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje					
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti					
32	Materijalni rashodi	817.316,00	992.901,00	941.201,00	778.001,00	734.001,00
321	Naknade troškova zaposlenima					
3211	Službena putovanja					

BROJ KONTA	VRSTA PRIHODA / IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
		1	2	3	4	5
3212	Naknade za prijevoz, rad na terenu i odvojeni život					
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika					
3214	Naknada za kor. priv. aut. u sl. svrhe					
322	Rashodi za materijal i energiju					
3221	Uredski materijala i ostali materijalni rashodi					
3222	Materijal i sirovine					
3223	Energija					
3225	Sitni inventar i autogume					
3227	Službena zaštitna odjeća i obuća (civil. zaštita)					
323	Rashodi za usluge					
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza					
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja					
3233	Usluge promidžbe i informiranja					
3234	Komunalne usluge					
3235	Zakupnine i najamnine					
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge					
3237	Intelektualne i osobne usluge					
3238	Računalne usluge					
3239	Ostale usluge					
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa					
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa					
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja					
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i sl.					
3292	Premije osiguranja					
3293	Reprezentacije					
3294	Članarine					
3295	Pristojbe i naknade					
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja					
34	Financijski rashodi	5.700,00	5.700,00	10.500,00	10.500,00	10.500,00
342	Kamate za primljene zajmove					
3423	Kamate za primljene kredite i zajmove od kreditnih i ostalih financijskih institucija					
343	Ostali financijski rashodi					
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa					
3433	Zatezne kamate					
3434	Ostali nespomenuti financijski rashodi					
36	Pomoći unutar općeg proračuna					
363	Kapitalne pomoći unutar općeg proračuna					

BROJ KONTA	VRSTA PRIHODA / IZDATAKA	Plan					Projekcije	
		2025. 1	Tekući plan 2025. 2	Plan 2026. 3	2027. 4	2028. 5		
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	128.800,00	102.800,00	106.500,00	99.500,00	89.500,00		
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna							
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu							
3722	Naknade građanima i kućanstvima u naravi							
3723	Naknade građanima i kućanstvima iz EU sredstava							
38	Donacije i ostali rashodi	797.154,00	913.024,00	785.344,00	535.344,00	445.344,00		
381	Tekuće donacije							
3811	Tekuće donacije u novcu							
3812	Tekuće donacije u naravi							
382	Kapitalne donacije							
383	Kazne penali i naknade štete							
385	Izvanredni rashodi							
386	Kapitalne pomoći							
3861	Kapitalne pomoći trgovačkim društvima							
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.405.600,00	2.933.600,00	3.659.600,00	3.609.100,00	4.092.100,00		
41	Rashodi za nabavu neproizvodne imovine	30.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00		
411	Materijalna imovina - prirodna bogatstva							
4111	Zemljište							
412	Nematerijalna imovina							
4126	Ostala nematerijalna imovina							
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	3.352.600,00	2.868.600,00	3.594.600,00	3.544.100,00	4.027.100,00		
421	Građevinski objekti							
4212	Poslovni objekti							
4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti							
4214	Ostali građevinski objekti							
422	Postrojenja i oprema							
4221	Uredska oprema i namještaj							
4223	Oprema za održavanje i zaštitu							
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene							
423	Prijevozna sredstva							
4231								
424	Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti							
4241	Knjige							
426	Nematerijalna proizvedena imovina							
4262	Ulaganje u računalne programe							
4263	Umjetnička literarna i znanstvena djela							
4264	Ostala nematerijalna imovina							

BROJ KONTA	VRSTA PRIHODA / IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
		1	2	3	4	5
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00
451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
4511	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
B. RAČUN ZADUŽIVANJA / FINANCIRANJA						
BROJ KONTA	VRSTA PRIHODA / IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
		1	2	3	4	5
8	Primici od financijske imovine i zaduživanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
84	Primici od zaduživanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
843	Primljeni zajmovi od trgovačkih društava u javnom sektoru					
5	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
54	Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova					
544	Otplata glavnice primljenih zajmova od banaka i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora					
5443	Otplata glavnice primljenih kredita od tuzemnih kreditnih institucija					
C. RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA						
BROJ KONTA	VRSTA PRIHODA / IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
		1	2	3	4	5
9	Vlastiti izvori	0,00	656.220,30	353.989,00	167.489,00	260.489,00
92	Rezultat poslovanja	0,00	656.220,30	353.989,00	167.489,00	260.489,00
922	Višak / manjak prihoda	0,00	656.220,30	353.989,00	167.489,00	260.489,00
UKUPNI PRIHODI						
Višak / manjak prihoda		6.205.266,00	5.415.500,70	6.348.644,00	5.960.806,00	5.927.406,00
		0,00	656.220,30	353.989,00	167.489,00	260.489,00
UKUPNI PRIHODI ZA RASPORED						
		6.205.266,00	6.071.721,00	6.702.633,00	6.128.295,00	6.187.895,00
UKUPNI RASHODI						
		6.205.266,00	6.071.721,00	6.702.633,00	6.128.295,00	6.187.895,00
RAZLIKA						
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Prihodi i rashodi prema izvorima financiranja:

PRIHODI PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

ŠIFRA IZVORA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
1 Opći prihodi i primici	800.000,00	1.456.220,30	1.221.189,00	1.036.189,00	1.130.189,00
11 Opći prihodi i primici	800.000,00	800.000,00	867.200,00	868.700,00	869.700,00
Preneseni opći prihodi i primici iz prethodnih godina	0,00	656.220,30	353.989,00	167.489,00	260.489,00
2 Doprinosi					
3 Vlastiti prihodi	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
31 Vlastiti prihodi	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
Preneseni vlastiti prihodi					
4 Prihodi za posebne namjene	665.000,00	720.000,00	619.200,00	513.000,00	518.000,00
40 Prihodi od komunalne naknade i komunalnog doprinosa			292.000,00	260.000,00	260.000,00
42 Prihodi od spomeničke rente			80.000,00	10.000,00	10.000,00
43 Ostali prihodi za posebne namjene			247.200,00	243.000,00	248.000,00
Preneseni prihodi za posebne namjene iz prethodnih godina					
5 Pomoći	4.724.266,00	3.800.500,70	4.814.244,00	4.531.106,00	4.491.706,00
50 Pomoći iz državnog proračuna	1.699.488,00	1.227.850,00	1.699.488,00	1.227.850,00	1.218.450,00
5011 Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke (fiskalno izravnanje)	1.699.488,00	1.227.850,00	1.699.488,00	1.227.850,00	1.218.450,00
5012 Pomoći iz državnog proračuna kroz nacionalno sufinanciranje EU projekta					
52 Ostale pomoći	207.256,00	103.256,00	207.256,00	103.256,00	73.256,00
56 Fondovi EU	2.874.500,00	3.200.000,00	2.874.500,00	3.200.000,00	3.200.000,00
561 Europski socijalni fond plus	472.000,00	320.000,00	472.000,00	320.000,00	0,00
563 Europski fond za regionalni razvoj	840.000,00	2.880.000,00	840.000,00	2.880.000,00	3.000.000,00
565 Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj	1.562.500,00	0,00	1.562.500,00	0,00	200.000,00
581 Mehanizam za oporavak i otpornost	33.000,00	0,00	33.000,00	0,00	0,00
Prenesene pomoći iz prethodnih godina					
6 Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

ŠIFRA IZVORA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
7 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine i nadoknade šteta s osnova osiguranja	16.000,00	80.000,00	33.000,00	33.000,00	33.000,00
71 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine i nadoknade šteta s osnova osiguranja	16.000,00	80.000,00	33.000,00	33.000,00	33.000,00
Preneseni prihodi od prodaje nef. imovine					
8 Namjenski primici od zaduživanja					
UKUPNO	6.205.266,00	6.071.721,00	6.702.633,00	6.128.295,00	6.187.895,00
RASHODI PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA					
ŠIFRA IZVORA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
1 Opći prihodi i primici	1.417.314,00	1.503.769,00	1.221.189,00	1.036.189,00	1.130.189,00
11 Opći prihodi i primici	1.417.314,00	1.503.769,00	1.221.189,00	1.036.189,00	1.130.189,00
2 Doprinosi					
3 Vlastiti prihodi	0,00	0,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
31 Vlastiti prihodi	0,00	0,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
4 Prihodi za posebne namjene	476.000,00	672.000,00	619.200,00	513.000,00	518.000,00
40 Prihodi od komunalne naknade i komunalnog doprinosa	307.000,00	313.000,00	292.000,00	260.000,00	260.000,00
42 Prihodi od spomeničke rente	129.000,00	129.000,00	80.000,00	10.000,00	10.000,00
43 Ostali prihodi za posebne namjene	40.000,00	230.000,00	247.200,00	243.000,00	248.000,00
5 Pomoći	4.281.952,00	3.805.952,00	4.814.244,00	4.531.106,00	4.491.706,00
50 Pomoći iz državnog proračuna	1.448.196,00	1.485.196,00	1.699.488,00	1.227.850,00	1.218.450,00
5011 Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke (fiskalno izravnanje)	1.448.196,00	1.485.196,00	1.699.488,00	1.227.850,00	1.218.450,00
5012 Pomoći iz državnog proračuna kroz nacionalno sufinanciranje EU projekta					
52 Ostale pomoći	83.256,00	117.256,00	207.256,00	103.256,00	73.256,00
56 Fondovi EU	2.717.500,00	2.170.500,00	2.874.500,00	3.200.000,00	3.200.000,00
561 Europski socijalni fond plus	412.500,00	485.500,00	472.000,00	320.000,00	0,00
563 Europski fond za regionalni razvoj	705.000,00	85.000,00	840.000,00	2.880.000,00	3.000.000,00
565 Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj	1.600.000,00	1.600.000,00	1.562.500,00	0,00	200.000,00
581 Mehanizam za oporavak i otpornost	33.000,00	33.000,00	33.000,00	0,00	0,00

ŠIFRA IZVORA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
6 Donacije					
7 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine i nadoknade šteta s osnova osiguranja	30.000,00	90.000,00	33.000,00	33.000,00	33.000,00
71 Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i nadoknade šteta s osnova osiguranja	30.000,00	90.000,00	33.000,00	33.000,00	33.000,00
8 Namjenski primici od zaduživanja					
UKUPNO	6.205.266,00	6.071.721,00	6.702.633,00	6.128.295,00	6.187.895,00

Rashodi prema funkcionalnoj klasifikaciji za period od 01.01-31.12.2026. godine:

	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
VRSTA PRIHODA / IZDATAKA					
01 Opće javne usluge	717.775,00	737.945,00	812.545,00	769.545,00	739.545,00
011 Izvršna i zakonodavna tijela, financijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	168.019,00	145.189,00	137.289,00	124.289,00	124.289,00
0111 Izvršna i zakonodavna tijela, financijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	165.999,00	143.169,00	135.269,00	122.269,00	122.269,00
0112 Financijski i fiskalni poslovi	2.020,00	2.020,00	2.020,00	2.020,00	2.020,00
013 Opće usluge	519.756,00	502.756,00	585.256,00	585.256,00	585.256,00
0131 Opće usluge vezane uz službenike	501.756,00	478.756,00	543.256,00	543.256,00	543.256,00
0133 Ostale opće usluge	18.000,00	24.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00
016 Opće javne usluge koje nisu drugdje svrstane	30.000,00	90.000,00	90.000,00	60.000,00	30.000,00
0160 Opće javne usluge koje nisu drugdje svrstane	30.000,00	90.000,00	90.000,00	60.000,00	30.000,00
03 Javni red i sigurnost	44.600,00	56.600,00	56.600,00	56.600,00	56.600,00
032 Usluge protupožarne zaštite	40.000,00	52.000,00	52.000,00	52.000,00	52.000,00
0320 Usluge protupožarne zaštite	40.000,00	52.000,00	52.000,00	52.000,00	52.000,00
036 Rashodi za javni red i sigurnost koji nisu drugdje svrstani	4.600,00	4.600,00	4.600,00	4.600,00	4.600,00
0360 Rashodi za javni red i sigurnost koji nisu drugdje svrstani	4.600,00	4.600,00	4.600,00	4.600,00	4.600,00
04 Ekonomski poslovi	2.239.000,00	2.580.000,00	2.240.000,00	587.000,00	657.000,00
041 Opći ekonomski, trgovački i poslovi vezani uz rad	35.000,00	35.000,00	30.000,00	35.000,00	35.000,00
0412 Opći ekonomski i trgovački poslovi	35.000,00	35.000,00	30.000,00	35.000,00	35.000,00
045 Promet	2.171.000,00	2.512.000,00	2.177.000,00	552.000,00	622.000,00
0451 Cestovni promet	2.171.000,00	2.512.000,00	2.177.000,00	552.000,00	622.000,00
049 Ekonomski poslovi koji nisu drugdje svrstani	33.000,00	33.000,00	33.000,00	0,00	0,00
0490 Ekonomski poslovi koji nisu drugdje svrstani	33.000,00	33.000,00	33.000,00	0,00	0,00
05 Zaštita okoliša	430.000,00	487.000,00	501.000,00	169.000,00	143.000,00
051 Gospodarenje otpadom	35.000,00	25.000,00	81.000,00	5.000,00	0,00
0510 Gospodarenje otpadom	35.000,00	25.000,00	81.000,00	5.000,00	0,00

VRSTA PRIHODA / IZDATAKA		Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
052	Gospodarenje otpadnim vodama	350.000,00	353.000,00	180.000,00	100.000,00	100.000,00
0520	Gospodarenje otpadnim vodama	350.000,00	353.000,00	180.000,00	100.000,00	100.000,00
053	Smanjenje zagađivanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0530	Smanjenje zagađivanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
056	Poslovi i usluge zaštite okoliša koji nisu drugdje svrstani	45.000,00	109.000,00	240.000,00	64.000,00	43.000,00
0560	Poslovi i usluge zaštite okoliša koji nisu drugdje svrstani	45.000,00	109.000,00	240.000,00	64.000,00	43.000,00
06	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	927.000,00	765.900,00	1.146.000,00	2.288.000,00	1.468.000,00
061	Razvoj stanovanja	441.500,00	57.500,00	441.500,00	101.500,00	1.500,00
0610	Razvoj stanovanja	441.500,00	57.500,00	441.500,00	101.500,00	1.500,00
062	Razvoj zajednice	26.500,00	28.500,00	26.500,00	26.500,00	26.500,00
0620	Razvoj zajednice	26.500,00	28.500,00	26.500,00	26.500,00	26.500,00
063	Opskrba vodom	160.000,00	461.900,00	278.000,00	390.000,00	570.000,00
0630	Opskrba vodom	160.000,00	461.900,00	278.000,00	390.000,00	570.000,00
064	Ulična rasvjeta	50.000,00	60.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00
0640	Ulična rasvjeta	50.000,00	60.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00
066	Rashodi vezani uz stanovanje i kom. pogodnosti koji nisu drugdje svrstani	249.000,00	158.000,00	320.000,00	1.690.000,00	790.000,00
0660	Rashodi vezani uz stanovanje i kom. pogodnosti koji nisu drugdje svrstani	249.000,00	158.000,00	320.000,00	1.690.000,00	790.000,00
07	Zdravstvo	30.000,00	30.000,00	31.000,00	31.000,00	31.000,00
074	Službe javnog zdravstva	30.000,00	30.000,00	31.000,00	31.000,00	31.000,00
0740	Službe javnog zdravstva	30.000,00	30.000,00	31.000,00	31.000,00	31.000,00
08	Rekreacija, kultura i religija	873.265,00	516.150,00	880.500,00	425.500,00	598.500,00
081	Službe rekreacije i sporta	591.265,00	235.500,00	502.500,00	192.500,00	190.500,00
0810	Službe rekreacije i sporta	591.265,00	235.500,00	502.500,00	192.500,00	190.500,00
082	Službe kulture	275.350,00	274.000,00	371.000,00	226.000,00	401.000,00
0820	Službe kulture	275.350,00	274.000,00	371.000,00	226.000,00	401.000,00
083	Službe emitiranja i izdavanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0830	Službe emitiranja i izdavanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
084	Religijske i druge službe zajednice	6.650,00	6.650,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
0840	Religijske i druge službe zajednice	6.650,00	6.650,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
09	Obrazovanje	443.126,00	343.126,00	464.488,00	1.383.150,00	2.395.750,00
091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	441.796,00	341.796,00	462.988,00	1.381.650,00	2.394.250,00
0911	Predškolsko obrazovanje	441.796,00	341.796,00	462.988,00	1.381.650,00	2.394.250,00
0912	Osnovno obrazovanje	13.300,00	13.300,00	17.300,00	17.300,00	17.300,00
092	Srednjoškolsko obrazovanje	1.330,00	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
0921	Srednjoškolsko obrazovanje	1.330,00	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
10	Socijalna zaštita	500.500,00	555.000,00	570.500,00	418.500,00	98.500,00
104	Obitelj i djeca	14.000,00	14.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00
1040	Obitelj i djeca	14.000,00	14.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00

VRSTA PRIHODA / IZDATAKA		Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
107	Socijalna pomoć stanovništvu koje nije obuhvaćeno redovnim socijalnim programima	436.500,00	490.500,00	477.000,00	325.000,00	5.000,00
1070	Socijalna pomoć stanovništvu koje nije obuhvaćeno redovnim socijalnim programima	436.500,00	490.500,00	477.000,00	325.000,00	5.000,00
109	Aktivnosti socijalne zaštite koje nisu drugdje svrstane	50.000,00	50.500,00	58.500,00	58.500,00	58.500,00
1090	Aktivnosti socijalne zaštite koje nisu drugdje svrstane	50.000,00	50.500,00	58.500,00	58.500,00	58.500,00
		6.205.266,00	6.071.721,00	6.702.633,00	6.128.295,00	6.187.895,00

Članak 3.

Rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine u ukupnoj svoti od **6.702.633,00** eura izvršavat će se po proračunskim korisnicima, razdjelima, glavama, programima, aktivnostima i projektima u Posebnom dijelu Proračuna kako slijedi:

POSEBNI DIO PRORAČUNA

Šifra Programska	Aktivnost / Projekt / Program	Šifra funkcijska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
					1	2	3	4	5
UKUPNO RASHODI I IZDACI					6.205.266,00	6.071.721,00	6.702.633,00	6.128.295,00	6.187.895,00
001				RAZDJEL 001: OPĆINSKO VIJEĆE	67.469,00	44.469,00	29.469,00	14.469,00	14.469,00
001 01				GLAVA 001 01: OPĆINSKO VIJEĆE	67.469,00	44.469,00	29.469,00	14.469,00	14.469,00
01				Funkcijska	67.469,00	44.469,00	29.469,00	14.469,00	14.469,00
P1001				klasifikacija:	67.469,00	44.469,00	29.469,00	14.469,00	14.469,00
				Program 01	67.469,00	44.469,00	29.469,00	14.469,00	14.469,00
A1001 1	0111			Donošenje akata i mjera iz djelokruga predstavničkih tijela	67.469,00	44.469,00	29.469,00	14.469,00	14.469,00
				Općinsko vijeće	11.945,00	11.945,00	11.945,00	11.945,00	11.945,00
				Opći prihodi i primici	11.945,00	11.945,00	11.945,00	11.945,00	11.945,00
0111		3		Rashodi poslovanja	11.945,00	11.945,00	11.945,00	11.945,00	11.945,00
0111		32		Materijalni rashodi	11.945,00	11.945,00	11.945,00	11.945,00	11.945,00
0111		329		Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0111		3291		Naknada za općinsko vijeće					
A1001 2	0111			Financiranje rada političkih stranaka	55.124,00	32.124,00	17.124,00	2.124,00	2.124,00
				Opći prihodi i primici	55.124,00	32.124,00	17.124,00	2.124,00	2.124,00
				Ostale pomoći					

VRSTA PRIHODA I IZDATAKA				Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
				1	2	3	4	5
Šifra Programa / Projekt Aktivnost	Šifra funkcijska	BR. RAČ.						
A1001 3	0111	3	Rashodi poslovanja	55.124,00	32.124,00	17.124,00	2.124,00	2.124,00
	0111	32	Materijalni rashodi	53.000,00	30.000,00	15.000,00	0,00	0,00
	0111	329	Izdaci za izbore					
	0111	3299	Izdaci za izbore					
	0111	38	Donacije i ostali rashodi	2.124,00	2.124,00	2.124,00	2.124,00	2.124,00
	0111	381	Tekuće donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0111	3811	Tekuće donacije političkim strankama					
	0111	Aktivnost 3	Savjet mladih Općine Topusko	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00
	0111	Izvor 11	Opći prihodi i primici	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00
	0111	3	Rashodi poslovanja	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00
002	0111	38	Donacije i ostali rashodi	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00
	0111	381	Tekuće donacije					
	0111	3811	Tekuće donacije u novcu-udruga stud. Banovine					
			URED NAČELNIKA OPĆINE I PRATEĆE					
			SLUŽBE					
	002 01		GLAVA 002 01:	97.200,00	97.200,00	104.300,00	106.300,00	106.300,00
			Funkcijska					
	P1002		Klasifikacija:					
			Program 02					
	A1002 1	0111	Aktivnost 1	97.200,00	97.200,00	104.300,00	106.300,00	106.300,00
A1002 1		Izvor 11	97.200,00	97.200,00	104.300,00	106.300,00	106.300,00	
			01 - Opće javne usluge					
			Priprema i donošenje akata iz djelokruga					
			izvršnih tijela					
			Sredstva za rad načelnika					
			Opći prihodi i primici					
	0111	3	Rashodi poslovanja	58.000,00	58.000,00	62.000,00	63.000,00	63.000,00
	0111	31	Rashodi za zaposlene	58.000,00	58.000,00	62.000,00	63.000,00	63.000,00
	0111	311	Plaće					
	0131	3111	Plaća za redovan rad					
0111	3112	Paušalni troškovi prehrane						
0111	313	Doprinosi na plaće	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
0111	3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje						
0111	3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti						
0111	32	Materijalni rashodi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
0111	329	Rashodi za usluge-načelnik	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
0111	3291	Naknada za općinskog načelnika						

VRSTA PRIHODA I IZDATAKA			BR. RAČ.				
Šifra Programska	Projek / Program	Šifra funkcjska	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
			1	2	3	4	5
A1002 2	Aktivnost 2	0111	Gospodarske manifestacije promocije i pokroviteljstva				
			Opći prihodi i primici				
			10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
			10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
			10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
A1002 3	Aktivnost 3	0111	Sredstva za rad zamjenice načelnika				
			Opći prihodi i primici				
			29.200,00	29.200,00	32.300,00	33.300,00	33.300,00
			29.200,00	29.200,00	32.300,00	33.300,00	33.300,00
			29.200,00	29.200,00	32.300,00	33.300,00	33.300,00
003	003 01	0111	Rashodi poslovanja				
			Rashodi za zaposlene-zamjenici načelnika				
			28.000,00	28.000,00	31.000,00	32.000,00	32.000,00
			28.000,00	28.000,00	31.000,00	32.000,00	32.000,00
			28.000,00	28.000,00	31.000,00	32.000,00	32.000,00
P1003	Aktivnost 1	0131	Plaće-zamjenici načelnika				
			Plaća za redovan rad				
			Ostali rashodi za zaposlene- zamjenici načelnika				
			Doprinosi na plaće-zamjenici načelnika				
			Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje				
A1003 1	Aktivnost 1	0131	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti				
			Materijalni rashodi				
			1.200,00	1.200,00	1.300,00	1.300,00	1.300,00
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
003	003 01	0111	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja-zamjenici				
			Naknada za zamjenike općinskog načelnika				
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P1003	Aktivnost 1	0131	JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL				
			JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL				
			5.677.401,00	5.566.856,00	6.188.176,00	5.608.176,00	5.655.176,00
			5.654.401,00	5.543.856,00	6.165.176,00	5.585.176,00	5.632.176,00
			5.654.401,00	5.543.856,00	6.165.176,00	5.585.176,00	5.632.176,00
A1003 1	Aktivnost 1	0131	01 - Opće javne usluge				
			Donošenje akata i mjera iz djelokruga jedinstvenog upravnog odjela				
			Sredstva za rad službenika i namještenika				
			Opći prihodi i primici				
			Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke (fiskalno izravnanje)				

Šifra Programska	Šifra funkcijska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
				1	2	3	4	5
A1003 2	0131	3	Rashodi poslovanja	270.000,00	270.000,00	310.000,00	320.000,00	330.000,00
	0131	31	Rashodi za zaposlene	270.000,00	270.000,00	310.000,00	320.000,00	330.000,00
	0131	311	Plaće					
	0131	3111	Plaća za redovan rad					
	0131	31126	Paušalni troškovi prehrane					
	0131	312	Ostali rashodi za zaposlene					
	0131	3121	Ostali rashodi za zaposlene					
	0131	313	Doprinosi na plaće					
	0131	3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje					
	0131	3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti					
	0131	Aktivnost 2	Financiranje zapošljavanja u javnom radu	43.256,00	43.256,00	43.256,00	43.256,00	43.256,00
	0131	Izvor 52	Ostale pomoći	43.256,00	43.256,00	43.256,00	43.256,00	43.256,00
	0131	3	Rashodi poslovanja	43.256,00	43.256,00	43.256,00	43.256,00	43.256,00
	0131	31	Rashodi za zaposlene	41.000,00	41.000,00	41.000,00	41.000,00	41.000,00
	0131	311	Plaće	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A1003 3	0131	3111	Plaća za redovan rad					
	0131	312	Ostali rashodi za zaposlene					
	0131	3121	Ostali rashodi za zaposlene					
	0131	313	Doprinosi na plaće					
	0131	3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0131	3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti					
	0131	32	Materijalni rashodi	2.256,00	2.256,00	2.256,00	2.256,00	2.256,00
	0131	321	Naknade troškova zaposlenima					
	0131	3212	Naknade za prijevoz na posao i sa posla					
	0131	322	Rashodi za materijal i energiju					
	0131	3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi					
	0131	Aktivnost 3	Financiranje projekta ZAŽELI	412.500,00	485.500,00	472.000,00	320.000,00	0,00
	0131	Izvor 561	Europski socijalni fond plus	412.500,00	485.500,00	472.000,00	320.000,00	0,00
	0131	3	Rashodi poslovanja	410.300,00	483.300,00	472.000,00	320.000,00	0,00
	0131	31	Rashodi za zaposlene	327.000,00	400.000,00	430.000,00	300.000,00	0,00
0131	311	Plaće	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
0131	3111	Plaća za redovan rad						
0131	31126	Paušalni troškovi prehrane						

Šifra Programa	Šifra Aktivnost / Projekt	BR. RAČ. funkcijska	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
				1	2	3	4	5
0131	312	0131	Ostali rashodi za zaposlene					
			Ostali rashodi za zaposlene					
			Doprinosi na plaće	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje					
			Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti					
0131	32	0131	Materijalni rashodi	40.000,00	40.000,00	25.000,00	10.000,00	0,00
			Naknade troškova zaposlenima	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Službena putovanja					
			Naknade za prijevoz na posao i sa posla					
			Stručno usavršavanje zaposlenika					
			Rashodi za materijal i energiju	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Uredski materijal i ostali materijalni rashodi					
			Sitni inventar i auto gume					
			Rashodi za usluge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Usluge promidžbe i informiranja					
			Intelektualne i osobne usluge					
			Ostale usluge					
37	372	3723	Naknade građanima i kućanstvima	43.300,00	43.300,00	17.000,00	10.000,00	0,00
			Naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Naknade građanima i kućanstvima iz EU sredstava					
0131	42	0131	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.200,00	2.200,00	0,00	0,00	0,00
			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine					
			Postrojenja i oprema	2.200,00	2.200,00	0,00	0,00	0,00
			Uredska oprema i namještaj	0,00	0,00			
A1003	4	0131	Materijalni rashodi i usluge poslovanja	155.500,00	155.500,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00
			Opći prihodi i primici			15.000,00	15.000,00	15.000,00
			Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke (fiskalno izravnanje)	155.500,00	155.500,00	145.000,00	145.000,00	145.000,00
			Rashodi poslovanja	155.500,00	155.500,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00
0131	32	0131	Materijalni rashodi	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00
			Naknade troškova zaposlenima					
			Službena putovanja					

Sifra Programa	Program / Projekt / Aktivnost	Sifra funkcijska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA					Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
		0131	3212	Naknade za prijevoz na posao i sa posla					1	2	3	4	5
		3213		Stručno usavršavanje zaposlenika									
		0131	322	Rashodi za materijal i energiju									
		0131	3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi									
		0131	3222	Materijal i sirovine									
		0131	3223	Energija									
		0131	3225	Sitni inventar i auto gume									
		3227		Službena zaštitna odjeća i obuća (civilna zaštita)									
		0131	323	Rashodi za usluge									
		0131	3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza									
		0131	3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja									
		0131	3233	Usluge promidžbe i informiranja									
		0131	3234	Komunalne usluge									
		0131	3235	Zakupnine i najamnine									
		0131	3236	Zdravstvene i veterinarske usluge (higij. služba)									
		0131	3237	Intelektualne i osobne usluge									
		3238		Računalne usluge									
		0131	3239	Ostale usluge									
		324		Naknade troškova osobama izvan radnog					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		3241		odnosa									
				Naknade troškova osobama izvan radnog									
				odnosa									
		0131	329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja									
		0131	3292	Premije osiguranja									
		0131	3293	Reprezentacija									
		0131	3294	Članarine									
		0131	3295	Pristojbe i naknade									
		0131	3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja									
		0131	34	Financijski rashodi					5.500,00	5.500,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
		0131	343	Ostali financijski rashodi					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		0131	3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa									
		3433		Zatezne kamate									
		0131	3434	Ostali nespomenuti financijski rashodi									
A1003 5	0160	Aktivnost 5		Održavanje zgrada za redovno korištenje					30.000,00	90.000,00	90.000,00	60.000,00	30.000,00
		Izvor 52		Ostale pomoći							90.000,00	60.000,00	30.000,00
		Izvor 71		Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske									
				imovine i nadoknade šteta s osnova					30.000,00	90.000,00	0,00	0,00	0,00
				osiguranja									

Sifra Programa / Projekt / Aktivnost		Sifra funkcijska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA					Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
				1	2	3	4	5					
A1003 6	0160	3		Rashodi poslovanja	30.000,00	90.000,00	90.000,00	60.000,00	30.000,00				
	0160	32		Materijalni rashodi	30.000,00	90.000,00	90.000,00	60.000,00	30.000,00				
	0160	323		Rashodi za usluge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	0160	3232		Usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata									
	0510		Aktivnost 6										
				Izobrazno informativne aktivnosti i edukativne i sportske aktivnosti									
				Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke	35.000,00	25.000,00	81.000,00	5.000,00	0,00				
	0510	3		Rashodi poslovanja	35.000,00	25.000,00	81.000,00	5.000,00	0,00				
	0510	32		Materijalni rashodi	35.000,00	25.000,00	81.000,00	5.000,00	0,00				
		322		Rashodi za materijal i energiju									
P1004		3221		Uredski materijal i ostali materijalni rashodi									
		323		Rashodi za usluge									
		3233		Usluge promidžbe i informiranja									
		3235											
		3237		Intelektualne i osobne usluge									
			Funkcijska										
			klasifikacija:										
			Program 04	04 - Ekonomski poslovi	45.000,00	35.000,00	36.000,00	36.000,00	36.000,00				
				Komunalne usluge	45.000,00	35.000,00	36.000,00	36.000,00	36.000,00				
				Opskrba vodom i odvođenje smeća	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00				
A1004 1	0630		Aktivnost 1										
				Opći prihodi i primici	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00				
	0630	3		Rashodi poslovanja	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00				
	0630	32		Materijalni rashodi	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00				
	0630	323		Rashodi za usluge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	0630	3234		Komunalne usluge									
			Aktivnost 2										
				Deratizacija, dezinfekcija	8.000,00	8.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00				
				Opći prihodi i primici	8.000,00	8.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00				
	0740	3		Rashodi poslovanja	8.000,00	8.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00				
A1004 2	0740	32		Materijalni rashodi	8.000,00	8.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00				
	0740	323		Rashodi za usluge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	0740	3236		Komunalne usluge									
			Aktivnost 2										
				Deratizacija, dezinfekcija	8.000,00	8.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00				
				Opći prihodi i primici	8.000,00	8.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00				
	0740	3		Rashodi poslovanja	8.000,00	8.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00				
	0740	32		Materijalni rashodi	8.000,00	8.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00				
	0740	323		Rashodi za usluge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	0740	3236		Komunalne usluge									

Šifra Programska / Projekt / Aktivnost		Šifra funkcjska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA				
				Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
12								
1								
A1004 3	0740	Aktivnost 3 Izvor 11	Higijeničarska služba					
			Opći prihodi i primici					
	0740	3	17.000,00	17.000,00	17.000,00	17.000,00	17.000,00	
	0740	32	17.000,00	17.000,00	17.000,00	17.000,00	17.000,00	
P1005	0740	323	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	0740	3236	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Funkcijska klasifikacija: Program 05		04 - Ekonomski poslovi					
			Održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture					
A1005 1	0451	Aktivnost 1 Izvor 11	Održavanje nerazvrstanih cesta					
		Izvor 40	Opći prihodi i primici					
			Prihodi od komunalne naknade i komunalnog doprinosa					
		Izvor 43	130.000,00	120.000,00	12.000,00	12.000,00	12.000,00	
A1005 2	0451	3	130.000,00	120.000,00	140.000,00	140.000,00	140.000,00	
	0451	32	130.000,00	120.000,00	140.000,00	140.000,00	140.000,00	
	0451	323	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	0451	3232	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
A1005 3	0451	Aktivnost 2 Izvor 11	Sanacija kolničkog zastora nerazvrstanih cesta					
		Izvor 5	Opći prihodi i primici					
			Pomoći					
		3	61.000,00	210.000,00	0,00	0,00	0,00	
A1005 3	0451	32	61.000,00	210.000,00	0,00	0,00	0,00	
	0451	323	61.000,00	210.000,00	0,00	0,00	0,00	
	0451	3232	61.000,00	210.000,00	0,00	0,00	0,00	
			Usluge tekućeg i investicijskog održavanja					
A1005 3	0660	Aktivnost 3 Izvor 40	Održavanje javnih površina					
			Prihodi od komunalne naknade i komunalnog doprinosa					
	0660	3	115.000,00	115.000,00	180.000,00	150.000,00	150.000,00	
	0660	32	115.000,00	115.000,00	180.000,00	150.000,00	150.000,00	
A1005 3	0660	323	115.000,00	115.000,00	180.000,00	150.000,00	150.000,00	
	0660	3232	115.000,00	115.000,00	180.000,00	150.000,00	150.000,00	
			Usluge tekućeg i investicijskog održavanja					
			Usluge tekućeg i investicijskog održavanja					

Šifra Program / Projekt Aktivnost Šifra funkcijska		BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA					Projekcije 2027.		Projekcije 2028.	
			Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.						
			1	2	3	4	5				
A1005 4	0660	Aktivnost 4 Izvor 40	12.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00
		Održavanje grobalja									
		Prihodi od komunalne naknade i komunalnog doprinosa	12.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00
	0660	3 Rashodi poslovanja	12.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00
	0660	32 Materijalni rashodi	12.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00
	0660	323 Rashodi za usluge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0660	3232 Usluge tekućeg i investicijskog održavanja									
A1005 5	0640	Aktivnost 5	50.000,00	60.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00
		Rashodi za utrošak i održavanje javne rasvjetle									
		Prihodi od komunalne naknade i komunalnog doprinosa	50.000,00	60.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00
	0640	3 Rashodi poslovanja	50.000,00	60.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00
	0640	32 Materijalni rashodi	50.000,00	60.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00
	0640	322 Rashodi za materijal i energiju	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0640	3223 Energija									
	0640	323 Rashodi za usluge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0640	3232 Usluge tekućeg i investicijskog održavanja									
A1005 6	0451	Aktivnost 6	15.000,00	15.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
		Izvor 43	15.000,00	15.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
		Zimska služba									
		Ostali prihodi za posebne namjene	15.000,00	15.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	0451	3 Rashodi poslovanja	15.000,00	15.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	0451	32 Materijalni rashodi	15.000,00	15.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	0451	323 Rashodi za usluge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0451	3232 Usluge tekućeg i investicijskog održavanja									
P1006 K1006 1		Funkcijska klasifikacija:									
		06 - Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	83.000,00	150.000,00	276.000,00	276.000,00	276.000,00	64.000,00	43.000,00	64.000,00	43.000,00
		Prostorno uređenje i zaštita okoliša	83.000,00	150.000,00	276.000,00	276.000,00	276.000,00	64.000,00	43.000,00	64.000,00	43.000,00
	0630	Kapitalni projekt 1	0,00	6.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Izvor 5011	0,00	6.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Elaborat zona sanitarne zaštite izvorišta Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke (fiskalno izravnanje)									

Sifra Program / Projekt / Aktivnost		Sifra funkcijska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA					Projekcije 2027.		Projekcije 2028.
				Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	4	5			
				1	2	3	4	5			
K1006 2	0630	4		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	0,00	6.000,00	3.000,00	0,00	0,00		
	0630	42		Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine							
	0630	426		Nematerijalna proizvedena imovina	0,00	6.000,00	3.000,00	0,00	0,00		
	0630	4264		Ostala nematerijalna imovina							
	0490		Kapitalni projekt 2								
	0490	42	Izvor 5011	Ulaganje u računalne programe	5.000,00	35.000,00	166.000,00	64.000,00	43.000,00		
	0490	42		Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke	5.000,00	35.000,00	166.000,00	64.000,00	43.000,00		
	0490	4		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	5.000,00	35.000,00	166.000,00	64.000,00	43.000,00		
	0490	42		Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine							
	0490	426		Nematerijalna proizvedena imovina	5.000,00	35.000,00	166.000,00	64.000,00	43.000,00		
0490	426		Ostala nematerijalna imovina	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
K1006 3	0490		Kapitalni projekt 3								
	0490	42	Izvor 581	Dokumenti prostornog uređenja	33.000,00	33.000,00	33.000,00	0,00	0,00		
	0490	42		Mehanizam za oporavak i otpornost	33.000,00	33.000,00	33.000,00	0,00	0,00		
	0490	4		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	33.000,00	33.000,00	33.000,00	0,00	0,00		
K1006 4	0490	42		Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine							
	0490	426		Nematerijalna imovina	33.000,00	33.000,00	33.000,00	0,00	0,00		
	0490	4263		Umjetnička i znanstvena djela	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	0620		Kapitalni projekt 4								
K1006 5	0620	42	Izvor 11	Izvjеше o stanju u prostoru	5.000,00	2.000,00	0,00	0,00	0,00		
	0620	42		Opći prihodi i primici	5.000,00	2.000,00	0,00	0,00	0,00		
	0620	4		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	5.000,00	2.000,00	0,00	0,00	0,00		
	0620	42		Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine							
K1006 5	0620	426		Nematerijalna imovina	5.000,00	2.000,00	0,00	0,00	0,00		
	0620	4263		Umjetnička i znanstvena djela	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	0560		Kapitalni projekt 5								
	0560	42	Izvor 52	Pametna i održiva rješenja	40.000,00	74.000,00	74.000,00	0,00	0,00		
0560	42		Ostale pomoći	40.000,00	74.000,00	74.000,00	0,00	0,00			

Šifra Programska / Projekti		Šifra funkcionalna	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA				
				Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
				1	2	3	4	5
P1007	K1007 1	0560 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	40.000,00	74.000,00	74.000,00	0,00	0,00
		0560 42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	40.000,00	74.000,00	74.000,00	0,00	0,00
		0560 426	Nematerijalna proizvedena imovina					
		0560 4264						
		Funkcijska klasifikacija: Program 07						
		0451	Kapitalni projekt 1	2.575.000,00	2.481.000,00	2.584.000,00	2.039.000,00	1.477.000,00
		0451	Izvor 11	2.575.000,00	2.481.000,00	2.584.000,00	2.039.000,00	1.477.000,00
		0451	Izvor 71	30.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00
		0451	Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i nadoknade šteta s osnova osiguranja	30.000,00	42.000,00	12.000,00	9.000,00	9.000,00
		0451						
K1007 2	0451	0451 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	30.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00
		0451 41	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	30.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00
		0451 411	Materijalna imovina-zemljište	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		0412 4111	Zemljište					
		0451	Kapitalni projekt 2	25.000,00	215.000,00	215.000,00	0,00	0,00
		0451	Izvor 11	25.000,00	215.000,00	215.000,00	0,00	0,00
		0451	Izvor 40					
		0451	Izvor 43					
		0451	Izvor 5011					
		0451	Izvor 71					
K1007 3	0451	0451 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	25.000,00	215.000,00	215.000,00	0,00	0,00
		0451 42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	25.000,00	215.000,00	215.000,00	0,00	0,00
		0451 421	Građevinski objekti					
		0451 4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti					
		0451	Kapitalni projekt 3	25.000,00	215.000,00	215.000,00	0,00	0,00
		0451	Izvor 11	25.000,00	215.000,00	215.000,00	0,00	0,00
		0451	Izvor 40					
		0451	Izvor 43					
		0451	Izvor 5011					
		0451	Izvor 71					

Šifra Programska / Projekti		Šifra funkcjska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.					Tekući plan 2025.					Plan 2026.					Projekcije 2027.					Projekcije 2028.				
					1					2					3					4					5				
K1007 3	0451	Kapitalni projekt 3	Izvor 11		Izgradnja prometnice Livadski put					20.000,00					20.000,00					20.000,00					20.000,00				
					Opći prihodi i primici					20.000,00					20.000,00					200.000,00					20.000,00				
					Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke					20.000,00					20.000,00					200.000,00					20.000,00				
	0451	4			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine					20.000,00					20.000,00					200.000,00					20.000,00				
	0451	42			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine					20.000,00					20.000,00					200.000,00					20.000,00				
	0451	421			Građevinski objekti					20.000,00					20.000,00					200.000,00					20.000,00				
	0451	4213			Ceste, željeznice i ostali prometni objekti					20.000,00					20.000,00					200.000,00					20.000,00				
K1007 4	0451	Kapitalni projekt 4	Izvor 11		Rekonstrukcija prometnice Kosice					1.600.000,00					1.600.000,00					1.350.000,00					0,00				
					Opći prihodi i primici					1.600.000,00					1.600.000,00					1.350.000,00					0,00				
					Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj					1.600.000,00					1.600.000,00					1.350.000,00					0,00				
	0451	4			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine					1.600.000,00					1.600.000,00					1.350.000,00					0,00				
	0451	42			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine					1.600.000,00					1.600.000,00					1.350.000,00					0,00				
	0451	421			Građevinski objekti					1.600.000,00					1.600.000,00					1.350.000,00					0,00				
	0451	4213			Ceste, željeznice i ostali prometni objekti					1.600.000,00					1.600.000,00					1.350.000,00					0,00				
K1007 5	0660	Kapitalni projekt 5	Izvor 563		Uređenje parka Opatovina					100.000,00					0,00					100.000,00					600.000,00				
					Europski fond za regionalni razvoj					100.000,00					0,00					100.000,00					600.000,00				
	0660	4			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine					100.000,00					0,00					100.000,00					600.000,00				
	0660	42			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine					100.000,00					0,00					100.000,00					600.000,00				
	0660	421			Građevinski objekti					100.000,00					0,00					100.000,00					600.000,00				
	0660	4213			Ceste, željeznice i ostali prometni objekti					100.000,00					0,00					100.000,00					600.000,00				
K1007 6	0610	Kapitalni projekt 6			Izgradnja garaža sa parkiralištem Glinska-Školska					440.000,00					0,00					440.000,00					100.000,00				
					Europski fond za regionalni razvoj					440.000,00					0,00					440.000,00					100.000,00				
										440.000,00					0,00					440.000,00					100.000,00				

Šifra Program / Projekt Aktivnost Šifra funkcijska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.					Tekući plan 2025.		Plan 2026.		Projekcije 2027.		Projekcije 2028.	
			1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8
K1007 7	0610 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	440.000,00	0,00	440.000,00	100.000,00	0,00	440.000,00	0,00	440.000,00	100.000,00	0,00	440.000,00	0,00	0,00
	0610 42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	440.000,00	0,00	440.000,00	100.000,00	0,00	440.000,00	0,00	440.000,00	100.000,00	0,00	440.000,00	0,00	0,00
	0610 421	Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0610 4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti													
	0520	Izgradnja prometnice Novo naselje	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
K1007 8	0520 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0520 42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0520 421	Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0520 4213	Ostali građevinski objekti													
	0520	Modernizacija nerazvrstanih cesta	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00	0,00
K1007 9	0520 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00	0,00
	0520 42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00	0,00
	0520 421	Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0520 4213	Ostali građevinski objekti													
	0412	Izgradnja centralnog trga sa tržnicom	10.000,00	10.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
K1007 9	0412 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	10.000,00	10.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	0412 42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	10.000,00	10.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	0412 421	Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0412 4213	Poslovni objekti													
	0412	Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke	10.000,00	10.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00

Šifra Programa	Aktivnost / Projekt	Šifra funkcijska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
					1	2	3	4	5
K1007 10	0451	Kapitalni projekt 10 Izvor 4 Izvor 5		Izgradnja ceste za vrtić	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00
				Prihodi za posebne namjene	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00
				Pomoći	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00
				Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00
				42					
				Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00
				Građevinski objekti					
				421					
				4213					
				Poslovni objekti	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00
K1007 11	0660	Kapitalni projekt 11 Izvor 11		Toplifikacija naselja Topusko	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
				Opći prihodi i primici	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
				Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
				42					
				Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
				Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				421					
				4214					
				Ostali građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
K1007 12	0630	Kapitalni projekt 12 Izvor 1 Izvor 4 Izvor 5 Izvor 7		Uređenje parka ispred općine	0,00	200.000,00	0,00	0,00	0,00
				Opći prihodi i primici					
				Prihodi za posebne namjene					
				Pomoći	0,00	200.000,00	0,00	0,00	0,00
				Prihodi od prodaje nefinancijske imovine					
				Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	0,00	200.000,00	0,00	0,00	0,00
				42					
				Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	0,00	200.000,00	0,00	0,00	0,00
				Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				4214					
				Ostali građevinski objekti					
K1007 13	0630	Kapitalni projekt 13 Izvor 563		Uređenje školskog parka	35.000,00	35.000,00	0,00	30.000,00	300.000,00
				Europski fond za regionalni razvoj	35.000,00	35.000,00	0,00	30.000,00	300.000,00

Šifra Programa / Projekt Aktivnost	Šifra funkcijska RAČ.	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
				1	2	3	4	5
0630 42 421 4214	4 42 421 4214		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	35.000,00	35.000,00	0,00	30.000,00	300.000,00
			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	35.000,00	35.000,00	0,00	30.000,00	300.000,00
			Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Ostali građevinski objekti					
K1007 14 0820 0820 0820	Kapitalni projekt 14 Izvor 11 4 42 421 4213		Izgradnja biciklističke staze	20.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	100.000,00
			Opći prihodi i primici	20.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	100.000,00
			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	20.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	100.000,00
			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	20.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	100.000,00
K1007 15 0451 0451 0451	Kapitalni projekt 15 Izvor 5011 4 42 421 4214		Građevinski objekti					
			Ceste, željeznice i ostali prometni objekti					
			Izgradnja kružnog toka	40.000,00	40.000,00	40.000,00	0,00	0,00
			Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke (fiskalno izravanjanje)	40.000,00	40.000,00	40.000,00	0,00	0,00
K1007 16 0451 0451 0451	4 42 421 4214		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	40.000,00	40.000,00	40.000,00	0,00	0,00
			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	40.000,00	40.000,00	40.000,00	0,00	0,00
			Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Ostali građevinski objekti					
K1007 16 0451 0451 0451	Kapitalni projekt 16 Izvor 11 Izvor 43 Izvor 5011 Izvor 565		Izgradnja nogostupa	250.000,00	250.000,00	250.000,00	50.000,00	200.000,00
			Opći prihodi i primici	250.000,00	250.000,00	5.500,00	5.000,00	
			Ostali prihodi za posebne namjene			32.000,00	45.000,00	
			Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke					
K1007 16 0451 0451 0451	Izvor 565 4 42 421 4214		Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj			212.500,00		200.000,00
			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	250.000,00	250.000,00	250.000,00	50.000,00	200.000,00
			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	250.000,00	250.000,00	250.000,00	50.000,00	200.000,00
			Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
K1007 16 0451 0451 0451	Izvor 565 4 42 421 4214		Ostali građevinski objekti					

Šifra Programska / Projekt / Aktivnost		Šifra funkcjska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
					1	2	3	4	5
K1007 17	0610	Kapitalni projekt 17 Izvor 5		Uređenje dječjeg igrališta Mihanovićeva Pomoći	0,00	56.000,00	0,00	0,00	0,00
	4			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	0,00	56.000,00	0,00	0,00	0,00
	42			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	0,00	56.000,00	0,00	0,00	0,00
P1008		Funkcijska klasifikacija: Program 08		04 - Ekonomski poslovi	674.000,00	194.000,00	729.000,00	1.444.000,00	2.519.000,00
K1008 1	0911	Kapitalni projekt 1 Izvor 43		Izgradnja objekata	674.000,00	194.000,00	729.000,00	1.444.000,00	2.519.000,00
				Izgradnja Dječjeg vrtića Topusko	100.000,00	0,00	100.000,00	1.000.000,00	2.000.000,00
				Ostali prihodi za posebne namjene				50.000,00	100.000,00
				Europski fond za regionalni razvoj	100.000,00	0,00	100.000,00	950.000,00	1.900.000,00
	0911			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	100.000,00	0,00	100.000,00	1.000.000,00	2.000.000,00
	42			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	100.000,00	0,00	100.000,00	1.000.000,00	2.000.000,00
	421			Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
K1008 2	0820	Kapitalni projekt 2 Izvor 5011		Kulturni centar (zgrada žandarmerije)	25.000,00	25.000,00	0,00	25.000,00	300.000,00
				Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke	25.000,00	25.000,00	0,00	25.000,00	300.000,00
	0820			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	25.000,00	25.000,00	0,00	25.000,00	300.000,00
	42			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	25.000,00	25.000,00	0,00	25.000,00	300.000,00
	421			Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	4212			Poslovni objekti					
K1008 3	0810	Kapitalni projekt 3 Izvor 5011		Dodatna ulaganja-nogometno igralište	500.000,00	100.000,00	410.000,00	100.000,00	0,00
				Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke	500.000,00	100.000,00	410.000,00	100.000,00	0,00

Šifra Program / Projekt Aktivnost	Šifra funkcijska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.					Projekcije 2027.		Projekcije 2028.	
				1	2	3	4	5				
0810	4	42	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	500.000,00	100.000,00	410.000,00	100.000,00	0,00				
			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	500.000,00	100.000,00	410.000,00	100.000,00	0,00				
			Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Poslovni objekti									
K1008 4	0660	Kapitalni projekt 4	Dodatna ulaganja mrtvačnica na pravoslavnom groblju	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00				
			Opći prihodi i primici	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00				
			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00				
			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00				
K1008 5	0660	Kapitalni projekt 5	Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Poslovni objekti									
			Dodatna ulaganja mrtvačnica u Velikoj Vranovini	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00				
			Opći prihodi i primici	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00				
K1008 6	0630	Kapitalni projekt 6	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00				
			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00				
			Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Poslovni objekti									
K1008 6	0630	Kapitalni projekt 6	Uređenje podruma grofa Drašković	0,00	20.000,00	0,00	200.000,00	200.000,00				
			Europski fond za regionalni razvoj	0,00	20.000,00	0,00	200.000,00	200.000,00				
			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	0,00	20.000,00	0,00	200.000,00	200.000,00				
			Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	0,00	20.000,00	0,00	200.000,00	200.000,00				
K1008 6	0630	Kapitalni projekt 6	Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Ostali građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				

Šifra Programska / Projekat / Aktivnost		Šifra funkcionalna	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
					1	2	3	4	5
K1008 7	0820	Kapitalni projekt 7 Izvor 563		Zelena infrastruktura	30.000,00	30.000,00	200.000,00	100.000,00	0,00
				Evropski fond za regionalni razvoj	30.000,00	30.000,00	200.000,00	100.000,00	0,00
				Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	30.000,00	30.000,00	200.000,00	100.000,00	0,00
				Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	30.000,00	30.000,00	200.000,00	100.000,00	0,00
				Građevinski objekti	30.000,00	30.000,00	200.000,00	100.000,00	0,00
K1008 8	0820	Kapitalni projekt 8 Izvor 11		Ceste, željeznice i ostali prometni objekti	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
				Spomen dom Gređani	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
				Opći prihodi i primici	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
				Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
				Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
P1009 K1009 1	0131	Program 9 Kapitalni projekt 1 Izvor 11		Građevinski objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				Poslovni objekti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				Nabava i ulaganje u uredsku opremu	33.000,00	10.000,00	30.000,00	20.000,00	10.000,00
				Nabava računala, računalne opreme i namještaja	33.000,00	10.000,00	30.000,00	20.000,00	10.000,00
				Opći prihodi i primici	33.000,00	10.000,00	30.000,00	20.000,00	10.000,00
P1010 A1010 1	0131	Program 10 Aktivnost 1 Izvor 11		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	33.000,00	10.000,00	30.000,00	20.000,00	10.000,00
				Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	33.000,00	10.000,00	30.000,00	20.000,00	10.000,00
				Postrojenja i oprema	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				Uredska oprema i namještaj	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				Funkcijska klasifikacija: Program 10 Aktivnost 1 Izvor 11	44.600,00	56.600,00	56.600,00	56.600,00	56.600,00

Šifra Programska / Projekat / Aktivnost		Šifra funkcionalna	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA				
				Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
				1	2	3	4	5
K1010 1	0320	3						
	0320	38						
	0320	381						
	0320	3812						
	0320	382						
	0320	3821						
	0360	Kapitalni projekt 1						
	0360	Izvor 11						
	0360	4						
	0360	42						
A1010 2	0360	422						
	0360	4223						
	0360	Aktivnost 2						
	0360	Izvor 11						
	0360	3						
	0360	38						
	0360	381						
	0360	3811						
	0360	Funkcijska klasifikacija: Program 11						
	0360	Kapitalni projekt 1						
K1011 1	0810	Izvor 1						
	0810	4						
	0810	42						
	0810	422						
	0810	4227						
	0660	Kapitalni projekt 2						
	0660	Izvor 11						
	0660	Oprema						
	0660	Opci prihodi i primici						
	0660	Opci prihodi i primici						

Šifra Programa / Projekt / Aktivnost			BR. RAČ. funkcijska	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA					Projekcije				
				Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	2027.	2028.					
				1	2	3	4	5					
K1011 3	0660	Kapitalni projekt 3 Izvor 11	4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	0,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00				
			42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	0,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00					
			422	Postrojenja i oprema									
			4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene									
				Nabava komunalne opreme	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00					
		Opći prihodi i primici		5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00					
			4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00					
			42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00					
			422	Postrojenja i oprema	0,00	0,00	0,00	0,00					
			4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene									
P1012	A1012 1	Funkcijska klasifikacija: Program 12 Aktivnost 1 Izvor 11		10 - Socijalna zaštita	74.500,00	48.500,00	74.500,00	74.500,00	74.500,00				
				Program javnih potreba u socijalnoj skrbi	74.500,00	48.500,00	74.500,00	74.500,00	74.500,00				
				Pomoć u novcu pojedincima i obiteljima	24.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00				
				Opći prihodi i primici	24.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00				
			1070	3	Rashodi poslovanja	24.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00			
		Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	1070	37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	24.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00			
			1070	372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
			1070	3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu								
			1090	Aktivnost 2	Darovi za djecu	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00			
			1090	Izvor 11	Opći prihodi i primici	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00			
		Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	1090	3	Rashodi poslovanja	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00			
			1090	37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00			
			1090	372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
			1090	3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu								

Šifra Programa / Projekt / Aktivnost		Šifra funkcijska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
					1	2	3	4	5
A1012 3	1090	Aktivnost 3 Izvor 11		Stipendije studenata Opći prihodi i primici	25.000,00 25.000,00	25.000,00 25.000,00	30.000,00 30.000,00	30.000,00 30.000,00	30.000,00 30.000,00
	1090	3		Rashodi poslovanja	25.000,00	25.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00
	1090	37		Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja					
	1090	372		Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna					
	1090	3721		Naknade građanima i kućanstvima u novcu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A1012 4	1040	Aktivnost 4 Izvor 11		Potpora za novorođeno dijete Opći prihodi i primici	14.000,00 14.000,00	14.000,00 14.000,00	15.000,00 15.000,00	15.000,00 15.000,00	15.000,00 15.000,00
	1040	3		Rashodi poslovanja	14.000,00	14.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
	1040	37		Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja					
	1040	372		Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna					
A1012 5	1040	3721		Naknade građanima i kućanstvima u novcu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	1090	Aktivnost 5 Izvor 11		Sufinanciranje cijene prijevoza Opći prihodi i primici	10.000,00 10.000,00	3.000,00 3.000,00	3.000,00 3.000,00	3.000,00 3.000,00	3.000,00 3.000,00
	1090	3		Rashodi poslovanja	10.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
	1090	37		Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja					
	1090	372		Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna					
A1012 6	1090	3722		Naknade građanima i kućanstvima u naravi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	1040	Aktivnost 6 Izvor 5011		Rješavanje stambenog pitanja mladih na selu Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke (fiskalno izravnanje)	0,00 0,00	0,00 0,00	20.000,00 20.000,00	20.000,00 20.000,00	20.000,00 20.000,00
	3			Rashodi poslovanja	0,00	0,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	37			Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja					
	372			Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	3722			Naknade građanima i kućanstvima u naravi					

Šifra Programska / Projekat / Aktivnost			Šifra funkcijaska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.	
						1	2	3	4	5	
P1013 A1013 1	Funkcijska klasifikacija: Program 13 Aktivnost 1 Izvor 11	0912	0912	09 - Obrazovanje	14.630,00	14.630,00	18.800,00	18.800,00	18.800,00		
				Javne potrebe u školstvu	14.630,00	14.630,00	18.800,00	18.800,00	18.800,00		
				Javne potrebe u osnovnom školstvu	2.300,00	2.300,00	2.300,00	2.300,00	2.300,00		
				Opći prihodi i primici	2.300,00	2.300,00	2.300,00	2.300,00	2.300,00		
				Rashodi poslovanja	2.300,00	2.300,00	2.300,00	2.300,00	2.300,00		
	0912	0912	0912	37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				3722	Prehrana učenika						
				38	Ostali rashodi	2.300,00	2.300,00	2.300,00	2.300,00	2.300,00	
				381	Tekuće donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
A1013 2	Aktivnost 2 Izvor 11	0921	0912	Javne potrebe u srednjem školstvu	1.330,00	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00		
				Opći prihodi i primici	1.330,00	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00		
				3	Rashodi poslovanja	1.330,00	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	
				38	Ostali rashodi	1.330,00	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	
				381	Tekuće donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	A1013 3	Aktivnost 3 Izvor 11	0912	0912	Sufinanciranje kupnje radnog pribora za osnovnu školu	11.000,00	11.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	
					Opći prihodi i primici	11.000,00	11.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	
					3	Rashodi poslovanja	11.000,00	11.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
					37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	11.000,00	11.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
					372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P1014 A1014 1	Funkcijska klasifikacija: Program 14 Aktivnost 1 Izvor 11	0820	0912	08 - Rekreatcija, kultura i religija	177.300,00	175.950,00	128.000,00	58.000,00	58.000,00		
				Javne potrebe u kulturi	177.300,00	175.950,00	128.000,00	58.000,00	58.000,00		
				Udruge u kulturi	15.000,00	10.300,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00		
				Opći prihodi i primici	15.000,00	10.300,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00		
	0820	0912	0912	0912							

Šifra Programska	Šifra Aktivnost / Projekt	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
				1	2	3	4	5
	0820	3	Rashodi poslovanja	15.000,00	10.300,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00
	0820	38	Ostali rashodi	15.000,00	10.300,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00
	0820	381	Tekuće donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0820	3811	Tekuće donacije u novcu					
A1014 2	0820	Aktivnost 2 Izvor 11	Kulturne manifestacije	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
			Opći prihodi i primici	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	0820	3	Rashodi poslovanja	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	0820	32	Materijalni rashodi	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	0820	329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0820	3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja					
	0840	Aktivnost 3 Izvor 11	Vjerske zajednice	6.650,00	6.650,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
			Opći prihodi i primici	6.650,00	6.650,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
	0840	3	Rashodi poslovanja	6.650,00	6.650,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
	0840	38	Ostali rashodi	6.650,00	6.650,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
	0840	381	Tekuće donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0840	3811	Tekuće donacije u novcu					
A1014 4	0820	Aktivnost 4 Izvor 42	Zaštita i očuvanje kulturnih dobara	129.000,00	129.000,00	80.000,00	10.000,00	10.000,00
			Prihodi od spomeničke rente	129.000,00	129.000,00	80.000,00	10.000,00	10.000,00
	3	Rashodi poslovanja	129.000,00	129.000,00	80.000,00	10.000,00	10.000,00	
	38	Ostali rashodi	129.000,00	129.000,00	80.000,00	10.000,00	10.000,00	
	386	Kapitalne donacije						
	3861	Kapitalne donacije u novcu trgovačkim društvima						
	0820	Aktivnost 5 Izvor 11	Sufinanciranje kulturnih manifestacija	6.650,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
			Opći prihodi i primici	6.650,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
A1014 5	3	Rashodi poslovanja						
	32	Materijalni rashodi						
	329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja						
	3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja						

Šifra Programa	Šifra Aktivnost / Projekt	BR. RAČ. funkcijska	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
				1	2	3	4	5
P1015 A1015 1	0810	Funkcijska klasifikacija: Program 15 Aktivnost 1 Izvor 11	08 - Rekreativna, kultura i religija	71.265,00	80.500,00	90.500,00	90.500,00	90.500,00
			Javne potrebe u sportu	71.265,00	80.500,00	90.500,00	90.500,00	90.500,00
			Malonogometni turnir	265,00	500,00	500,00	500,00	500,00
			Opći prihodi i primici	265,00	500,00	500,00	500,00	500,00
			Rashodi poslovanja	265,00	500,00	500,00	500,00	500,00
A1015 2	0810	Funkcijska klasifikacija: Program 15 Aktivnost 2 Izvor 11	Materijalni rashodi	265,00	500,00	500,00	500,00	500,00
			Ostali nespomenuti rashodi poslovanja					
			Ostali nespomenuti rashodi poslovanja					
			Udruga u sportu	71.000,00	80.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00
			Opći prihodi i primici	71.000,00	80.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00
P1016 A1016 1	0810	Funkcijska klasifikacija: Program 16 Aktivnost 1 Izvor 11	Rashodi poslovanja	71.000,00	80.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00
			Ostali rashodi	71.000,00	80.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00
			Tekuće donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Tekuće donacije u novcu					
			08 - Rekreativna, kultura i religija	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
P1017 A1017 1	0111	Funkcijska klasifikacija: Program 17 Aktivnost 1 Izvor 11	Zaštita prava nacionalnih manjina	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
			Sredstva za rad Vijeća srpske i bošnjačke nacionalne manjine	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
			Opći prihodi i primici	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
			Rashodi poslovanja	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
			Materijalni rashodi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P1017 A1017 1	0111	Funkcijska klasifikacija: Program 17 Aktivnost 1 Izvor 11	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Naknada za vijeće srpske nacionalne manjine (dnevnice)					
			Donacije i ostali rashodi	1.330,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
			Tekuće donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Naknada za vijeće srpske nacionalne manjine					
P1017 A1017 1	0133	Funkcijska klasifikacija: Program 17 Aktivnost 1 Izvor 11	01 - Opće javne usluge	12.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00
			Razvoj civilnog društva	12.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00
			Udruga civilnog društva	12.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00
			Opći prihodi i primici	12.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00

Šifra Programska	Program / Projekat / Aktivnost	Šifra funkcijaska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA					Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
									1	2	3	4	5
P1018	A1018 1	0133	3	Rashodi poslovanja					12.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00
		0133	38	Ostali rashodi					12.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00
		0133	381	Tekuće donacije									
		0133	3811	Tekuće donacije u novcu									
P1018	A1018 1			Funkcijska klasifikacija:									
				Program 18									
		0133	Aktivnost 1	Turistička zajednica Općine Topusko					26.520,00	34.020,00	55.020,00	55.020,00	55.020,00
			Izvor 11	Opći prihodi i primici					26.520,00	34.020,00	55.020,00	55.020,00	55.020,00
A1018 2	Aktivnost 2	0133	3	Rashodi poslovanja					6.000,00	6.000,00	24.000,00	24.000,00	24.000,00
		0133	38	Ostali rashodi					6.000,00	6.000,00	24.000,00	24.000,00	24.000,00
		0133	381	Tekuće donacije									
		0133	3811	Tekuće donacije u novcu									
A1018 2	Aktivnost 2	1090	Izvor 11	Općinsko društvo crvenog križa Topusko					13.500,00	21.000,00	24.000,00	24.000,00	24.000,00
				Opći prihodi i primici					13.500,00	21.000,00	24.000,00	24.000,00	24.000,00
		1090	3	Rashodi poslovanja					13.500,00	21.000,00	24.000,00	24.000,00	24.000,00
		1090	38	Ostali rashodi					13.500,00	21.000,00	24.000,00	24.000,00	24.000,00
A1018 3	Aktivnost 3	1090	381	Tekuće donacije									
		1090	3811	Tekuće donacije u novcu									
		0112	Izvor 11	Otpis potraživanja					670,00	670,00	670,00	670,00	670,00
				Opći prihodi i primici					670,00	670,00	670,00	670,00	670,00
A1018 3	Aktivnost 3	0112	3	Rashodi poslovanja					670,00	670,00	670,00	670,00	670,00
		0112	38	Ostali rashodi					670,00	670,00	670,00	670,00	670,00
		0112	381	Tekuće donacije									
		0112	3811	Tekuće donacije u novcu									
A1018 4	Aktivnost 4			Naknade šteta uzrokovane prirodnom katastrofom					1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00
				Opći prihodi i primici					1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00
		0112	3	Rashodi poslovanja					1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00
		0112	38	Ostali rashodi					1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00
A1018 4	Aktivnost 4	0112	383	Kazne penali i naknade štete					1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00
		0112	3831	Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama					1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00	1.350,00

Sifra Program / Projekt Aktivnost Sifra funkcijska		BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.					Projekcije 2027.		Projekcije 2028.
				1	2	3	4	5			
A1018 5	0412	Aktivnost 5 Izvor 11	Poticanje gospodarstva Opći prihodi i primici	5.000,00 5.000,00	5.000,00 5.000,00	5.000,00 5.000,00	5.000,00 5.000,00	5.000,00 5.000,00	5.000,00 5.000,00	5.000,00 5.000,00	
	0412	3	Rashodi poslovanja	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	
	0412	38	Ostali rashodi	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	
	0412	381	Tekuće donacije								
	0412	3811	Tekuće donacije u novcu								
Funkcijska klasifikacija:											
P1019			06- usluge unapređenja stanovanja i zajednice	483.000,00	568.900,00	458.000,00	278.000,00	188.000,00			
A1019 1	0412	Program 19 Aktivnost 1	Kapitalne pomoći	483.000,00	568.900,00	458.000,00	278.000,00	188.000,00			
			Sufinanciranje nabave komunalnog vozila i spremnika za komunalni otpad	20.000,00	20.000,00	5.000,00	20.000,00	20.000,00			
		Izvor 11	Opći prihodi i primici	20.000,00	20.000,00	5.000,00	20.000,00	20.000,00			
	0412	3	Rashodi poslovanja	20.000,00	20.000,00	5.000,00	20.000,00	20.000,00			
	0412	38	Ostali rashodi	20.000,00	20.000,00	5.000,00	20.000,00	20.000,00			
	0412	386	Tekuće donacije								
	0412	3861									
A1019 2	0630	Aktivnost 2 Izvor 11	Sufinanciranje kanalizacije Opći prihodi i primici	150.000,00 150.000,00	150.000,00 150.000,00	100.000,00 100.000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	
	0630	3	Rashodi poslovanja	150.000,00	150.000,00	100.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	630	38	Ostali rashodi	150.000,00	150.000,00	100.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	630	386	Kapitalne donacije								
	0630	3861	Kapitalne donacije u novcu trgovačkim društvima								
A1019 3	0630	Aktivnost 3 Izvor 5	Sufinanciranje smanjenja gubitka u vodoopskrbnom sistemu Pomoći	65.000,00 65.000,00	65.000,00 65.000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	
	0630	3	Rashodi poslovanja	65.000,00	65.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	630	38	Ostali rashodi	65.000,00	65.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	630	386	Kapitalne donacije								
	0630	3861	Kapitalne donacije u novcu trgovačkim društvima								

Šifra Programa / Projekt / Aktivnost		Šifra funkcijska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan	Tekući plan	Plan	Projekcije	Projekcije
					2025.	2025.	2026.	2027.	2028.
					1	2	3	4	5
A1019 4	0630	Aktivnost 4		Sufinanciranje izvanrednog održavanja županijskih cesta	30.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00
		Izvor 11		Opći prihodi i primici	30.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00
	0630	3		Rashodi poslovanja	30.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00
	630	38		Ostali rashodi	30.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00
	630	386		Kapitalne donacije	30.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00
	0630	3861		Kapitalne donacije u novcu trgovačkim društvima					
A1019 5	0660	Aktivnost 5		Sufinanciranje izgradnje zgrade za stambeno zbrinjavanje	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
		Izvor 11		Opći prihodi i primici	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
	3			Rashodi poslovanja	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
	38			Ostali rashodi	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
	386			Kapitalne donacije	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
	3861			Kapitalne donacije u novcu trgovačkim društvima					
A1019 6	0660	Aktivnost 6		Sufinanciranje izrade geodetske izmjere	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
		Izvor 11		Opći prihodi i primici	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
	3			Rashodi poslovanja	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
	38			Ostali rashodi	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
	386			Kapitalne donacije	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
	3861			Kapitalne donacije u novcu trgovačkim društvima					
k1019 7	0520	Aktivnost 7		Sufinanciranje izgradnje prečistača otpadnih voda	200.000,00	200.000,00	80.000,00	100.000,00	100.000,00
		Izvor 5011		Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke	200.000,00	200.000,00	80.000,00	100.000,00	100.000,00
	3			Rashodi poslovanja	200.000,00	200.000,00	80.000,00	100.000,00	100.000,00
	38			Ostali rashodi	200.000,00	200.000,00	80.000,00	100.000,00	100.000,00
	386			Tekuće donacije	200.000,00	200.000,00	80.000,00	100.000,00	100.000,00
	3861			Kapitalne donacije u novcu trgovačkim društvima					

Šifra Programa / Projekt / Aktivnost		Šifra funkcijska BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.	
				1	2	3	4	5	
A1019 8	0630	Aktivnost 8 Izvor 5011	Sufinanciranje rekonstrukcije vodovoda						
			Topusko	10.000,00	10.000,00	10.000,00	100.000,00	10.000,00	
				Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke	10.000,00	10.000,00	10.000,00	100.000,00	10.000,00
	0630	3	Rashodi poslovanja	10.000,00	10.000,00	10.000,00	100.000,00	10.000,00	
	630	38	Ostali rashodi	10.000,00	10.000,00	10.000,00	100.000,00	10.000,00	
A1019 9	0630	Aktivnost 9 Izvor 5011	Sufinanciranje izgradnje vodovoda						
			Vorkapić - makro polje	0,00	0,00	120.000,00	0,00	0,00	
				Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke	0,00	0,00	120.000,00	0,00	0,00
	0630	3	Rashodi poslovanja	0,00	0,00	120.000,00	0,00	0,00	
	630	38	Ostali rashodi	0,00	0,00	120.000,00	0,00	0,00	
A1019 10	0630	Aktivnost 10 Izvor 11	Kapitalne donacije u novcu trgovačkim društvima						
			Kapitalne donacije u novcu trgovačkim društvima	0,00	65.900,00	50.000,00	0,00	0,00	
				Kapitalne pomoći trgovačkim društvima	0,00	65.900,00	50.000,00	0,00	0,00
	0630	3	Rashodi poslovanja	0,00	65.900,00	50.000,00	0,00	0,00	
	630	38	Ostali rashodi	0,00	65.900,00	50.000,00	0,00	0,00	
A1019 11	0630	Aktivnost 11 Izvor 11	Kapitalne donacije u novcu trgovačkim društvima						
			Kapitalne donacije u novcu trgovačkim društvima	0,00	0,00	35.000,00	0,00	0,00	
				Sufinanciranje vodovoda kosice	0,00	0,00	35.000,00	0,00	0,00
	0630	3	Rashodi poslovanja	0,00	0,00	35.000,00	0,00	0,00	
	630	38	Ostali rashodi	0,00	0,00	35.000,00	0,00	0,00	

Šifra Programska		Šifra funkcjska		BR. RAČ.		VRSTA PRIHODA I IZDATAKA				
Program / Projekt	Aktivnost	Funkcijska klasifikacija:		Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.		
				1	2	3	4	5		
P1020 A1020 1	0760	Funkcijska klasifikacija:	07 - Zdravstvo	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00		
		Program 20	Javne potrebe u zdravstvu	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00		
		Aktivnost 1	Sufinanciranje neugovorenog povišenog zdravstvenog standarda	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00		
		Izvor 11	Opći prihodi i primici	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00		
003 02		0760	3	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00		
		0760	38	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00		
		0760	381	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		0760	3811							
P1021 K1021 1	0610	GLAVA 003 02:	MJESNA SAMOUPRAVA	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00		
		Funkcijska klasifikacija:	06 - Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00		
		Program 21	Razvoj lokalne zajednice	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00		
		Kapitalni projekt 1	MO-Donja Čemernica	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00		
		Izvor 11	Opći prihodi i primici	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00		
0610	0610	0610	4	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00		
		0610	45							
		0610	451							
		0610	4511							
K1021 2	0620	Kapitalni projekt 2	Dodatna ulaganja - MO Gornji Gređani društveni dom	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00		
		Izvor 11	Opći prihodi i primici	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00		
		0620	4	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00		
		0620	45							
		0620	451							

Šifra Programska / Projekti / Aktivnost		Šifra funkcjska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA	Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
					1	2	3	4	5
K1021 3	0620	Kapitalni projekt 3		Dodatna ulaganja - MO Hrvatsko Selo - društveni dom	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
		Izvor 11		Opći prihodi i primici	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
	0620	3		Rashodi poslovanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0620	38		Ostali rashodi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0620	381		Tekuće donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		3811							
	4			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
	45			Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
	451			Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	4511			Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
K1021 4	0620	Kapitalni projekt 4		Dodatna ulaganja - MO Ponikvari - društveni dom	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
		Izvor 11		Opći prihodi i primici	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
	0620	4		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
	0620	45		Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
	0620	451		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4511		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620	Kapitalni projekt 5		Dodatna ulaganja - MO Staro Selo - društveni dom	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
		Izvor 11		Opći prihodi i primici	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	4		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	45		Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
K1021 6	0620	Kapitalni projekt 6		Dodatna ulaganja - MO Perna - društveni dom	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
		Izvor 11		Opći prihodi i primici	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	4		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	45		Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	451		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4511		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620	Kapitalni projekt 6		Dodatna ulaganja - MO Perna - društveni dom	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
		Izvor 11		Opći prihodi i primici	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	4		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	45		Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00

Šifra Programska / Projekat / Aktivnost			BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA				
				Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
				1	2	3	4	5
K1021 7	0620	4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	4511		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
K1021 8	0620	Kapitalni projekt 7	Dodatna ulaganja - MO Crni Potok - društveni dom	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
		Izvor 11	Opći prihodi i primici	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
	0620	451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	4511		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
K1021 9	0620	Kapitalni projekt 8	Dodatna ulaganja - MO Poljani - društveni dom	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
		Izvor 11	Opći prihodi i primici	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
	0620	4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
	0620	45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
	0620	451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	4511		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
K1021 9	0620	Kapitalni projekt 9	Dodatna ulaganja - MO Velika Vranovina - Jelačić vrelo	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
		Izvor 11	Opći prihodi i primici	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
	0620	4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
	0620	45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
	0620	451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	4511		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					

Šifra Program / Projekt / Aktivnost Šifra funkcijska BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA					Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
						1	2	3	4	5
K1021 10	0620	Kapitalni projekt 10 Izvor 11	Dodatna ulaganja - MO Katinovac			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Opći prihodi i primici			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
K1021 11	0620	Kapitalni projekt 11 Izvor 11	Dodatna ulaganja - MO Malička			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Opći prihodi i primici			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
K1021 12	0620	Kapitalni projekt 12 Izvor 11	Dodatna ulaganja - MO Donji Gređani			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			društveni dom			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Opći prihodi i primici			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
K1021 13	0620	Kapitalni projekt 13 Izvor 11	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Opći prihodi i primici			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Opći prihodi i primici			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Opći prihodi i primici			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
	0620		Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Opći prihodi i primici			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za nabavu nefinancijske imovine			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
			Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini			1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00

Šifra Programa / Projekt / Aktivnost			Šifra funkcijska			VRSTA PRIHODA I IZDATAKA				
						Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
			1	2	3	4	5			
004	RAZDJEL 004:		PRORAČUNSKI KORISNICI							
004 01	GLAVA 004 01:		NARODNA KNJIŽNICA I ČITAONICA							
			TOPUSKO							
	Funkcijska									
	klasifikacija:									
P1022	Program 22:		34.700,00	34.700,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00		
004 01 01	Korisnik 01:		34.700,00	34.700,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00		
A1022 1	Aktivnost 1	0820	34.200,00	34.200,00	34.500,00	34.500,00	34.500,00	34.500,00		
	Izvor 11		34.200,00	34.200,00	34.500,00	34.500,00	34.500,00	34.500,00		
0820	3		34.200,00	34.200,00	34.500,00	34.500,00	34.500,00	34.500,00		
0820	31		25.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00		
0820	311		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
0820	3111									
0820	31126									
0820	312		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
0820	3121									
0820	313		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
0820	3132									
0820	3133									
0820	32		9.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00	9.000,00		
0820	321		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
0820	3211									
0820	3212									
0820	322		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
0820	3221									
0820	323		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
0820	3231									
0820	3232									
0820	3235									
0820	3237									
0820	34		200,00	200,00	500,00	500,00	500,00	500,00		
0820	343		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
0820	3431		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Šifra Programska / Projekt / Aktivnost		Šifra funkcjska	BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA					
				Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.	
				1	2	3	4	5	
K1022 1	0820	Kapitalni projekt 1 Izvor 11		Nabava knjiga					
				Opći prihodi i primici					
	0820	4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine					
				Knjige, umjetnička djela i ostale izl. Vrijednosti Knjige u knjižnicama					
	0820	424	0820						
	004 02	0911	GLAVA 004 02: DJEČJI VRTIĆ VJEVERICA TOPUSKO						
	P1023	004 02 02	A1023 1		09 - Obrazovanje				
					Javne potrebe u predškolskom odgoju				
004 02 02	0911	Aktivnost 1 Izvor 5011		Dječji vrtić Topusko					
				Dječji vrtić Vjeverica Topusko					
	Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke (fiskalna održivost dječjih vrtića)								
	Pomoći iz državnog proračuna kroz opće prihode i primitke (fiskalno izravnanje)								
	0911	3	Rashodi poslovanja	Rashodi za zaposlene					
				Plaće					
	0911	31	0911	311	Plaće za redovan rad				
					Paušalni troškovi prehrane				
	0911	312	0911	312	Plaće za prekovremeni rad				
					Ostali rashodi za zaposlene				
0911	313	0911	313	Doprinosi na plaće					
				Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje					
0911	3132	0911	3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti					
0911	32	Materijalni rashodi		20.000,00					
				0,00					
				20.000,00					
				0,00					
0911	321	Naknade troškova zaposlenima		41.200,00					
				0,00					
				44.000,00					
				0,00					
0911	3212	Naknada za prijevoz na posao i sa posla		45.000,00					
				0,00					
				45.000,00					
				0,00					
0911	3214	Naknada za korišt. priv. aut. u službene svrhe		370.450,00					
				370.450,00					
				376.950,00					
				370.450,00					

Šifra Programa / Projekt / Aktivnost Šifra funkcijska BR. RAČ.	VRSTA PRIHODA I IZDATAKA					Plan 2025.	Tekući plan 2025.	Plan 2026.	Projekcije 2027.	Projekcije 2028.
						1	2	3	4	5
K1023 1	0911	322	Rashodi za materijal i energiju			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		0912	Materijal i sirovine za hranu							
	0911	3223	Energija							
		323	Rashodi za usluge			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	3231		Usluge telefona, pošte i prijevoza							
		3234	Komunalne usluge							
	3236		Zdravstvene usluge							
		329	Ostali rashodi poslovanja							
	3292		Premije osiguranja							
A1023 2	0911	Kapitalni projekt 1	Postrojenja i oprema			6.800,00	6.800,00	4.000,00	5.500,00	6.500,00
		Izvor 11	Opći prihodi i primici			6.800,00	6.800,00	4.000,00	5.500,00	6.500,00
	0911	4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine			6.800,00	6.800,00	4.000,00	5.500,00	6.500,00
		42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine			6.800,00	6.800,00	4.000,00	5.500,00	6.500,00
	0911	422	Postrojenja i oprema			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4227	Oprema							
	0911	Aktivnost 2	Mala škola			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Izvor 11	Opći prihodi i primici			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0911	3	Rashodi poslovanja			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		31	Rashodi za zaposlene			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0911	311	Plaće			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		313	Doprinosi na plaće							
	0911	32	Materijalni rashodi			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		321	Naknade troškova zaposlenima							
	0911	322	Rashodi za materijal i energiju			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		323	Rashodi za usluge			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 4.
Za izvršenje Proračuna odgovoran je nositelj izvršne vlasti Općine Topusko.

Članak 5.

Ovaj Proračun objavit će se u »Službenom vjesniku«, a stupa na snagu 01.01.2026. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-01/25-01/02
URBROJ: 2176-18-01-25-01
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

65.

Na temelju članka 37. Zakona o proračunu (»Narodne novine«, broj 144/21) i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. sjednici održanoj 18. prosinca 2025., donijelo je

VIŠEGODIŠNJI PLAN
uravnoteženja Proračuna Općine Topusko
za 2026. godinu s projekcijama za
2027. i 2028. godinu

I.

Sukladno Zakonu o proračunu uz Proračuna za 2026. godinu sa projekcijama za 2027. i 2028. godinu donosi se Višegodišnji plan uravnoteženja proračuna.

II.

Planirani proračunski višak prihoda i primitaka ovog višegodišnjeg plana temelji se na stanju iz financijskog izvještaja Općine Topusko za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2025. godine, pri kojem je višak iznosio 781.967,00 eura.

III.

U Proračunu Općine Topusko za 2026. godinu sa projekcijama za 2027. i 2028. godinu višak prihoda i primitaka planira se u iznosu 781.967,00 eura i rasporediti će se kako slijedi:

2026. godine rasporedit će se iznos od	353.989,00 eura,
2027. godine rasporedit će se iznos od	167.489,00 eura,
2028. godine rasporedit će se iznos od	260.489,00 eura.

IV.

Ostvareni rezultat i raspored njegovog korištenja uvršten je u Proračun za 2026. godinu i projekcije za 2027. i 2028. godinu.

V.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Službenom vjesniku«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-01/25-01/04
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

66.

Na temelju članka 18. Zakona o proračunu (»Narodne novine«, broj 144/21) i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

ODLUKU
o izvršavanju Proračuna Općine Topusko
za 2026. godinu

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovom Odlukom uređuje se struktura prihoda i primitaka te rashoda i izdataka Proračuna Općine Topusko za 2026. godinu (u daljnjem tekstu: Proračun) i njegovo izvršavanje, opseg zaduživanja Općine Topusko, upravljanje dugom te financijskom i nefinancijskom imovinom, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, pojedine ovlasti u izvršavanju proračuna, te druga pitanja u izvršavanju proračuna.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovoj Odluci, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

II. STRUKTURA PRORAČUNA

Članak 3.

Proračun se sastoji od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, a sadrži financijske planove proračunskih korisnika prikazane kroz opći i posebni dio i obrazloženje proračuna.

Članak 4.

Opći dio Proračuna sadrži sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja i Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja.

Budući da ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, opći dio Proračuna sadrži i preneseni višak prihoda nad rashodima iz prethodnog razdoblja.

Članak 5.

Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka Općine i proračunskih korisnika iskazanih

po organizacijskoj klasifikaciji, izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

Članak 6.

Obrazloženje Proračuna se sastoji od obrazloženja općeg dijela Proračuna i obrazloženja posebnog dijela Proračuna.

Obrazloženje općeg dijela Proračuna sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka Proračuna i prenesenog viška sredstava.

Obrazloženje posebnog dijela Proračuna temelji se na obrazloženjima financijskih planova proračunskih korisnika, a sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti.

Članak 7.

Općinski načelnik utvrđuje prijedlog Proračuna i podnosi ga Općinskom vijeću na donošenje u roku propisanom Zakonom o proračunu (u daljnjem tekstu: Zakon).

Općinsko vijeće donosi Proračun na razini skupine ekonomske klasifikacije do konca 2025., u roku koji omogućuje njegovu primjenu od 1. siječnja 2026.

Načelnik dostavlja Proračun, Odluku o izvršavanju Proračuna, kao i izmjene i dopune Proračuna te izmjene i dopune Odluke o izvršavanju proračuna Ministarstvu financija u roku 15 dana od dana njihova stupanja na snagu.

III. IZVRŠENJE PRORAČUNA

Članak 8.

Proračun se izvršava u skladu sa zakonima i drugim propisima te u skladu s raspoloživim sredstvima i nastalim obvezama.

Ako aktivnosti i projekti za koje su sredstva osigurana u Proračunu tekuće godine nisu izvršeni do visine utvrđene proračunom, mogu se u toj visini izvršavati u sljedećoj godini na način i pod uvjetima propisanim ovom Odlukom.

Za aktivnosti i projekte koji se izvršavaju kao pokroviteljstva, subvencije, donacije i pomoći, a za koje krajnji korisnik nije utvrđen u posebnom dijelu proračuna ili drugom aktu Općinskog vijeća, Načelnik donosi odluku o načinu i uvjetima isplata s jedinstvenog računa proračuna.

Članak 9.

Naredbodavac za izvršenje Proračuna je općinski načelnik i isti je odgovoran za naplatu proračunskih prihoda, primitaka i za rashode, te za uravnoteženje Proračuna u tijeku proračunske godine.

Članak 10.

Naredbodavac upravlja raspoloživim Proračunskim sredstvima.

O isplati sredstava temeljem stavka 1. ovog članka naredbodavac upućuje polugodišnje i godišnje izvješće Općinskom vijeću.

Članak 11.

Proračun se izvršava na temelju planiranih mjesečnih potreba korisnika u skladu s raspoloživim sredstvima.

Korisnici mogu preuzimati obveze najviše do visine sredstava osiguranih u posebnom dijelu proračuna ukoliko je dospijeće obveza usklađeno s mjesečnim dodjelama.

Jedinstveni upravni odjel usklađuje zahtjeve mjesečnih financijskih planova korisnika s planiranom likvidnošću proračuna, o čemu izvješćuje općinskog načelnika, kako bi se pravodobno mogle poduzeti mjere za uravnoteženje Proračuna.

Razliku između odobrenih i manje iskorištenih dodjela, korisnik raspoređuje u sljedeće razdoblje.

Članak 12.

Korisnici Proračunskih sredstava obvezani su sastaviti financijski plan za cijelu godinu po mjesecima.

Financijski planovi se dostavljaju na odobrenje Općini Topusko - načelniku koji je dužan, temeljem mišljenja Jedinstvenog upravnog odjela, utvrditi da li su dostavljeni planovi usklađeni s Proračunom i Zakonom.

Manje prebačena sredstva u odnosu na financijski plan za tekući mjesec korisnik raspoređuje u sredstva dodjele za sljedeći mjesec.

Članak 13.

U Proračunu se planiraju svi prihodi koje u skladu s pozitivnim propisima ostvaruje Općina.

Prihodi što ih korisnici Općine ostvare obavljanjem djelatnosti, prihodi su Proračuna i uplaćuju se na jedinstveni račun proračuna.

Članak 14.

Općina i proračunski korisnici odgovorni su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun te za izvršavanje svih rashoda i izdataka, u skladu s namjenama.

Prihodi se ubiru i uplaćuju u skladu sa zakonom ili drugim propisima, neovisno o visini planiranih prihoda.

Članak 15.

Namjenski prihodi su prihodi za posebne namjene, pomoći, donacije i prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine u vlasništvu proračunskog korisnika, a koja nije stečena iz općih prihoda i primitaka te naknade s naslova osiguranja, ako premija nije plaćena iz općih prihoda i primitaka. Prihodi za posebne namjene su prihodi čije su korištenje i namjena utvrđeni zakonima.

Namjenski primici su primici od financijske imovine i zaduživanja čija je namjena utvrđena propisom i/ili ugovorom.

Prihodi i primici iz stavaka 1. i 2. ovoga članka uplaćuju se u Proračun i njegov su sastavni dio.

Članak 16.

Sredstva namjenskih prihoda i primitaka koja nisu iskorištena u prethodnoj godini prenose se u tekuću proračunsku godinu.

Ako su namjenski prihodi i primici uplaćeni u nižem iznosu nego što je planirano, mogu se preuzeti i plaćati obveze do visine uplaćenih odnosno prenesenih sredstava.

Rashodi i izdaci financirani iz namjenskih prihoda mogu se izvršavati iznad planiranih iznosa, a do visine uplaćenih odnosno prenesenih sredstava.

Rashodi i izdaci financirani iz namjenskih primitaka mogu se izvršavati iznad planiranih iznosa, a do visine uplaćenih odnosno prenesenih sredstava, ako to odobri Načelnik.

Naplaćeni i preneseni, a neplanirani namjenski prihodi i primici mogu se izvršavati prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima i/ili stavkama, ako to odobri Načelnik.

Članak 17.

Vlastiti prihodi proračunskih korisnika su prihodi koje proračunski korisnici ostvaruju od obavljanja poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima, a koje poslove mogu obavljati i drugi subjekti izvan općeg proračuna.

Prihodi iz stavka 1. ovoga članka uplaćuju se u Proračun i njegov su sastavni dio.

Ostvarenje i trošenje vlastitih prihoda iz stavka 2. ovoga članka iskazuje se u Proračunu na način i u rokovima, u skladu s aktom Načelnika.

Članak 18.

Sredstva vlastitih prihoda koja nisu iskorištena u prethodnoj godini prenose se u tekuću proračunsku godinu.

Ako su vlastiti prihodi uplaćeni u nižem iznosu nego što je planirano, mogu se preuzeti i plaćati obveze do visine uplaćenih odnosno prenesenih sredstava.

Vlastiti prihodi mogu se izvršavati iznad planiranih iznosa, a do visine uplaćenih odnosno prenesenih sredstava.

Naplaćeni i preneseni, a neplanirani vlastiti prihodi mogu se koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima i/ili stavkama, ako to odobri Načelnik.

IV. URAVNOTEŽENJE PRORAČUNA I PRERASPODJELA SREDSTAVA PRORAČUNA

Članak 19.

Ako tijekom proračunske godine dođe do znatnije neusklađenosti u ostvarivanju planiranih prihoda i rashoda, Proračun se mora uravnotežiti izmjenama i dopunama Proračuna prema postupku propisanom za donošenje proračuna.

Članak 20.

U okviru proračunskih sredstava dopuštena je preraspodjela pojedinih stavki izdataka ako to odobri općinski načelnik.

Preraspodjela prema odredbi iz stavka 1. ovoga članka ne može biti veća od 5% sredstava utvrđenih na stavci koja se umanjuje.

Članak 21.

Ako se tijekom godine smanje potrebe za planiranim sredstvima uslijed prestanka rada nekog od korisnika ili iz drugih razloga, ista se prenose u tekuću zalihu ili se prenose korisniku koji preuzima poslove.

Članak 22.

Pogrešno ili više uplaćeni prihodi iz Proračuna vraćaju se uplatiteljima na teret tih prihoda, a temeljem rješenja tijela nadležnog za naplatu tih prihoda.

Pogrešno ili više uplaćeni prihodi u proračune prethodnih godina vraćaju se uplatiteljima na teret rashoda Proračuna.

Članak 23.

Ako se naknadno utvrdi da je isplata iz Proračuna izvršena nezakonito i/ili neopravdano, odnosno ako se utvrdi da su sredstva utrošena nezakonito, nenamjenski ili nesvrhovito, Općina je dužna odmah zahtijevati povrat sredstava u Proračun.

V. ODGODA NAPLATE I OTPIS DUGOVANJA

Članak 24.

Općinski načelnik može na zahtjev dužnika, uz primjereno osiguranje i kamate, odgoditi plaćanje ili odobriti obročnu otplatu duga za prihode koji se ne smatraju javnim davanjima, pod uvjetima propisanim Zakonom o proračunu i pod zakonskim propisima.

Napлата duga iz stavka 1. ovog članka može se odgoditi jednokratno do 24 mjeseca ili se može odobriti plaćanje duga u obrocima i to maksimalno do 36 mjesečnih obroka.

Iznimno od stavka 1. ovog članka Jedinствeni upravni odjel može na zahtjev dužnika, odgoditi plaćanje ili odobriti obročnu otplatu duga i to za iznose potraživanja do 2.655,00 eura.

Članak 25.

Općinski načelnik može donijeti odluku o otpisu potraživanja za dugovanja po pojedinim vrstama prihoda u slučajevima kada je dužnik umro, a nije ostala pokretnina i nekretnina iz kojih se može naplatiti dug kao i u drugim slučajevima kada je nastupila nemoćnost naplate.

Članak 26.

Ako posebnim propisima nije uređeno drugačije, potraživanja na ime javnih davanja mogu se otpisati ako bi izvršenje naplate poreznog duga dovelo u pitanje osnovne životne potrebe dužnika-građanina i članova njegova kućanstva pod sljedećim uvjetima:

1. ako podnositelj zahtjeva ostvaruje pravo na zajamčenu minimalnu naknadu odnosno pravo na pomoć za uzdržavanje iz sustava socijalne skrbi, ili
2. ako imovno stanje podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegovog kućanstva odgovara sljedećim uvjetima:

- a) kada imovina, u novčanom obliku, podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva ne prelazi iznos od dvije proračunske osnovice, na dan podnošenja zahtjeva, po članu njegovog kućanstva,
- b) kada podnositelj zahtjeva, odnosno punoljetni članovi kućanstva imaju u vlasništvu stan ili kuću koju koriste isključivo za njihovo stanovanje, te ako imaju u vlasništvu automobil i/ili plovilo, čija vrijednost ne prelazi iznos od dvije proračunske osnovice na dan podnošenja zahtjeva,
- c) kada ukupni dohodak i ukupni primici podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegovog kućanstva mjesečno ne prelaze po članu kućanstva iznos od jedne proračunske osnovice.

Za stjecanje prava na otpis ili djelomičan otpis potraživanja fizička osoba mora ispunjavati kriterij iz stavka 1. točke 1. ovoga članka ili kumulativno kriterije iz stavka 1. točke 2. ovoga članka.

Ukoliko je dužniku - građaninu odobren otpis duga, bez obzira na osnovu nastanka duga, sljedeći zahtjev za otpis duga ne može podnijeti prije proteka roka od pet godina od donošenja odluke o otpisu potraživanja za prvobitni dug.

Postupak otpisa potraživanja vodi i rješava Jedinštveni upravni odjel, a odluku donosi Općinski načelnik.

Članak 27.

Jedinštveni upravni odjel otpisuje potraživanja na ime javnih davanja u sljedećim slučajevima:

- a) ako postoji pravomoćno rješenje o brisanju iz sudskog registra po okončanju stečajnog postupka,
- b) ako postoji pravomoćno rješenje o brisanju iz sudskog registra u postupku likvidacije ili
- c) ako postoji pravomoćno rješenje o sklopljenoj predstečajnoj nagodbi kojim je utvrđeno da se dug otpisuje.

Odluku iz stavka 1. donosi nadležni službenik ili pročelnik Odjela.

Članak 28.

Ako posebnim propisima nije uređeno drugačije, naplata potraživanja na ime javnih davanja može se odgoditi u cijelosti ili djelomično pod uvjetom da naplata u cijelosti na dan dospeljeća predstavlja neprimjereno opterećenje, nanosi veću gospodarsku štetu ili bi dovela do nelikvidnosti, a odgodom plaćanja ili obročnom otplatom duga bi se bitno poboljšale dužnikove mogućnosti otplate duga.

O odgodi naplate duga iz stavka 1. ovoga članka na temelju pisanog i obrazloženog zahtjeva odlučuje Općinski načelnik.

Naplata duga na ime javnih davanja može se odgoditi jednokratno najdulje do 24 mjeseca ili se može odobriti plaćanje duga u obrocima do 24 mjesečna obroka.

U slučaju zahtjeva za odgodu plaćanja ili obročnu otplatu gdje ukupan iznos potraživanja od pravne osobe

prelazi 6.640,00 eura, a od fizičke osobe-građanina 2.655,00 eura, kao i u slučaju kada se traži odgoda naplate na razdoblje dulje od 12 mjeseci obvezno su potrebna sredstva osiguranja naplate.

Sredstva osiguranja naplate mogu biti: neopoziva garancija banke, zalog vrijednosnih papira, založno pravo na nekretninama, pokretninama i pravu građevnja, zadužnica ili jamstvo drugih trgovačkih društava solidnog boniteta.

Za vrijeme trajanja odgode obračunavaju se zakonske zatezne kamate.

Članak 29.

Sa dužnicima čiji je zahtjev odobren zaključuje se upravni ugovor.

U slučaju iz članka 16. stavka 4. upravni ugovor se neće zaključiti ako dužnik prethodno ne dostavi jedno od sredstava osiguranja.

Izuzetno od stavka 2. ovog članka založno pravo na nekretnini nije potrebno dostaviti ukoliko je isto predviđeno samim upravnim ugovorom.

Ako se dužnik ne pridržava rokova iz odluke o odgodi plaćanja, upravni će se ugovor raskinuti te pokrenuti postupak ovrhe.

U slučaju da je protiv dužnika, s kojim je zaključen upravni ugovor, ranije pokrenut ovršni postupak, isti će se obustaviti po zahtjevu dužnika ili po službenoj dužnosti nakon zaključenja upravnog ugovora.

Članak 30.

U pokrenutim postupcima ovrhe donošenjem rješenja o ovrsi, rješenjem utvrđene troškove ovrhe neće se naplaćivati ukoliko dužnik uplati iznos duga prije dostave rješenja tijelu nadležnom za provedbu ovrhe.

VI. ZADUŽIVANJA I JAMSTVA

Članak 31.

Odluke o kreditnom zaduženju proračuna i davanju jamstva donosi Općinsko vijeće.

Članak 32.

U proračunu za 2026. godinu nisu planirana zaduživanja i davanje jamstava.

VII. IZVJEŠTAVANJE I NADZOR

Članak 33.

U tijeku izvršenja Proračuna općinski načelnik dostavlja Općinskom vijeću na donošenje polugodišnji Izvještaj o izvršenju Proračuna do 30. rujna tekuće proračunske godine, a godišnji Izvještaj o izvršenju Proračuna do 31. svibnja tekuće godine za prethodnu godinu.

Članak 34.

Jedinštveni upravni odjel ovlašten je kod proračunskih korisnika kao i kod ostalih korisnika proračunskih

sredstava obavljati nadzor utroška sredstava proračuna za namjene za koje su sredstva osigurana.

U slučaju da se nadzorom iz stavka 1. ovog članka utvrdi da je proračunski korisnik odnosno korisnik proračunskih sredstava Proračuna utrošio nenamjenski, Jedinstveni upravni odjel naložiti će istome povrat sredstava u Proračun Općine.

Članak 35.

Proračun, izmjene i dopune Proračuna, odluka o privremenom financiranju, odluka i izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna objavljuju se na mrežnim stranicama Općine.

Financijski plan i izmjene i dopune financijskog plana, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika objavljuje se na njegovim mrežnim stranicama ili na mrežnim stranicama Općine, ako proračunski korisnik nema svoje mrežne stranice.

Opći i posebni dio proračuna, odluka o izvršavanju proračuna, izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna, odluka o privremenom financiranju te opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna objavljuju se u Službenom vjesniku.

Iznimno od stavaka 2. i 3. ovoga članka, ako Općinsko vijeće ne donese izvještaje o izvršenju iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, prijedlozi izvještaja o izvršenju se u roku 60 dana od dana podnošenja Općinskom vijeću objavljuju na mrežnim stranicama Općine.

Općina na svojim mrežnim stranicama objavljuju vodiče za građane o proračunu, izmjenama i dopunama proračuna te o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna.

Općina i proračunski korisnici dužni su javno objavljivati informacije o trošenju sredstava na svojim mrežnim stranicama na način da te informacije budu lako dostupne, pretražive i strojno čitljive.

Članak 36.

U izvršavanju proračuna primjenjuju se odredbe ove Odluke i uvodno citiranog Zakona o proračunu.

Članak 37.

Za izvršenje proračuna odgovoran je općinski načelnik koji u postupku izvršavanja donosi provedbene akte.

VIII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 38.

Ova Odluka objavit će se u »Službenom vjesniku«, a stupa na snagu 1. siječnja 2026. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-01/25-01/03
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

67.

Na temelju članka 10. stavka 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (»Narodne novine«, broj 29/19 i 98/19) i članka 31. stavka 1. podstavka 24. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. sjednici održanoj 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

ODLUKU

o raspoređivanju sredstava iz Proračuna Općine Topusko za 2026. godinu za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih vijećnika zastupljenih u Općinskom vijeću Općine Topusko

Članak 1.

Ovom Odlukom raspoređuju se sredstva koja su osigurana u Proračunu Općine Topusko za 2026. godinu, za redovito godišnje financiranje političkih stranaka zastupljenih u Općinskom vijeću Općine Topusko (u daljnjem tekstu: Općinsko vijeće).

Izrazi u ovoj Odluci koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski spol.

Članak 2.

Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava Proračuna Općine Topusko imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u Općinskom vijeću.

Članak 3.

Za svakog člana Općinskog vijeća utvrđuje se jednak godišnji iznos sredstava za redovito financiranje i to iznos od 132,72 eura.

U Općinskom vijeću ne postoji podzastupljenost spola sukladno članku 9. stavku 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, te političkim strankama odnosno nezavisnim vijećnicima s tog osnova ne pripada pravno naknadu u visini od 10% iznosa predviđenog po svakom podzastupljenom članu Općinskog vijeća.

Članak 4.

Temeljem broja članova u Općinskom vijeću prema konačnim rezultatima izbora, političkim strankama za redovito godišnje financiranje za 2026. godinu, raspoređuju se sredstva iz Proračuna Općine Topusko kako slijedi:

POLITIČKA STRANKA	BROJ ČLANOVA muškog spola	BROJ ČLANOVA ženskog spola	UKUPNO
Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	4	4	1.061,76 eura
Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	1	1	265,44 eura
UKUPNO	5	5	1.327,20 eura

Članak 5.

Obračun i isplatu sredstava za redovito godišnje financiranje političkih stranaka u Općinskom vijeću vrši Jedinstveni upravni odjel Općine Topusko.

Raspoređena sredstva doznaju se na žiroračun političke stranke tromjesečno u jednakim iznosima odnosno ako se početak ili završetak mandata ne poklapa s početkom ili završetkom tromjesečja, u tom se tromjesečju isplaćuje iznos razmjeran broju dana trajanja mandata.

Članak 6.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Službenom vjesniku«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 402-06/25-01/06
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

68.

Na temelju članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donijelo je:

ODLUKU
o osnivanju Vijeća za prevenciju
komunalnog kriminaliteta

Članak 1.

Vijeće za prevenciju komunalnog kriminaliteta, (u daljnjem tekstu Vijeće), radi prevencije kriminaliteta na području Općine Topusko, u suradnji s drugim tijelima koja neposredno rade na poslovima praćenja i sprječavanja kaznenih radnji, vrši analize dostavljenih izvješća i predlaže mjere za uklanjanje uzroka nastanka kaznenih i drugih nepoželjnih radnji i ponašanja.

Članak 2.

Vijeće ima 12 članova.

Vijeću predsjedava predsjednik, odnosno u njegovoj odsutnosti zamjenik predsjednika.

U slučaju spriječenosti ili odsutnosti predsjednika i zamjenika predsjednika, sjednicom predsjedava član Vijeća kojega za to ovlasti predsjednik.

Članove Vijeća čine:

1. Ivica Kuzmić, općinski načelnik, predsjednik Vijeća,
2. Jelena Roknić, zamjenica općinskog načelnika iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine, članica

3. Ivica Butina, Policijska postaja Gvozd, član,
4. Nikolina Mileković, Policijska postaja Gvozd, članica,
5. Miro Abramović, TOP TERME d.o.o., Topusko, član,
6. Nikola Abramović, predsjednik DVD-a, član,
7. Željka Gajdek, ravnateljica Srednje škole Topusko, članica,
8. Jana Markulin, ravnateljica Osnovne škole V. Nazor Topusko, članica,
9. Nenad Vorkapić, privatni ugostitelj, član,
10. Andreja Kuzmić, Dječji vrtić Vjeverica Topusko članica,
11. Ivica Kireta, ravnatelj Općinsko društvo Crvenog križa Topusko, član,
12. Morana Petković, upraviteljica Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Područni ured Glina, članica.

Članak 3.

Vijeće donosi i provodi program prevencije kriminaliteta putem partnerstva, zajedničkog planiranja i djelovanja tijela javne vlasti, ustanova i drugih pravnih osoba zaduženih za sigurnost ljudi i imovine, javni red te kvalitetu života građana.

Program prevencije iz stavka 1. ovog članka sadrži mjere i aktivnosti koje se odnose na suzbijanje nasilja u obitelji, delinkvencije djece, maloljetnih i mlađih punoljetnih osoba, zlouporabu droge, suzbijanje svih oblika kriminaliteta, suzbijanje nasilja te provođenje drugih mjera radi povećanja razine sigurnosti građana i imovine.

Članak 4.

Vijeće može proširiti svoj sastav prema potrebama razvoja programa.

Članak 5.

Članovi Vijeća imenuju se na vrijeme od četiri godine, a ista osoba može biti ponovno izabrana za člana Vijeća.

Član Vijeća može biti razriješen i prije isteka roka na koji je imenovan.

Članak 6.

Konstituirajuću sjednicu saziva općinski načelnik u svojstvu predsjednika Vijeća te predlaže dnevni red, predsjedava i rukovodi sjednicom i potpisuje zaključke koje donosi Vijeće.

Vijeće zasjeda prema potrebi.

Vijeće donosi godišnji program rada kojim su definirana područja djelovanja.

Članak 7.

Vijeće može započeti s radom ako je na sjednici nazočna većina članova Vijeća.

Vijeće donosi odluke većinom glasova prisutnih članova.

Članak 8.

O radu na sjednici Vijeća vodi se zapisnik koji sadrži osnovne podatke o radu na sjednici, o iznijetim

prijedlozima, o sudjelovanju u raspravi te donesenim odlukama.

U zapisnik se unosi rezultat glasovanja o pojedinom predmetu.

Zapisnik potpisuje predsjednik Vijeća i zapisničar.

Članak 9.

Rad u Vijeću je počastan.

Članovi Vijeća nemaju pravo na naknadu za rad kao ni na naknadu troškova za rad u Vijeću.

Članak 10.

Administrativno tehničke i stručne poslove za Vijeće obavlja Jedinostveni upravni odjel Općine Topusko.

Članak 11.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o osnivanju vijeća za prevenciju kriminalnog kriminaliteta (»Službeni vjesnik«, broj 74/21)

Članak 12.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u »Službenom vjesniku«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 214-01/25-01/02
URBROJ: 2176-18-01-25-2
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

69.

Na temelju članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

ODLUKU

o sufinanciranju troškova umjetnog osjemenjivanja goveda na području Općine Topusko

Članak 1.

Ovom Odlukom uređuje se sufinanciranje usluge umjetnog osjemenjivanja krava na području Općine Topusko, a sve u cilju poticanja poljoprivredne proizvodnje na području Općine Topusko.

Članak 2.

Sufinanciranje iz članka 1. ove Odluke iznosi 15,00 eura po jednom govedu (plotkinji).

Članak 3.

Korisnici usluge (vlasnici životinja) mogu iskoristiti sufinanciranje navedeno u članku 2. ove Odluke jednom godišnje uz uvjet da imaju prijavljeno prebivalište na području Općine Topusko.

Članak 4.

Sredstva sufinanciranja umjetnog osjemenjivanja isplaćivati će se iz proračunom planiranih sredstava, dok će se temeljem ove Odluke sklopiti poseban ugovor s izabranom Veterinarskom stanicom.

Veterinarske stanice i veterinarske ambulante će za izvršeno osjemenjivanje ispostaviti račun i uplatnice, a Općina će na temelju računa i uplatnica izvršiti plaćanje od 15,00 eura po izvršenom osjemenjivanju goveda.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Službenom vjesniku«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 320-05/25-01/01
URBROJ: 2176-18-01-25-2
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

70.

Na temelju članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25) u vezi sa člankom 28. stavaka 4. Odluke o uvjetima, načinu i postupku gospodarenja nekretninama u vlasništvu Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 55/10, 54/24, 7/25 i 48/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

ODLUKU

I.

Dozvoljava se Hrvatskom Telekomu d.d. Zagreb, Radnička cesta 21, OIB: 81793146560, služnost za izgradnju FTTH mreže u naselju Topusko na:

- k.č.br. 241 upisane u zk.ul. 241 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za ugradnju zdenca i polaganje kabelske kanalizacije
- k.č.br. 128 upisane u zk.ul. 128 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za ugradnju zdenca i polaganje kabelske kanalizacije
- k.č.br. 15024 upisane u zk.ul. 15024 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za ugradnju dva stupa
- k.č.br. 1658 upisane u zk.ul. 1658 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za ugradnju stupa
- k.č.br. 453/1 upisane u zk.ul. 453 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za ugradnju stupa i polaganje kabelske kanalizacije
- k.č.br. 156 upisane u zk.ul. 156 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za polaganje kabelske kanalizacije
- k.č.br. 546 upisane u zk.ul. 546 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za polaganje kabelske kanalizacije
- k.č.br. 799 upisane u zk.ul. 799 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za polaganje kabelske kanalizacije

- k.č.br. 227 upisane u zk.ul. 227 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za polaganje kabelaške kanalizacije
- k.č.br. 224 upisane u zk.ul. 224 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za polaganje kabelaške kanalizacije
- k.č.br. 393 upisane u zk.ul. 393 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za polaganje kabelaške kanalizacije
- k.č.br. 154 upisane u zk.ul. 154 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za polaganje kabelaške kanalizacije
- k.č.br. 143 upisane u zk.ul. 143 k.o. Topusko, vlasništvo Općine Topusko, za polaganje kabelaške kanalizacije
- služnost za potrebe postavljanja zračnih optičkih kabela na stupu javne rasvjete u naselju Topusko, Ribnjak 3A, u vlasništvu Općine Topusko.

II.

Služnost iz točke I. dozvoljava se sukladno situacijskim nacrtima priloženim uz podnesak.

III.

Služnost iz točke I. odobrava se uz naknadu čiju će visinu odrediti Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti sukladno zakonu.

IV.

Ovlašćuje se općinski načelnik da sukladno ovoj Odluci sa korisnikom služnosti Hrvatskim Telekomom d.d., Zagreb, Radnička cesta 21, OIB: 81793146560 zaključi Ugovor o osnivanju prava služnosti.

V.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Službenom vjesniku«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 344-02/25-01/01
URBROJ: 2176-18-01-25-9
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

71.

Na temelju članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko, po prijedlogu općinskog načelnika, na 5. redovnoj sjednici održanoj 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

ODLUKU

I.

Daje se prethodna suglasnost na predložene izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i

načinu rada Dječjeg vrtića Vjeverica Topusko, KLASA: 601-02/25-01/84, URBROJ: 2176-71-01-25-01 od 9. listopada 2025. godine.

II.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u »Službenom vjesniku«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 007-04/23-01/01
URBROJ: 2176-18-01-25-4
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

72.

Na temelju članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), članka 25. stavak 8. Zakona o turizmu (»Narodne novine«, broj 156/23) i prijedloga Turističkog vijeća Turističke zajednice Općine Topusko, Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. redovnoj sjednici održanoj 18. prosinca 2025. godine, donosi

ODLUKU

o usvajanju Plana upravljanja
destinacijom Općine Topusko za razdoblje
od 2025. - 2029. godine

Članak 1.

Općinsko vijeće Općine Topusko usvaja i donosi Plan upravljanja destinacijom Općine Topusko za razdoblje od 2025. - 2029. godine.

Članak 2.

Prijedlog Plana upravljanja destinacijom Općine Topusko za razdoblje 2025. - 2029. sastavni je dio ove Odluke.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Službenom vjesniku«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 334-01/25-01/01
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

TURISTIČKA ZAJEDNICA OPĆINE
TOPUSKO

PRIJEDLOG PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM 2025.-2029. TOPUSKO

Topusko, 2025. godina

Naručitelj**TURISTIČKA ZAJEDNICA OPĆINE TOPUSKO****Trg Josipa bana Jelačića 1, 44415 Topusko**

Tel.: +385 (0) 44 885 203

E-mail: info@tzotopusko.hr

Izvršitelj**TOP PROJEKT**

Obrt za savjetodavne usluge, vl. Tatjana Stublić

TOP PROJEKT, obrt za savjetodavne usluge vl. Tatjana Stublić**Vranovinska cesta 52 b, 44415 Topusko**

Tel.: +385 95 9049 807

E-mail: info@topprojekt.org

Naslov**Plan upravljanja destinacijom 2025.-2029.****Topusko****Godina izrade****2025. god.****SADRŽAJ**

SADRŽAJ	4539
1. UVOD	4541
1.1. Definicija i svrha plana upravljanja destinacijom	4541
1.2. Metodologija i proces izrade	4541
1.3. Pregled razvojnih dokumenata od važnosti za turizam	4543
1.4. Prostorno planski dokumenti	4544
2. ANALIZA STANJA	4546
2.1. Osnovne informacije o destinaciji	4546
2.1.1. Osnovna geografska obilježja	4546
2.1.2. Administrativni ustroj	4546
2.1.3. Demografija	4548
2.1.4. Klimatska obilježja	4549
2.2. Turistički proizvodi i usluge	4550
2.2.1. Smještaj	4550
2.2.2. Ugostiteljstvo	4553
2.2.3. Turističke atrakcije	4553
2.2.4. Turističke usluge	4560

2.3. Resursna osnova	4561
2.3.1. Kultura i baština	4561
2.3.2. Povijesna analiza	4563
2.3.3. Priroda i okoliš	4564
2.3.4. Događaji i manifestacije	4565
2.3.5. Društveno-gospodarska analiza	4565
2.4. Javna turistička infrastruktura	4566
2.5. Komunalna infrastruktura	4567
2.5.1. Energetska infrastruktura	4568
2.5.2. Telekomunikacijska infrastruktura i dostupnost interneta	4568
2.5.3. Vodoopskrba i odvodnja	4569
2.5.4. Gospodarenje otpadom	4570
2.6. Prometna infrastruktura	4570
2.7. Analiza stanja digitalizacije	4570
2.7.1. Sigurnost i privatnost	4571
2.8. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s posebnim potrebama	4571
2.9. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji (javne usluge i servisi)	4571
2.10. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala	4573
2.11. Analiza komunikacijskih aktivnosti	4575
2.12. Analiza konkurencije	4576
2.13. Anketni upitnik	4577
2.14. Izvješće o analizi stanja	4584
3. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA	4585
4. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE	4586
4.1. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti	4587
4.1.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom - ZL-1	4587
4.1.2. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom - ZL-2	4588
4.1.3. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacije	4589
4.1.4. Pristupačnost destinacije	4590
4.1.5. Sigurnost destinacije	4591
4.2. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti	4592
4.2.1. Upravljanje vodnim resursima	4592
4.2.2. Gospodarenje otpadom	4594
4.2.3. Zaštita bioraznolikosti	4596
4.2.4. Održivo upravljanje energijom	4597
4.2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama	4598
4.3. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti	4599
4.3.1. Turistički promet - TP-1	4599
4.3.2. Turistički promet - TP-2	4599
4.3.3. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu - PGS-1	4600
4.3.4. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu/ Turistički promet - PGS-2	4601
4.4. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma	4602
4.4.1. Turistička infrastruktura	4602
4.4.2. Održivo upravljanje destinacijom	4603
4.4.3. Održivo upravljanje prostorom	4604
5. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA	4605
5.1. SWOT analiza	4605
5.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma	4606
5.3. Strateški ciljevi turizma	4607
5.4. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta	4607

5.5. Kvantitativni ciljevi razvoja.....	4609
5.6. Identificiranje ciljeva, mjera i aktivnosti	4609
6. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA.....	4610
6.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave	4610
6.2. Smjernice i preporuke za Turističku zajednicu destinacije	4610
6.3. Smjernice i preporuke za duge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji	4611
7. POPIS PROJEKATA	4611
8. MJERENJE NAPRETKA I IZVJEŠĆE O PROVEDBI.....	4617
9. POPIS LITERATURE	4618
10. POPIS TABLICA I SLIKA.....	4619

1. UVOD

1.1. Definicija i svrha plana upravljanja destinacijom

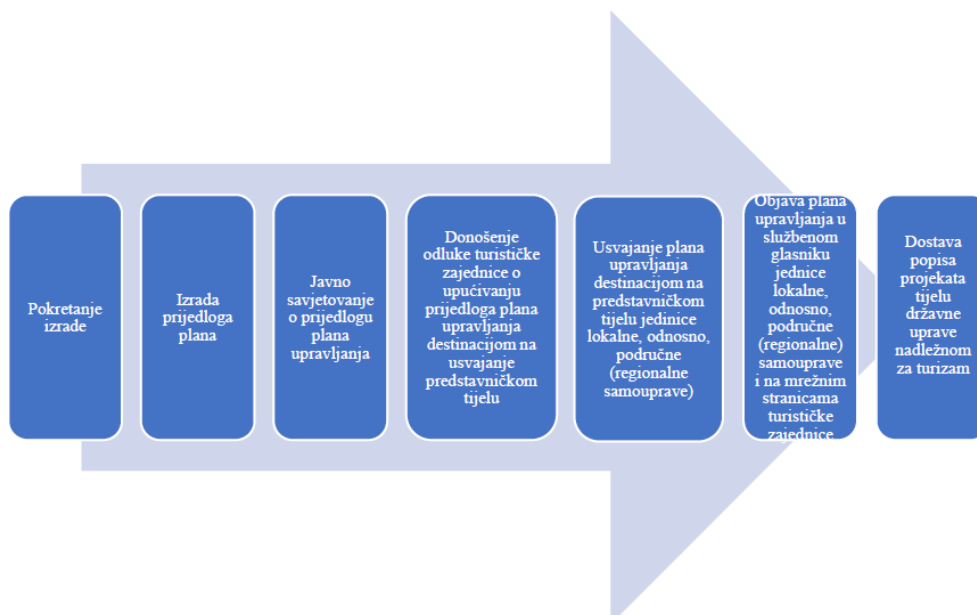
Plan upravljanja destinacijom je planski dokument za razvoj održive destinacije. Primarna mu je svrha osigurati razvoj destinacije u smjeru održivosti u skladu s aktima strateškog planiranja, prostornim planovima, planom upravljanja kulturnim dobrima i drugim važećim planovima i propisima. Planom se određuje smjer razvoja destinacije s ciljem poboljšanja iskustva posjetitelja, zaštite prirodnih i kulturnih dobara i dobrobiti lokalne zajednice.

Pravna osnova za izradu i donošenje Plana upravljanja destinacijom (u daljnjem tekstu: Plan) proizlazi iz Zakona o turizmu (»Narodne novine«, broj 156/23.). Plan predstavlja planski dokument za razvoj održive destinacije te se izrađuje za razdoblje od četiri godine.

1.2. Metodologija i proces izrade

Plan se sastoji od analize stanja, popisa resursne osnove, obveznih pokazatelja održivosti na razini destinacije, razvojnog smjera s mjerama i aktivnostima potrebnim za njegovo ostvarenje, prijedloga smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije, popisa projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije i popisa projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije. Postupak izrade i usvajanja plana upravljanja destinacijom obuhvaća više koraka: pokretanje izrade Plana, izrada prijedloga Plana, javno savjetovanje o prijedlogu Plana, donošenje Odluke Turističkog vijeća Turističke zajednice Općine Topusko o upućivanju prijedloga Plana na usvajanje predstavničkom tijelu, usvajanje Plana od strane Općinskog vijeća Općine Topusko, objava Plana u službenom glasniku Općine Topusko i na mrežnim stranicama Turističke zajednice Općine Topusko, dostava popisa projekata Ministarstvu turizma i sporta.

Slika 1. Postupak izrade i usvajanja plana upravljanja destinacijom

Izvor: Smjernice i upute Ministarstva turizma i sporta za izradu plana upravljanja destinacijom

Prvi korak u izradi plana upravljanja destinacijom predstavlja okupljanje ključnih dionika koje okuplja turistička zajednica. U izradi Plana upravljanja destinacijom Općine Topusko aktivnim sudjelovanjem u prikupljanju relevantnih podataka i pokazatelja, razmjenom mišljenja i ideja uključeni su dionici koji su prikazani u Tablici br.1.

Tablica 1. Dionici uključeni u izradu Plana upravljanja destinacijom Općine Topusko

Dionici	Uloga	Adresa e-pošte
Turistička zajednica Općine Topusko	Ključna institucija za iniciranje i koordinaciju procesa izrade Plana upravljanja destinacijom; povezuje sve dionike, provodi promotivne aktivnosti i osigurava provedbu plana na lokalnoj razini.	info@tzotopusko.hr
Općina Topusko	Nositelj razvojne politike i prostornog planiranja; osigurava administrativnu i financijsku podršku te stvara uvjete za realizaciju infrastrukturnih i razvojnih projekata u turizmu.	opcina-topusko@topusko.hr
Vode Banovine d.o.o.	Javno trg. društvo nadležno za opskrbu vodom i sustav odvodnje; ključno za razvoj turističke infrastrukture i standarda boravka. Komunikacija u svezi ključni podataka potrebnih za izradu pokazatelja održivosti.	info@vode-banovine.hr
Komunalno Topusko d.o.o.	Osigurava komunalne usluge (čistoća, zbrinjavanje otpada, uređenje javnih površina), što je temelj za stvaranje kvalitetnog turističkog doživljaja. Komunikacija u svezi ključnih podataka potrebnih za izradu pokazatelja održivosti.	komunalno.topusko@gmail.com
TOP-TERME d.o.o.	Društvo TOP-TERME d.o.o. kao tvrtka kćer zdravstvene ustanove Lječilišta Topusko pruža ugostiteljske i prateće usluge, usluge iz područja energetskih djelatnosti, te u suradnji sa Lječilištem Topusko koje pruža zdravstvene usluge doprinosi razvoju održivog turizma i to zdravstvenog, wellness, sportskog, kongresnog te eno-gastronomskog turizma.	info@topterme.hr
HEP ODS - Sisak	Zadužen za distribuciju električne energije; važan partner u osiguravanju energetske stabilnosti i planiranju infrastrukturnih zahvata. Komunikacija u svezi ključnih podataka potrebnih za izradu pokazatelja održivosti.	info.dpsisak@hep.hr
Iznajmljivači	Ključni akteri u pružanju smještajnih usluga; iznajmljivači direktno utječu na kvalitetu turističkog doživljaja kroz usluge smještaja, usmjeravanje gostiju i pružanje autentičnih iskustava. Također sudjeluju u promociji destinacije kroz direktan kontakt s turistima, s naglaskom na zadovoljstvo i povratne informacije koje pomažu u daljnjoj optimizaciji ponude. Suradnja i koordinacija pri prikupljanju informacija o zadovoljstvu turista; usuglašavanje oko prijedloga strateških ciljeva razvoja turističke ponude i ključnih turističkih proizvoda.	Prema popisu sa web stranice TZ Općine Topusko https://www.turizam-topusko.com/smjestaj/
Lokalno stanovništvo	Stanovnici lokalne zajednice ključni su za očuvanje autentičnosti destinacije i stvaranje jedinstvenog doživljaja za turiste. Kroz svoj angažman u turističkim aktivnostima, pružanju usluga i dijeljenju kulturnih i povijesnih priča, oni aktivno sudjeluju u promociji destinacije. Također, pozitivni stavovi lokalnog stanovništva prema turizmu odražavaju se u održivosti razvoja destinacije, stvaranju ugodne atmosfere za posjetitelje te očuvanju socijalne kohezije. Suradnja oko prikupljanja podataka, mišljenja i prijedloga vezanih uz zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom na području destinacije Općine Topusko.	

Prijedlog plana upravljanja destinacijom izrađuje turistička zajednica zajedno sa svim dionicima u sustavu turizma i dionicima u sustavu upravljanja turizmom u skladu s Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (»Narodne novine«, broj 112/24) i Smjernicama i uputama Ministarstva turizma i sporta za izradu plana upravljanja destinacijom iz rujna 2024. godine.

U izradi Plana upravljanja destinacijom posebno se vodilo računa o usklađenosti s važećim strateškim dokumentima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Plan je izrađen u skladu s ciljevima i smjernicama Strategije razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030., kao i s nacionalnim i regionalnim marketinškim planovima turizma. Također su uvažene razvojne strategije Sisačko-moslavačke županije i Općine Topusko, prostorni planovi, lokalni akcijski planovi te ostali sektorski dokumenti od značaja za turizam i razvoj prostora. Time se osigurava koherencija ovog Plana s višerazinskim politikama i okvirima financiranja.

1.3. Pregled razvojnih dokumenata od važnosti za turizam

Pregled razvojnih dokumenata od važnosti za turizam predstavlja pregled strateških dokumenata na međunarodnoj, europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te pregled prostorno-planskih dokumenata vezanih za razvoj turizma koji imaju utjecaj na razvoj destinacije Općine Topusko.

Najvažniji dokument na međunarodnoj razini koji definira ciljeve održivog razvoja je Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj 2030 (tzv. Agenda 2030), usvojen 2015. godine. Agenda 2030 postavlja 17 globalnih ciljeva održivog razvoja i 169 s njima povezanih podciljeva kojima se nastoji riješiti niz globalnih izazova, od klimatskih promjena i siromaštva do nejednakosti i degradacije okoliša, uz istovremeno promicanje inkluzivnog gospodarskog rasta, socijalne pravde i zaštite okoliša. Iako sama Agenda nije pravno obavezujući dokument, izuzme li se poveznica na Pariški sporazum o klimatskim promjenama, sve su države članice Ujedinjenih naroda preuzele političku obvezu provedbe ciljeva definiranih u Agendi 2030. Time se potvrđuje važnost integriranja načela održivog razvoja u nacionalne, regionalne i lokalne politike.

Kriteriji za održivost destinacije raspoređeni su u četiri skupine: 1. Održivo upravljanje, 2. Socioekonomski učinci, 3. Kulturni utjecaji te 4. Utjecaji na okoliš (uključujući potrošnju resursa, smanjenje zagađenja i očuvanje bioraznolikosti i krajolika). Navedeni kriteriji predstavljaju vodeće principe i minimalne zahtjeve kojima bilo koja turistička tvrtka, odnosno destinacija, treba težiti, a sve u cilju zaštite i održivosti prirodnih i kulturnih resursa čitavog svijeta, osiguravajući pritom da turizam dostigne svoj potencijal kao alat za očuvanje i ublažavanje siromaštva.

Na europskoj razini, jedan od ključnih strateških dokumenata za razvoj turizma je Tranzicijski put za turizam. Ovaj dokument definira prioritete, mjere i zajedničke obveze za postizanje zelene i digitalne tranzicije turističkog sektora u Europi. Fokusira se na smanjenje utjecaja turizma na okoliš, jačanje otpornosti turizma na krize, promicanje inkluzivnog i kružnog gospodarskog modela, digitalizaciju i inovacije, te jačanje lokalne participacije i partnerstava.

Europska komisija je 2016. godine donijela Europski sustav pokazatelja za turizam (The European Tourism Indicator System - ETIS)³⁷ koji predstavlja inicijativu Europske unije usmjerenu na praćenje i upravljanje održivim turizmom na lokalnoj razini. Podijeljen je u četiri skupine u okviru kojih su 43 obvezna pokazatelja: upravljanje destinacijom (politike održivog turizma, upravljanje turizmom u turističkim poduzećima, zadovoljstvo korisnika, informiranje i komunikacija); gospodarski učinci (turistički tokovi, poslovni rezultati turističkih poduzeća, količina i kvaliteta zaposlenosti, sigurnost i zdravlje, turistički opskrbni lanac); društveni/kulturni utjecaji (utjecaj na zajednicu/društvo, ravnopravnost spolova, zaštita i jačanje kulturnog naslijeđa, lokalnog identiteta i imovine) te zaštita okoliša/prirode (smanjenje utjecaja prometa, klimatske promjene, gospodarenje otpadom, obrada otpadnih voda, gospodarenje vodom, potrošnja energije, zaštita krajolika i bioraznolikosti, onečišćenje svjetlošću i bukom i kvaliteta vode za kupanje).

Na nacionalnoj razini, ključni strateški dokumenti za razvoj turizma Republike Hrvatske uključuju Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine, Strategiju razvoja održivog turizma do 2030. godine te Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine.

Nacionalna razvojna strategija ima za cilj održati Hrvatsku među vodećim europskim turističkim destinacijama, s posebnim naglaskom na sigurnost, kvalitetu, dodanu vrijednost, održivost i inovacije, odnosno uspostaviti učinkovit sustav održivog, inovativnog i otpornog turizma, uz ulaganja u turističke proizvode visoke dodane vrijednosti, jačanje zelene i digitalne tranzicije u sektoru te jačanje kapaciteta sustava za otporan i održivi turizam. S druge strane, Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine te Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine su razvojne strategije koje pružaju smjernice za održivi razvoj s naglaskom na ravnoteži između gospodarskog rasta i očuvanja prirodnih i kulturnih resursa. Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine dodatno se fokusira na razvoj cjelogodišnjeg i regionalno uravnoteženijeg turizma, uz očuvanje okoliša, prostora i klime, te na poticanje konkurentnosti i otpornosti turizma. Svrha Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine definira provedbu strateških ciljeva Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine, odnosno definira deset posebnih ciljeva i njima pripadajućih konkretnih mjera koje osiguravaju postizanje pokazatelja ishoda predviđenih ciljeva.

Srednjoročna vizija razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2027. godine usklađena je vizijom definiranom u Strategiji razvoja održivog turizma do 2030. godine te ona glasi: »Poštujući prirodno i kulturno naslijeđe i jedinstveni identitet svih regija, razvijamo održiv cjelogodišnji turizam poželjan za investicije, rad i život, koji doprinosi skladnom gospodarskom razvoju Hrvatske.«

Na regionalnoj razini, Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine u utvrđuju se srednjoročni prioriteti razvoja i posebni ciljevi Županije za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine. Provedba Plana razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. doprinijet će jačanju njenih razvojnih potencijala s posebnim naglaskom na razvoj slabije razvijenih područja u poticanju ravnomjernog razvoja. Plan razvoja, kao krovni razvojni dokument na području Sisačko-moslavačke županije, stavlja poseban naglasak na povećanje konkurentnosti gospodarstva i zaposlenosti kroz unaprjeđenje gospodarske i društvene infrastrukture na lokalnoj i regionalnoj razini što doprinosi i razvoju turizma na području županije. Turizam ima jednu od ključnih uloga u potencijalu razvoja Sisačko-moslavačke županije. U provedbenom programu razvoja turizma Sisačko-moslavačke županije navodi se kako će se važnim turističkim projektima na lokalnoj i županijskoj razini postići prepoznatljivost Sisačko-moslavačke županije na tržištu poželjnih i »zelenih« turističkih destinacija.

U županiji djeluju Turistička zajednica Sisačko-moslavačke županije, Turističke zajednice gradova Siska, Petrinje, Kutine, Novske, Popovače i Hrvatske Kostajnice, Turističke zajednice Topusko i Lipovljani, Turističke zajednice općina Lekenik i Jasenovac koje značajno doprinose upravljanju razvojem.

Na području županije sustavno se ulaže u selektivne oblike turizma kao što su lječilišni turizam, lovni turizam te cikloturizam u kojemu je poseban naglasak na razvoju cikloturističke infrastrukture, od biciklističkih staza i servisnih stanica za bicikle do mapa uređenih biciklističkih ruta.

Turizam u županiji u konstantnom je razvoju, a to potvrđuje i porast broja smještajnih jedinica i kreveta, ali je potrebno i dalje jačati turizam razvojem dodatnih kvalitetnih sadržaja turističke ponude, turističkih proizvoda utemeljenih na kulturnoj, prirodnoj baštini i tradicionalnim vrijednostima. Kroz poticanje ulaganja u turističku infrastrukturu, nove smještajne kapacitete i povezivanje sektora hrane s turizmom, dobit će se novi i zanimljiviji turistički sadržaji koji će privući posjetitelje.

1.4. Prostorno planski dokumenti

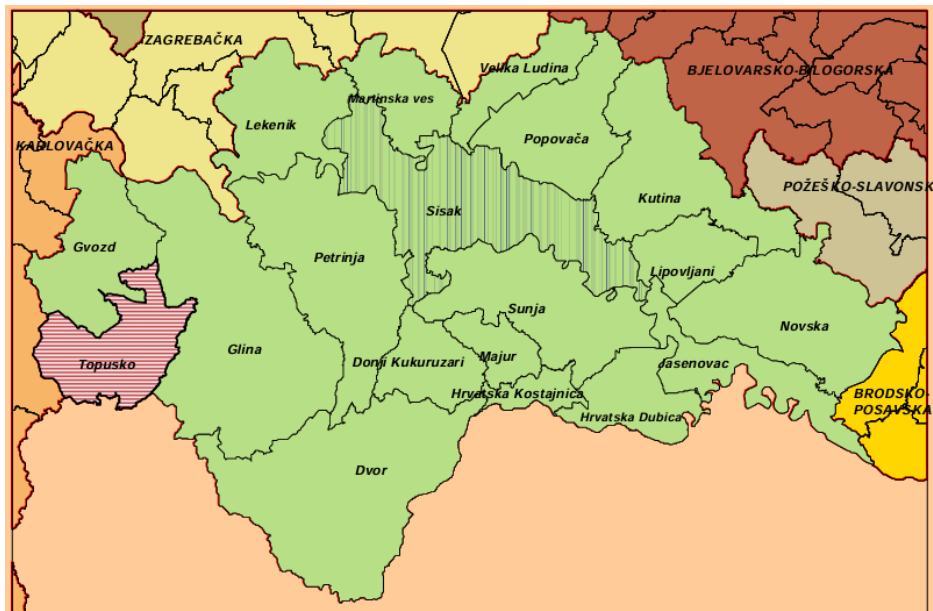
Prostorni planovi čine temeljni normativno-planerski okvir za racionalno upravljanje prostorom, definirajući njegovu namjenu, način korištenja te uvjete za uređenje, razvoj i zaštitu.

Prema Strategiji prostornog razvoja Republike Hrvatske turizam je jedno od najznačajnijih gospodarskih područja. Strategijom se navodi da je nužno smanjiti pritisak turizma s obalnog područja RH jačanjem kontinentalnog turizma, kojeg prepoznaje kao važan čimbenik revitalizacije i održivog razvoja ruralnih prostora. Turizam se promatra ne samo kao gospodarska aktivnost, već i kao sredstvo za očuvanje prostornih vrijednosti, kulturnog identiteta i prirodnih resursa. Naglasak se stavlja na razvoj održivih oblika turizma,

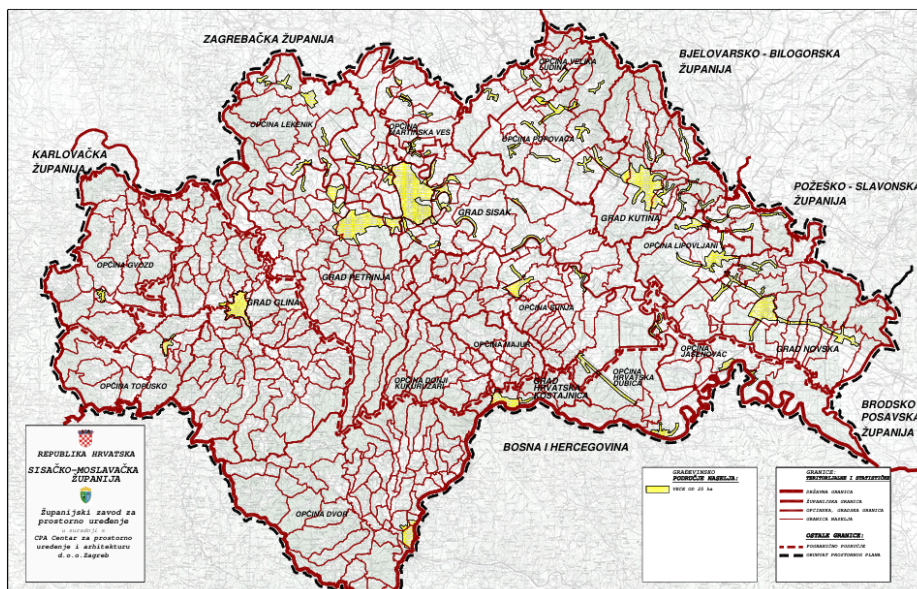
osobito onih temeljenih na lokalnim posebnostima, tradiciji i ekološkoj poljoprivredi, uz poticanje domaće, sezonske prehrane i kratkih lanaca opskrbe. Kvaliteta se stavlja ispred kvantitete, a cilj je stvoriti turističku ponudu koja je autentična i usklađena s krajobraznim obilježjima. Turizam se povezuje s unaprjeđenjem infrastrukture, kulturnih sadržaja i usluga za lokalno stanovništvo, čime se pridonosi većoj privlačnosti i kvaliteti života u ruralnim područjima. Strategija također ističe važnost planskog pristupa kako bi se osigurala zaštita prostora, posebno kroz obnovu tradicijske gradnje i sprječavanje degradacije okoliša. Uloga turizma je i u demografskoj obnovi, osobito kroz zapošljavanje mladih u novim djelatnostima koje se temelje na lokalnim resursima, društvenim inovacijama i kreativnim industrijama. Time turizam postaje ključan alat za očuvanje i osnaživanje ruralnog prostora te stvaranje dugoročno održivih zajednica.

Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije (travanj 2001.) obuhvaća cjelokupni prostor županije, a izrađen je u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju, Strategijom i Programom prostornog uređenja Države i prostornim planovima susjednih županija. Sisačko-moslavačka županija ima za cilj unaprjeđenje prostorno razvojne strukture, svrhovito korištenje prirodnih izvora te zaštitu krajobraznih, prirodnih i kulturno povijesnih vrijednosti. Ukupne turističke mogućnosti županije treba vrednovati i usmjeriti njihovo korištenje prema korištenju prirodne i kulturne baštine. Važnu stavku ima uključivanje u funkcije turizma kulturne i graditeljske baštine, atraktivnost prirode i krajobraza, te gospodarska sprega s poljoprivredom (zdrava hrana i posebna regionalna ponuda), lovni, znanstveni, poslovni, izletnički i rekreacijski turizam.

Slika 2. Položaj Općine Topusko u Sisačko-moslavačkoj županiji

Slika 3. Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije

Izvor: Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije

U pregledu ponude moguće je razlikovati nekoliko tipova turizma koji se na području županije mogu razvijati u okviru kontinentalnog turizma:

- dnevni turizam s osloncem na izletišta u neposrednoj blizini urbanih centara na području županije (Kotar Šuma, izletišta i kupališta na Savi i Kupa za Sisak i Petrinju; brdo Djed, te Una za Hrvatsku Kostajnicu; izletišta i kupališta na Kupa Glini te šuma Pogledić za Glinu, izletišta na Uni u Dvoru, Lonjsko polje, obronci Psunja i Moslavačke gore u Novskoj i Kutini,
- tjedni turizam, s osloncem na izletišne točke, rekreacijska područja i prirodne cjeline,
- sezonski turizam, vezan na kulturno - povijesne cjeline, prirodne vrijednosti te zdravstvene i lječilišne turističke smještaje u Topuskom,
- ruralni turizam, s osloncem na brojne ruralne cjeline, koje se uz primjerena poboljšanja mogu osposobiti za funkciju komplementarnog turizma,
- lovni i ribolovni turizam, posebno ekskluzivni vid lovnog turizma u lovištima s intenzivnim uzgojem divljači te ribolovni turizam,
- športsko rekreativni turizam za potrebe priprema športaša i provođenje rekreativnih športskih programa (športske građevine za rekreaciju i natjecanja, vodeni športovi, aero - športovi, golf - igralište,
- školski turizam - obrazovanje u prirodi na vezano na spomenike kulture, sačuvane ruralne ambijente, te posebne prirodne rezervate hidrografskog i faunističkog karaktera,
- kongresni turizam s odgovarajućim uslugama kao nadopuna ostalih oblika turizma (Sisak, Topusko).

Prostornim planom uređenja Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 3/05, 11/12, 48/18, 50/20, 67/20 i 71/20 - pročišćeni tekst), određene su sljedeće osnovne namjene površina:

- a) Površine za razvoj i uređenje prostora izvan građevinskih područja; poljoprivredne površine, šumske površine, vodne površine, površine za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, površine koridora/trasa, te površine pojedinačnih zahvata u prostoru prometnih, telekomunikacijskih, vodnih, energetskih i komunalnih građevina.
- b) Površine za razvoj i uređenje unutar građevinskih područja; građevinska područja naselja, izdvojeni dio građevinskog područja naselja te izdvojeno građevinsko područje izvan naselja isključivo za gospodarsku namjenu bez stanovanja (proizvodnja, ugostiteljstvo i turizam, sport) i groblja.

Unutar građevinskog područja naselja predviđeno je uređenje parkovnih i zaštitnih zelenih površina, kao i drugih građevina i površina koje služe za normalno funkcioniranje naselja, a u svrhu uređenja i zaštite okoliša, i to: kolnih i pješačkih putova, biciklističkih staza, sportsko - rekreacijskih površina i igrališta te manjih građevina prateće namjene (paviljoni, nadstrešnice, vidikovci i slično).

Plan upravljanja destinacijom je usklađen sa Strateškim razvojnim programom Općine Topusko, Provedbenom programu Općine Topusko, Strategijom zelene urbane obnove Općine Topusko te Strategijom očuvanja, zaštite i valorizacije kulturno-povijesne baštine Općine Topusko. Posebno mjesto u upravljanju kulturnom baštinom u suvremenom društvu zauzima sve prisutniji kulturni turizam. Njegove granice se usko isprepliću s drugim oblicima turizma i čine sve značajniji element u zadovoljavanju potreba suvremenog turista koji se ne zadovoljava pasivnom konzumacijom destinacije u kojoj se nalazi, nego traži izvore novih doživljaja koji su često motivirani intelektualnom znatiželjom. Općina Topusko je u turističkom pogledu najrazvijeniji dio Sisačko-moslavačke županije i na razini Hrvatske poznata lječilišna destinacija. Snažnijim uključivanjem kulturne baštine u turističku ponudu stječe se dodana vrijednost lječilišnom i kupališnom turizmu, što može postati značajan čimbenik razvoja cjelokupnog prostora.

2. ANALIZA STANJA

Analiza stanja predstavlja ključni korak u procesu planiranja i upravljanja turističkom destinacijom. Kroz analizu stanja želi se steći sveobuhvatan i realan uvid u trenutno stanje svih ključnih sastavnica koje utječu na turistički razvoj, upravljanje i doživljaj unutar destinacije. Prikupljanjem, sistematizacijom i interpretacijom podataka omogućuje se donošenje informiranih i održivih strateških odluka koje će unaprijediti kvalitetu turističke ponude, povećati konkurentnost destinacije i osigurati njezin održivi razvoj.

2.1. Osnovne informacije o destinaciji

2.1.1. Osnovna geografska obilježja

Općina Topusko smještena je na zapadnom rubu Sisačko-moslavačke županije, na samoj granici povijesnih pokrajina Banovine i Korduna. Obuhvaća brežuljkasto područje padina Petrove i Zrinske gore te porječje srednjeg toka rijeke Gline. U prometnom pogledu područje općine Topusko povezano je državnom cestom D6 sa Siskom i Karlovcem, a županijskim cestama preko Viduševca i Pokupskog te Lasinje

i Pisarovine sa Zagrebom. Županijskom cestom Topusko - Maljevac povezano je sa susjednom Bosnom i Hercegovinom (Velika Kladuša - Cazin - Bihać) te sa Slunjem i Plitvičkim jezerima.

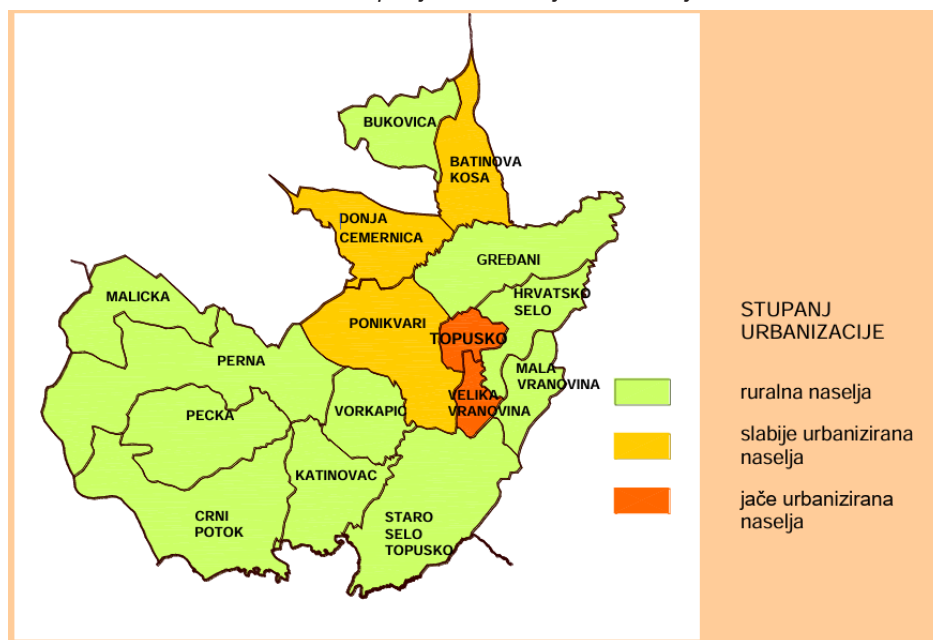
2.1.2. Administrativni ustroj

Na području Općine Topusko se nalazi 16 naselja: Bukovica, Batinova Kosa, Crni Potok, Donja Čemernica, Gređani, Hrvatsko selo, Katinovac, Mala Vranovina, Malička, Pecka, Perna, Ponikvari, Staro selo Topusko, Topusko, Velika Vranovina, Vorkapić Selo.

Prema Zakonu o područjima posebne skrbi, Općina Topusko nalazi se u prvoj skupini u koju pripadaju područja koja su bila okupirana tijekom Domovinskog rata i nalaze se neposredno uz državnu granicu, a općinsko središte nije od državne granice udaljenosti udaljeno više od 15 kilometara zračne linije i nema više od 5.000 stanovnika prema popisu stanovništva iz 1991. godine.

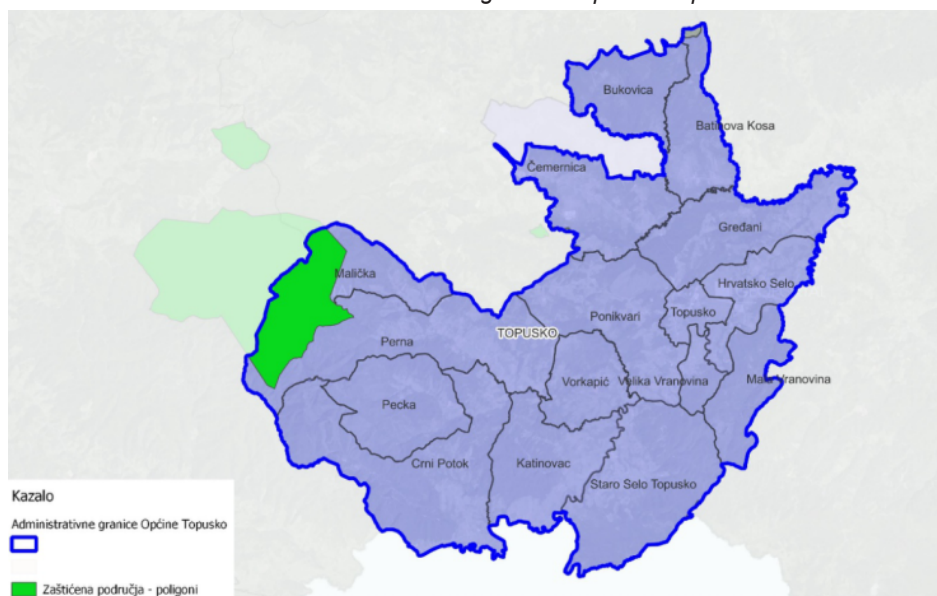
Na području Općine Topusko prevladavaju ruralna naselja. Tri naselja možemo smatrati slabije urbaniziranim (Batinova Kosa, Donja Čemernica i Ponikvari), a samo dva naselja jače urbaniziranim naseljima: Topusko, koje je općinski centar i naselje Velika Vranovina.

Slika 4. Stupanj urbanizacije destinacije

Studijom zaštite prirode Sisačko-moslavačke županije, izrađenoj od strane Državnog zavoda za zaštitu prirode 2006. godine, izvršena je valorizacija prirodnih vrijednosti i na području općine Topusko. Navedenom studijom utvrđeno je da se jednim svojim dijelom na području općine Topusko nalazi zaštićena prirodna vrijednost temeljem Zakona o zaštiti prirode (»Narodne novine«, broj 70/05 i 139/08): značajni krajobraz Petrova gora - Biljeg (1969). Studijom zaštite prirode Sisačko-moslavačke županije na području općine Topusko za zaštitu su određeni: park šuma Nikolino brdo, spomenik parkovne arhitekture - park Opatovina i spomenik prirode - izvori u Topuskom. Cretne površine Plavnice zauzimaju 84,46 ha, od čega se 13,53 ha nalazi na području općine Topusko.

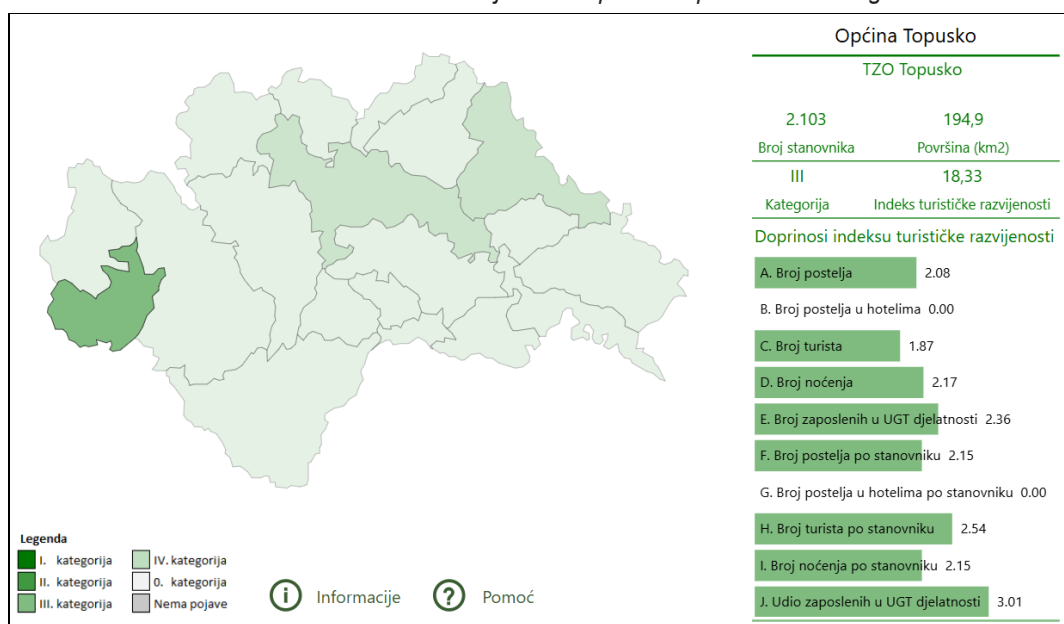
Slika 5. Administrativne granice Općine Topusko

Izvor: Korišteni podaci WFS servisa Zaštićena područja RH

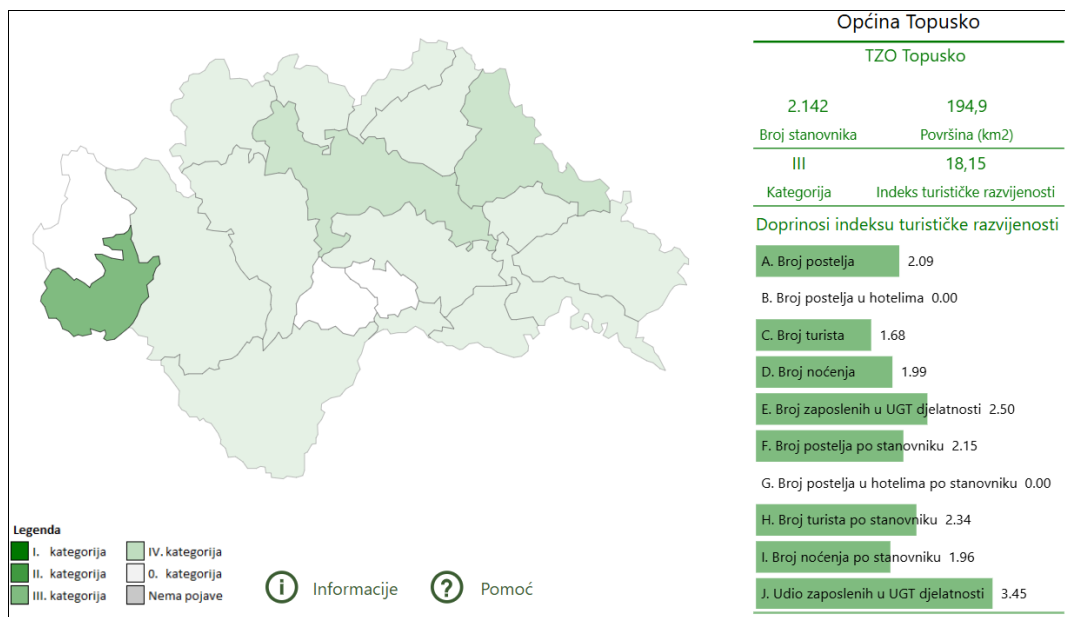
Indeks turističke razvijenosti (ITR) turistički je pokazatelj razvijenosti jedinica lokalne i područne samouprave koji se računa kao zbroj normaliziranih vrijednosti osnovnih pokazatelja stupnja turističke razvijenosti u prostoru (broj kreveta, broj kreveta u hotelima, broj turista, broj noćenja, broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane), kako u apsolutnom, tako i u relativnom smislu. Općina Topusko se u 2023. i 2024. godini nalazila u III. kategoriji s vrijednosti ITR-a 18,33.

Slika 6. Indeks turističke razvijenosti Općine Topusko u 2024. godini

Izvor: Institut za turizam, Zagreb, <https://www.iztzg.hr/hr/itr/>

Slika 7. Indeks turističke razvijenosti Općine Topusko u 2023. godini

Izvor: Institut za turizam, Zagreb, <https://www.iztzg.hr/hr/itr/>

2.1.3. Demografija

Općina Topusko je prema Popisu stanovništva 2021. godine na površini od 198,30 km² imala 2222 stanovnika, što upućuje na pad broja stanovnika u odnosu na Popis stanovništva iz 2011. godine kad je imala 2.985 stanovnika, što predstavlja 1,73% od ukupnog broja stanovnika Sisačko-moslavačke županije, odnosno 0,07% od ukupnog broja stanovnika Hrvatske.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2021. godinu, živorođenih je 11, umrlih 51 osoba, prirodni prirast iznosi -40, vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih) iznosi 21,6.

Jedan od glavnih uzroka depopulacijskog kretanja može se pripisati iseljavanju mladih osoba, čemu je glavni razlog potraga za radnim mjestom te nepostojanje stambenih jedinica, što u konačnici rezultira malim brojem mladih obitelji na području Općine. Unatoč negativnom prirodnom prirastu i migracijama za sada nije primjetan značajan pad broja djece u osnovnoj i srednjoj školi. Jedan od iznimno važnih prioriteta kako Općine Topusko tako i Sisačko-moslavačke županije jest demografska obnova i razvoj, što se uspješno provodi nizom poticajnih mjera.

Tablica 2. Promjena ukupnog broja stanovnika u Općini Topusko 2001. - 2021. g.

Općina Topusko	Površina (km ²)	Broj stanovnika (2001.)	Broj stanovnika (2011.)	Broj stanovnika (2021.)	Apsolutna promjena 2001.-2011.	Indeks promjene 2011./2001.	Apsolutna promjena 2011.-2021.	Indeks promjene 2021./2011.
Ukupno	198,30	3219	2985	2222	-234	92,73	-763	74,44

Tablica 3. Gustoća naseljenosti u Općini Topusko 2001. - 2021. g.

Općina Topusko	Površina (km ²)	Gustoća stan./ km ² 2001.	Gustoća stan./ km ² 2011.	Gustoća stan./ km ² 2021.
Ukupno	198,68	16,20	15,02	11,18

Većinsku nacionalnu pripadnost Općine Topusko čine Hrvati 67,60%, 25,02% stanovnika čine Srbi, dok nešto više od 3,69% stanovnika čine Bošnjaci. Osim navedenih nacionalnosti, u Općini Topusko su u manjem broju prisutni Albanci, Slovenci i Romi. Većinski stanovnici Općine Topusko su prema vjeri katolici (63,86%), a zatim slijede pravoslavci s 25,29% te muslimani s 5,36%.

Raspodjela stanovništva prema dobi i spolu oslikava stvarnu biodinamiku i potencijalnu vitalnost određenog prostora. Ona je ključna za sadašnji i budući demografski i ekonomski razvoj nekog područja jer iz nje proizlaze osnovni segmenti stanovništva potrebni za biološku reprodukciju, kao i za stvaranje radne snage u turizmu. Spolna struktura Općine prema Popisu stanovništva 2021. godine ukazuje na nešto veći udio žena (1150; 51,76%) u odnosu na muškarce (1072; 48,24%). Ukupan broj starog stanovništva (60+) iznosi 938 stanovnika i veći je od mladog stanovništva (0-24) koji broji 423 stanovnika.

Tablica 4. Spolni i dobni sastav Općine Topusko

Dobna	M.	Ž.	Ukupno	Dobna	M.	Ž.	Ukupno
0-4	27	30	57	50 - 54	73	70	143
5-9	44	32	76	55 - 59	90	93	183
10-14	53	42	95	60 - 64	116	93	209
15-19	45	47	92	65 - 69	111	118	229
20-24	54	49	103	70 - 74	84	99	183
25 - 29	32	35	67	75 - 79	46	59	105
30 - 34	48	51	99	80 - 84	29	66	95
35 - 39	55	50	105	85 - 89	25	64	89
40 - 44	63	64	127	90 - 94	7	17	24
45 - 49	70	67	137	95 i više	0	4	4

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2021. godine

Nedostatak mladih i radno sposobnih ljudi znači da čak i uz rast turističkih kapaciteta - poput smještaja, kampova, agroturizama ili vođenih tura - neće biti dovoljno ljudi koji bi mogli pružati usluge gostima. To stvara dodatnu prepreku za razvoj turizma jer turizam nije održiv bez zajednice koja ga može nositi. U tom smislu, ulaganja u turizam moraju biti usklađena s politikama koje će poticati doseljavanje, ostanak mladih i obrazovanje kadrova za turistički sektor, kako bi se izbjegla situacija u kojoj potencijal postoji, ali ga nema tko realizirati.

Tablica 5. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi u Općini Topusko, prema popisu stanovništva u 2021. god.

Bez škole	%	Nezavršena osnovna škola	%	Osnovna škola	%	Srednja škola	%	Visoko obrazovanje	%	Ukupno (stariji od 15 godina)
55	2,76	114	5,71	470	23,57	1058	53,06	297	14,89	1994

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2021.

Ekonomska struktura i aktivnost stanovništva pokazatelj je društveno-gospodarske razvijenosti nekog područja te na nju utječu brojni čimbenici: gospodarski, socijalni, politički i kulturni. Prema ekonomskoj aktivnosti stanovništvo koje je starije od 15 godina se dijeli na ekonomski aktivno koje čine zaposleni i nezaposleni te ekonomski neaktivno stanovništvo koje čine umirovljenici, studenti/đaci, osobe s obvezama u kućanstvu te ostali neaktivni stanovnici. Sukladno Popisu stanovništva iz 2021. godine, na području Općine Topusko živjelo je 1994 stanovnika starijeg od 15 godina, pri čemu je ekonomski neaktivnog stanovništva bilo ukupno 1182 stanovnika odnosno 59,28%, a ekonomski aktivnog 811 odnosno 40,67% stanovnika Općine. Od ukupnog broja stanovništva starijeg od 15 godina, zaposlenih je bilo 775, odnosno 38,87% stanovništva, dok su nezaposleni činili 1,8%. Od ukupnog broja stanovnika starijih od 15 godina umirovljenici čine 41,62%, ostale neaktivne osobe 7,92%, osobe koje se bave obavezama u kućanstvu 3,56%, dok učenici ili studenti čine 5,07%.

Paralelno s općom depopularizacijom i starenjem smanjuje se i broj kućanstva što za posljedicu ima velik broj napuštenih obiteljskih kuća i gospodarskih objekata. U razdoblju od 2001. do 2021. u Sisačko-moslavačkoj županiji nestalo je 11.882 kućanstva, a u Općini Topusko broj kućanstava se smanjio za 328 kućanstava. Smanjio se udio kućanstva sa 3 i više članova dok su kućanstva sa jednim ili dva člana u konstantnom porastu.

Tablica 6. Popis kućanstva i indeks kretanja broja kućanstva od 2001. do 2021. godine

Prostorna jedinica	Broj kućanstva			Indeks 2001./2011.	Indeks 2011./2021.
	2001.	2011.	2021.		
Općina Topusko	1.236	1.156	908	93,53	78,55

2.1.4. Klimatska obilježja

Topusko ima umjerenu kontinentalnu klimu s izraženim godišnjim dobima. Ljeta su topla, a zime hladne i snježne. Prosječne dnevne temperature ljeti (lipanj - kolovoz) kreću se između 21 i 23 °C, dok zimi (prosinac - veljača) prosječne dnevne temperature iznose od 1 do 5 °C.

Godišnje, Topusko ima oko 81 dan s temperaturama iznad 25 °C i oko 60 dana s temperaturama ispod 0 °C. Najviše oborina bilježi se u svibnju, s prosječno 18,3 kišna dana, dok su veljača i prosinac najsušniji mjeseci s oko 9 kišnih dana.

Tablica 7. Meteorološka postaja Topusko

Godišnja razina	Minimum	Maksimum	Prosjeak
Temperatura zraka	-10.1 C (20.02.2025.)	36.3 C (26.6.2025.)	12.3 C
Relativna vlažnost	16% (20.03.20205.)	100% (31.01.2025.)	78%

Izvor: Neverin meteorološka postaja; <https://www.neverin.hr/postaja/topusko/>

U klimatskom pogledu općina Topusko je, poput ostatka kontinentalne Hrvatske, obuhvaćena umjereno toplom vlažnom klimom s toplim ljetima koja je na ovom prostoru modificirana utjecajem tresetišta i geotermalnih izvora. Najvrijednije prirodno bogatstvo, uz očuvan biljni i životinjski svijet, čine izvori geotermalne vode koji na površinu izbijaju iz dubine veće od 1500 metara. Temperatura vode ovih izvora kreće se između 49,5 i 68°C, što ju, uz vrijedan mineraloški sastav, čini jednom od najkvalitetnijih u Europi.

2.2. Turistički proizvodi i usluge

Turistički proizvodi i usluge predstavljaju temeljnu komponentu ponude destinacije i izravno utječu na doživljaj posjetitelja. U kontekstu Plana upravljanja destinacijom Općine Topusko, oni doprinose oblikovanju identiteta destinacije, diferencijaciji na tržištu i povećanju atraktivnosti područja. Njihov razvoj omogućava produženje boravka turista, povećanje potrošnje i ravnomjerniju prostornu i vremensku raspodjelu posjeta. Kvalitetni i tematski usmjereni turistički proizvodi, temeljeni na lokalnim resursima, pomažu u privlačenju ciljnih skupina i potiču održivi razvoj turizma. U ovom poglavlju analiziraju se najvažniji elementi turističke ponude, uključujući pokazatelje turističkog prometa, dostupne vrste smještaja, ugostiteljsku ponudu, postojeće atrakcije te dodatne usluge koje pridonose kvaliteti boravka. Cilj je prepoznati jake strane destinacije, ali i prostor za unaprjeđenje kako bi se omogućio održiv i strateški razvoj turizma na području Općine Topusko.

Područje Općine Topusko nudi turističke proizvode i usluge koji su usmjereni na lječilišni turizam, prirodu, povijest, kulturu, te gastronomiju. Područje Topuskog izrazito je bogato izvorima geotermalne vode koja se ovdje koristi od doba Ilira, a danas se koristi za balneoterapiju, bazenske potrebe kompleksa Lječilišta Topusko i društva TOP-TERME d.o.o, grijanje poslovnih i stambenih prostora u javnom i privatnom vlasništvu te za grijanje potrošne tople vode u objektima Lječilišta i društva TOP-TERME.

Korištenje geotermalne vode kao energenta započeo je 80-tih godina bušenjem 4 geotermalne bušotine sa temperaturom vode oko 64 stupnja i izdašnosti od 151 l/s (4,7 mil. m³ godišnje). Danas su u funkciji tri od četiri geotermalne bušotine. Bušotine TEB-1 i TEB-3 snabdijevaju toplinskom energijom manji krug vanjskih potrošača u neposrednoj blizini, dok se TEB-4 koristi za grijanje, pripremu potrošne tople vode balneoterapiju, bazenske potrebe kompleksa Lječilišta Topusko i društva TOP-TERME.

U okviru postojećeg resursa Topusko se razvilo kao turistički zdravstveni centar. U nastavku su posebno obrađeni smještajni kapaciteti, ugostiteljstvo te turističke atrakcije i usluge koji se nude na području Općine Topusko.

Zahvaljujući brojnim povoljnim prirodnim i društvenim čimbenicima prostor općine Topusko je naseljen od najranijih dana ljudskog postojanja. To ga odlikuje bogatstvom kulturno-povijesne baštine čija je vrijednost do danas u ograničenoj mjeri istražena i valorizirana. Za korištenje ovog iznimno važnog razvojnog resursa neophodno je provesti detaljno istraživanje i planiranje te pritom neizostavno voditi računa o načelu održivog razvoja.

2.2.1. Smještaj

Osim Lječilišta Topusko i Top termi Topusko, usluge smještaja na području Turističke zajednice Topusko omogućene su u privatnim kućama i apartmanima različite kategorizacije, od jedne do pet zvjezdica.

Slika 8. Hotelski i lječilišni kompleks

Slika 9. Vanjski bazeni i sadržaji

Prema podacima iz sustava eVisitor u lipnju 2025. godine na području Općine Topusko bilo je 52 registrirane fizičke/pravne osobe za iznajmljivanje smještaja, s ukupno 59 objekata, 209 smještajnih jedinica i 438 kreveta.

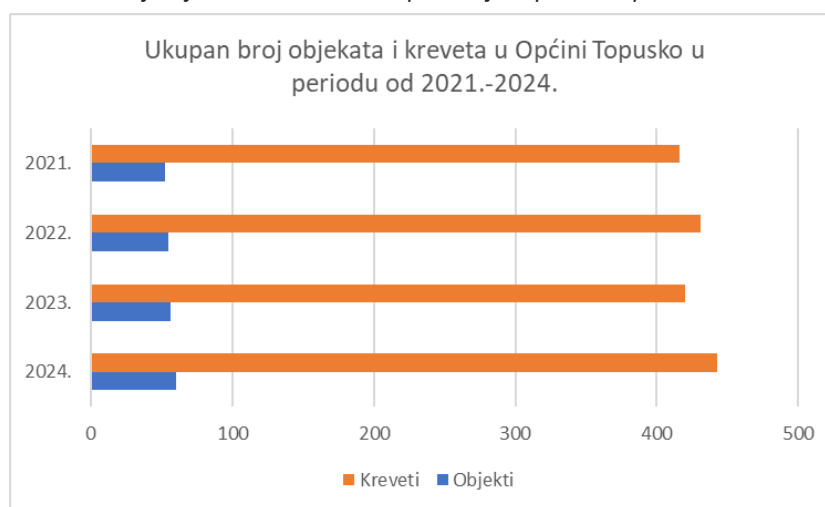
U ukupnom broju objekata, najviše je objekata s 3 zvjezdice. Manji je udio objekata koji imaju višu kvalitetu smještaja (4 ili 5 zvjezdica).

Tablica 8. Broj objekata i kreveta na području destinacije od 2021. do 2024. godine

Smještajni kapaciteti	2024.	2023.	2022.	2021.
Broj smještajnih jedinica	210	198	207	199
Broj kreveta	443	420	431	416
Broj dodatnih kreveta	16	16	17	19
Broj objekata	60	56	55	52
Broj obveznika	53	53	51	48

Izvor: E - visitor, obrada autora

Grafikon 1. Broj objekata i kreveta na području Općine Topusko od 2021. do 2024.

Izvor: obrada autora

Iako sezonalnost dolazaka i noćenja postoji, ona je slabije izražena nego u primorskim destinacijama, što ukazuje na mogućnost ravnomjernijeg razvoja turizma tijekom cijele godine.

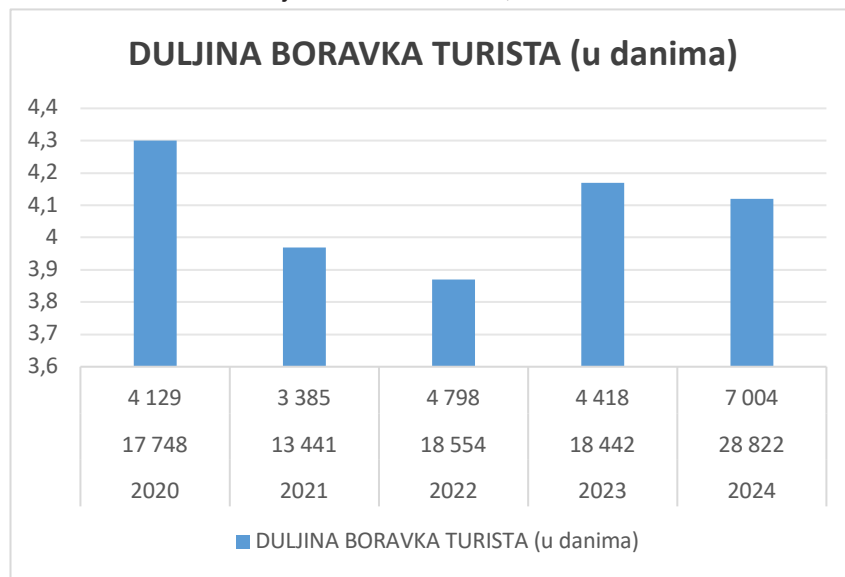
Sa svojim smještajnim kapacitetima, područje Općine Topusko je u 2024. godini ugostilo 7 004 turističkih dolazaka te 28 822 noćenja po dolasku (Tablica 9). U 2024. godini zabilježen je porast dolazaka u odnosu na 2021. godinu za 106,91%, dok je broj noćenja porastao u istom razdoblju za 114,43%.

Tablica 9. Broj dolazaka, noćenja i duljina boravka turista na području destinacije

GODINA	NOĆENJE	DOLASCI	DULJINA BORAVKA TURISTA (u danima)
2020.	17 748	4 129	4,30
2021.	13 441	3 385	3,97
2022.	18 554	4 798	3,87
2023.	18 442	4 418	4,17
2024.	28 822	7 004	4,12

Izvor: eVisitor, obrada autora

Grafikon 2. Duljina boravka turista, Izvor: obrada autora

Tablica 10. Ukupni dolasci turista (domaći i strani) i ukupna noćenja turista (domaći i strani) na području Općine Topusko u razdoblju od 2020. do 2024. godine; Izvor: eVisitor

GODINA	VRSTA TURISTA - DOLASCI		VRSTA TURISTA - NOĆENJE	
	DOMAĆI	STRANI	DOMAĆI	STRANI
2020.	3 618	800	16 184	2 258
2021.	2 670	715	10 974	2 467
2022.	3 572	1 226	14 840	3 714
2023.	3 618	800	16 184	2 258
2024.	5 749	1 255	25 364	3 458

Podaci ukupnog broja noćenja turista (domaći i strani) ukazuju da je u 2020. godini zabilježeno 17 748 noćenja, a u 2021. godini zabilježeno 13 441 noćenja. Već sljedeće godine, 2022., dolazi do porasta broja noćenja - na razinu od 18 554 noćenja, isti stabilan trend se nastavlja i tijekom 2023. Velik porast broja noćenja dogodio se tijekom 2024. godine, kada broj noćenja raste za 10 380 noćenja u odnosu na 2023. godinu odnosno ostvareno je 28 822 noćenja. Ukupno gledano, podaci pokazuju da je broj noćenja, dugoročno zadržao uzlazni trend. Povećan broj noćenja u novijim godinama mogao bi ukazivati na bolju ponudu smještaja, duži boravak turista, bolju infrastrukturu ili atraktivnije sadržaje koji potiču posjetitelje da ostanu dulje. Jasno je vidljivo da je 2021. godina bila najnepovoljnija za turizam, osobito u segmentu stranih gostiju, što je posljedica pandemije COVID-19. Broj dolazaka i noćenja stranih turista te godine bio je najmanji, dok se već 2022. i 2023. godine bilježi oporavak. Vrhunac domaćeg turizma zabilježen je 2024. godine, kada je ostvaren najveći broj dolazaka i noćenja domaćih turista, dok je najmanja posjećenost domaćih gostiju bila 2021. godine. Iako domaći turisti ostaju važan dio turističkog prometa, vidljivo je da strani gosti sve više dominiraju i po broju dolazaka i po duljini boravka, što ukazuje na potrebu dodatnog prilagođavanja turističke ponude međunarodnom tržištu.

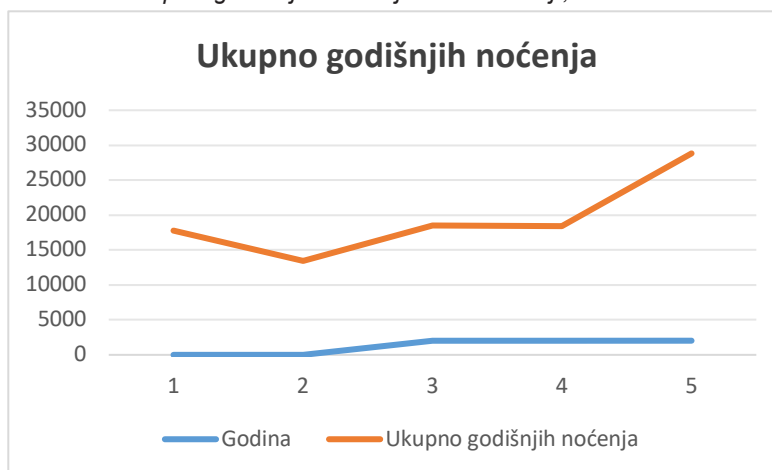
Za analizu sezonalnosti turizma, odnosno za uvid u to kako se broj dolazaka i noćenja turista mijenja kroz različite dijelove godine, korišteni su podaci eVisitora, ali raspoređeni po mjesecima. Sezonalnost u turizmu predstavlja periodične i predvidive oscilacije u turističkoj potražnji tijekom godine, koje rezultiraju neravnomjernom raspodjelom dolazaka i noćenja turista. Navedene promjene su najčešće povezane s klimatskim uvjetima, praznicima, školskim raspustima, ali i s dostupnošću turističke ponude u određenim razdobljima.

Tablica 11. Sezonalnost turista (domaći i strani) na područje Općine Topusko po mjesecima u razdoblju od 2020. do 2024. godine

Mj. God.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	Ukupno godišnjih noćenja
2020.	4247	4108	1853	65	332	1217	1341	1443	1271	908	675	288	17748
2021.	351	627	478	733	1025	1244	1401	1822	1556	1691	1428	1085	13441
2022.	1651	1250	1605	1239	1404	1386	1958	2005	1697	1587	1783	989	18554
2023.	2158	1520	1918	1698	1297	1326	1729	1559	1137	1168	1328	1604	18442
2024.	2416	2086	2463	2234	2221	1915	2302	2408	1981	2422	3141	3233	28822

Izvor: eVisitor

Grafikon 3. Ukupno godišnjih noćenja u destinaciji; Izvor: obrada autora

2.2.2. Ugostiteljstvo

Ugostiteljstvo na području Općine Topusko predstavlja važan segment lokalnog gospodarstva, s dugom tradicijom pružanja usluga domaćeg ugođaja i gostoprimstva. Općina Topusko nudi potencijal za razvoj raznolikih ugostiteljskih sadržaja koji privlače kako lokalno stanovništvo, tako i posjetitelje iz drugih krajeva Hrvatske i inozemstva. Ugostiteljska ponuda Općine Topusko obuhvaća nekoliko restorana i barova. Ugostiteljski objekti otvoreni su tijekom cijele godine. Gastronomska ponuda spaja tradicionalna jela i lokalne namirnice te suvremene kulinarske trendove. Lokalne okuse posjetitelj može doživjeti, sudjelujući na raznim manifestacijama, a posebno se među njima ističe Gastro Fest i Dani meda.

Raznolika umijeća vezana su za proizvodnju hrane i pića, prvenstveno unutar obitelji. Ističe se proizvodnja mlijeka i mliječnih proizvoda (sir, vrhnje), svježeg povrća, jaja, mesnih specijaliteta (janjetina, odojci, jela od divljači) i suhomesnatih proizvoda (kobasice, slanina, buđola, šunka), rakija, likeri (orah, višnja) i vina, meda i mednih proizvoda, jela baziranih na pšeničnom i kukuruznom brašnu (žganci, pite, domaći kolači i dr.), pekmeza i kompota.

Tvrtka Top-Terme Topusko nastoji svoju gastronomsku ponudu obogatiti specijalitetima domaćih i tradicionalnih jela. Isto tako, veliku pažnju pridaje oživljavanju povijesnih gastronomskih aspekata te u svom jelovniku imaju i ponudu jela iz doba Bana Jelačića.

Aktivni ugostiteljski objekti prikazani su u nastavku;

Restorani:

Restoran a la carte »Ban Josip Jelačić«

Restoran »Toplica«

Restoran Sokol

Vila Zelengaj

Ostali ugostiteljski objekti:

Aperitiv bar »Ad fines«

Aperitiv bar »Banica Sofija Jelačić«

Caffe bar »Vidas«

Caffe bar Hacienda club

Pečenjarnica Garfield

Caffe bar Madison

Caffe bar Matrix

Caffe bar MG

Caffe bar Opatovina

Caffe bar Rapido

Caffe bar Zečiri

Caffe bar 95

Caffe bar Viktorija

SQUARE CAFFE

Bistro i slastičarnica Mliječni.

2.2.3. Turističke atrakcije

Općina Topusko razvijena je destinacija zdravstveno-lječilišnog turizma, očuvane bogate prirodne i kulturne baštine. Njeguje dugu tradiciju održivog korištenja termalnih izvora i drugih prirodnih resursa. Područje je ugodnog i kvalitetnog življenja s potrebnim sadržajima i preduvjetima za rad i život svojih stanovnika koji razvijaju ekološku poljoprivredu, gospodarstvo i turizam.

Topusko je još od Vojne krajine poznato po ljekovitoj termalnoj vodi, a današnji potencijal će se iskoristiti provedbom projekta »Pametni termalni grad Topusko« i projekta »Topusko na izvoru zdravlja - lječilišni i wellness turizam na održiv način«. Osim termalne vode, Topusko je značajno i po kulturno-povijesnoj baštini, od kojih su najpoznatiji ostatci cistercijske crkve, a smještaj u zelenoj dolini okruženoj šumama daje mu mogućnost za razvoj različitih oblika turizma. Područje Topuskog pogodno je i za razvoj konjičkog turizma budući da na prostoru destinacije postoji aktivan konjički klub te postoje neoznačene staze.

Važnim turističkim projektima na lokalnoj i županijskoj razini postići će se prepoznatljivost Sisačkomoslavačke županije na tržištu poželjnih i »zelenih« turističkih destinacija.

Na ovom području održavaju se brojne kulturne i zabavne manifestacije. Upravo zbog slabije turističke razvijenosti, mnoge potencijalne atrakcije još uvijek nisu u potpunosti iskorištene. Samim tim resursi destinacije su prilično očuvani te je destinacijom potrebno upravljati u smjeru osiguranja njene održivosti.

2.2.3.1. Kulturne atrakcije

Kulturno-povijesna cjelina Topusko obuhvaća područje povijesne matrice naselja s kontaktnom zonom, u čijoj strukturi se posebno ističu parkovno oblikovani dijelovi naselja, a zaštićeno je kao kulturno dobro i upisano u Registar kulturnih dobara RH. U Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske navodi se da tragovi ljudske djelatnosti na području Topuskog potječu s prijelaza iz kamenog u metalno doba, a od 1000. g. pr. Kr. može se pratiti kontinuitet življenja oko termalnih izvora. Današnje naselje Topusko prvi urbani izgled dobiva u rimsko doba. Rimsko naselje, još uvijek nerazjašnjenog imena (Quadrata/Ad Fines), bilo je važno vojno i administrativno središte, no usprkos tomu primarni sadržaj naselja ostaju termalne vode.

Gotički cistercitski portal ostatka crkve bl. Djevice Marije u parku Opatovina; najstariji gotički portal u Hrvatskoj, iz XIII. st., ostatak trobrodne ba-

zilike blažene Djevice Marije, ujedno i zaštitni znak Topuskog. Hrvatsko-ugarski kralj Andrija II. početkom 13. st. daje cistercitima povlastice i oni se nastanjuju u samostanu koji se gradi od 1205. do 1282. godine. U sklopu samostana, sagrađena je crkva Blažene Djevice Marije, dimenzija 50 x 24 m, koja se smatra najznačajnijim primjerom gotičke arhitekture u Hrvatskoj. Cisterciti donose novi oblik gospodarenja, prvenstveno u poljoprivredi te unaprjeđuju ovaj kraj. Pod turskom prijetnjom u 15. i 16. stoljeću povlače se iz Topuskog u sigurnije krajeve, a samostan i crkva doživljavaju nepovratno propadanje. Prema zapisima, crkva je u 18. stoljeću još uvijek bila cijela, ali bez krova. Kamen iz Opatije rabljen je kao građevni materijal sve do dolaska cara Franje I. 1818. godine koji zaustavlja njegovo daljnje razaranje. Do danas je od crkve i samostana ostao samo kameni portal visok 23 m koji je obnovljen početkom 20. st., a restauracija u moderno vrijeme započeta je 1998. godine i još traje.

Slika 10. Cistercitski portal - nekad

Slika 11. Cistercitski portal - danas

Park Opatovina zaštićen je na osnovi Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara - kompleks ruševina i arheološki sloj srednjovjekovne cistercitske opatije kao pojedinačno kulturno dobro upisano u Registar kulturnih dobara RH pod brojem Z-4411, a gradski park kao dio Kulturno-povijesne cjeline Topusko upisane u Registar kulturnih dobara RH pod brojem Z-4136.

Tablica 12. Popis zaštićenih kulturnih dobara

Rbr.	Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Naselje	Vrsta	Pravni status
1.	Z-7109	Arheološko nalazište Slavsko Polje	Slavsko Polje	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
2.	Z-6065	Arheološko nalazište Turska Kosa	Velika Vranovina	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
3.	Z-4411	Kompleks ruševina cistercitske opatije	Topusko	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
4.	Z-4136	Kulturno - povijesna cjelina grada Topusko	Topusko	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
5.	Z-4412	Memorijalno mjesto zgrade restorana lječilišta	Topusko	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro

Rbr.	Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Naselje	Vrsta	Pravni status
6.	Z-6384	Misal cistercita	Topusko	Pokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
7.	Z-6279	Ostatci staroga grada Pernika	Perna	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
8.	Z-5734	Tradicijska okućnica na kbr. 21	Perna	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro

Rimski forum

U Školskom parku i okolnom prostoru arheološkim istraživanjima je dokazano ono što stanovnici Topuskog oduvijek znaju - na tom se mjestu nalazio rimski grad. Ispod Zemljine površine nalaze se ostaci rimskog trga (foruma) okruženog trijemovima s trgovinama, hramom i javnom bazilikom.

Slika 12. Rimski forum

Arheološko nalazište **Utvrdna Pernik - ostatci staroga grada Pernika** nalazi se na brdu Gradina, južno iznad današnjeg sela Perna, na području općine Topusko, na istočnim obroncima Petrove gore. Prema tlocrtu iz 1699. g., srednjovjekovni grad je poluovalnog oblika, orijentiran u smjeru I-Z. Na vrhu se nalazilo pravokutno središte grada, ispod kojeg se pružalo ovalno dvorište. Čitav grad je bio opasan zidinama s polukružnim i kvadratnim kulama, a komunikacija je bila moguća jedino kroz ulaznu kulu na istoku, zatim kroz dvorište te preko ljestava do palasa. Utvrda je građena od nepravilno klesanog kamenja, a uzdiže se iznad špilje. Povelju »slobodnog kraljevskog grada« Perna dobiva već 1225. g. od kralja Bele IV. To je najstarija povlastica što je podijeljena jednoj općini. Tijekom 15. i 16. st. utvrda pripada knezovima Peranskim (ogranku obitelji Šubića). Kroz to vrijeme je nekoliko puta stradala od Turaka te još u dva navrata u 18. st. kada je sasvim i napuštena. Arheološko nalazište - utvrda Pernik predstavlja vrijedan primjer srednjovjekovnog utvrđenog grada te kao takav ima veliku arheološku i kulturno-povijesnu vrijednost ovog područja.

Pavlinski samostan sv. Petra

Na vrhu Petrove gore, na Velikom Petrovcu, postojao je pavlinski samostan s crkvom sv. Petra. Osnovan 1303. g. pripada među najstarije pavlinske samostane u Hrvatskoj. Prema povijesnim dokumentima, pavlinski samostan u cijelosti je izgrađen 1328. g. Stradao je u vrijeme turskih napada. Pavlinski posjed preuzimaju krajiške vojne vlasti, te posada crkveni toranj pretvara u kulu za stražu, a samostan koriste za stanovanje. U 17. st. na mjestu stare crkve i od njezina materijala sagrađen je zidani čardak koji je u donjem dijelu bio zidan, a nadogradnja je bila drvena. Krajišnici su napustili Petrovac nakon razvojačenja Vojne Krajine. Danas je raspoznatljiv položaj samostanske crkve-čardaka te opkop.

Slika 13. Pavlinski samostan sv. Petra

Turska kosa

Brojni dokazi nedvojbeno potvrđuju da su ove prostore naseljavali Kolapjani, plemena uz rijeku Kupu, a Turska kosa najveće je svetište odavde pa sve do grčke Olimpije. To je mjesto na kojemu su se za mrtve prinosile žrtve, ali i nagrade za nešto važno i moćno, što je svakako mogla biti i željezna rudača. Posljednje senzacionalno otkriće koje je odjeknulo u cijelom svijetu, dogodilo se nedavno, 2009. godine kada je pronađen grob sa ljudskim ostacima. Sadržaj je restauriran u Arheološkom institutu Rimsko - germanskog središnjeg muzeja u Mainz u gdje je potvrđeno da je u bogatom grobu sahranjena žena. Njeno oglavlje jedinstveno je u svijetu jer ima dva roga ispletena od metalnih ukrasa i okićena jantarnim i staklenim perlama. Znanstvenici pretpostavljaju da je riječ o poglavarici ili princezi iz starijeg željeznog doba, a studenti koji su radili na iskopinama kada je pronađena, nadjenuli su joj ime Blanka.

U povijesne građevine ubrajamo **Draškovićeve podrum**. Draškovićeve podrumi sačinjavaju dva po-

druma dužine preko 60 metara u podnožju Nikolinog brda koje je tijekom 18. stoljeća izgradila plemenitaška obitelj Drašković. Za njihovu je gradnju korišten kamen cistercitskog samostana. Isprva su korišteni za skladištenje usjeva, a kasnije za čuvanje zimnice i pića te kratko kao ugostiteljski objekt. Tijekom 2. svjetskog rata u njima je bilo sklonište vijećnika ZAVNOH-a i savezničkih misija. U današnje se vrijeme povremeno koriste za održavanje izložbi, koncerata i sličnih događanja.

Lapidarij s kamenim spomenicima iz rimskog, srednjovjekovnog i novovjekovnog razdoblja smješten je kod ulaza u Hotel Toplica. Manja etno zbirka tradicijskih rukotvorina (predmeti od drveta i dijelovi narodne nošnje) nalazi se odmah do lapidarija.

Žrtvenik Jupiteru; betonska kopija rimskog žrtvenika koji je postavljen još prije 100 godina. Pronađen je 1907. godine prilikom postavljanja vodovodnih cijevi u blizini Blatnih kupki. Originalni spomenik se nalazi u Arheološkom muzeju u Zagrebu, dok je na prostoru Starog parka postavljena betonska replika. Žrtvenik je posvećen vrhovnom rimskom božanstvu Jupiteru, a postavio ga je Gaj Aponije Longo (Caius Aponius Longus).

Žrtvenik Liberu i Liberi; Veliki kameni žrtvenik posvećen je italiskim božanstvima Liberu i Liberi. Pronađen je na antičkom lokalitetu. Izuzetno važan artefakt iz rimskog razdoblja je žrtvenik posvećen Liberu i Liberi. Riječ je italjskoj varijanti kulta plodnosti, često štovanom među rimskim vojnicima na prostorima Panonije i Dalmacije. Ovaj žrtvenik (aru), izrađen od domaćeg sivog vapnenca u 2. stoljeću poslije Krista, podigao je konzulski nadarbenik Gaj Katulin Firm, vjerojatno iz zahvalnosti za uspješno liječenje u toplicama.

Slika 14. Žrtvenik Liberu i Liberi

Slika 15. Žrtvenik Jupiteru

Sunčani sat; betonski stup s urezanim sunčanim satom na vrhu još je jedini vidljivi ostatak nekadašnjeg kupališnog središta. Betonski stup sa sunčanim satom na vrhu koji je pomoću Sunčevih zraka i sjene pokazivao vrijeme. Izrađen je sredinom 19. stoljeća po uzoru na slične satove koji su postavljani posvuda po Austro-Ugarskoj Monarhiji, u čijem sastavu se Hrvatska tada nalazila. U to vrijeme se nalazio u samom središtu života stanovnika i posjetitelja Topuskog.

Slika 16. Sunčani sat

Za njegovo ponovno stavljanje u funkciju potrebno je izvršiti restauraciju i premjestiti ga na osunčanu lokaciju.

Kamena spomenica

Spomenik u Topuskom koji čuva ime Josipa Jelačića. Na živoj stijeni sačuvano je njegovo ime uklesano u kamen rukom nepoznate osobe. Na padini Babičevog brijega, uz prilaznu cestu za katoličko groblje, nalazi se jedinstvena kamena spomenica.

Slika 17. Kamena spomenica

Slika 18. Blatne kupke i kosi toranj

Blatne kupke; U novom vijeku Topusko se razvija u poznati lječilišni centar Austro-Ugarske Monarhije u kojem je sredinom 19. st. izgrađen kupališni kompleks, uređen prema tadašnjim standardima urbanizma srednjoeuropskih kupališnih mjesta. Ime su dobile po termalnom blatu, odnosno crijetnom tresetu koji se koristio za liječenje. Kompleks Blatnih kupki je izgrađen sredinom 19. stoljeća uz izvore termalne vode i ljekovitog blata. Zgrada s velikim bazenom i 18 pojedinačnih kabina s kadama izgrađena je zaslugom bana Josipa Jelačića. Odlikovala se raskošnim stilom ranog historicizma s neogotičkim i neoromaničkim detaljima. Tijekom vremena više je puta obnavljana i preoblikovana. Uz nju su tijekom 20. stoljeća sagrađeni prateći smještajni objekti Dom I i Dom II koji su tijekom Domovinskog rata u potpunosti uništeni. Do danas je očuvana zgrada kupki i uz nju rashladni toranj (zbog nagnutosti poznat kao kosi toranj). Zgrada je i danas u funkciji te se u njoj nalazi dio opreme i prostora za provođenje fizikalnih terapija u sklopu Lječilišta Topusko.

Kosi toranj; pokraj Blatnih kupki stoji rashladni toranj u koji se nekoć pumpala vruća voda koja se potom spiralno spuštala prema kupkama. Danas je toranj malo nagnut i izvan je funkcije. Predviđa se da će tu biti nova turistička atrakcija, vidikovac u kosom tornju.

Stambena kuća u Glinskoj ulici br. 1, poznata još kao stari župni dvor, je visoka prizemnica pravokutnog oblika podignuta početkom 20. stoljeća uz glavnu gradsku prometnicu na mjestu nekadašnjeg župnog dvora. Zgrada je građena od opeke, ima visoko dvoslivno krovšte i visoki kamenom obloženi sokl. Dužim pročeljem na kojem se nalaze četiri visoka pravokutna prozora okrenuta je prema ulici, dok se ulaz u kuću nalazi na začelju. Vanjština je glatko žbukana, a vijenci i okviri oko otvora obloženi su dekorativnom opekom što je čest motiv na kućama iz početka 20. stoljeća, naročito na zgradama javne namjene. Na kući se nalazi spomen ploča s oznakom da se u njoj 1944. godine nalazilo sjedište CKH, što joj daje memorijalnu vrijednost. U kući je 1944. godine boravio Cherčilov sin kao vođa Britanske delegacije na zasjedanju ZAVNOH-a.

Parohijska kuća je jednokatnica pravokutnog tlocrta sagrađena uz Parohijsku crkvu sv. Jovana Preteče u drugoj polovici 19. stoljeća. Dužom stranom je položena u smjeru ulice, a funkcionalno je oblikovana s velikim podrumskim i gospodarskim prostorom u prizemlju te prostranim stanom i uredom na katu. Zidana je od kamena i opeke, a prizemlje je svođeno dubokim pruskim svodovima. Kuća je sanirana.

Vrtlarska kuća u parku Opatovina trenutno se nalazi u zapuštenom stanju. Postoje planovi njene sanacije i pretvaranja u muzej cistercita, odnosno izložbeni prostor parka Opatovina.

Zgrada stare škole je jednokatnica pravokutnog tlocrta podignuta početkom 20. stoljeća nasuprot nove župne crkve. Njeno glavno pročelje dekorirano je geometriziranim secesijskim detaljima. Po svom sadržaju i položaju u gradskoj jezgri zgrada ima istaknuti urbani značaj. U njoj se trenutno nalazi uprava tvornice TIM Topusko.

Zgrada stare pošte je prizemnica izduženog pravokutnog oblika izgrađena sredinom 19. st. uz glavnu gradsku ulicu. Isprva je služila kao gostionica, a zatim kao pošta. Danas su u njoj smješteni uredi Turističke zajednice Općine Topusko, Narodna knjižnica i čitaonica te Općinsko društvo Crvenog križa Topusko. Zgrada je je sačuvana u prvobitnom obliku s pročeljem ukrašenim dekorativnim detaljima ranog historicizma. Ima posebnu urbanističku i dokumentarnu vrijednost kao jedna od malobrojnih sačuvanih građevina u izvornom obliku koje su formirale staru gradsku jezgru.

Spomenik ratniku; rad akademskog kipara Vanje Radauša kojeg je podigao Sabor RH 1952. godine, u spomen na 3. zasjedanje ZAVNOH-a.

Crkve i kapele

Župna crkva Pohoda Blažene Djevice Marije smještena je na istočnom dijelu povijesne jezgre Topuskog. Građena je u vremenu od 1830. do 1835. godine, srušena je tijekom Domovinskog rata te ponovo obnovljena u vremenu od 1997. do 2000. godine prema izvornom obliku gradnje u kasno barokno-klasicističkom stilu. Po tipu gradnje je jednobrodna građevina s izduženim svetištem i zaobljenom plitkom apsidom.

Pravoslavna parohijska crkva sv. Jovana Preteče sagrađena je u Topuskom podno padina Nikolinog brda 1826. godine. Tijekom Drugog svjetskog rata je srušena te je ponovo izgrađena 1973. godine kao jednostavna jednobrodna građevina izduženog tlocrta s pravokutno oblikovanom apsidom. Vanjština ima karakteristike sakralnih građevina istočnjačkog tipa.

Kapela Blažene Djevice Marije u Velikoj Vranovini je sagrađena krajem 19. stoljeća u samom središtu sela.

Teško je oštećena u Domovinskom ratu i obnovljena 1998. godine prema uzoru na izvornu iz 19. stoljeća. Po tipu je jednostavna manja jednobrodna građevina sa zvonikom u krovu stopljenim s plohom pročelja.

U Općini Topusko se nalaze još tri kapele, i to; Kapela u Hrvatskom Selu, Kapela u Ponikvarima i Kapela u Gređanima.

2.2.3.2. Prirodne atrakcije

Topusko leži na nadmorskoj visini od 130 metara na području između Petrove i Zrinske gore. Okruženo je poznatim šumama Orlova šuma i Petrova gora, a ostalo čini plodna zemlja, uz rijeku Glinu i potoke Per-na, Čemernica i Glinica, pogodna za razvoj voćarstva i obnovu zapuštenih vinograda.

Petrova gora, jedna je od najljepših i najbolje očuvanih gorskih šumovitih krajobrazu u Hrvatskoj. Radi bogate biološke raznolikosti središnji dio Petrove gore zaštićen je 1969. godine kao značajni krajobraz. Petrova gora se odlikuje i značajnim kulturno-povijesnim znamenitostima. Dio kulturnoga krajolika Petrove gore koji se nalazi na području Općine Topusko predložen je za pokretanje postupka zaštite kao cjelovitog kulturnog krajolika. To područje ima značenje sa stanovišta prirode, povijesti i kulturne povijesti, arheologije, etnologije i povijesti naseljavanja.

Termalni izvori (kod Dječjeg vrtića, Autobusnog kolodvora i u ulici Spiegelbad) Bistri su izvori, uz Livadne i Blatne izvore, mjesta gdje ljekovita termalna voda izlazi na Zemljinu površinu i privlači ljude svojom blagošću i toplinom. Voda ovih izdašnih izvora je obogaćena brojnim mineralima i ljekovitim svojstvima te izvire iz dubine od 1500 metara. Temperatura joj se kreće od 64 do 65 °C. Ostaci rimskog novca pronađeni na dnu ovih izvora upućuju na vjerovanje u moć ljekovite vode još za vrijeme Rimskog Carstva. Tijekom 19. stoljeća bistri su izvori bili središte lječilišnog života u Topuskom. Uz njih su nastale Bistre kupke (Spiegelbad) koje su zdravlje i odmor pružale brojnim znanim i neznanim gostima.

Izvori pitke vode/vrela: Mollinaryevo vrelo u Topuskom, Jelačić vrelo u Velikoj Vranovini, Benkovo vrelo u Hrvatskom selu, Ivanovo vrelo u Ponikvarima.

Slika 19. Mollinaryevo vrelo

Slika 20. Jelačić vrelo

Slika 21. Benkovo vrelo

Jelačićevo vrelo izgrađeno je krajem 19. stoljeća u šumarku sela Velika Vranovina, nešto više od 2,5 kilometara od Topuskog, pa je put do ovog izvora prava poslastica za ljubitelje šetnje. Vrelo je često posjećivao zapovjednik Glinske pukovnije, Josip Jelačić, koji je znao satima uživati u hladovini vrela uz šum bistre, izuzetno hladne vode. Zbog njegovih čestih posjeta, lokalno stanovništvo ovaj izvor prozvalo je Jelačićevo vrelo i naziv se zadržao sve do danas.

Benkovo vrelo; U drugoj polovici 19. stoljeća, na uspomenu i čast svoga oca, Ivana Benka ondašnjeg zapovjednika Prve banske pukovnije, njegov sin Antun dao je urediti izvor hladne i pitke vode i sve obzidao kamenom na kojemu je dominiralo veliko raspelo.

Mollinaryevo vrelo; Izvor vode (vrelo) je uređeno 1877. godine u čast austrijskog generala i upravitelja Hrvatsko-slavonske Vojne krajine Antona Mollinaryja (1820-1904). Hladna i pitka voda ovog vrela pogodna je za piće, a sjenoviti šumarak pruža hladovinu žednim putnicima i namjernicima. U suvremeno doba vrelo je uređeno i obnovljeno u organizaciji Općinskog društva Crvenog križa Topusko 1998. godine.

Rijeka Glina teče od zapada prema istoku (20 kilometara od sela Maljevac do Skele). Uzvodno od Topuskog rijeka Glina nije naročito široka, ali je krajolik lijep i zanimljiv. Rijeka Glina i potoci Čemernica, Trepča i Perna bogati su ribom, posebice šaranom, pastrvom (u gornjem toku Gline), klenom, štukom, mrenom, plocicama, crvenrepkama, menkama te cverglom. Nasip uz rijeku Glinu predstavlja zanimljivu šetnicu koja povezuje autobusni kolodvor sa Velikom Vranovinom i Hrvatskim Selom.

Osim kupališnih zgrada s bazenima (Bistre, Vojne i Blatne), u naselju su organizirani perivoji - Engleski park, park Opatovina, šetnicama uređeno Nikolino brdo te niz manjih vrtova ispred svih važnijih lječilišnih građevina. Ulice uz glavne prometne smjerove oblikovane su kao promenade s obostranim drvodredima.

Park šuma Nikolino brdo nastaje u 19. stoljeću. Dio staza, odmorišta i klupa uređen je prema terapijskim metodama dr. J. Ortela iz 1886. godine. Danas dominira trim staza. Na položaju gdje je u srednjem vijeku stajala crkva Sv. Nikole danas stoji restoran Vila Zelengaj.

Jezero Ribnjak; umjetno jezero se smjestio na prilazu mjestu podno Nikolinog brda. Oko jezera postoji šetnica povezana s Nikolinim brdom te rubnim dijelovima mjesta gdje ima još ponešto očuvanog prirodnog ambijenta.

Mlinovi (vodenice)

Mlin na rijeci Glini, u selu Katinovac, je drveni mlin vodeničar s 4 kola, poznat pod nazivom Crljenac. Pravokutnog je oblika sa zidanim temeljem i dvostrešnim krovom prekrivenim crijepom. Građen je od hrastovih planjki spojenih na otesane uglove. Ovaj mlin - vodenica spada u vrstu mlinova kašikara (žličnjaka). Mlin je u novije vrijeme obnovljen i uklopljen u hidrocentralu te mu je zbog njegove sadašnje funkcije ograničen pristup.

Mlin Pilana na rijeci Glini u Starom Selu je dobro očuvani primjer stare vodenice u kojoj se mljelo žito za potrebe okolnog stanovništva. Nakon Domovinskog rata mlin je obnovljen, a pored njega je uređeno izletište.

Mlinovi u naseljima Perna (Božić, Knežević, Kljajić, Sokolović), Pecka (Oreščanin, Mazinjanin), Staro Selo (Bjelavac, Stojkovic, Grab), Vorkapić (mlin u Donjem Lugu), Donja Čemernica (Bakić) i u dva mlina u selu Malička.

2.2.3.3. Događaji i manifestacije

Dani meda - »Zlatna pčela Topusko« je najstarija medna manifestacija u Hrvatskoj, održava se već 23 godine u Topuskom, jedino se nije održala za vrijeme potresa. Manifestacija je važna za promociju lokalnih pčelara. Sisačko-moslavačka županija nalazi se na prvom mjestu u Republici Hrvatskoj po broju košnica i proizvodnji meda. Ovakva manifestacija je važna za razvoj svijesti o zdravoj prehrani i uvođenju meda u svakodnevnu prehranu.

Sudionici manifestacije su Zajednica udruge pčelara Sisačko-moslavačke županije, Udruga pčelara »Žalac« Topusko, Udruga pčelara »Lipa« Popovača, OŠ Vladimir Nazor Topusko, Dječji vrtić Topusko, lokalni OPG-ovi i obrtnici.

Manifestacija **Kraljica jezera** povezuje kulturu i turizam, kojim se stvara novi prepoznatljivi brand kontinentalnog turizma te obogaćuje ponuda destinacije. Manifestacija je ljetni event glazbeno-scenskog i sportsko-rekreacijskog spektakla, gastronomskog i eko-eno-etno programa. Podijeljena je na programske cjeline kulturno- turističkih atrakcija, a uključuje povezanost gastronomije i tradicije. Ovom manifestacijom povezuje se prošlost i sadašnjost, oživljavaju se stare legende, a s njima i poznate ličnosti koje su dale pečat povijesnom mjestu Topusko.

U sklopu manifestacije održavaju se sljedeće aktivnosti:

- Topusko Gastro Fest u kojem obrtnici, udruge, zavičajni klubovi i OPG-ovi županije kuhaju tradicionalna jela i besplatno dijele posjetiteljima. Prezentiraju se kulinarska umijeća obrtnika lokalne kuhinje, održavaju radionice, promovira se zdrava prehrana.
- Tematske večeri »Prošlost za budućnost« kao što su cistercitske večeri koje se održavaju u parku Opatovina, večeri Rimljana (kod Spieglbada i žrtvenika Jupiteru), prikaz doba Bana Jelačića (Glorijeta) gdje se u odorama iz tog vremena posluživala hrana koja je bila specifična za to doba; upoznavanje s običajima tih davnih vremena, prikazivanje alata koji su se koristili u tom razdoblju.
- Likovna kolonija; na ovom se događanju okupljaju poznati likovni umjetnici koji svoje radove nastale tijekom kolonije doniraju u humanitarne svrhe. Izložba i prodaja radova se vrši u prostorijama Društva Crvenog križa.
- Večer klapa ispod cistercitskog portala gdje se mještanima i posjetiteljima prenosi duh Dalmacije.

- Predstave i edukativne radionice za djecu u parku Opatovina i Engleskom parku; fotoradionice, radionice keramike i lončarstva, radionice udruge »Natura i kultura«, radionice pisanja glagoljice, radionice razvrstavanja otpada i dr.
- Čitanje bajki u parkovima i na jezeru.
- Biciklijada »Putevima bana Jelačića« vožnjom po županiji obilaze se mjesta na kojima je boravio i često prolazio Ban Josip Jelačić.
- Biciklistička utrka »Grave«, rekreativna biciklijada Bike& Pool, X-Duatlon te Sprint orijentacijska utrka, koje se održavaju po lokalitetima destinacije.
- Dani malog ribolova.
- Sportski dani »Malo nogometna ljetna liga« i igre koje uključuju interakciju roditelja i djece.
- Sportske radionice putem kojih poznati sportaši djecu podučavaju sportu.
- Kajakaško natjecanje, rafting.
- Modne revije, etno revije autohtonih narodnih nošnji i dječje revije; koriste se replike povijesnih kostima iz razdoblja cistercita, rimskog razdoblja i druge polovice 19. stoljeća koje čuvaju se u prostorijama Srednje škole Topusko.

Gljivarijada, tradicionalna manifestacija koja obuhvaća odlazak na teren (branje gljiva - Petrova gora i V. Vranovina, obilazak Nikolinog brda s djecom i sl.), izložbu i prepoznavanje gljiva, degustacije, izbor najljepše gljive, zabavni program.

Kestenijada, tradicionalna manifestacija, u kojoj sudjeluje javni i privatni sektor, Planinarsko društvo Topusko, mještani te udruge i ustanove koje djeluju na lokalnom području.

Advent je sastavljen od niza događanja, počevši od paljenja adventskih svijeća, preko plesnih, pjevačkih i folklornih programa, božićnog sajma, gastronomske ponude i uprizorenja Badnje večeri.

Fašnik se tradicionalno obilježava tijekom mjeseca veljače održavanjem fašničke povorke, lokalnom gastronomskom ponudom te zabavnim, glazbenim i kulturno-umjetničkim programom.

Valentinovo, tradicionalno se obilježava Dan zaljubljenih sa prigodnom proslavom za sve uzraste.

Vidovo (blagdan sv. Vida, proštenje), obilježava se u župi Pohoda Blažene Djevice Marije u Topuskom prvu nedjelju nakon blagdana sv. Vida (15.6.) i vezano je uz obilježavanje Dana Općine Topusko. Manifestacija se održava dva do tri dana i bogata je kulturno-umjetničkim zbivanjima u kojima središnju ulogu imaju nastupi kulturno-umjetničkih društava iz različitih dijelova Hrvatske.

Noć muzeja obilježava se na različitim otvorenim i zatvorenim prostorima naselja Topusko s ciljem promocije bogate kulturno-povijesne baštine, informiranja i educiranja lokalnog stanovništva te pokretanja inicijative za povratak muzeja u Topusko.

Dani europske baštine koji objedinjuju predavanja, znanstvene skupove, izložbe koje svjedoče o bogatoj povijesti naselja Topusko.

Dani kruha i zahvalnosti za plodove zemlje obilježavaju se svake godine tijekom listopada. Ova je manifestacija povezana s obilježavanjem Svjetskog dana hrane kako bi se podigla svijest o važnosti zdrave prehrane, ekološkog uzgoja hrane i očuvanja biološke raznolikosti. U njoj sudjeluju brojni obrtnici i vlasnici OPG-a te škole i vrtići s područja općina Topusko i Gvozd te grada Gline. Manifestacija se održava u prostorima Top-Termi Topusko gdje su postavljene izložbe plodova zemlje, obrtničkih alata i proizvoda te gastronomskih proizvoda užeg zavičaja.

Dani sela Ponikvari, Velika Vranovina, Hrvatsko Selo i Gređani su manifestacije koje organiziraju mjesni odbori navedenih naselja u općini Topusko s ciljem okupljanja stanovništva, održavanja tradicije i očuvanja kulturno-povijesne baštine.

Edukativne radionice tradicijskih zanata i književne večeri u Narodnoj knjižnici i čitaonici Topusko, provedba edukativnih radionica starih zanata koji polako izumiru, književne večeri za djecu i odrasle te radionice glagoljice i gline za djecu OŠ.

Doručak na otvorenom za Uskršnji ponedjeljak, TZ zajedno s ugostiteljima organizira doručak na otvorenom za sve prve proljetne turiste i mještane, s ponudom tradicionalnih jela koja se spravljaju u Uskrsno vrijeme i nastupom lokalnog KUD-a »Seljačka sloga - Gređani« koji prikazuju kako se nekad slavilo i plesalo u Općini Topusko. Predstavlja se bogata tradicija i baština kraja.

2.2.4. Turističke usluge

Na području destinacije Općine Topusko registrirani su pružatelji usluga u turizmu. To uključuje organizirane posjete turističkim atrakcijama na ovom području, usluge zdravstvenog i aktivnog turizma te turističke usluge na poljoprivrednom gospodarstvu. Ostali sadržaji relevantni za turiste uključuju maloprodajne dućane, suvenirnicu, manifestacije te ranije spomenute ugostiteljske objekte.

Turističke usluge, kako ih definira Zakon o pružanju usluga u turizmu, obuhvaćaju širok spektar djelatnosti koje nadopunjuju osnovnu turističku ponudu i čine važan segment u oblikovanju cjelokupnog doživljaja destinacije. Na području Općine Topusko, iako su takve usluge još u fazi razvoja, prisutni su pojedini oblici koji predstavljaju potencijal za buduće širenje. U ovom trenutku, klasične turističke agencijske usluge, turistički vodiči i voditelji putovanja nisu razvijeni, što otvara prostor za dodatne edukacije i poticanje lokalnog stanovništva na uključivanje u turistički sektor. Međutim, Turistička zajednica Općine Topusko pruža informacije i podršku posjetiteljima putem službene web stranice te kontakt podataka. Na recepciji Hotela Toplice mogu se dobiti informacije o lokalnoj turističkoj ponudi, kulturno-povijesnim znamenitostima, prirodnim atrakcijama, planinarskim i biciklističkim stazama, organiziranim aktivnostima te manifestacijama. U daljnjem razvoju važno je poticati razvoj specijaliziranih turističkih usluga, osobito u području vođenih tura, animacije i interpretacije prirodne i kulturne baštine, što će dodatno obogatiti turističku ponudu i doprinijeti produženju boravka posjetitelja u destinaciji. S obzirom

na prirodna bogatstva, kulturnu baštinu i već postojeću infrastrukturu za aktivni odmor, destinacija ima izražen potencijal za proširenje trenutnih turističkih usluga te razvoj dodatnih turističkih usluga.

2.3. Resursna osnova

Resursna osnova destinacije obuhvaća raznolik skup prirodnih i kulturnih atrakcija te infrastrukture ključne za razvoj turizma. Kvaliteta i dostupnost ovih resursa predstavljaju temelj za kreiranje autentične i održive turističke ponude, pri čemu je nužna njihova sustavna analiza i valorizacija kako bi se osigurao razvoj temeljen na realnim tržišnim potencijalima i održivosti.

Za analizu turističkih resursa destinacije primijenjena je funkcionalna klasifikacija koja omogućava sistematičan pregled i vrednovanje ključnih elemenata turističke ponude. Na temelju ove metodologije, resursi i atrakcije podijeljeni su u tri osnovne kategorije:

1. Kultura i baština

- Kulturno-povijesna baština
- Tradicijska kultura života i baštinska kultura rada
- Povijesna naselja seoskih obilježja i tradicijsko graditeljstvo
- Industrijska i tehnička baština
- Povijesna analiza.

2. Prirodna baština

- Rijeke i vodene površine
- Geološke i geomorfološke značajke
- Biljni i životinjski svijet
- Zaštićeni prirodni lokaliteti.

3. Manifestacije i turistička infrastruktura

- Tradicionalne manifestacije i događanja
- Sportsko-rekreacijski objekti i aktivnosti (rafting, biciklističke i pješačke staze)
- Turističke rute, putovi i ceste prilagođene aktivnom turizmu.

Za potrebe analize korišteni su razni izvori podataka, uključujući registre zaštićene prirodne i kulturne baštine, povijesne izvore te informacije dobivene od relevantnih dionika. Dodatno, provedeni su terenski obilasci i istraživanja kako bi se detaljno procijenio potencijal svakog resursa u kontekstu održivog razvoja turizma.

Atrakcije destinacije Općine Topusko vrednovane su prema sljedećim kriterijima:

Trenutni značaj resursa kao atraktivnog elementa destinacije:

- Međunarodni (M)
- Nacionalni (N)
- Regionalni (R)
- Lokalni (L)

Razina spremnosti za turističko korištenje:

- Spremne (S) - potpuno integrirane u turističku ponudu
- Djelomično spremne (DS) - potrebna dodatna ulaganja u infrastrukturu i promociju
- Nespremne (NS) - trenutno neiskorištene, ali s potencijalom za razvoj.

2.3.1. Kultura i baština

Područje destinacije bogato je kulturnim dobrima koja svjedoče o visokom gospodarskom i kulturnom razvoju tijekom povijesti.

Tablica 13. Kulturna dobra Općine Topusko

Naziv atrakcije	Registarski broj kulturnog dobra	Tip atrakcije	Važnost	Tržišna spremnost	Pristupačno za osobe s posebnim potrebama
Kulturno povijesna cjelina naselja Topusko	Z-4136	Kulturno-povijesna cjelina	Nacionalna (N)	Djelomično spremno (DS)	Da
Kompleks ruševina cistercitske opatije, park Opatovina, Topusko	Z-4411	Nepokretno kulturno dobro	Regionalna (R)	Djelomično spremno (DS)	Da
Arheološko nalazište Turska kosa, Velika Vranovina	Z-6065	Arheološko nalazište	Regionalna (R)	Nespremno (NS)	Ne
Ostaci starog grada Pernika, Perna	Z-6279	Nepokretno kulturno dobro	Regionalna (R)	Nespremno (NS)	Ne
Pavlini samostan sv. Petra na Petrovoj gori, Malička	Z-3260	Nepokretno kulturno dobro	Regionalna (R)	Nespremno (NS)	Ne
Tradicijska okućnica kbr. 21, Perna, Perna 21	Z-5734	Nepokretno kulturno dobro	Regionalna (R)	Nespremno (NS)	Ne
Draškovićevo podrumi, Topusko	N/P	Kulturna baština	Regionalna (R)	Nespremno (NS)	Ne
Crkva Pohoda Blažene Djevice Marije u Topuskom	N/P	Župna katolička crkva	Lokalna (L)	Spremno (S)	Da

Naziv atrakcije	Registarski broj kulturnog dobra	Tip atrakcije	Važnost	Tržišna spremnost	Pristupačno za osobe s posebnim potrebama
Crkva sv. Jovana Preteče u Topuskom	N/P	Pravoslavna parohijska crkva	Lokalna (L)	Spremno (S)	Ne
Parohijska kuća	N/P	Kulturna baština	Regionalna (R)	Spremno (S)	Ne
Kapela Blažene Djevice Marije u Velikoj Vranovini	N/P	Kapela	Lokalna (L)	Spremno (S)	Ne

2.3.1.1. Tradicijska kultura života i baštinska kultura

Niz je lokacija na području cijele Općine Topusko za koje su vezane narodne predaje i priče, očuvanje tradicionalnih pjesama, plesova i narodnih običaja. Najveće skupine običaja vezane su uz liturgijsku ili crkvenu godinu tj. godišnji ciklus kršćanskih razdoblja, svetkovina, blagdana i spomendana. Niz je religijskih i običajnih praksi u razdobljima oko središnjih blagdana Božića i Uskrsa, a potom drugih blagdana (npr. Bogojavljenje ili Sv. Tri kralja, Tijelovo, Velika Gospa, Svi Sveti kod katoličkih vjernika). U Župi Pohoda Blažene Djevice Marije u Topuskom tradicionalno se obilježava blagdan sv. Vida. Običaj procesije održava se za blagdan Tijelova. Od brojnih običaja očuvani su npr. običaji kićenje doma zelenilom i drugim ukrasima, priprema blagdanskih jela i uređivanje blagdanskog stola, bojanje i ukrašavanje pisanica i dr. Očuvani su pokladni običaji (maškare) te niz običaja životnog ciklusa - vezanih primjerice za rođenje djeteta, vjenčanje i sahrane pokojnika.

Važan izraz nematerijalne baštine predstavljaju različiti oblici glazbene i plesne baštine. Očuvanje tradicionalnih pjesama, plesova i narodnih običaja u domeni je nekolicine udruga i kulturno-umjetničkih društava koji okupljaju članove s područja općine Topusko (HAKUD Topusko, KUD »Seljačka Sloga - Gređani«, udruga Most, udruga Natura i kultura i udruga Vrelo).

2.3.1.2. Povijesna naselja seoskih obilježja i tradicijsko graditeljstvo

Područje općine Topusko najvećim je dijelom ruralno područje kojeg karakteriziraju očuvani ruralni krajolici s petnaest seoskih naselja. Pojedinačne primjere povijesnih zidanica i tradicijske arhitekture (stambenih i gospodarskih građevina) moguće je pronaći u većini naselja. U nekoliko naselja - Bjelavini, Katinovcu, Crnom Potoku, Gređanima, Maličkoj, Perni, Suvoj Perni i Vorkapiću - očuvane su povijesne strukture naselja, a u pojedinim zaselcima i veći broj drvenih tradicijskih građevina. Na području Općine Topusko javljaju se dva tipa seoskih naselja. Na okućnicama se nalaze stambene građevine (kuća) i gospodarske građevine (štala, sjenik, kolnica, bunar, svinjac, kokošinjac, kuruzana, krušna peć i dr.), koje su nerijetko ograđene drvenim plotovima. Važno su obilježje prostora kultivirane površine kao što su cvjetnjaci, vrtovi za povrće, odrine vinove loze, voćnjaci i dr., kao i pašnjaci, livade, oranice te područja voda (rije-

ka, potoka, izvora). Očuvane građevine najvećim su dijelom građene u 19. st i tijekom prve polovine 20. st. korištenjem lokalnih prirodnih materijala - kamena (za temelje) i drvenih planjki (za zidne stijene) - te biber crijepe (za krovni pokrov). U pojedinim naseljima (npr. Bjeljavina, Perna, Vorkapići, Malička, i dr.) očuvani su primjeri cjelovitih okućnica, nizova okućnica, kao i okućnica s pojedinačnim stambenim ili gospodarskim građevinama.

Ruralni krajolici i arhitektura u ruralnom prostoru predstavljaju potencijal za razvoj ruralnog i kulturnog turizma. U povijesnim seoskim naseljima potrebno je čuvati povijesnu matricu naselja, tradicijsku organizaciju tj. raspored građevina na okućnicama, a posebno poteze i okućnice s očuvanim tradicijskim drvenim građevinama. Kontinuirano je potrebno raditi na zaštiti i očuvanju ruralnih krajolika i drvene tradicijske arhitekture, uključujući izradu evidencija, valorizacija, upis u Registar kulturnih dobara RH, provođenje obnova i izvođenje zaštitnih radova, te privođenje namjeni i korištenje takvih građevina.

2.3.1.3. Industrijska i tehnička baština

U industrijsku i tehničku baštinu na prostoru općine Topusko ubrajamo staru cestu i betonski most kod željezničke stanice u Topuskom, drveni most preko rijeke Gline, linijski tehnički sustav stare željeznice, željezni most preko rijeke Gline u Velikoj Vranovini te preostale zgrade rudnika željeza i ljevaonice u Velikoj Vranovini.

Cesta Topusko-Gređani-Glina poznata pod nazivom stara glinska cesta je prometni pravac čiji se kontinuitet može pratiti još od razdoblja antike. Na osnovu arheoloških nalaza može se zaključiti da se uz nju nalazila starorimska nekropola (grad mrtvih), a postoji pretpostavka da je tom trasom prolazila rimska Via magna koja je iz unutrašnjosti vodila prema Jadranskom moru.

Stara glinska cesta je do druge polovice 20. stoljeća bila glavni prometni pravac iz Topuskog prema Glini i Sisku. Šezdesetih godina 20. stoljeća sagrađena je nova cesta Topusko - Glina kao sastavni dio državne ceste Karlovac - Petrinja - Sisak, dok je stara u više etapa obnavljana. Godine 2018. je asfaltirana cijelom dužinom i otvorena za promet.

Betonski most kod željezničke stanice je novijeg datuma izgradnje te je u prometnoj funkciji. Preko njega prolazi »nova« cesta Topusko-Glina.

Drveni most preko rijeke Gline, sagrađen sredinom 20. stoljeća bio je poveznica između naselja Topusko i Mala Vranovina. Danas se nalazi u devastiranom stanju.

Linijski tehnički sustav stare željeznice obuhvaća željezničku prugu Sisak - Topusko - Karlovac koja je sagrađena početkom 20. stoljeća (1903. do Vrginmosta i 1906. do Karlovca). Ilustraciju njene važnosti dokazuju brojke koje govore da je ovom prugom 1911. godine prevezeno 285 000 putnika i 98 000 tona robe. Nakon Drugog svjetskog rata razmatrala se mogućnost njene rekonstrukcije, ali do toga nikad nije došlo. Ova je željeznička pruga, uz prugu Vinkovci - Osijek, najviše nastradala pruga u Domovinskom ratu. Nakon Domovinskog rata na njoj nikada više nije uspostavljen putnički ni teretni prijevoz.

Željezni most u Velikoj Vranovini je dio topličkog javnog vodovoda s početka 20. stoljeća. Prvenstveno je služio kao nosač vodovodnih cijevi, ali i za prijelaz pješaka preko rijeke Gline. U šumi iznad Jelačićevog vrela još uvijek se mogu vidjeti i druge instalacije vodovoda, odnosno kaptaža izvora.

Rudama bogato područje Petrove gore bilo je sredinom 19. stoljeća pod koncesijskom upravom »Udruženja rudnika željeza i talionica Petrova gora Topusko«. Navedeno je Udruženje 1860. godine probno pustilo u pogon talionicu željeza u Velikoj Vranovini, koja je radila sve do oštećenja tijekom 2. svjetskog rata. Do danas su očuvani dijelovi postrojenja, skladišna zgrada i prethodno spomenuti smještajni objekti za radnike. Svi objekti su u vrlo lošem stanju.

2.3.2. Povijesna analiza

Blagodati termalne vode od prapovijesti su bili čimbenik naseljenosti te samim time gospodarskog i kulturnog razvitka čiji su ostaci u skromnom obimu do danas istraženi i očuvani. Prvi tragovi ljudskog obitavanja pronađeni kod potoka Kalanjevac u Topuskom i to stariji od 10.000. godina. Na lokalitetu Bilo u Hrvatskom Selu su nađeni ostaci sojeničkog naselja vučedolske kulture starosti približno 4000-2000 godina prije Krista. Nalazi pronađeni u podnožju Nikolinog brda u Topuskom su nastali oko 1000 godina pr. Krista. Nalazište Turska kosa u selu Velika Vranovina nastalo je, također, u kasno brončano doba oko 1000-te godine pr. Krista, a svoj puni procvat doživjelo u starijem željeznom dobu (8.-4. st. pr. Krista). Tijekom arheoloških istraživanja na tom je lokalitetu, uz ostatke drvenih nastambi, upotrebnih predmeta i peći za taljenje željeza, pronađeno gotovo 600 glinenih figurica (idola) što ga čini jedinstvenim na području Srednje Europe. Tijekom mlađeg željeznog doba ovaj je prostor naseljen panonskim narodima Kolapijanima (nazvanim po rijeci Kupi, lat. Colapis) koji su se bavili riječnim prometom, trgovinom i metalurgijom.

ANTIČKO RAZDOBLJE

Značaju ovog prostora u antičko doba, uz izvore termalne vode, svakako doprinosi smještaj na važnim komunikacijskim pravcima koji iz unutrašnjosti vode prema Dalmaciji. Arheološki ostaci potvrđuju da se na području Topuskog nalazilo visoko urbanizirano rimsko naselje pod nazivom Quadrata (ili po mišljenju nekih autora Ad Fines) te da su njegovi stanovnici

koristili izvore termalne vode u svrhu liječenja kao i u gospodarske svrhe. Brojni nalazi u obliku žrtvenika, dijelova arhitekture, sarkofaga, nadgrobnih spomenika, figura, nakita i novca svjedoče o visokom umjetničkom stupnju i kulturi života. Topusko je, nakon Siscije, jedno od najvažnijih antičkih lokaliteta središnje Hrvatske. Nedavnim istraživanjima otkriveni su ostaci rimskog foruma s bazilikom i hramom. Ostaci novca u izvor bistrog vrela termalne vode govore o zahvalnosti tamošnjih stanovnika (često vojnih veterana) za liječenje rana dobivenih u ratnim pohodima, a brojni kameni žrtvenici o vjerskim kultovima i običajima tadašnjeg stanovništva.

CISTERCITSKO RAZDOBLJE

Značajno razdoblje u povijesti ovog kraja svakako je razdoblje upravljanja crkvenog reda cistercita opatijom i crkvom Blažene Djevice Marije u Topuskom. Pripadnici ovog crkvenog reda dolaze početkom XIII. iz opatije Clairvaux u Francuskoj na prostor Gorske županije na poziv hrvatsko-ugarskog kralja Andrije II. koji je za njihove potrebe dao sagraditi crkvu i samostan u Toplici. Za odabir lokaliteta ponovo je presudan bio položaj na važnom prometnom pravcu, ali i činjenica da je način života pripadnika cistercitskog reda usko vezan uz vodu. Cisterciti su imali važnu ulogu u duhovnom, gospodarskom i kulturnom razvoju Hrvatske. U gotičkom stilu građena je crkva Blažene Djevice Marije, prva i najznačajnija gotička građevina u Hrvatskoj, čiji su ostaci (pročelje s monumentalnim glavnim portalom) očuvani do danas i zbog svoje povijesne i spomeničke vrijednosti imaju status zaštićenog kulturnog dobra te zaslužuju posebno mjesto u kulturnoj ponudi Topuskog. U okviru samostana postojala je jedna od rijetkih srednjovjekovnih čitaonica, škola i pisarnica. Iz tog istog perioda na Nikolinom brdu pronađeni su ostaci crkve sv. Nikole, a na vrhu Petrove gore ostaci pavlinskog samostana s crkvom sv. Petra čiji ostaci su dijelom rekonstruirani i danas vidljivi. Okolno stanovništvo živjelo je u selima i varošima u kojima se slobodno trgovalo. Jedna od takvih varoši bila je Perna koja je 1225. godine od Bele IV. dobila status slobodnog kraljevskog grada, drugog po redu, nakon Varaždina, na hrvatskim prostorima. Osmanska osvajanja promijenila su tijekom povijesnog razvoja ovog kraja. Cisterciti postupno napuštaju samostan u Toplici i povlače se u sigurnija područja. Njihovu sudbinu dijeli i okolno stanovništvo. Opatija je od početka 15. stoljeća prešla u vlasništvo različitih svjetovnih i crkvenih gospodara. Među njima su bili i zagrebački biskupi koji od tada do danas nose naslov topuskih opata. Jedan od njih (prvi po redu) bio je pomoćni zagrebački biskup Juraj od Topuskog koji je zaslužan za narudžbu izrade dva minijaturama bogato oslikana misala. Ovi se misali čuvaju u Riznici zagrebačke katedrale i Knjižnici Zagrebačke nadbiskupije i »smatraju se najreprezentativnijim ostvarenjima te vrste u hrvatskoj umjetnosti«. (Pelc, 2018.)

RAZDOBLJE VOJNE KRAJINE

Topusko ponovo svoj puni procvat doživljava u sastavu Vojne krajine, pod upravom I. banske pu-

kovnije. Poticaj obnovi lječilišta dao je car Franjo I. Habsburški prilikom boravka u Topuskom 1818. godine. Prilikom njegova posjeta u podnožju Nikolinog brda sagrađena je drvena glorijska i otvorena Spomen knjiga u koju su se, uz cara Franju i carica Karolina Augustu, upisali brojni gosti i posjetitelji Topuskog. Oba dijela Spomen knjige danas se čuvaju u Državnom arhivu u Karlovcu. Car je dekretom zabranio daljnju devastaciju ostataka cistercijske crkve i samostana u današnjem parku Opatovina te potpomogao gradnju novih kupališnih objekata. Veliku zaslugu za razvoj Topuskog treba pripisati vojnokrajskim zapovjednicima Ivanu Nestoru, Ivanu Benku i Josipu Jelačiću čijim se zalaganjima Topusko uzdiglo u red jednog od najpoznatijih lječilišnih mjesta Austro-Ugarske Monarhije. U to vrijeme, za potrebe lječilišta, nastaju brojne reprezentativne građevine smještene najprije uz Bistre izvore (Spiegelbad), a kasnije u drugoj polovici 19. stoljeća s razvojem mjesta okosnica postaju Blatni izvori i Blatne kupke. Osim kupališnih zgrada grade se dvije nove crkve: katolička i pravoslavna, uređuju parkovi, šetnice i drvoredi.

Zahvaljujući ležištima željezne rude na Petrovoj gori, u selu Ponikvari se tijekom 19. stoljeća otvara talionica željeza koja je kasnije premještena u Veliku Vranovinu, gdje je uz proizvodne pogone izgrađeno i stambeno naselje za radnike. Željezara je zbog stečaja prestala s radom 1926. godine. 20. i 21. stoljeće Svoj najrazvijeniji urbani oblik, po uzoru na slična srednjoeuropska kupališna mjesta, Topusko je doživjelo početkom 20. stoljeća. Osim kupališnih i lječilišnih kapaciteta naselje su odlikovali brojni hortikulturni sadržaji: parkovi i perivoji (Stari i Engleski park, park Opatovina), šetnicama uređeno Nikolino brdo, brojni vrtovi ispred lječilišnih zgrada i ulice oblikovane u promenade s obostranim drvoredima. Naselje je imalo električnu centralu, vodovod i asfalt te je željezničkom prugom povezano sa Siskom i Karlovcem. Nažalost, ratna zbivanja tijekom 20. stoljeća nanose velike ljudske i materijalne štete Topuskom i okolici. Mnoge reprezentativne građevine do temelja su uništene tijekom II. svjetskog rata te u Domovinskom ratu. Neke od srušenih građevina su se isticale velikom graditeljskom i estetskom vrijednošću (Lječilišna restauracija, Vila Mirna i Banska palača) te zaslužuju biti obnovljene u svom izvornom obliku i na izvornoj lokaciji. Dvadeseto stoljeće je ujedno i razdoblje važnih pozitivnih povijesnih zbivanja koja su ostavila pečat na današnjem stanju i

izgledu Topuskog i okolice. Tijekom 2. svjetskog rata tu je bilo okupljalište antifašističkih snaga pod čijim pokroviteljstvom se, uz III. Zasedanje ZAVNOH-a, održava i I. kulturni kongres radnika Hrvatske. Upravo ovdje je svjetlo dana ugledalo i posebno izdanje poeme Jama Ivana Gorana Kovačića. Nakon 2. svjetskog rata uslijedio je brži gospodarski napredak koji je donio i nove sadržaje bazirane na lječilišnom turizmu. Nakon Domovinskog rata bilježimo višegodišnju stagnaciju i u zadnjim godinama nastojanja da se stvore osnove budućeg gospodarskog rasta temeljenog na razvoju kulturnog i lječilišnog turizma.

2.3.3. Priroda i okoliš

Važno su obilježje prostora kultivirane površine kao što su cvjetnjaci, vrtovi za povrće, odrine vinove loze, voćnjaci i dr., kao i pašnjaci, livade, oranice te područja voda (rijeka, potoka, izvora). Pristupna su dva osnovna tipa tradicijskih građevina, prizemnice i katnice.

Zbog brojnih tokova (rijeke Gline i potoka) na području Topuskog je postojala velika koncentracija mlinova vodenica. Dio ovih građevina je očuvana u cijelosti (npr. Perna, Staro Selo Topusko, Malička, Pecika, Vorkapić, i dr.) ili su očuvane lokacije nekadašnjih mlinova (npr. Hrvatsko Selo, Ponikvari, i dr.). Osim tradicijskih drevnih građevina u seoskim su naseljima očuvane školske zgrade, zgrade mjesnih zajednica i društvenih domova, zgrade medicinskih ustanova, i sl. Očuvanje ruralnih krajolika, tradicijske drvene arhitekture i povijesnih građevina u ruralnom prostoru je danas otežano zbog malog broja stanovnika u ruralnim naseljima, slabe gospodarske i poljoprivredne proizvodnje te zapuštenih površina. Ruralni krajolici i arhitektura u ruralnom prostoru predstavljaju potencijal za razvoj ruralnog i kulturnog turizma. U povijesnim seoskim naseljima potrebno je čuvati povijesnu matricu naselja, tradicijsku organizaciju tj. raspored građevina na okućnicama, a posebno poteze i okućnice s očuvanim tradicijskim drvenim građevinama. Kontinuirano je potrebno raditi na zaštiti i očuvanju ruralnih krajolika i drvene tradicijske arhitekture, uključujući izradu evidencija, valorizacija, upis u Registar kulturnih dobara RH, provođenje obnova i izvođenje zaštitnih radova, te privođenje namjeni i korištenje takvih građevina. Geološki potencijal geotermalnih voda postoji na cijelom prostoru Općine Topusko.

Tablica 14. Prirodni resursi/ Prirodne atrakcije na području destinacije

Naziv atrakcije	Tip atrakcije	Važnost	Tržišna spremnost	Pristupačno za osobe s posebnim potrebama
Parkovi (Park Opatovina, Engleski park)	parkovi	Lokalni (L)	Djelomično spremne (DS)	Da
Petrova gora	zaštićeni krajobraz	Regionalni (R)	Djelomično spremne (DS)	Ne
Nikolino brdo	krajobraz	Lokalni (L)	Spremno (S)	Ne

Naziv atrakcije	Tip atrakcije	Važnost	Tržišna spremnost	Pristupačno za osobe s posebnim potrebama
Termalni izvori (kod vrtića, kolodvora i u ulici Spieglbad)	izvori	Regionalni (R)	Djelomično spremno	Ne
Izvori pitke vode/vrela: Mollinaryevo vrelo u Topuskom, Jelačić vrelo u Velikoj Vranovini, Benkovo vrelo u Hrvatskom selu	izvori	Regionalni (R)	Djelomično spremne (DS)	Ne
Rijeka Glina	rijeka	Regionalni (R)	Nespremno (NS)	Ne
Jezero Ribnjak	jezero	Lokalni (L)	Spremno (S)	Da
Mlinovi	mlin	Lokalni (L)	Djelomično spremne (DS)	Ne

2.3.4. Događaji i manifestacije

Tablica 15. Manifestacije na području destinacije

Naziv atrakcije	Tip atrakcije	Važnost	Tržišna spremnost	Pristupačno za osobe s posebnim potrebama
Kraljica jezera	Glazbeno-scenski, sportsko-rekreacijski, gastronomski i eko-eno-etno program	Regionalni (R)	Spremno (S)	Da
Dani meda - »Zlatna pčela Topusko«	Medna manifestacija	Regionalni (R)	Spremno (S)	Da
Biciklijade i biciklističke utrke; »Putevima bana Jelačića«, Gravel, Bike & Pool, X-Duatlon, Sprint orijentacijska utrka	Biciklijade/ cikloturizam	Regionalni (R)	Spremno (S)	Ne
Tematske večeri- »Prošlost za budućnost«	Kultura	Lokalni (L)	Spremno (S)	Da
Likovna kolonija	Umjetnost	Lokalni (L)	Spremno (S)	Da
Topusko Gastro Fest	Gastronomija	Regionalni (R)	Spremno (S)	Da
Klupske večeri	Glazbene večeri	Lokalni (L)	Spremno (S)	Da
Vidovo (blagdan sv. Vida)	Vjerski događaj	Lokalni (L)	Spremno (S)	Da
Noć muzeja	Umjetnost i kultura	Lokalni (L)	Spremno (S)	Ne
Gljivarijada, Kestenijada	Društveno edukativno tradicionalni događaji	Lokalni (L)	Spremno (S)	Ne
Dani kruha i zahvalnosti	Tradicionalni događaj	Lokalni (L)	Spremno (S)	Da
Dani sela Ponikvari, Velika Vranovina, Hrvatsko Selo i Gređani	Tradicionalni događaj	Lokalni (L)	Spremno (S)	Da
Fašnik	Tradicionalni događaj	Lokalni (L)	Spremno (S)	Da

2.3.5. Društveno-gospodarska analiza

Najveću važnost u području turizma za općinu Topusko imaju Lječilište Topusko i njena tvrtka kćer Top-terme d.o.o.

Termalna voda, kao najvažniji prirodni resurs, geografski položaj i klima te uređeni kompleks, kao i ljudski faktor, doprinijeli su da danas Lječilište i Top Terme pružaju određeni spektar zdravstvenih i turističkih usluga. Same Top-Terme osnovane su 2003. godine kao tvrtka kćer Lječilišta Topuskog. U sklopu tvrtke nalazi se hotel Toplica s 232 ležaja u 58 jednokrevetnih i 88 dvokrevetnih soba. U sklopu hotela su dva restorana - pansionski i a la carte restoran, rekreacijski centar sa zatvoreno-otvorenim bazenom, saunama, sportskom dvoranom, terećenom, prostorom za terapiju i wellness, stolnim tenisom, biciklima, četverostaznom automatskom kuglanom, poslovnice dviju banaka, suvenirnice, dva aperitiv bara i vanjska terasa. U neposrednoj blizini hotela nalazi se kompleks vanjskih bazena - 5 bazena različite veličine, dubine i temperature, igralište za odbojku na pijesku, tri teniska terena, bočalište, mini golf, otvoreni restoran. Svi bazeni (i zatvoreni i otvoreni) punjeni su termalnom vodom. Termalna voda je na izvoru temperature 64 - 65°C, a temperatura u bazenima kreće se od 27 - 34°C.

U Topuskom djeluje i Turistička zajednica koja u suradnji s Općinom Topusko, raznim sadržajima obogaćuje turističku ponudu općine. Očuvnost prostora i očuvana kulturna baština daju velike razvojne mogućnosti za općinu; bogata kulturno-povijesna ostavština prilika je nad kojom se može stvoriti potencijal za kulturni turizam i poboljšati postojeći turistički sadržaji.

U Topuskom djeluje Dječji vrtić Topusko, predškolska ustanova koja danas broji 58 polaznika razvrstanih u jasličku i dvije predškolske skupine te Osnovna škola Vladimir Nazor koja ima oko 220 učenika. U Srednjoj školi Topusko učenici pohađaju obrazovne programe u sektorima: Turizam i ugostiteljstvo (turističko-hotelijerski komercijalist, kuhar, konobar i slastičar); Zdravstvo i socijalna skrb (fizioterapeutske tehnike/tehničarka) i Strojstvo, brodogradnja i metalurgija (automehaničar, instalater kućnih instalacija, vodoinstalater i strojobravar). Uz redovne programe, Škola pruža mogućnost obrazovanja odraslih u obrazovnim programima: kuhar, konobar, strojobravar, automehaničar, vodoinstalater, limar, tokar i elektroinstalater.

Zdravstvena zaštita na području općine Topusko pokrivena je djelovanjem Doma zdravlja Petrinja - Ispostava Topusko, Lječilišta Topusko i ljekarne. Na nivou domova zdravlja obavljaju se sljedeće djelatnosti: opća (obiteljska) medicina, patronažna zdravstvena zaštita, zdravstvena zaštita djece predškolskog uzrasta, dentalna zdravstvena zaštita (polivalentna), zdravstvena zaštita žena, zdravstvena njega u kući, medicina rada, radiologija. Sekundarnu zdravstvenu zaštitu obavlja Lječilište Topusko. U Topuskom djeluju i Ispostava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Ispostava Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje te Ispostava Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Na području Općine Topusko djeluju sljedeće civilne udruge:

- Udruga dragovoljaca i veterana Domovinskog rata (Ogranak županijske udruge) koja za cilj ima zaštitu i očuvanje digniteta Domovinskog rata, ali ima značajnu ulogu u svim bitnim pitanjima sustavnog rješavanja životnih problema svih članova i skrbi za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji.
- Udruga HVIDR-a (Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata) okuplja hrvatske ratne vojne invalide Domovinskog rata RH, kontinuirano radeći na socijalnoj i pravnoj zaštiti prava hrvatskih ratnih vojnih invalida.
- KUD Seljačka sloga - Gređani je kulturno-umjetničko društvo koje teži očuvanju mikrokulturnih sadržaja i tradicije općine Topusko.
- Hrvatsko amatersko kulturno-umjetničko društvo Topusko udruženje (HAKUD Topusko) je namijenjeno očuvanju lokalne baštine Topuskog.

- Športsko-ribolovna udruga »Štuka« osnovana je sredinom 50-tih godina 20. stoljeća i raspolaže s nekoliko vodotokova.
- Udruga Most Perna pokrenuta je 2013. godine, neovisna je udruga i članica LAG-a Petrova Gora s ciljem razvoja lokalne zajednice.
- Udruga TOP-NET Topusko pokrenuta 2014. godine, a osnovana u cilju promicanja, razvitka i unaprjeđenja informatičke djelatnosti, poticanja informatičke kulture i širenja informatičke klime.
- Lovačko društvo »Jelen« Topusko osnovano s ciljem gospodarenja lovištem i divljači uz zaštitu očuvanja biološke i ekološke ravnoteže prirodnih staništa, divljači i divlje faune i flore.
- Udruga pčelara »Žalac« osnovano s ciljem promicanja, razvitka i unaprjeđenja pčelarstva, zbog očuvanja održivog ruralnog razvoja i prirodnog okoliša.
- Udruga »Vrelo« je osnovana s ciljem pomaganja djeci, mladima i potrebitima raznim aktivnostima izvan školskog programa i u organizaciji slobodnog vremena, čuvanja narodnih običaja, organiziranja posjeta kulturnim manifestacijama, unaprjeđenja zdravog života organizacijom predavanja, te radi promicanja ekološkog očuvanja mjesta.
- Rekreativna biciklistička udruga »Cikloni« u koju se slobodno udružuju fizičke i pravne osobe s ciljem djelovanja na području biciklizma i u ostalim avanturističkim sportovima.
- Udruga »Natura i kultura« sudjeluje u provedbi projekata povezivanja promocije kulturno-povijesne baštine.
- Nogometni klub Topusko koji igra u 4. Hrvatskoj nogometnoj ligi.
- Općinsko društvo Crvenog križa Topusko.
- Dobrovoljno vatrogasno društvo Topusko osnovano 2001. godine, broji preko 70 članova i ima 53 educirana vatrogasca.

2.4. Javna turistička infrastruktura

Javna turistička infrastruktura definirana je Pravilnikom o javnoj turističkoj infrastrukturi (NN 126/21). To je infrastruktura koja izravno ili neizravno utječe na razvoj turizma i turističke ponude u funkciji dodane vrijednosti turističkih sadržaja.

Primarna javna turistička infrastruktura:

Primarna infrastruktura je ona koja izravno utječe na razvoj turizma i turističke ponude.

Na širem području Topuskog postoji 7 biciklističkih ruta duljine 6,7-38,9 km.

Tablica 16. Biciklističke rute

Ruta	Trasa	Dužina	Vrijeme vožnje	Visinska razlika	Najniža točka	Najviša točka
Ruta 1.	Topusko - Ponikvari -Topusko	6,7 km	Manje od 1 sat	51 m	121 m	172 m
Ruta 2.	Topusko - Ponikvari - Vorkapići - Perna - Poljani - Topusko	20.0 km	2 sata i 15 minuta	61 m	121 m	182 m
Ruta 3.	Topusko - Gređani - Hrvatsko Selo - Topusko	9,8 km	Oko 1 sat	49 m	115 m	164 m

Ruta	Trasa	Dužina	Vrijeme vožnje	Visinska razlika	Najniža točka	Najviša točka
Ruta 4.	Topusko - Gređani - Hrvatsko Selo - Gređani - Topusko	18,3 km	Oko 2 sata	63 m	120 m	183 m
Ruta 5.	Topusko - Gređani - Hrvatsko Selo - Brioni - Šatornja - Topusko	21,3 km	2 sata i 30 min	73 m	111 m	184 m
Ruta 6.	Topusko - Ponikvari - Poljani - Perna - Petrova gora	38,9 km	Oko 4 sata i 30 minuta	373 m	121 m	494 m
Ruta 7.	Topusko - Hrvatsko Selo - Velika Vranovina - Topusko	11,8 km	Oko 1 sat i 15 min	16 m	119 m	135 m

Na području Topuskog nalazi se 5 označenih pješačkih ruta duljine 3,1 - 8,8 km.

Slika 22. Pješačke rute

Svake godine održava se Biciklijada »Putevima bana Jelačića«, biciklistička utrka »Gravel«, rekreativna biciklijada Bike& Pool, X-Duatlon te Sprint orijentacijska utrka.

Zabavno-rekreacijski centar u objektu Toplica:

- unutarnji bazen s geotermalnom vodom
- sauna
- sportska dvorana
- stolni tenis
- fitness studio
- bicikli.

Sadržaji na otvorenim bazenima (od svibnja do rujna):

- pet bazena različite veličine i dubine
- tri tenis terena
- stolni tenis
- odbojka na pijesku
- aqua gun
- bočalište
- mini golf
- prostor za masažu.

Dodatni sadržaji;

- Poučno-rekreativna staza Nikolino brdo u Topuskom; Staza obuhvaća šumsko područje od 9 hektara, 4 km staza, više od 100 postavljenih edukativno-promotivnih i rekreativnih elemenata; 11 edukativnih ploča, vidikovac, dječje igralište, mostić, foto okviri i dr.
- Ribolov na Glini; ŠRU »Štuka« Topusko raspolaže s nekoliko vodotokova. Svakako, najzanimljivija je rijeka Glina (20 kilometara od sela Maljevac do Skele) te potoci Čemernica, Trepča i Perna. Sve su vode bogate ribom. Ima tu šarana, pastrve (u gornjem toku Gline), klena, štuke, mreke, plotice, crvenrepke, menka, cvergla. Voda je čista, nema industrijskih onečišćenja, pa je i riba kvalitetna.
- Terensko jahanje šumom i ljepotom Petrove Gore
- Kupališta na rijeci Glini, kajakaško natjecanje, rafting.

2.5. Komunalna infrastruktura

Dobro razvijena komunalna infrastruktura temelj je za gospodarski i turistički razvoj, kao i za unap-

ređenje kvalitete života lokalnog stanovništva. Ona uključuje energetska infrastrukturu, telekomunikacijsku infrastrukturu i dostupnost interneta, vodoopskrbu i odvodnju te gospodarenje otpadom.

2.5.1. Energetska infrastruktura

Energetske građevine na području Općine Topusko:

- a) elektrane instalirane snage od 10 MW do 20 MW s pripadajućim građevinama
- b) dalekovodi od 35 KV do 220 KV, s trafostanicom i rasklopnim postrojenjem na tom dalekovodu:
 - transformacijske: TS 110/20 KV »Topusko« sa priključkom na DV 110 KV Glina-Gvozd,
 - prijenosne: DV 110 KV Glina - Gvozd - Vojnić - jedna od prioritarnih veza
- c) građevine plinoopskrbe - MRS (mjerno redukcijske stanice) i RS (redukcijske stanice)
- d) hidroelektrane s pripadajućim građevinama
- e) dalekovod 2 x 400 kV Tumbri - Bihać s trafostanicom i rasklopnim postrojenjem
- f) građevine za transport nafte i plina s pripadajućim građevinama, odnosno uređajima i postrojenjima:
 - međunarodni i magistralni naftovod
 - međunarodni produktovod
 - magistralni plinovod (Bosiljevo - Sisak)
- g) i Centralna toplinska stanica, koja se sastoji od 4 bušotine i toplovodne mreže. Ukupna duljina toplovodne mreže Topuskog iznosi 5200 m. Mrežom se distribuira 4,5 MW toplinske snage, odnosno 9 000 MWh toplinske energije godišnje.

Ukupna potrošnja električne energije u kućanstvima na području Općine Topusko u 2024. godini iznosila je 6.942.064 kWh. U potrošnji električne energije u kućanstvima nema značajnijih sezonskih odstupanja koji bi upućivali na pojedine mjesece s vršnom potrošnjom uzrokovane pojačanom turističkom aktivnosti. Najveća potrošnja je očekivano u kućanstvima u naselju Topusko koja čini 56,4% ukupne potrošnje električne energije u svim kućanstvima u naseljima Općine.

U Općini Topusko postoji značajan potencijal za obnovljive izvore energije. Općina Topusko prepoznaje važnost pouzdane i suvremene elektroenergetske infrastrukture kao ključnog čimbenika za ukupni razvoj lokalne zajednice, uključujući i turistički sektor. U skladu s tim, u planu je proširenje i modernizacija elektroenergetske mreže na cijelom području Općine, s naglaskom na jačanje stabilnosti napajanja, povećanje energetske učinkovitosti te omogućavanje priključenja novih korisnika, uključujući turističke objekte i gospodarske subjekte. Posebna pažnja usmjerena je na poticanje korištenja obnovljivih izvora energije - prije svega sunčeve energije putem fotonaponskih sustava - kao i na energetska tranziciju u skladu s nacionalnim i europskim ciljevima zelenog razvoja. Postavljanje solarnih panela na javne objekte, kao i poticanje privatnih investicija u OIE, osigurava dugo-

ročnu održivost i smanjenje ugljičnog otiska. Takav pristup izravno doprinosi razvoju turističke destinacije Općine Topusko. Ekološki prihvatljiva infrastruktura i energetska neovisnost značajno povećavaju atraktivnost destinacije za moderno, ekološki osviještenog posjetitelja. Korištenje obnovljivih izvora energije dodatno pozicionira Topusko kao primjer održive i zelene destinacije kontinentalne Hrvatske.

Geološki potencijal geotermalnih voda postoji na cijelom prostoru Općine Topusko te se predviđa mogućnost planiranja istraživanja geotermalne vode na svim prostorima na kojima za to u prostornom planu ne postoji zapreka. Projekt »Topusko pametni termalni grad« predstavlja inovativnu inicijativu temeljenu na geotermalnoj energiji u Hrvatskoj i regiji, pri čemu je Topusko prva hrvatska općina koja koristi geotermalnu vodu na kaskadni način za bazene, u lječilišne svrhe, grijanje glavnih institucija i ustanova mjesta te se s pravom smatra liderom u području zelenog i lječilišnog turizma. Pod jedinstvenim nazivom »Topusko pametni termalni grad« objedinjeno je više inovativnih inicijativa kojima je zajedničko da se temelje na sveobuhvatnom korištenju geotermalne vode i energije i da predstavljaju jedinstvenu inicijativu ne samo u Hrvatskoj, nego i u regiji.

Distribucija toplinske energije:

- Topusko eksploatacijska bušotina 1, 3 i 4 sa pripadajućim toplinskim sustavom
- centralna toplinska stanica Lječilišta Topusko dijelom u najmu društva TOP-TERME d.o.o. sa pripadajućim toplovodima
- Privatni i poslovni korisnici na području Općine Topusko
- Grijanje prostora u vlasništvu TOP TERMI d.o.o. i Lječilišta Topusko.

2.5.2. Telekomunikacijska infrastruktura i dostupnost interneta

Telekomunikacijska infrastruktura na području Općine Topusko relativno je dobro razvijena, posebno u središnjem dijelu naselja Topusko, gdje su dostupne moderne telekomunikacijske usluge. Operateri pružaju širok spektar usluga, uključujući mobilnu telefoniju, fiksnu liniju i internet. Mobilna pokrivenost Općine Topusko općenito je dobra, a vodeći telekomunikacijski operateri osiguravaju 4G mreže u većini područja, dok je 5G mreža manje zastupljena.

Dostupnost interneta varira ovisno o lokaciji. U mjestu Topusko širokopojasna internetska veza, uključujući optičke mreže, dostupna je većem broju korisnika. U perifernim dijelovima, pogotovo u brežuljkastim dijelovima, situacija je složenija.

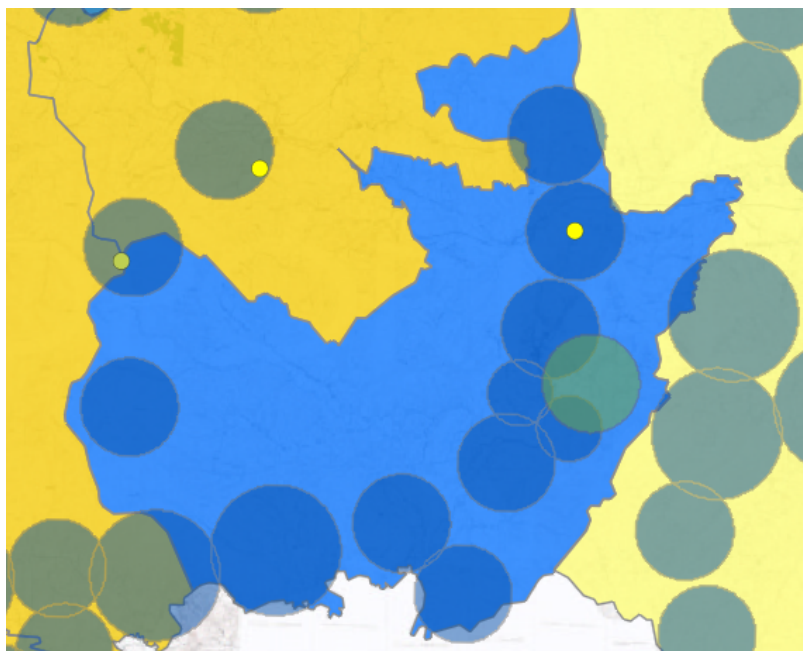
Telekomunikacijski promet je uspostavljen preko izgrađene telekomunikacijske infrastrukture: tranzitno pristupne TC/PC centrale Sisak, udaljenih pretplatničkih stupnjeva (UPS-ova) koji su povezani suvremenim svjetlosnim sustavima prijenosa, pristupnim telekomunikacijskim mrežama i priključcima.

Slika 23. Prikaz postotka kućanstva s ugovorenim nepokretnim širokopojasnim pristupom

Grad/Općina: TOPUSKO	
Pristupne brzine iskazane su u Mbit/s. Izvor podataka o kućanstvima i stanovništvu: DZS	
≥ 0 Mbit/s do 2 Mbit/s	0,11%
≥ 2 Mbit/s do 4 Mbit/s	0%
≥ 4 Mbit/s do 10 Mbit/s	21,66%
≥ 10 Mbit/s do 20 Mbit/s	10,28%
≥ 20 Mbit/s do 30 Mbit/s	8,53%
≥ 30 Mbit/s do 50 Mbit/s	5,8%
≥ 50 Mbit/s do 100 Mbit/s	3,83%
≥ 100 Mbit/s do 300 Mbit/s	0,88%
≥ 300 Mbit/s do 500 Mbit/s	0,44%
≥ 500 Mbit/s do 1 Gbit/s	0,88%
≥ 1 Gbit/s do 10 Gbit/s	0%
≥ 10 Gbit/s	0%
Ukupno	52,41%

Izvor: HAKOM portal

Slika 24. Prikaz dostupnosti i korištenja brzina širokopojasnog pristupa

Izvor: HAKOM portal

2.5.3. Vodoopskrba i odvodnja

Uslužno područje javnog isporučitelja vodnih usluga Vode Banovine d.o.o. obuhvaća područja gradova Petrinje, Gline i Hrvatske Kostajnice te općina Lekenik, Dvor i Topusko. Predmet poslovanja Vode Banovine d.o.o. je javna vodoopskrba i javna odvodnja. Područje Općine Topusko snabdijeva se vodom iz vodoopskrbnog sustava »Gvozd - Topusko« koji se opskrbljuje vodom iz izvorišta »Perna«. Radi zaštite od poplava rijeke Gline na području Općine Topusko izgrađena je

retencija Vranovina te nasipi na području Vranovine i naselja Topusko.

Sve otpadne vode prije ispuštanja u recipijent tretiraju se na način koji će najučinkovitije ukloniti sve štetne posljedice za okolinu i prirodu. Radi sprječavanja zagađenja podzemnih i površinskih voda, nužna je izgradnja sustava kanalizacije te odvodnje i obrade otpadnih voda svih naselja Općine Topusko. Sanitarne otpadne vode iz domaćinstva u naseljima bez kanalizacije prikupljaju se u nepropusnim sabirnim armirano-betonskim jamama zatvorenog tipa, koje

omogućavaju lako povremeno pražnjenje djelomično pročišćene otpadne vode i odvoz u zatvorenim posudama na mjesto ispusta koje odredi sanitarna inspekcija. U određenom vremenu potrebno je planirati i izgradnju kanalizacijske mreže i manjih (bioloških) uređaja za obradu otpadnih voda svih naselja Općine Topusko.

2.5.4. Gospodarenje otpadom

Na području Općine Topusko komunalne usluge odvoza otpada pruža Komunalno Topusko d.o.o. Otpad se prikuplja iz kućanstava i od gospodarskih subjekata, u reciklažnom dvorištu i manjim dijelom na zelenim otocima. Na području Općine Topusko reciklažno dvorište se nalazi u komunalnoj zoni naselja Ponikvari. Do uspostave regionalnog centra gospodarenja otpadom, na području Općine Topusko komunalni otpad se

zbrinjava na dosadašnji način (na postojećoj lokaciji odlagališta komunalnog otpada »Gmajne« u Gradu Glini). Preuzimanje građevinskog otpada vrši se na lokaciji komunalne zone Ponikvari.

U okviru javne usluge sakupljanja komunalnog otpada u 2024. godini, na području Općine Topusko, prikupljeno je 394.790 kg.

2.6. Prometna infrastruktura

Razvijena prometna struktura omogućava mobilnost ljudi i roba, smanjuje prometnu izoliranost i omogućava ravnomjerniji razvoj. Izgrađena infrastruktura je uvjet funkcionalnog korištenja prostora. Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta (»Narodne novine«, broj 86/24) područjem općine Topusko prolaze sljedeće ceste:

Tablica 17. Državna cesta; Izvor: obrada autora

Oznaka državne ceste	Opis ceste	Duljina (km)
DC 6	Jurovski Brod (granica RH/Slovenija) - Ribnik - Karlovac (DC3) - Brezova Glava (DC1) - Vojnić - Glina - Matijevići (GP Dvor (granica RH/BiH))	134,650

Tablica 18. Županijske ceste; Izvor: obrada autora

Oznaka županijske ceste	Opis ceste	Duljina (km)
ŽC 3186	A. G. Grada Karlovca (Banski Moravci) - A. G. Grada Karlovca (Donji Sjeničak) - A. G. Grada Karlovca (Gornji Sjeničak) - Gvozd - Perna (ŽC3228)	25,069
ŽC 3227	Donja Čemernica (DC6) - Topusko (ŽC3229)	2,666
ŽC 3228	Topusko (ŽC3229) - Perna - Crni Potok (ŽC3229)	17,426
ŽC 3229	Gornji Viduševac (DC6) - Topusko - Crni Potok - Maljevac (DC216)	34,323

Tablica 19. Lokalne ceste; Izvor: obrada autora

Oznaka lokalne ceste	Opis ceste	Duljina (km)
LC 33080	Perna (ŽC3228) - Ponikvari (ŽC3229)	9,121
LC 33083	Gornja Čemernica (ŽC3152) - Batinova Kosa (DC6)	7,049
LC 33186	Topusko (ŽC3229) - Hrvatsko Selo (ŽC3229)	2,918
33194	Perna (nerazvrstana cesta - ŽC3244)	2,665

Javni putnički cestovni prijevoz obavljaju auto-prijevoznačka poduzeća »Autotransport« Karlovac i »Slavijatrans« Petrinja. U naselju Topusko postoji taksi služba.

Područjem općine ne prolaze željezničke pruge niti su u planu izgradnje, ali je ostao koridor regionalne pruge Sisak - Karlovac.

U općini nema izgrađenih objekata za zračni promet.

2.7. Analiza stanja digitalizacije

Digitalna povezanost je ključna za turiste koji očekuju dostupnost interneta radi informiranja, planiranja i dijeljenja svojih iskustava u stvarnom vremenu.

Određeni lokalni pružatelji usluga, poglavito oni koji nude smještaj, integrirani su u digitalne platforme,

kao što su online rezervacijski sustavi, dok većina posluje na način da zainteresirane strane šalju upite i provjeravaju dostupnost telefonskim putem ili e-mailom. Pružatelji turističkog smještaja koriste nekoliko online rezervacijskih sustava kako bi omogućili jednostavno i dostupno rezerviranje smještaja za posjetitelje. Najzastupljenija je platforma Booking.com, gdje su oglašene brojne kuće za odmor i apartmani koji nude različite sadržaje i pogodnosti, uključujući besplatan WiFi, privatno parkiralište i mogućnosti za aktivnosti na otvorenom.

Osim Booking.com-a, lokalni pružatelji usluga koriste i drugu globalnu platformu poput Airbnb-a, iako su trenutno manje zastupljena u ovom području. Korištenje online rezervacijskih sustava omogućuje turistima jednostavno planiranje i rezervaciju smještaja, dok lokalnim pružateljima usluga pruža veću vidljivost i pristup širem tržištu.

Jedan od ključnih digitalnih alata za upravljanje destinacijom, a spada u kategoriju za praćenje turističkih tokova, kao i u alate za prikupljanje podataka o turistima je eVisitor - sustav za elektroničko prijavljivanje turista u Hrvatskoj. Navedeni sustav omogućuje turističkim zajednicama jednostavno praćenje i prijavu turista čime se omogućuje analiza trendova i preferencija, što pomaže u personalizaciji ponude i ciljanju marketinških kampanja. Na taj način, eVisitor doprinosi učinkovitijem upravljanju destinacijom i održivom turističkom strategijom.

Dodatno, uspostava »pametne destinacije« ostvaruje se postepeno kroz projekt Pametna i održiva rješenja i usluge u Općini Topusko koji je sufinanciran sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost primjenjujući digitalne tehnologije u svrhu boljeg korištenja resursa i smanjenja emisija stakleničkih plinova, a sve za dobrobit građana, gospodarskih subjekata, posjetitelja i turista. Nabavljeni su električni bicikli te je izrađena web aplikacija, modul za online naručivanje javnih bicikala. Taj sustav omogućava korisnicima najam bicikla. Također su izrađene web aplikacije prilagođene izvođenju na računalima i mobilnim uređajima za digitalnu interakciju javne uprave, izrađen je modul za online prijave na javne natječeaje raspisane od strane Općine, modul za online prijavu potreba za odvoz krupnog otpada, modul za praćenje sjednica Općinskog vijeća, modul za online pretraživanje dokumenata Općine, modul za objavu svih informacija, manifestacija i događanja od strane Općine, modul za mogućnost podnošenja zahtjeva, prijedloga i pritužbi prema Općini, modul za pregled svih lokaliteta i turističkih atrakcija općine, modul za pretraživanje smještajnih kapaciteta na području općine, modul za podnošenje prijave komunalnom redaru.

Putem istog Projekta nabavljena je mjerna stanica za praćenje kakvoće zraka koja obuhvaća sustav za praćenje kvalitete zraka koje omogućuje prikupljanje podataka, pohranu podataka, obradu, eksport podataka te prezentaciju istih kroz web i mobilne aplikacije. Kroz kontinuirano automatsko prikupljanje podataka o kvaliteti zraka i buci, javna uprava se digitalizira te je na taj način u poziciji dijeliti te podatke te će podaci o indeksu kvalitete zraka i buci biti dostupni građanima i turistima putem web stranice. U tijeku je realizacija projekta za korištenja pametne signalizacije u prometu i senzorskih sustava.

2.7.1. Sigurnost i privatnost

Kibernetička sigurnost na području destinacije Općine Topusko, kao i u ostatku Hrvatske, postaje sve važnija tema s obzirom na rastuću digitalizaciju i učestalost kibernetičkih prijetnji. Iako nema specifičnih javno dostupnih podataka o stanju kibernetičke sigurnosti unutar opisanog prostora, na nacionalnoj razini poduzimaju se značajni koraci za jačanje ovog područja.

Pružatelj usluga smještaja su upoznati s regulativom o zaštiti podataka, tako da se od posjetitelja traži samo uvid u osobne dokumente kako bi se evidentirali u eVisitor, odnosno njihovi osobni dokumenti se ne kopiraju niti snimaju.

S obzirom da je člankom 5. stavkom 4. Pravilnika o načinu vođenja popisa turista te o obliku i sadržaju obrasca prijave turista turističkoj zajednici propisano da se podaci za prijavu i odjavu turista upisuju na temelju podataka iz osobne iskaznice, odnosno putne ili neke druge isprave o identitetu, turisti su upoznati s činjenicom da su dužni pružatelju usluge smještaja dati na uvid takvu ispravu te pružiti sve druge informacije koje su potrebne za upis podataka, a nisu sadržane u takvoj ispravi. Prikupljeni osobni podaci se sukladno članku 6. Pravilnika o načinu vođenja popisa turista te o obliku i sadržaju obrasca prijave turista turističkoj zajednici pohranjuju na rok od 10 godina.

2.8. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s posebnim potrebama

Pristupačni turizam podrazumijeva prilagodbu turističkih proizvoda i usluga primjenom načela univerzalnosti i uključenosti na različite skupine turista: osobe s invaliditetom, starije i teže pokretne osobe, obitelji s malom djecom, osobe s posebnim zdravstvenim ili prehrambenim potrebama. Osobe s invaliditetom čine najmanje 15% ukupne svjetske populacije, odnosno 1,2 milijarde ljudi, a 30% ih redovito putuje. Takvi se turisti, ako su zadovoljni, vrlo često vraćaju na provjerena odredišta, u pravilu troše više zbog objektivnih okolnosti i gotovo uvijek putuju u pratnji barem jedne do dvije osobe. Često izbjegavaju velike gužve na vrhuncu sezone i time postaju još zanimljivija ciljana skupina.

Prilagođavanje infrastrukture, odnosno otklanjanje arhitektonskih barijera u prostoru, nije uvijek i svugdje moguće zbog specifičnosti povijesne arhitekture naselja stoga je potrebno raditi na stjecanju osnovnih znanja o komunikaciji i usluživanju osoba s različitim vrstama invaliditeta.

Hotelsko-lječilišni kompleks na više ulaza ima prilagođen prilaz za invalidska kolice, dizala te u hodnicima postoje prilazne i podizne rampe za invalidska kolica kao fiksna pomagala za premošćivanje stepenica kako bi se osobama s ograničenom pokretljivošću omogućio lakši pristup. Za ulazak u bazene i kade postoje fiksna i mobilna bazenska dizala koje osobama s invaliditetom i teško pokretnim osobama olakšava ulazak i izlazak iz vode.

U Topuskom su na javnim parkiralištima osigurana mjesta za osobe s invaliditetom. Infrastruktura za osobe s invaliditetom na području Općine Topusko nije sustavno razvijena. Većina turističkih objekata, uključujući smještajne kapacitete, ugostiteljske objekte i kulturno-povijesne atrakcije, nije u potpunosti prilagođena osobama s poteškoćama u kretanju. Nedostaje rampi za invalidska kolica, dizala u višekratnim objektima te pristupačnih sanitarnih čvorova, što značajno ograničava mogućnosti neovisnog kretanja i boravka osoba s invaliditetom. Pristupačnost javnih prostora također je ograničena. Površine su često neadekvatno održavane, s prisutnošću barijera poput visokih rubnjaka, neravnih staza i stepenica bez rukohvata.

2.9 Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji (javne usluge i servisi)

Općina Topusko je samostalna u odlučivanju u poslovima iz svog samoupravnog djelokruga. Najvaž-

nija tijela u upravljanju razvojem Općine Topusko su Općinsko vijeće i Općinski načelnik. Općina Topusko obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu te promet na svom području.

Uloga Općine Topusko u donošenju Plana upravljanja turističkom destinacijom je osigurati strateško usmjeravanje razvoja turizma na svom području. Općina Topusko kroz Općinsko vijeće donosi Plan upravljanja na prijedlog TZ Općine Topusko.

Turistička zajednica Općine Topusko je ključna institucija koja se bavi razvojem i promocijom turizma na njezinom području. Turistička zajednica ima ključnu ulogu u oblikovanju identiteta destinacije, što uključuje izgradnju prepoznatljivog imidža koji odražava specifičnosti i vrijednosti lječilišnog područja. Kroz strateške promotivne aktivnosti i razvoj turističke ponude, TZ doprinosi stvaranju jedinstvene slike destinacije Općine Topusko koja se povezuje s autentičnim iskustvima te prirodnim i kulturnim naslijeđem, i drugim, s turizmom povezanim aktivnostima. Uz to, aktivno potiče dolazak turista, ne samo kroz klasične marketinške kanale, već i kroz organizaciju specifičnih događanja, manifestacija i aktivnosti koje ističu specifičnosti i atrakcije destinacije.

Centar za socijalnu skrb, Područni ured Glina nadležan je i za područje Općine Topusko. Ima za cilj pružanje pomoći socijalno ugroženim osobama, kao i osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima na području Općine.

Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ), ispostava Topusko, ima za cilj učinkovito posredovanje na tržištu rada s ciljem osiguranja potrebne radne snage, postizanja pune zaposlenosti te ostvarivanja prava za vrijeme nezaposlenosti, uz promicanje partnerskih odnosa s dionicima na tržištu rada.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO), ispostava u Topuskom, ima za cilj učinkovito posredovanje na tržištu rada s ciljem osiguranja potrebne radne snage, postizanja pune zaposlenosti te ostvarivanja prava za vrijeme nezaposlenosti, uz promicanje partnerskih odnosa s dionicima na tržištu rada.

Dječji vrtić Topusko je javna ustanova koja se bavi predškolskim odgojem i obrazovanjem te brigom za djecu rane i predškolske dobi. Kroz svoj rad provodi programe koji obuhvaćaju odgoj, obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, promicanje zdravlja, prehranu i socijalnu skrb za djecu u skladu s njihovim razvojnim potrebama. Istovremeno vodi računa o socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim specifičnostima obitelji. U programe vrtića uključuju se djeca od šest mjeseci starosti pa sve do polaska u osnovnu školu. Dječji vrtić u Topuskom, iako primarno usmjeren na skrb i obrazovanje djece, ima značajnu ulogu u turističkom razvoju destinacije. Sudjelovanjem u lokalnim manifestacijama i suradnjom s turističkom zajednicom, vrtić doprinosi promociji Općine Topusko kao obitelji-

ski prijateljske destinacije, što može privući veći broj posjetitelja s djecom.

Osnovna škola »Vladimir Nazor« Topusko, obrazovna je ustanova na području Općine Topusko i od iznimne je važnosti za lokalnu zajednicu. Provodi nastavu od prvog do osmog razreda te pruža temelj za osobni i akademski razvoj djece iz Topuskog i okolnih naselja. Obrazovna infrastruktura škole omogućava kvalitetno izvođenje nastave i izvannastavnih aktivnosti. Pored opremljenih učionica, škola ima informatičku učionicu, knjižnicu, športsku dvoranu te učionice za tehničku kulturu i likovni odgoj. Sportski teren i školski park dodatno obogaćuju obrazovno okruženje te omogućuju učenicima aktivno bavljenje sportom, ali i se koristi isključivo u obrazovne svrhe.

Srednja škola Topusko ima dugogodišnju tradiciju djelovanja kao odgojno obrazovna ustanova u Republici Hrvatskoj. Tako je davne 1961. godine osnovana gimnazija kao područno odjeljenje gimnazije pedagoškog smjera Karlovac, a od 1963. godine škola radi kao samostalna ustanova. Danas Srednja škola Topusko obrazuje učenike za sljedeća zanimanja: Ugostiteljstvo: konobar i kuhar, Strojarstvo: strojobravar, vodoinstalatser i automehaničar, Fizioterapeutske tehničar te Turističko-hotelijerski komercijalist. Pored gore navedenih zanimanja u školi postoji mogućnost obrazovanja odraslih i to doškolovavanja, prekvalifikacije i stjecanja srednje stručne spreme za zanimanja u strojarstvu i ugostiteljstvu. Kako samo mjesto svoj razvoj bazira na zdravstvenom i rekreacijskom turizmu, vidljivo je da je Srednja škola Topusko tome i podredila svoje školske kapacitete.

Narodna knjižnica i čitaonica Topusko, sve više prepoznaje svoju ulogu u turističkom razvoju Općine. Kroz organizaciju javnih kulturnih događanja, tematskih izložbi, književnih večeri i multimedijalnih prezentacija, knjižnica može privući ne samo lokalno stanovništvo, već i posjetitelje zainteresirane za kulturu, povijest i identitet destinacije.

Hrvatska pošta, poštanski ured Topusko, predstavlja važan dio javne infrastrukture na području Općine Topusko, posebno u kontekstu svakodnevnog funkcioniranja lokalnog stanovništva, ali i u pružanju usluga turistima. Smješten u središtu mjesta omogućuje slanje i primanje pošiljaka, plaćanje računa, korištenje financijskih usluga te kupnju različitih proizvoda i usluga iz asortimana Hrvatske pošte. Osobito u turističkoj sezoni, dostupnost ovakve vrste servisa važna je za posjetitelje koji nemaju pristup digitalnom bankarstvu, žele poslati razglednicu, koristiti poštanske uplate ili preuzeti paket.

Na području destinacije djeluju **sportsko-rekreacijske udruge**; Nogometni klub Topusko, Kuglaški klub, Ribolovna udruga »Štuka« Topusko, Lovačko društvo »Jelen«, Rekreativna biciklistička udruga Cikloni.

Policajska postaja granične policije Gvozd pokriva područje općina Gvozd i Topusko. U nadležnosti Postaje granične policije Gvozd je sveukupno oko 680 km državnih, županijskih, lokalnih i ostalih prometnica, te državna granica u dužini od 34,1 kilometara. Postaja granične policije Gvozd graniči sa susjednom Republikom Bosnom i Hercegovinom te sa gradom Glina i općinama Lasinja i Vojnić. Na postajnom području

nema graničnih prijelaza. Policijska postaja pruža operativno dežurstvo, temeljnu i kriminalističku policiju te referadu upravnih poslova. Referada upravnih poslova obavlja poslove prijavištva, izdavanje osobnih isprava, odobrenja za oružje te upravni postupak vezan uz državljanstvo i status stranaca. Policija ima važnu ulogu u razvoju destinacije Općine Topusko jer osiguranje sigurnosti i zaštite posjetitelja i lokalnog stanovništva direktno utječe na imidž destinacije i zadovoljstvo turista. Ključne uloge policije u tom procesu uključuju: održavanje sigurnosti, prevenciju i edukaciju, kontrolu prometa i regulaciju, osiguravanje kulturnih i sportskih manifestacija, podrške hitnim slučajevima, borbu protiv ilegalnih aktivnosti (trgovine ljudima, ilegalnog zapošljavanja, trgovine drogom, te zaštite kulturne baštine i prirodnih resursa od nezakonitih radnji) te jačanje imidža destinacije.

DVD Topusko je udruga koja posluje od 01.08.2001. godine. Aktivnosti DVD-a obuhvaćaju provođenje preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, pružanje tehničke pomoći u prometnim nezgodama i opasnim situacijama te spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nepogoda i nezgoda. Vatrogasci imaju ključnu ulogu u razvoju turističkih destinacija jer sigurnost turista i zaštita imovine direktno utječu na imidž destinacije i zadovoljstvo posjetitelja. Neke od važnih uloga DVD-a uključuju: osiguranje sigurnosti turista, provođenje preventivnih mjera, pomoć u hitnim situacijama, spašavanje imovine i ljudi te suradnju s drugim službama. Prisutnost profesionalnog vatrogasnog sustava, koji djeluje brzo i učinkovito u kriznim

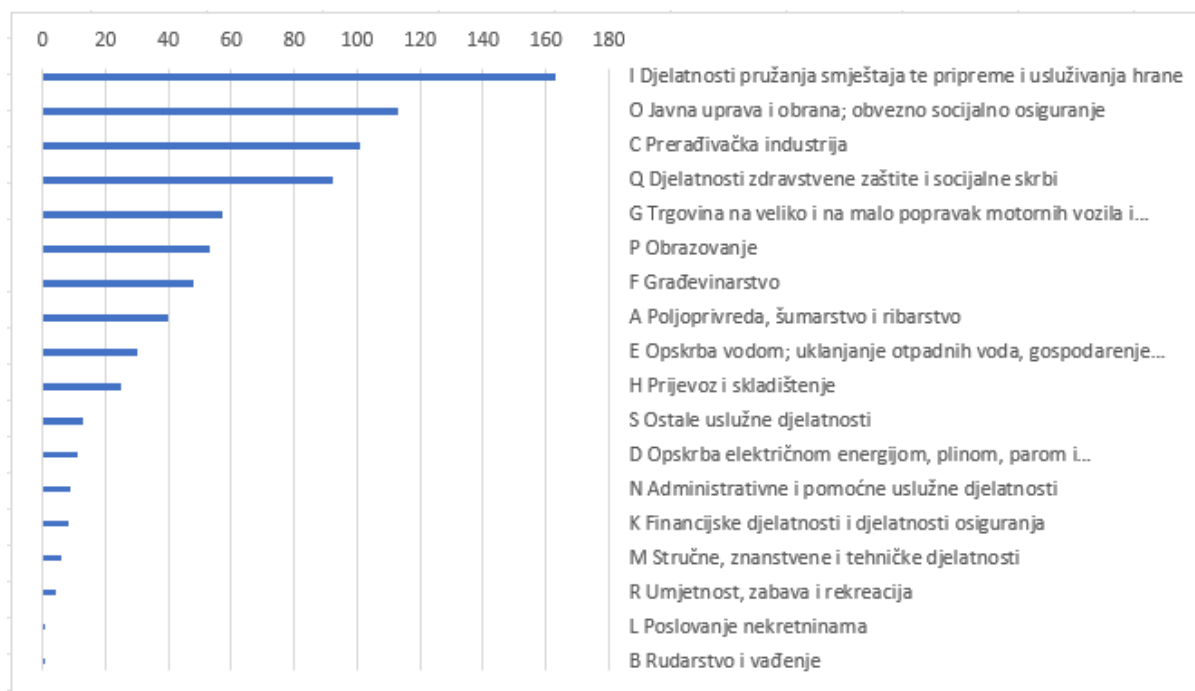
situacijama, povećava povjerenje turista u destinaciju i doprinosi njenoj atraktivnosti kao sigurnog odredišta.

Dom zdravlja Sisačko-moslavačke županije, Ispostava Topusko, je ustanova koja obavlja djelatnost primarne zdravstvene zaštite na području Općine Topusko. U svom sastavu ustanova ima sljedeće ordinacije: obiteljske medicine, dentalne zdravstvene zaštite, patронаžnu zdravstvenu skrb, telemedicinsku ambulantu, RTG i UZV. Opća bolnica Dr. Ivo Pedišić u Sisku, najbliža je ustanova sekundarne zdravstvene skrbi koja pruža usluge kirurgije, interne medicine, pedijatrije, ginekologije i porodiljstva te hitne medicine i ima posteljne, dijagnostičke i druge mogućnosti prilagođene svojoj namjeni. Zgrada je pristupačna osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti.

2.10. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala

Prema NKD klasifikaciji zanimanja prema područjima djelatnosti, stanovništvo Općine Topusko najviše je bilo zaposleno u djelatnostima: I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane - 163 stanovnika, O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje - 113 stanovnika, C Prerađivačka industrija - 101 stanovnik, Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi - 92, G Trgovina na veliko i na malo popravak motornih vozila i... - 57 stanovnika, P Obrazovanje - 53, F Građevinarstvo - 48 stanovnika te A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo - 40 stanovnika.

Slika 25. Zaposleni prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) na području Općine Topusko 2021. godine. Izvor: DZS, Popis stanovništva 2021.

Tablica 20. Nezaposlene osobe po mjesecima u Općini Topusko u 2021., 2022., 2023. i 2024. godini

Red. br.	Prosjeak	2021.											
1.	110	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.

Red. br.	Prosjeak	2021.											
		136	129	129	114	108	100	105	102	98	97	98	106
2.	117	2022.											
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
		107	130	129	132	103	102	108	108	107	112	134	132
3.	109	2023.											
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
		132	103	97	102	99	93	90	114	111	122	124	117
4.	105	2024.											
		119	124	128	122	111	88	94	93	97	94	93	94

Izvor: HZZ PU Sisak statistički izvještaj

Mjesečni podaci o izlascima iz evidencije nezaposlenih u razdoblju od siječnja do prosinca 2024., ukazuju na sezonalnost zapošljavanja, koja se očituje u povećanom zapošljavanju tijekom i ljetnih mjeseci. Tako je najveći broj izlazaka iz evidencije nezaposlenih zabilježen je u lipnju 2024. godine (23 radnika).

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u razdoblju od siječnja do kolovoza 2025. godine prijavljene potrebe za radnicima na razini djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane su bile najaktualnije tijekom mjeseca ožujka i travnja.

Tablica 21. Prijava potrebe za radnicima od siječnja do kolovoza 2025. godine

Potrebe za radnicima - oglašena radna mjesta	Broj traženih radnika siječanj - kolovoz 2025. godine									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Ukupno	
Naftno-rudarski inženjer/naftno-rudarska inženjerka				2					2	
Doktor medicine specijalist/doktorica medicine specijalistica fizikalne medicine i rehabilitacije	1		1					3	5	
Fizioterapeut/fizioterapeutkinja							4	1	5	
Radni terapeut/radna terapeutkinja							1		1	
Nastavnik/nastavnica fizike			2						2	
Nastavnik/nastavnica		1	2						3	
Učitelj/učiteljica fizike	1								1	
Učitelj/učiteljica matematike	1								1	
Učitelj/učiteljica tehničke kulture	1								1	
Odgojitelj/odgojiteljica predškolske djece	1		2			2			5	
Ekonomski stručnjak/ekonomska stručnjakinja							1		1	
Fizioterapeutski tehničar/fizioterapeutska tehničarka	1						5	1	7	
Administrativni službenik/administrativna službenica					1		1		2	
Skladištar/skladištarka			1						1	
Pomoćni knjižničar/pomoćna knjižničarka						1			1	
Kuhar/kuharica				3					3	
Konobar/konobarica	1		4	5				1	11	
Frizer/frizerka		1	1						2	
Pomoćnik/pomoćnica u nastavi								3	3	
Građevinar/građevinarka za održavanje						1			1	
Automehaničar/automehaničarka		4	1					2	7	
Električar/električarka			3						3	
Rukovatelj/rukovateljica građevinskim strojevima				1					1	
Vozač/vozačica viličara			5						5	
Radnik/radnica za pomoć u kući					1				1	
Čistač/Čistačica		1	1						2	
Pralja							1		1	
Berač/beračica poljoprivrednih proizvoda						30			30	
Vrtlarski radnik/vrtlarska radnica			1						1	
Radnik/radnica u ciglarstvu			8						8	
Radnik/radnica u održavanju						2			2	
Dostavljač/dostavljačica						2			2	
Ukupno	7	7	32	11	2	38	13	11	121	

Izvor: HZZ PU Sisak

2.11. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Komunikacijske aktivnosti Turističke zajednice Općine Topusko imaju ključnu ulogu u predstavljanju destinacije, informiranju posjetitelja i lokalne zajednice, kao i u jačanju identiteta Topusko na regionalnoj i nacionalnoj razini. U okviru ovog poglavlja analizirani su postojeći komunikacijski kanali, učinkovitost digitalnog i tradicionalnog prisustva, suradnja s trećim stranama, kao i mogućnosti za unaprjeđenje informiranja i pozicioniranja destinacije u širem turističkom kontekstu.

Trenutno najučinkovitiji oblik komuniciranja je putem online kanala prvenstveno zbog globalnog dosega i širokog spektra korisnika. Topusko je kao destinacija predstavljena na službenoj web stranici Hrvatske turističke zajednice i Turističke zajednice Sisačko-moslavačke županije.

Turistička zajednica Općine Topusko trenutno koristi nekoliko osnovnih komunikacijskih kanala. Glavni digitalni alat je službena web stranica (www.turizam-topusko.com), koja služi kao centralno mjesto za informiranje turista. Stranica je pregledna, odnosno stranica je organizirana u nekoliko ključnih sekcija, uključujući informacije o povijesti, manifestacijama, gastronomskoj ponudi, smještaju te kontakt podacima za lokalne pružatelje usluga što omogućuje korisnicima da brzo pronađu relevantne informacije. Sadržaj je dostupan samo na hrvatskom jeziku i nije prilagođen osobama s invaliditetom, odnosno osobama s različitim vrstama poteškoća (vidne, slušne, motoričke, kognitivne). Temeljem navedenog, preporučuje se proširenje jezične ponude kako bi se obuhvatio širi krug inozemnih posjetitelja te se preporučuje unaprjeđenje web stranice na način da se implementira web pristupačnost u skladu s Direktivom (EU) 2016/2102 i međunarodnim standardima za pristupačnost web sadržaja, posebno WCAG 2.1 standardom razine AA (engl. Web Content Accessibility Guidelines) te da se omogući korisnicima s invaliditetom pristup informacijama odnosno sadržaju web stranice. Stranica sadrži i vizualnu prezentaciju ponude prikazujući prirodne ljepote, atrakcije, kulturne i povijesne znamenitosti područja destinacije što je važan alat promocije i informiranja koji pomaže turistima da dožive destinaciju već online, prije nego što ga posjete.

Turistička zajednica Općine Topusko također aktivno koristi društvene mreže te ima službenu Facebook i Instagram stranicu, putem kojih se redovito objavljuju informacije o manifestacijama, lokalnim atrakcijama i aktualnostima, čime se održava kontakt s postojećim i potencijalnim posjetiteljima. Društvene mreže pružaju mogućnost dvosmjerne komunikacije i brze reakcije na upite korisnika, no razina angažmana (broj lajkova, komentara i dijeljenja) je relativno niska u usporedbi s potencijalom, što upućuje na potrebu za osmišljavanjem sadržaja koji potiče interakciju i emocionalnu povezanost s destinacijom. Trenutno se ne koriste alati poput Google Ads ili Facebook Ads, što predstavlja neiskorišten potencijal za ciljano oglašavanje i doseganje specifičnih tržišnih segmenata. Turistička zajednica Općine Topusko aktivno koristi digitalne alate za unaprjeđenje turističke ponude i promociju destinacije.

Jedan od važnih iskoraka u tom smjeru je implementacija Virtualnog vodiča TZO Topusko koji je trenutno u testnoj fazi, a koji će korisnicima omogućiti interaktivno upoznavanje s prirodnim i kulturnim znamenitostima destinacije iz udobnosti vlastitog doma. Dodatni iskorak u digitalnoj interpretaciji destinacije predstavlja uspostava »pametne destinacije« koji se ostvaruje kroz projekt »Pametna i održiva rješenja i usluge u Općini Topusko« koji je sufinanciran sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost primjenjujući digitalne tehnologije za dobrobit građana, gospodarskih subjekata, posjetitelja i turista. Izrađene su web aplikacije prilagođene izvođenju na računalima i mobilnim uređajima za digitalnu interakciju, između ostalih izrađen je modul za objavu svih informacija, manifestacija i događanja od strane Općine, modul za pregled svih lokaliteta i turističkih atrakcija općine, modul za pretraživanje smještajnih kapaciteta na području općine, modul za podnošenje prijave komunalnom redaru, modul za mogućnost podnošenja zahtjeva, prijedloga i pritužbi prema Općini i dr.

Postojeći komunikacijski kanali na području destinacije je još e-mail komunikacija gdje se za upite i informacije može kontaktirati TZ Općine Topusko putem email adrese: info@tzotopusko.hr te telefonski kontakt gdje se za direktnu komunikaciju može nazvati Turističku zajednicu.

S druge strane, u pogledu korištenja tradicionalnih komunikacijskih alata i aktivnosti, Turistička zajednica Općine Topusko koristi promotivne materijale kao što su tiskane brošure, karte, plakati za organizaciju i promociju lokalnih događaja. Promotivni materijali su dostupni u lokalnim ugostiteljskim objektima, na recepciji Hotela, ustanovama i institucijama, a manifestacije koje se organiziraju ili podupiru od strane Turističke zajednice imaju promotivnu funkciju. Osim toga, Topusko sudjeluje na turističkim sajmovima uglavnom u sklopu promocije Sisačko-moslavačke županije. U pogledu suradnje s trećim stranama, Turistička zajednica ostvaruje kontakte s lokalnim udrugama, školama i ustanovama te povremeno surađuje s medijima i regionalnom turističkom zajednicom. Međutim, suradnje s turističkim agencijama i influencerima su još uvijek na niskoj razini. Uvođenje sustavne suradnje s mikro-influencerima, kao i razvijanje baze kontakata za medijske objave, moglo bi doprinijeti većoj vidljivosti destinacije i stvaranju sadržaja koji je vjerodostojan i privlačan ciljanim skupinama. Informacije za turiste prikupljaju se kroz direktnu komunikaciju, partnerstva s lokalnim subjektima te korištenjem postojećih baza podataka. Glavne poruke koje se komuniciraju odnose se na očuvanu prirodu, bogatu kulturnu baštinu, mogućnosti za aktivni turizam i gostoljubivost lokalne zajednice. Učestalost komunikacije je neredovita, a sustav za analizu uspješnosti poruka i kampanja nije formalno uspostavljen. Stoga se preporučuje razvoj digitalnog newslettera, integracija alata za praćenje posjećenosti i angažmana te jačanje planiranja komunikacijskih aktivnosti. Marketinško pozicioniranje destinacije trenutno je najvećim dijelom usklađeno sa strategijama Sisačko-moslavačke županije i Hrvatske turističke zajednice. Ipak, postoji prostor za jače isticanje jedinstvenih atrakcija Topuskog kao dijela zdravstvenog turizma, posebno onih koje se odnose na

održivi turizam i kulturnu baštinu. U tom smislu, važno je razviti jasne poruke, slogan i vizualni identitet koji će biti prepoznatljiv i usklađen s nacionalnim i regionalnim komunikacijskim smjernicama. Uključivanje u zajedničke promotivne projekte i nacionalne kampanje predstavlja priliku za jače pozicioniranje destinacije na širem tržištu. Zaključno, komunikacijske aktivnosti TZ Općine Topusko postavljene su na zdravim temeljima, ali zahtijevaju dodatna ulaganja, strateški pristup i bolje međusobno povezivanje kanala. Jačanje digitalne prisutnosti, sustavno korištenje tradicionalnih i suvremenih alata te razvoj suradnje s relevantnim dionicima ključni su koraci za unapređenje promocije i upravljanja destinacijom u skladu s ciljevima održivog i pametnog turizma.

2.12. Analiza konkurencije

Analiza konkurencije ključan je element u planiranju i razvoju turističke ponude destinacije Općine Topusko. Cilj ovog poglavlja je pružiti pregled konkurentskih destinacija unutar šireg regionalnog konteksta, sagledati njihove prednosti i izazove te utvrditi gdje se

Topusko trenutno nalazi u odnosu na njih. Uzimajući u obzir kvantitativne pokazatelje poput broja dolazaka, noćenja i smještajnih kapaciteta, kao i kvalitativne aspekte poput razine turističke razvijenosti i atrakcijske osnove, moguće je identificirati prilike za unapređenje lokalne turističke strategije. Ova analiza obuhvaća usporedbu Općine Topusko s destinacijama kao što su Grad Petrinja, Općina Vojnić i Općina Gvozd. Na taj način stvara se realna osnova za pozicioniranje Topuskog u regionalnoj turističkoj strukturi, identificiranje vlastitih komparativnih prednosti te definiranje smjerova budućeg razvoja.

Općina Vojnić

Trenutni smještajni kapaciteti na području općine Vojnić se odnose na 15 objekta različitih kategorija s oko 145 ležajeva. Problem je još uvijek nedostatak smještajnih kapaciteta, ali s obzirom na ranije godine vidi se napredak u njihovoj različitosti i njihovom ukupnom broju. S ciljem unapređenja turističkih aktivnosti na području općine potrebno je utvrditi dosadašnji stupanj razvitka turizma iskazan pokazateljem iskorištenosti smještajnih kapaciteta.

Tablica 22. Ukupan broj dolazaka i noćenja na području općine Vojnić od 2019. do 2024.

GODINA	MJESEC	DOLASCI			NOĆENJA		
		Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno
2019.	01.01 – 31.12	345	658	1.003	901	1.758	2.659
2020.	01.01 – 31.12	444	226	670	1.280	379	1.659
2021.	01.01 – 31.12.	527	384	911	2.177	860	3.037
2022.	01.01. – 31.12.	402	493	895	899	1.586	2.485
2023.	01.01. – 31.12.	335	660	995	802	1.759	2.561
2024.	01.01. – 31.10.	357	587	944	801	1.665	2.466

Izvor: Plan upravljanja destinacijom Općine Vojnić

Glavne turističke atrakcije na području Općine Vojnić su vezani uz prirodnu i kulturnu baštinu Petrove Gore koja je zaštitni znak turističkog razvoja Općine. Na Petrovoj Gori nalaze se sljedeće turističke atrakcije: Spomenik na Petrovoj Gori, Centralna partizanska bolnica, Ornitološki park Petrovac, Lovački dom Muljava, poučne staze »Rimski put« i »Kraljev put«, planinarska obilaznica »Petrova Gora« i dr. Dio turističke ponude Općine Vojnić su stare utvrde (Otmić, Krstinja i Klokoč), mlinovi Žuti put na Radonji i Škrgića mlin na Vojišnici, cikloturističke rute (ukupno 6), ribolov na pastrvu i brojne druge. Područje Općine Vojnić svoju ponudu temelji na razvoju ruralnog, lovskog, kulturnog, tranzitnog, sportsko-rekreacijskog te cikloturizma.

Glavne manifestacije na području Općine Vojnić su »Zelena noć«, »Gljivarijada na Muljavi« te sve popularnija »Petrova Gora trail«.

Općina Gvozd - snažan naglasak na memorijalni i kulturno-identitetski turizam (Jasenovac, Petrova Gora), te outdoor aktivnosti u šumskim i brdovitim predjelima. Slični razvojni izazovi kao Vojnić, ali sa nedostajućim smještajnim kapacitetima. Glavne atrakcije Općine Gvozd su Mlin »Srnljak« na rječici Trepći, botanički rezervat »Don Močvar«, gradina Kiringrad, manifestacija »Đedova kosidba« te seosko imanje Stari Dud.

Grad Petrinja

Petrinjsko područje kao i područje Topuskog ima termalne izvore, ali su trenutno samo turistički potencijal. Dolazak turista u Petrinju od 2017. godine bilježio je stalan i siguran rast, ali u pandemijskoj godini se smanjio, no nakon razornog petrinjskog potresa dolasci turista padaju za 82 posto u odnosu na pandemijsku godinu odnosno 87 posto u odnosu na najuspješniju 2019. godinu. Petrinja ima turistički potencijal za razvoj sportskog turizma u vidu planinarenja, nordijskog hodanja ili rekreacije u prirodi. Na području Petrinje nalazi se Hrastovačka gora s najvišim vrhom Cepelišem na kojemu postoji i planinarski dom. Osim planinarenja, na ovome je području moguće uspostaviti hodačke rute te organizirati branje kestena i gljiva, a smještajni kapaciteti broje 160 kreveta u 27 objekata. Petrinjsko je područje pogodno i za razvoj vjerskog turizma, u što se uklapa trasiranje tematske turističke staze Camino Banovina po uzoru na poznatu stazu Camino de Santiago. Zrinska gora šumovito je područje s utvrdom Zrin kao potencijalom za razvoj različitih vidova turizma. Podno Zrinske gore nalaze se utvrda Gvozdansko te selo Komora kao turistički potencijali čijim bi se razvojem oživio kraj i na taj način sačuvala njegova kulturna i povijesna baština. Budući da je Zrinska gora područje zanemarivog svjetlosnog zagađenja, moguće je vidjeti zvjezdano nebo, što u urbanim, ali i modernim ruralnim sredinama danas gotovo nemoguće.

Na području grada Petrinje ima 27 registriranih privatnih iznajmljivača koji sveukupno imaju 238 ležajeva (221 osnovna i 17 pomoćnih); 13% više u odnosu na isto razdoblje u 2023. Na ruralnom području smještaj imaju sljedeći poduzetnici: Korablja Tišinić u Taborištu (sobe), OPG Ivančica Kudlek - Capriccia centar u Nebojanu (ruralna kuća za odmor i robinzonski smještaj - šatori), Mlinski kamen u Brestu Pokupskom (sobe), Vučinić Saša u Gornjoj Bačugi (kuća za odmor), OPG Softić Željko (apartman, sobe), Unina mala kuća u Hrastovici (kuća za odmor), drvena kuća Babylonica u Moštanici, hostel Ekološki centar Vrata Zrinske gore u Prnjavoru Čuntićkom, Kuća za odmor House Kupa MB u Maloj Gorici, Karma agro (kuća za odmor) u Blinji. Od 1.1.2024. do 31.10.2024. ostvareno je 1.854 dolazaka i 9.415 noćenja (strani gosti ostvarili su 624 dolazaka i 4.460 noćenja; domaći gosti 1.230 dolazaka i 4.955 noćenja). U 2023. godini u razdoblju od 1.1.

do 15.10.2023. godine ostvareno je 1.701 dolazak i 10.415 noćenja (strani 387 dolazaka i 3.448 noćenja; domaći 1.314 dolazaka i 6.967 noćenja). U tekućoj godini ostvareno je 9% više dolaska i 10% manje noćenja u odnosu na 2023. godinu.

2.13. Anketni upitnik

U svrhu aktivnog uključivanja turista i lokalnog stanovništva u izradu Plana upravljanja turističkom destinacijom Općine Topusko, odabrana je metoda prikupljanja statističkih podataka putem anketnog upitnika. Anketa je izrađena putem alata za izradu i analizu anketnih upitnika EUSurvey. Anketni upitnik je distribuiran i putem službenih internetskih stranica Općine Topusko i Facebook stranice Turističke zajednice Općine Topusko te direktnim kontaktom putem e-maila. Dobiveni rezultati iz anketnog upitnika poslužit će kao temelj za donošenje strateških odluka koje će omogućiti bolje upravljanje destinacijom, optimalno korištenje lokalnih resursa, oblikovanje jasnijeg identiteta Općine Topusko, ali i za izračun obveznih pokazatelja održivosti destinacije Općine Topusko. Anketa za lokalno stanovništvo i turiste provedena je s ciljem prikupljanja mišljenja, stavova i prijedloga građana Općine Topusko i posjetitelja o zadovoljstvu turizmom i utjecaju turizma na kvalitetu života. Ukupno je zaprimljeno 66 odgovora, što predstavlja zadovoljavajući uzorak za kvalitativnu analizu lokalnog stanja i potencijala turističkog razvoja destinacije.

U daljnjem tekstu opisana je analiza odgovora koji su tematski podijeljeni u tri cjeline: Identifikacijska pitanja, Zadovoljstvo turizmom te Utjecaj turizma na kvalitetu života.

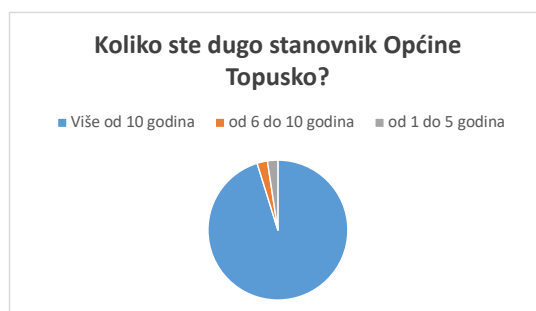
1. Imate li stalno prebivalište na području općine Topusko?

Od ukupno 66 ispitanika, 42 su se izjasnili da imaju prebivalište na području Općine Topusko.

2. Koliko ste dugo stanovnik općine Topusko?

Ukupno 95,2% ispitanika živi na području Općine Topusko dulje od 10 godina, dok od 1-5 godina živi 2,4%, a preostalih 2,4% od 6-10 godina. Sukladno tome, u uzorku postoji prevlast ispitanika koji žive na području Općine Topusko dulje od 10 godina, što daje visoku reprezentativnost mišljenja dugogodišnjih stanovnika koji bolje poznaju lokalne specifičnosti, tradiciju i izazove lokalne zajednice.

Grafikon 4. Odgovor na pitanje »Koliko ste dugo stanovnik Općine Topusko?«.

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

3. Spolna struktura ispitanika pokazuje da je 69,7% ispitanika ženskog spola, 28,8% muškog, dok se 1,5% nije izjasnilo o spolu.

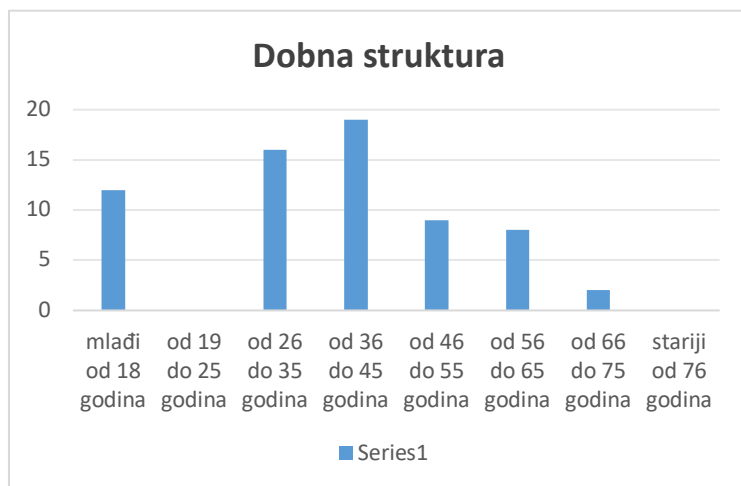
Grafikon 5. Spolna struktura

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

4. Dobna struktura ispitanika pokazuje da najveći udio čine osobe u dobi od 36 do 45 godina (28,8%), što upućuje na prevlast ispitanika srednjih godina u uzorku. Slijede ih ispitanici u dobi od 26 do 35 godina (24,2%) te mlađi od 18 godina (18,2%). Udio starijih od 46 godina je manji, u kategoriji 46 do 55 iznosi 13,6%, u kategoriji 56 do 65 godina iznosi 12,1%, a od 66 do 75 godini iznosi 3,0%. Nema ispitanika u dobnoj skupini od 19 do 25 godina niti starijih od 76. Ovakva raspodjela sugerira da su u ispunjavanju ankete najviše sudjelovali pojedinci u zreloj životnoj dobi.

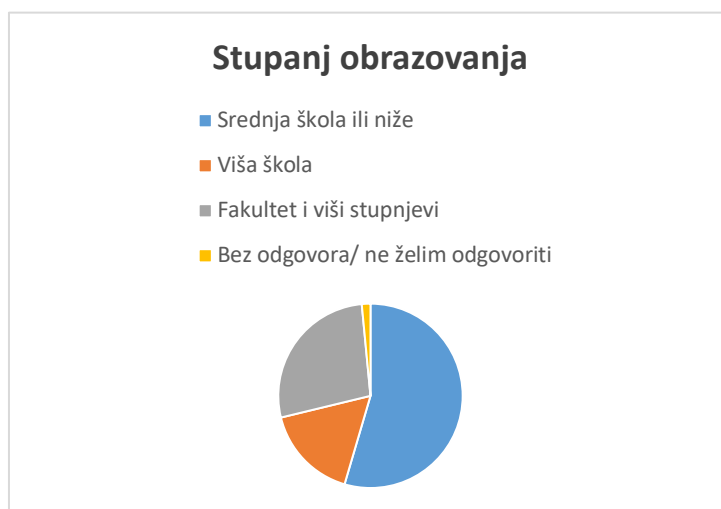
Grafikon 6. Dobna struktura

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

5. Obrazovna struktura ispitanika pokazuje da najveći udio čine osobe sa srednjom školom ili nižim stupnjem obrazovanja (54,5%), dok ih 27,3% ima završen fakultet ili viši stupanj obrazovanja. Višu školu završilo je 16,6% ispitanika, dok se 1,5% nije željelo izjasniti o svom obrazovanju. Ovakva raspodjela ukazuje na relativno uravnoteženu zastupljenost između srednje i visokoobrazovanih osoba u anketnom uzorku.

Grafikon 7. Stupanj obrazovanja

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

6. Mjesečna primanja kućanstva

Najveći broj ispitanika, njih 27,3%, ima mjesečna primanja u rasponu od 2001 do 3000 eura, dok ih 12,1% zarađuje između 1001 i 100 eura te isto tako 12,1% zarađuje od 3.001 do 4.000 eura. Slijedi 9,1% ispitanika s prihodima od 1501 do 2000 eura te 9,1% u rasponu od 4001 do 5000 eura. Najmanji udio čine oni s prihodima do 500 eura (4,5%). Nešto više od 25,7% ispitanika nije znalo ili nije željelo odgovoriti na pitanje o prihodima. Ovi podaci ukazuju na to da većina ispitanika pripada srednjem dohodovnom razredu.

Grafikon 8. Mjesečna primanja

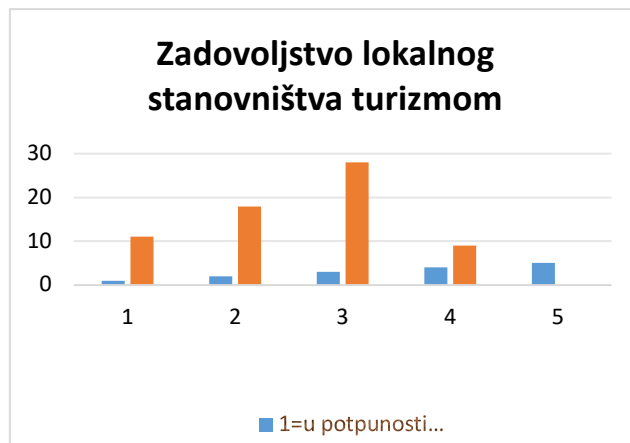

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

7. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Rezultati istraživanja pokazuju raznolikiju raspodjelu stavova ispitanika u pogledu zadovoljstva turizmom u lokalnoj zajednici. Najveći udio, njih 42,4%, izjasnilo kao zadovoljni trenutnim stanjem turizma, vrlo zadovoljnih je 13,6%. S druge strane, 27,3% ispitanika se osjeća djelomično nezadovoljno, a 16,6% potpuno nezadovoljno. Ovakva struktura odgovora sugerira da postoji određeni prostor za unapređenje turističke ponude i aktivnosti u zajednici, ali i da značajan dio stanovništva prepoznaje pozitivne pomake.

Grafikon 9. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

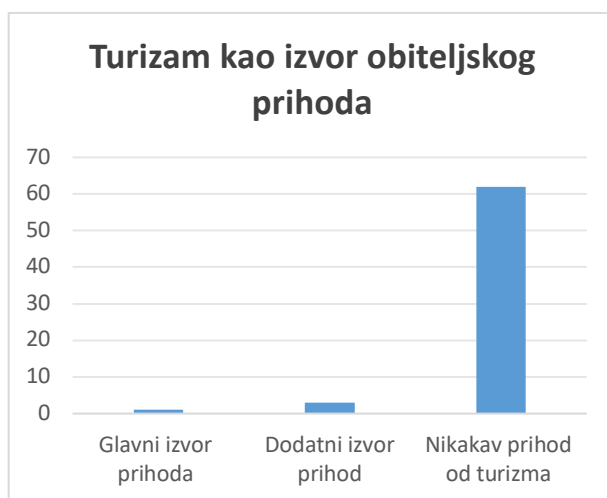

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

8. Vama i/ili članovima Vaše uže obitelji turizam je:

Prema odgovorima ispitanika, razvidno je da turizam ne predstavlja značajan izvor prihoda za većinu ispitanika. Čak 93,9% navodi da nema nikakav prihod od turizma, što ukazuje na nisku razinu uključenosti u turističke aktivnosti. S druge strane, 4,5% ispitanika ostvaruje dodatni prihod od turizma, što pokazuje da manji dio stanovništva koristi turističke aktivnosti kao dopunu osnovnom prihodu. Samo 1,5% ispitanika navodi da im je turizam glavni izvor prihoda, što je vrlo mali udio i ukazuje na ograničenu gospodarsku ovisnost o turizmu. Ovi podaci sugeriraju da postoji prostor za razvoj turizma, no trenutno on nije prepoznat kao važan gospodarski oslonac kod većine ispitanika.

Grafikon 10. Turizam kao izvor obiteljskog prihoda

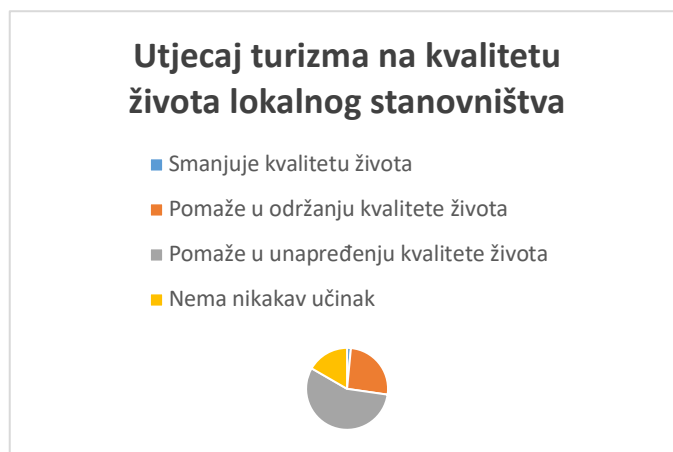

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

9. Utjecaj turizma na kvalitetu života lokalnog stanovništva

Odgovori ispitanika pokazuju da turizam ima uglavnom pozitivan utjecaj na kvalitetu života lokalnog stanovništva. Najveći broj ispitanika, njih 56,1%, smatra da turizam pomaže u unapređenju kvalitete života, što ukazuje na percepciju o turističkom razvoju kao faktoru koji doprinosi boljem standardu, povećanju potrošnje, većim mogućnostima zapošljavanja te realizaciji drugih razvojnih aktivnosti kojima se doprinosi povećanju kvalitete društvenog i gospodarskog razvoja na području Općine Topusko. Dodatnih 25,7% ispitanika navodi da turizam pomaže u održanju kvalitete života, što također ukazuje na stabilan i koristan doprinos sektora u svakodnevnom životu zajednice. Zanimljivo je da nitko od ispitanika ne smatra da turizam smanjuje kvalitetu života, što je vrlo pozitivan pokazatelj o percepciji turizma. Manji broj ispitanika, 16,6%, smatra da turizam nema nikakav učinak, dok 1,5% ispitanika smatra da smanjuje kvalitetu života. Ukupno gledano, podaci upućuju na to da turizam ima pretežno pozitivan utjecaj na razvoj destinacije, s velikim potencijalom za daljnji doprinos poboljšanju životnih uvjeta.

Grafikon 11. Utjecaj turizma na kvalitetu života lokalnog stanovništva

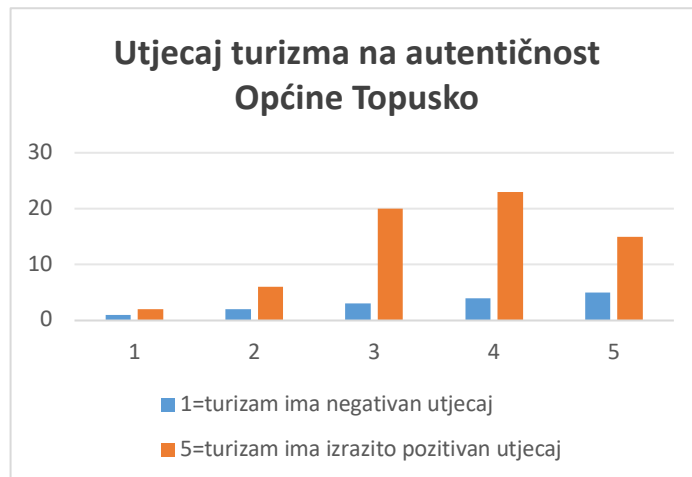

Izvor: Anketni upitnik lokalnog stanovništva, obrada autora

10. Kako turistički razvoj utječe na duh općine Topusko, na njenu autentičnost?

Odgovori ispitanika pokazuju izrazito pozitivan stav prema ulozi turizma u oblikovanju lokalne zajednice. Najveći broj ispitanika (30,3%) smatra da turizam ima umjereno pozitivan utjecaj, 34,8% pozitivan utjecaj, dok 22,7% ocjenjuje da je njegov utjecaj izrazito pozitivan. Time je jasno da više od 85% sudionika istraživanja vidi turizam kao faktor koji doprinosi jačanju duha mjesta, njegovoj otvorenosti i očuvanju lokalnog identiteta. Manji broj ispitanika, 9,1%, procjenjuje da turizam nema ni pozitivan ni negativan učinak, te 3,03% ispitanika je ocijenilo da turizam ima izrazito negativan utjecaj, što može upućivati na slabiju osobnu uključenost u turistička događanja ili negativnu percepciju promjena. Zaključno, odgovori ukazuju da turizam u percepciji lokalnog stanovništva ne narušava duh zajednice, već ga naprotiv obogaćuje i podržava njegovu vitalnost, pri čemu ne postoje izraženi negativni stavovi vezani uz njegove negativne posljedice.

Grafikon 12. Utjecaj turizma na autentičnost Općine Topusko

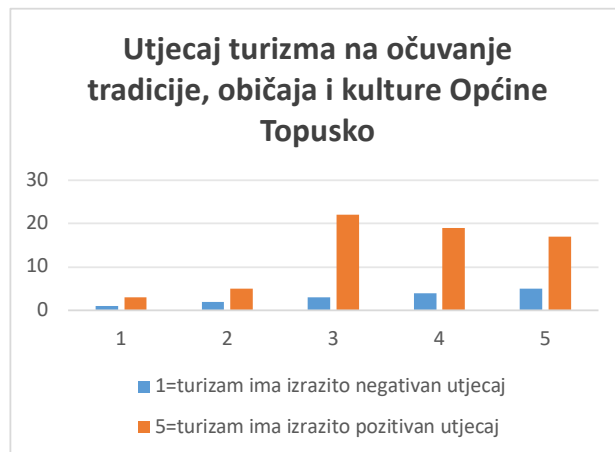

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

11. Prema Vašem mišljenju, kako turistički razvoj utječe na očuvanje tradicije, običaja i kulture općine Topusko?

Odgovori ispitanika pokazuju da lokalno stanovništvo turizam percipira kao pozitivan čimbenik u očuvanju kulturne baštine. Najveći udio ispitanika, njih 33,3%, smatra da turizam ima dobar utjecaj, dok 28,8% navodi da je taj utjecaj pozitivan, a 25,7% izrazito pozitivan utjecaj. Zajedno, to čini više od 87,8% pozitivnih odgovora, što jasno govori o percepciji turizma kao poticaja za valorizaciju i očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine na području Općine Topusko. Dok s druge strane 7,5% ispitanika smatra da turizam ima negativan utjecaj, dok 4,5% smatra da turizam ima izrazito negativan utjecaj. Ovakvi rezultati govore u prilog tome da turizam ne ugrožava kulturu zajednice i prepoznat je kao alat za njezinu revitalizaciju i promociju. Zaključno, prema mišljenju većine ispitanika, turizam doprinosi očuvanju identiteta mjesta i njeguje lokalne vrijednosti, što dodatno potvrđuje spremnost zajednice da turizam prihvati kao važan dio gospodarskog, društvenog i kulturnog razvoja.

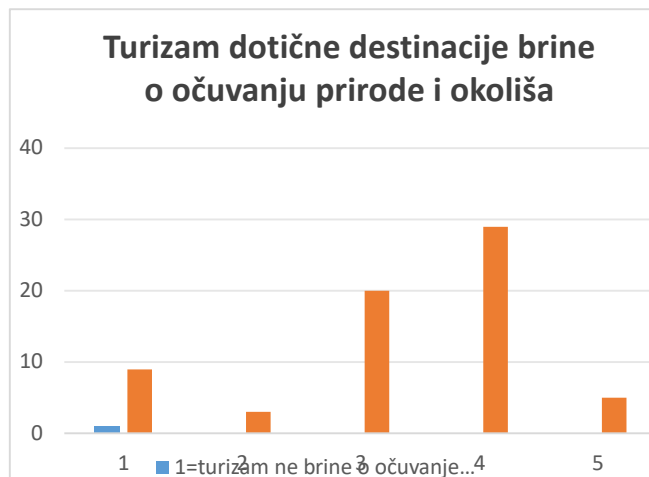
Grafikon 13. Utjecaj turizma na očuvanje tradicije, običaja i kulture Općine Topusko

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

12. Prema Vašem mišljenju, brine li turizam dotične destinacije na očuvanje prirode i okoliša?

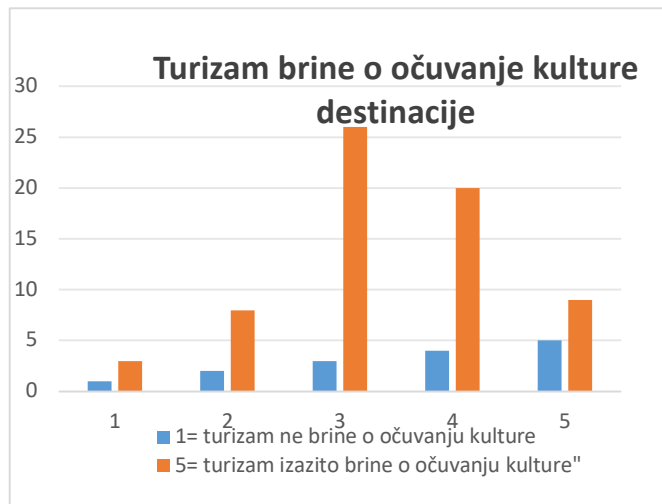
Grafikon 14. Utjecaj turizma na očuvanje prirode i okoliša

Izvor: Anketni upitnik lokalnog stanovništva, obrada autora

13. Prema Vašem mišljenju, brine li turizam o očuvanju kulture dotične destinacije?

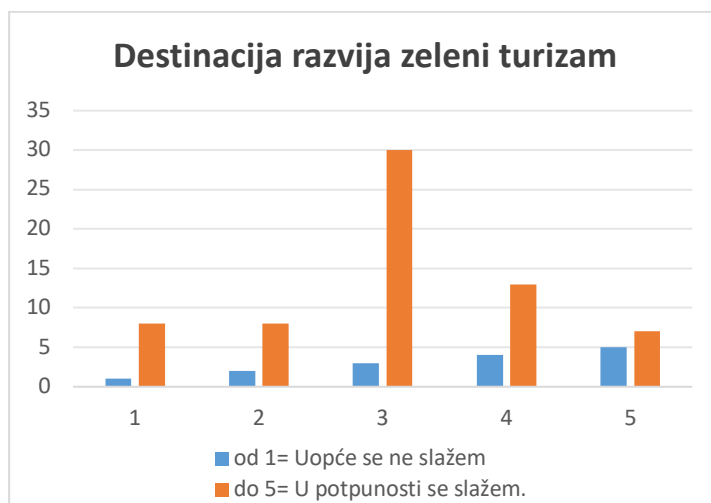
Grafikon 15. Utjecaj turizma na očuvanje kulturne destinacije

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

14. Primjećujem da naša destinacija razvija zeleni turizam.

Grafikon 16. Razvoj zelenog turizma u općini Topusko

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

15. Koliko često se susrećete s turistima na ovom području?

Grafikon 17. Učestalost susreta lokalnog stanovništva s turistima

Izvor: Anketni upitnik, obrada autora

Najveći udio ispitanika (62,1%) navodi da dolazi u kontakt s turistima povremeno, svakodnevno 25,8%, dok 10,6% izjavljuje da to čini rijetko. Vrlo mali broj, samo 1,5%, tvrdi da nikada nije u kontaktu s turistima. Ovi podaci sugeriraju da turizam na području Općine Topusko postoji, ali njegova prisutnost nije intenzivna. Većina stanovništva doživljava ga kao povremenu pojavu, što može upućivati na ograničeni obujam turističkih aktivnosti, sezonalnost, nedovoljno razvijenu turističku ponudu i sl.

16. Koje su glavne prednosti koje turizam donosi/ može donijeti Vašoj lokalnoj zajednici?

Odgovori ispitanika u pitanju istraživanja glavnih prednosti koje turizam može donijeti na područje destinacije Općine Topusko su sljedeći:

- Veća vidljivost na turističkoj karti, otvaranje novih radnih mjesta, boljitak zajednice.
- Upoznavanje sa povijesnom i kulturnom baštinom općine Topusko kao i prepoznavanje termalne

vode kao jednog od središnjeg pokretača turizma u Topuskom.

- Ekonomski benefiti, unaprijeđenje razvoja mjesta, prepoznatljivost mjesta kao turističke destinacije, privuci nove stanovnike, zadržati mlade ljude u mjestu.
- Prodaja proizvoda lokalnih OPG-ovaca, najam apartmana.
- Više prihoda osobama koje se bave djelatnostima koje bi mogle biti povezane s turizmom.
- Više sadržaja i naravno mogućnost dodatne zarade.
- Zaposlenost mladih i njihov ostanak.
- Razvoj gospodarstva, društvenog sadržaja, općeniti razvoj i praćenje navedenih grana uz bok sa drugim županijama
- Može donijeti više stanovništva i povratak mladih u Topusko.
- Daljnji napredak i boljitak za Topusko i okolicu.

- Prihodi, prepoznatljivost, nova radna mjesta, sveukupni razvoj.
- Više radnih mjesta, razvoj općine i okolnih sela, ulaganje u više projekata stanovništva.

17. Koji su najveći problemi koje turizam donosi/ može donijeti Vašoj lokalnoj zajednici?

Najčešće spominjani problemi koje bi eventualno intenzivniji turistički razvoj mogao donijeti su u domena:

- Masovnost i sve što donosi sa sobom, nestašica vode, smanjenje el. energije.
- Kupnja nekretnina od strane turista (stranaca) koja će služiti za apartmane (budući da si mogu to priuštiti) dok domaće mlade obitelji nemaju sredstava za takav poduhvat.
- Ugrožavanje prirode i nečistoća okoliša.
- Pojačati rad komunalnih redara koji će turiste dovesti u red bar toliko da se ne parkiraju po zelenim površinama. Jednostavno ne pokazuju znakove kulture i ne cijene povijest ovoga mjesta.
- Podizanje cijena (prvenstveno cijene nekretnina pa sve ostalo...).
- Manjak sigurnosti.
- Rast cijena koje lokalno stanovništvo ne može pratiti.
- Mjesto se premalo i presporo razvija.

2.14. Izvješće o analizi stanja

Na području Općine Topusko smještajnu uslugu čini 52 registrirane fizičke/pravne osobe za iznajmljivanje smještaja, s ukupno 59 objekata, 209 smještajnih jedinica i 438 kreveta. Smještajni objekti su različitih stupnjeva kategorizacije, pri čemu najviše prevladavaju objekti s 3 zvjezdice. Najveći smještajni kapacitet se odnosi na hotelski i lječilišni kompleks. Prema podvrsti najviše su zastupljeni apartmani i kuće za odmor. Analiza postojećih smještajnih kapaciteta pokazuje da se najveća koncentracija objekata nalazi u mjestu Topusko, a ostatak u Hrvatskom Selu, Velikoj Vranovini i Gređanima. Turistički promet raste svake godine, a u ukupnom prometu prednjače domaći turisti s više od polovice udjela u dolascima i noćenjima. Ukupan broj dolazaka u 2024. godini iznosio je 2 004 turista, dok je ukupan broj noćenja iznosio 28 822. Prosječno vrijeme trajanja boravka je 4 dana.

Ugostiteljsku ponudu Općine Topusko čini desetak ugostiteljskih objekata, pretežito u Hotelu Toplica i općinskom središtu mjesta Topusko. Pretežito se radi o ugostiteljskim objektima koji poslužuju piće, dok samo nekoliko pruža uslugu pripreme hrane. Od važnosti za prostor Općine Topusko je Restoran Toplica, Restoran ban Josip Jelačić, Vila zelengaj i Restoran Sokol koji nude autentičnu gastronomsku ponudu destinacije.

Područje Općine Topusko svoju ponudu temelji prvenstveno na **razvoju lječilišnog i wellness turizma, kongresnog turizma te eno-gastronomskog turizma.**

Glavne turističke atrakcije na području Općine Topusko su vezane uz kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu. U Općini Topusko nalaze se sljedeće turističke atrakcije: Cistercijski portal u parku Opatovina i povijesna cjelina naselja Topusko koja predstavlja zaštićeno kulturno dobro, Draškovićevo podrumi, Stambena kuća u Glinskoj ulici br. 1, Vrtlarska kuća u parku Opatovina, Parohijska kuća, kompleks Blatnih kupki, zgrada stare pošte, zgrada stare škole, Kamena spomenica, Sofijina kada, rimski spomenici, arheološki lokalitet Turska kosa, Lapidarij, Sunčani sat, Žrtvenik Jupiteru, crkve i kapele.

Glavne manifestacije na području Općine Topusko su: Kraljica jezera, Topusko Gastro Fest, Dani meda - »Zlatna pčela Topusko«, Vidovo, Gljivarijada, Kestelnijada, Fašnik, Biciklijada »Putevima bana Jelačića«, Biciklistička utrka »Gravel«, Rekreativna biciklijada Bike & Pool, X-Duatlon, Sprint orijentacijska utrka, Večer klapa, Noć muzeja, Dani europske baštine, Dani kruha i zahvalnosti.

Na području Općine nisu registrirane turističke agencije i ponuda turističkih vodiča je skromna i pretežito organizirana, sukladno dogovoru sa turistima. Turistička zajednica djeluje u sjedištu mjesta Topusko.

Prirodna baština koja predstavlja resurs za budući razvoj, atraktivnost i održivost destinacije. U prirodne atrakcije ubrajaju se termalni izvori, izvori pitke vode, Nikolino brdo, Engleski park, šetnice, rijeka Glina, mlinovi (vodenice). Na području Općine Topusko nalazi se dio zaštićenog područja koja se odnose na značajni krajobraz Petrova Gora koji je zaštićen zbog očuvanja cjelovitosti i prirodnog sastava šumskog staništa, potočnih dolina te krajobraznih i kulturno-povijesnih vrijednosti područja Petrove Gore. To su šumska područja u kojima prevladavaju šume bukve, običnog graba, hrasta kitnjaka i pitomog kestena koje čine područje s jedinstvenim šumskim ekosustavima i staništima različitih biljnih i životinjskih vrsta kao i brojnih vrsta gljiva.

Materijalna i nematerijalna kulturna baština važan su dio turističke ponude Općine Topusko. Unutar Registra kulturnih dobara RH nalazi se ukupno 8 zaštićenih kulturnih dobara, i to: Arheološko nalazište Slavsko Polje, Arheološko nalazište Turska Kosa, Kompleks ruševina cistercijske opatije, Kulturno - povijesna cjelina grada Topusko, Memorijalno mjesto zgrade restorana lječilišta, Misal cistercita, Ostatci staroga grada Pernika i Tradicijska okućnica na kbr. 21.

Nematerijalna kulturna baština ovog kraja također je izuzetno vrijedna i raznolika te se prenosi generacijama kroz svakodnevni život i tradicijske vještine stanovništva.

U komunalnu infrastrukturu ubrajaju se ceste, javne površine, vodovod i kanalizacija, rasvjeta, telekomunikacije te energetska i druga infrastruktura koja doprinosi boljoj kvaliteti života i funkcioniranju gospodarskih djelatnosti Općine Topusko. S obzirom na to da je područje Općine neravnomjerno naseljeno, postojeća cestovna mreža je prilagođena postojećim potrebama. Najveći problem prometnog sustava na području Općine su tehničke karakteristike lokalnih i nerazvrstanih cesta, odnosno uski kolnici bez rješenja odvodnje uz visoke troškove održavanja. Usluga javnog

prijevoza je dostupna, ali učestalost usluge nije dostatna. Općinsko središte kao turistički najposjećenije naselje, ima uređene parkirališne zone. Veći dio Općine Topusko priključeno je na javnu vodoopskrbnu mrežu. Sustav odvodnje na području Općine nije dostatno razvijen pa se stanovništvo u većini naselja oslanja na septičke jame ili se fekalne vode jednostavno ispuštaju u okoliš bez ikakvog pročišćavanja. Odvoz otpada se obavlja se jedanput tjedno u užem centru Topuskog, a jednom u dva tjedna u ostalim naseljima. Na području Općine Topusko jedan je poštanski ured koji radi tijekom cijele godine. Sve građevine na području Općine priključuju se na nepokretnu TK mrežu te opremaju telekomunikacijskom instalacijom kapaciteta i izvedbe prilagođene njihovoj veličini i namjeni. Mobilna pokrivenost Općine Topusko općenito je dobra, a vodeći telekomunikacijski operateri osiguravaju 4G mreže u većini područja, dok je 5G mreža prisutna u mjestu Topusko.

Prilagođavanje infrastrukture destinacije osobama s posebnim potrebama nije sveprisutna što znači da je potrebno raditi na stjecanju osnovnih znanja o komunikaciji i usluživanju osoba s različitim vrstama invaliditeta. Potrebna je prilagodba mrežnih stranica slijepim i slabovidnim osobama i osobama s drugim ograničenjima. Prilagođavanje infrastrukture, odnosno otklanjanje arhitektonskih barijera u prostoru, nije uvijek i svugdje moguće zbog specifičnosti povijesne arhitekture naselja stoga je potrebno raditi na stjecanju osnovnih znanja o komunikaciji i usluživanju osoba s različitim vrstama invaliditeta.

Hotelsko-lječilišni kompleks na više ulaza ima prilagođen prilaz za invalidska kolice, dizala te u hodnicima postoje prilazne i podizne rampe za invalidska kolica kao fiksna pomagala za premošćivanje stepenica kako bi se osobama s ograničenom pokretljivošću omogućio lakši pristup. Za ulazak u bazene i kade postoje fiksna i mobilna bazenska dizala koje osobama s invaliditetom i teško pokretnim osobama olakšava ulazak i izlazak iz vode.

U Topuskom su na javnim parkiralištima osigurana mjesta za osobe s invaliditetom. Infrastruktura za osobe s invaliditetom na području Općine Topusko

nije sustavno razvijena. Većina turističkih objekata, uključujući smještajne kapacitete, ugostiteljske objekte i kulturno-povijesne atrakcije, nije u potpunosti prilagođena osobama s poteškoćama u kretanju.

Na području Općine Topusko djeluje Dječji vrtić, Osnovna škola Vladimira Nazora i Srednja škola. U središtu mjesta Topusko nalazi se Dom zdravlja, ispostave HZZ-a, HZMO, CZSS i DVD. Policijska postaja se nalazi u Vrginmostu. Uz navedeno, Topusko ima bankomate, ljekarnu, benzinsku postaju, autobusni kolodvor, trgovine mješovitom robom, tržnicu i druge uslužne obrte (frizer i sl.).

Trenutno najučinkovitiji oblik komuniciranja je putem online kanala prvenstveno zbog globalnog dosega i širokog spektra korisnika te nižih troškova. Područje Općine Topusko je kao destinacija predstavljen na službenoj web stranici Hrvatske turističke zajednice i Turističke zajednice Sisačko-moslavačke županije te ima vlastitu web stranicu www.turizam-topusko.com. Turistička zajednica Općine Topusko ima službenu Facebook i Instagram stranicu.

3. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA

Turistička ponuda Općine Topusko temelji se na bogatoj prirodnoj, kulturnoj i povijesnoj baštini, što pruža snažne temelje za njezin daljnji razvoj. Ulaganjem u kvalitetu i diversifikaciju turističkih proizvoda moguće je povećati atraktivnost destinacije, produžiti turističku sezonu te privući različite ciljne skupine turista. Sustavno unaprjeđenje usluga, osmišljavanje novih doživljaja i korištenje suvremenih digitalnih alata ključni su koraci u jačanju konkurentnosti na domaćem i međunarodnom tržištu. Portfelj turističkih proizvoda proizlazi iz resursa i atrakcija kojima destinacija raspolaže. Sustav turističkih proizvoda predstavlja skup komplementarnih grupa i modaliteta koji turistima različitih profila mogu omogućiti sadržajan i zanimljiv boravak na području destinacije Općine Topusko. U nastavku se opisuje svaki od proizvoda.

Turistički proizvod	Razvojni potencijal	Marketinški potencijal
Kulturne atrakcije	Kulturne atrakcije obuhvaćaju, zaštićena kulturna dobra (8 prema popisu iz Registra), povijesnu cjelinu naselja Topusko i sakralne objekte.	Fizička dostupnost kulturnih atrakcija mogla bi dodatno biti unaprijeđena kvalitetnijom prometnom infrastrukturom i turističkom signalizacijom. Informacije o lokacijama su dostupne putem internetskih portala i društvenih mreža. Posebne promotivne kampanje istaknule bi značaj kulturne baštine, a uvođenjem lokalnih vodiča obogatila bi se iskustva posjetitelja.
Prirodne atrakcije	Prirodne atrakcije, poput termalnih izvora, izvora pitke vode, rijeke Gline, Nikolinog brda, parkova, Petrove gore imaju izvanredan razvojni potencijal zbog raznolikih izletničkih opcija, što povećava njihov značaj za privlačenje (eko) turista. Proširenje prihvatnih kapaciteta i dodatni sadržaji, poput informativno-edukativnih, posjetiteljskih centara, povećali bi privlačnost. Destinacija ima potencijal biti dio šire mreže prirodnih atrakcija u okruženju, što može povećati interes šire publike i poticati suradnju s okolnim destinacijama.	Promocija prirodnih atrakcija oslanja se na digitalne alate i suradnju s turističkim agencijama. Informacije o zaštićenim lokalitetima dostupne su putem službenih stranica.

Turistički proizvod	Razvojni potencijal	Marketinški potencijal
Outdoor aktivnosti radi cjelogodišnje ponude	Outdoor aktivnosti na području destinacije imaju snažan razvojni potencijal zbog sezone fleksibilnosti, od biciklizma, pješaćenja, jahanja, ribolova, lovstva, raftinga, kajakarenja i adrenalinskih sportova. Potrebno je nastaviti razvijati tematski i selektivni turizam: aktivni, kulturni, zdravstveni, sportski, obiteljski. Cilj je produženje boravka i smanjenje sezonalnosti putem sadržaja otvorenih i zatvorenih prostora, manifestacija, edukativnih ruta, gastronomskih događanja i outdoor aktivnosti.	Dostupnost outdoor atrakcija osigurana je djelomično oznakama na terenu. Informacije o rutama su dostupne putem turističke zajednice i web stranice Turističke zajednice Općine Topusko. Biciklističke i pješačke rute dostupne su putem specijaliziranih tiskanih brošura i karata koje su ujedno objavljene na webu Turističke zajednice. Predlaže se web i tiskana promocija na engleskom i njemačkom jeziku, čime bi se dodatno povećava privlačnost destinacije.
Gastronomski turizam	Lokalni specijaliteti i domaća kuhinja temelj su gastronomskog turizma destinacije. Predlaže se prezentacija ponude lokalnih OPG-ovaca sa širim sustavom ponude autohtonih proizvoda putem kušaona, konoba, i sl, čime bi se povećala privlačnost za turiste koji bi htjeli probati okuse i mirise lokalne destinacije.	Promocija hrane putem Gastro festivala, manifestacija, sajмова i radionica povećava privlačnost. Suradnja s poznatim gastro vodičima doprinosi boljoj vidljivosti.
Događaji i manifestacije	Manifestacije poput Kraljice jezera, Dani meda, Gastro festivala, Glazbenih večeri, Proslave sv. Vida, Fašnika, imaju veliki potencijal za privlačenje posjetitelja tijekom cijele godine. Integracija s lokalnim proizvodima i kulturnim sadržajem povećava vrijednost ovih događanja. Dodatne inovativne manifestacije mogle bi produžiti turističku sezonu.	Predlaže se promociju manifestacija temeljiti se na digitalnim platformama, suradnji s influencerima i medijskim partnerstvima. Korištenje interaktivnih alata doprinosi boljoj informiranosti i angažmanu posjetitelja. Naglasak na jedinstvenim doživljajima ključan je za privlačenje različitih ciljanih skupina.
Lokalna uključenost i razvoj poduzetništva	U djelatnost turizma treba aktivno uključiti lokalno stanovništvo kroz edukaciju, samozapošljavanje te podršku malim iznajmljivačima i OPG-ovima. Poseban naglasak stavlja se na uključivanje lokalnog stanovništva u turističke procese - kroz savjetovanja, promociju primjera dobre prakse i edukativne kampanje o prednostima održivog turizma.	Potrebno je stvoriti poticajno poslovno okruženje, povezati turizam s poduzetništvom, zanatima, poljoprivredom i gastronomijom.
Digitalna transformacija i pametno upravljanje destinacijom	Uvođenjem digitalnih alata u promociju, upravljanje i komunikaciju (npr. pametne info točke, aplikacije, digitalni marketing, e-booking platforme) stvorit će modernu, interaktivnu i povezaniju destinaciju.	Očuvanje i interpretacija kulturne i prirodne baštine, ruralnu tradiciju, gastronomiju, kroz suvremene tehnologije (npr. digitalni interpretacijski centri, virtualna stvarnost, storytelling) omogućit će autentično i privlačno turističko iskustvo.

4. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE

Prema Zakonu o turizmu, Plan upravljanja destinacijom mora biti temeljen na pokazateljima održivosti destinacije. Pokazatelji održivosti daju strukturu i smjernice kako bi turistička destinacija mogla sustavno pratiti, ocjenjivati i poboljšavati svoju održivost, što je važno budući da su održivi pristupi postali ključni za dugoročni uspjeh turizma. Plan upravljanja destinacijom mora sadržavati obvezne pokazatelje održivosti destinacije, koji uključuju pokazatelje koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti, na okolišne aspekte održivosti, na ekonomske aspekte održivosti te na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma. Popis pokazatelja za praćenje održivosti te izvor i evidentiranje podataka koji su potrebni za izračun navedenih pokazatelja uređen je Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/24), koje Turistička zajednica može odabrati na temelju analize stanja i smjera razvoja destinacije. Turistička zajednica Općine Topusko u svrhu planiranja i upravljanja održivim razvojem prati 17 obveznih pokazatelja određenih područja održivosti i koda pokazatelja/tematskog područja, koji su prikazani u sljedećoj tablici (Tablica 23.).

Tablica 23. Popis obveznih pokazatelja održivosti na razini destinacije

Redni broj	Pokazatelj	Područje održivosti	Kod pokazatelja/ Tematsko područje
1.	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone	društveni	ZL-1 - zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
2.	Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom	društveni	ZI-2 - zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Redni broj	Pokazatelj	Područje održivosti	Kod pokazatelja/ Tematsko područje
3.	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji	društveni	ZT-1 - Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
4.	Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom	društveni/ upravljanje	PD-1 - Pristupačnost destinacije
5.	Broj organiziranih turističkih ambulanti	društveni	SD-1 - Sigurnost destinacije
6.	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju)	Okolišni	UVR-1 - Upravljanje vodnim resursima
7.	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)	Okolišni	GO-1 - Gospodarenje otpadom
8.	Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)	Okolišni - priroda	BR-1 - Zaštita bioraznolikosti
9.	Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije	Okolišni - klima	UEN-1 - Održivo upravljanje energijom
10.	Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika	Okolišni - klima	UPK-1 - Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama
11.	Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem	Ekonomski	TP-1 - Turistički promet
12.	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji	Ekonomski	TP-2 - Turistički promet
13.	Ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Ekonomski	GS-1 - Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu
14.	Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Ekonomski	PSG-2 - Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu/Turistički promet
15.	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija	Prostorni/ upravljanje	TI-1 - turistička infrastruktura
16.	Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom	Prostorni/ upravljanje	OOD-1 - Održivo upravljanje destinacijom
17.	Broj ostvarenih noćenja u smještaju u destinaciji po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS	Prostorni/ upravljanje	OUP-2 - Održivo upravljanje prostorom

Izvor: Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma, »Narodne novine«, broj 112/24

Navedeni pokazatelji izračunavaju se prema metodološkim tablicama iz Pravilnika, pri čemu se podaci prikupljaju iz javno dostupnih sekundarnih izvora (poput DZS-a, MINTS-a, HZJZ-a i lokalne samouprave), kao i putem primarnih istraživanja. Sustavno praćenje održivosti kroz obvezne i specifične pokazatelje osigurava kvalitetno upravljanje razvojem turizma u Topuskom. Odabrani pokazatelji omogućuju uvid u stvarno stanje u destinaciji, mjerenje učinka provedbe Plana upravljanja, te donošenje informiranih i odgovornih odluka koje će očuvati resurse i kvalitetu života lokalnog stanovništva za buduće generacije.

4.1. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti

4.1.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom - ZL-1

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM - MST/ European Tourism Indicator System (u daljnjem tekstu: ETIS) (prilagodba) - Broj turista/ jednodnevnih posjetitelja na 100 stanovnika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom, održivo upravljanje prostorom
	Povezanost s ciljevima Ujedinjenih naroda za održivi razvoj (Sustainable Development Goals, u daljnjem tekstu: SDG)	Cilj 11 - Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 - Odgovorna potrošnja i proizvodnja

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1)		
	Povezanost sa Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. i Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2027. godine	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika u vršnom mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom.	
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti tzv. intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu. Valja uočiti postojanje razlike između ovog pokazatelja, koji se može smatrati objektivnim, u odnosu na različite pokazatelje dojma koji lokalno stanovništvo ima o turizmu, koji se s druge strane mogu smatrati subjektivnim pokazateljima.	
Podaci	Naziv podataka	Noćenje turista predstavlja svaku registriranu noć posjetitelja u objektu koji pruža uslugu smještaja. Stalnim stanovnikom se smatra osoba koja ima prebivalište ili boravište na lokaciji turističke destinacije.	
	Mjerna jedinica	Registrirano noćenje u smještajnom objektu. Stalni stanovnik destinacije.	
	Izvor podataka/potencijalni izvor	eVisitor; DZS, Statistika u nizu »Gradovi u statistici«	
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni: Ukupan broj noćenja turista u vršnom mjesecu (prosinac 2024. godine) = 3233 Broj dana u vršnom mjesecu (prosinac) = 31 Broj stalnih stanovnika (2024. godine) = 2222	
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni na godišnjoj razini.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika Pokazatelj = <u>ukupan broj noćenja turista u vršnom mjesecu</u> broj dana u vršnom mjesecu x broj stalnih stanovnika/100 Pod pojmom »vršni mjesec« misli se na mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja.		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026.	2027.
4,69			

4.1.2. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom - ZL-2

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (ZL-2)		
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: C.1.2 Udio lokalnog stanovništva koji su zadovoljni turizmom u destinaciji	
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom	
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 - Zdravlje i blagostanje Cilj 11 - Održivi gradovi i zajednice	
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Poseban cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa	

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (ZL-2)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.
	Opis	Zadovoljstvo stanovnika razvojem turizma bitan je cilj održivog upravljanja destinacijom, pri čemu je pozitivan stav stanovnika prema razvoju turizma jedan od ključnih elemenata njegove uspješnosti. Tamo gdje turizam nije podržan može se očekivati otpor stanovnika prema infrastrukturnim ulaganjima. Dodatno, gostoljubivi domaćini jedan su od ključnih faktora u formiranju cjelokupnog zadovoljstva turista posjetom.
	Podpokazatelji	- udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ostvaruju koristi od turizma - udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma
	Naziv podataka	Zadovoljstvo turizmom u destinaciji
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji
Podaci	Anketa lokalnog stanovništva	
	Podaci su dostupni	
	Svake dvije godine za ITR I. i II., za ITR III. i IV. svake četiri godine	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika zadovoljnih turizmom i ukupnog broja ispitanika. Pokazatelj se računa na ukupnom skupu te zasebno na skupu ispitanika koji ostvaruju koristi od turizma i na skupu ispitanika koji ne ostvaruju koristi od turizma. Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom i udio stanovnika koji ostvaruju koristi od turizma u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
2025.	56,06%	
2029.		

4.1.3. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM - MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji UN TOURISM - MST: Namjera preporuke destinacije od strane posjetitelja
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 - Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 - Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena zadovoljstva turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja cjelokupnim boravkom u destinaciji na skali od 0 do 100. Procjena neto spremnosti na preporuku na skali od 0 do 100, posebno za turisti koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevne posjetitelje. Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije.

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1)	
	Opis	Ne postoji jedinstveni standard za procjenu zadovoljstva kupaca. Zadovoljstvo je složeni pokazatelj koji se može mjeriti na različite načine, poput percepcije kvalitete, percepcije vrijednosti, i raskoraka između očekivanog i stvarnog iskustva. Primjenom različitih standarda mjerenja zadovoljstva (koji ujedno predstavljaju različite standarde na koje se kupci referiraju prilikom kupnje) i njihovim integriranjem u jedinstveni pokazatelj u skladu s validiranom metodologijom Američkog indeksa zadovoljstva klijenta (eng. American Customer Satisfaction Indeks - ACSI) postignut je sveobuhvatniji pristup mjerenju kvalitete cjelokupnog iskustva posjetitelja. Neto spremnost na preporuku smatra se jednim od glavnih standarda za vrednovanje iskustva korisnika proizvoda/usluga u različitim industrijama, a koristi se i za predviđanje lojalnosti kupaca. Zasniva se na pitanju o vjerojatnosti preporuke proizvoda/usluge rodbini, prijateljima i/ili kolegama. Preporuke rodbine i prijatelja (eng. Word of mouth) ujedno su jedan od najvažnijih izvora informacija prilikom odabira destinacije putovanja, te u kombinaciji s pokazateljem o zadovoljstvu daje pravu sliku utiska same destinacije.
	Podpokazatelji	- Udio (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni boravkom u destinaciji - Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u sezoni - Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u predsezoni ili posezoni - Neto spremnost na preporuku destinacije u sezoni - Neto spremnost na preporuku destinacije u predsezoni ili posezoni
	Naziv podataka	1. Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji 2. Nepotvrđivanje očekivanja 3. Usporedba s idealnim boravkom 4. Namjera preporuke destinacije prijateljima, rodbini ili kolegama
	Mjerna jedinica	1., 2. i 3. Prosječna vrijednost zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja 4. Udio (%) promotora odnosno onih koji su skloni preporučiti destinaciju
Podaci	Izvor podataka / potencijalni izvor	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Vrijednost pokazatelja ZT-1 - Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom sastoji se od: (i) vrijednosti indeksa zadovoljstva posjetitelja destinacijom i (ii) neto spremnost na preporuku destinacije. Vrijednosti pokazatelja mjere se pomoću varijabli/pitanja koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja, donesenih od strane ministarstva nadležnog za poslove turizma.	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
Anketa će se provesti u vršnom mjesecu - 12. mj. 2025.		
2029.		

4.1.4. Pristupačnost destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom (PD-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS - Postotak turističkih atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom i/ili koje sudjeluju u prepoznatim shemama pristupačnosti

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom (PD-1)	
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - pristupačnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 - Dostojan rad i ekonomski rast - Informacije koje promiču turističke destinacije mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta Cilj 11 - Održivi gradovi i zajednice - Pružanje javno dostupnih informacija o atrakcijama doprinosi stvaranju održivih i otpornih urbanih područja, pomažući u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prikazuje udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom u odnosu na ukupan broj atrakcija u destinaciji prepoznatim planom upravljanja.
	Opis i svrha	Atrakcije kao razlog dolaska u destinaciju mogu biti iznimno raznolike i različite dostupnosti, stoga je svrha ovog pokazatelja uvid u mogućnosti obilaska atrakcija i lokaliteta od interesa osobama s invaliditetom (osobama s tjelesnim, intelektualnim mentalnim i osjetilnim oštećenjem zdravlja), pri čemu se pristupačnost očituje u fizičkoj pristupačnosti i pristupačnosti informacija i komunikacija.
	Podpokazatelji	- udio atrakcija (lokaliteta) fizički pristupačnih osobama s invaliditetom - udio atrakcija (lokaliteta) informacijski i komunikacijski pristupačnih osobama s invaliditetom.
	Naziv podataka	1. Ukupan broj atrakcija dostupnih za posjećivanje (temeljem plana upravljanja) - 36 2. Broj pristupačnih atrakcija - 15
	Mjerna jedinica	Broj atrakcija
Podaci	Izvor podataka / potencijalni izvor	1. Plan upravljanja 2. Evidencija TZ-a o pristupačnosti atrakcija (turistički katastar) 3. Evidencija TZ-a Javne turističke infrastrukture (JTI) destinacije za Popis Javne turističke infrastrukture (JTI)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Primarno istraživanje (smjernice)	Kontinuirano vođenje evidencija o stanju i dostupnosti atrakcija od strane TZ-ova
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja	EA - broj svih evidentiranih atrakcija u destinaciji EAP - broj atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom	
	$\text{Udio pristupačnih atrakcija} = \frac{EAP}{EA} \times 100$	
Učestalost mjerenja	Učestalost mjerenja	
2025.	2027.	2029.
240		

4.1.5. Sigurnost destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj organiziranih turističkih ambulanti (SD-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	Global Sustainable Tourism Council (dalje u tekstu: GSTC) - Usluge u zajednici (community services)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - sigurnost destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj organiziranih turističkih ambulanti (SD-1)			
	Povezanost s SDG	Cilj 3 - Zdravlje i dobrobit Cilj 11 - Održivi gradovi i zajednice		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima. Sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje zdravstvena zaštita turističku ambulantu može organizirati jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, jedinica lokalne samouprave, turistička zajednica, druga pravna i fizička osoba koja obavlja ugostiteljsku djelatnost i/ili pruža usluge u turizmu, zdravstvena ustanova, trgovačko društvo koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili privatni zdravstveni radnik, koji su dužni utvrditi i razdoblje rada turističke ambulante tijekom godine. Turistička ambulanta organizira se izvan mreže javne zdravstvene službe. Posebnim propisom o normativima i standardima za turističku ambulantu određeni su minimalni normativi i standardi u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme koje mora ispunjavati turistička ambulanta. Zbog potrebe osiguranja provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, za svaku sljedeću turističku sezonu utvrđuje minimalni broj turističkih ambulanti za svoje područje na temelju broja dolazaka turista u prethodnoj godini.		
	Podpokazatelji	N/P		
	Naziv podataka	Broj organiziranih turističkih ambulanti temeljem posebnog zakona kojim se uređuje zdravstvena djelatnost		
	Mjerna jedinica	Broj		
Obilježja podataka	Izvor podataka / potencijalni izvor	Jedinica područne (regionalne) samouprave		
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni - nema organiziranih turističkih ambulanti u destinaciji		
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje		
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o broju ambulanti u destinaciji, te se broj direktno preuzima i služi kao pokazatelj			
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje			
2025. (početna vrijednost)	2026.	2027.	2028.	2029.
0				

4.2. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti

4.2.1. Upravljanje vodnim resursima

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1)			
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Potrošnja pitke vode po turističkom noćenju u usporedbi s potrošnjom vode općeg stanovništva po osobi po noći (D.5.1.)		
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - upravljanje vodnim resursima		
	Povezanost s SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 6 Čista, pitka voda i higijenski uvjeti Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice		
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor		

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine vode isporučene u smještajnim objektima destinacije u odnosu na ukupnu potrošnju vode u destinaciji, koji daje uvid u opterećenje turizma na vodni resurs destinacije.
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubitci vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama.
	Podpokazatelji	N/P
	Naziv podataka	1. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (m³) 2. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (m³) 3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja 4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup sigurnoj vodi ili imaju priključak na javnu vodoopskrbu ili imaju mogućnost priključenja na javnu vodoopskrbu u destinaciji
	Mjerna jedinica	N/P
Obilježja podataka	Izvor podataka / potencijalni izvor	1. Javni isporučitelji vodne usluge - Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 2. Javni isporučitelji vodne usluge - Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 3. 3.-5. eVisitor 6. DZS, Naselja obuhvaćena mrežom javne vodoopskrbe i Statističko izvješće - Stanovništvo RH (godišnje procjene)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Primarno istraživanje (smjernice)	Kontinuirano vođenje evidencija o stanju i dostupnosti atrakcija od strane TZ-ova
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m³) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m³). F1 - ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja F2 - ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 - broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 - broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja N1 - broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 - broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) S - broj stanovnika u destinaciji	

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1)		
	$\text{potrošnja vode po noćenju turista} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$ $\text{potrošnja vode po noćenju stanovnika} = \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$ $\text{omjer potrošnje vode po noćenju turista i stanovnika} = \frac{\text{potrošnja vode po noćenju turista}}{\text{potrošnja vode po noćenju stanovništva}} \times 100$ Alternativna metoda: Anketa gospodarskih subjekata u turizmu u smještajnim objektima = norma potrošnje vode turista po noćenju / potrošnja vode		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
0,13			

4.2.2. Gospodarenje otpadom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Količina otpada koju proizvodi određište (tone po stanovniku po godini ili po mjesecu) (D.3.1.) (prilagođeno)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - gospodarenje otpadom
	Povezanost s SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati omjer količina komunalnog otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u usporedbi s količinama otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone po stanovniku, u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja). Pokazateljem se prati ostvarenje veze između proizvodnje otpada u turizmu i gospodarskog rasta te uspješnost sprečavanja nastanka otpada u destinaciji. Ukazuje na okolišni aspekti rizika u turističkim destinacijama gdje nedovoljno adekvatna infrastruktura gospodarenja otpadom u kombinaciji sa povećanom turističkom aktivnosti može ugroziti konkurentnost turističke destinacije. Pokazatelj je važan za atraktivnost destinacije i u slučaju neuređenog ili preopterećenog (prekapacitiranog) sustava gospodarenja otpadom što predstavlja ograničavajući čimbenik razvoja destinacije.
	Opis	Noćenja turista jesu svaka registrirana noć osobe (turista) u objektu koji pruža uslugu smještaja (prijavljena noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u sustavu eVisitor). Komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad. Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvog otpada.
	Podpokazatelji	N/P

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1)	
	Naziv	1. Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) 2. Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (tone) 3. Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja 4. Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji
	Mjerna jedinica	1. i 2. tone 3., 4. i 5. N/P
	Izvor podataka / potencijalni izvor	1. i 2. pružatelj javne usluge koje je a) trgovačko društvo koje osniva jedna ili više jedinica lokalne samouprave (JLS), temeljem odluke predstavničkog tijela JLS ili pravna ili b) fizička osoba - obrtnik temeljem koncesije dodijeljene odlukom predstavničkog tijela JLS / Upravni odjeli jedinica lokalne/područje samouprave 3. - 4. eVisitor 5. DZS, Popis stanovništva RH (godišnje procjene)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak je dostupan (potencijalno djelomična dostupnost kvalitetnih/verificiranih podataka na razini pojedinih gradova/općina) 3. i 4. Podatak je dostupan 5. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. - 5. Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer količine otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u odnosu na ukupne količine komunalnog otpada nastale u destinaciji u mjesecima s najnižom i najvišom turističkom aktivnosti F1 - ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) F2 - ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 - broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 - broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja S - broj stanovnika u destinaciji N1 - broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 - broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) WTN - količina otpada po turističkom noćenju, $W_{TN} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$ W_{RN} - količina otpada po noćenju stanovnika, $W_{RN} = \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$ W_T - količina otpada nastalog zbog noćenja turista u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (T2) i količine otpada po turističkom noćenju (W_{TN}). $W_T = T_2 \times W_{TN}.$ W_R - količina otpada od lokalnog stanovništva u destinaciji u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja stanovnika (S), broja dana u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (N2) i količine otpada po noćenju stanovnika (W_{RN}). $W_R = S \times N_2 \times W_{RN}.$ <i>omjer količine komunalnog otpada koji su proizveli turisti u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju i lokalno stanovništvo</i> $(za promatrani period) = \frac{W_T}{W_R}$	

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1)		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024. (početna vrijednost)	2026.	2028.	2030.
0,48			

4.2.3. Zaštita bioraznolikosti

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite) (BR-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM - MST - Postotak zaštićenih područja (morskih i kopnenih) prema ukupnoj površini
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - zaštita bioraznolikosti
	Povezanost sa SDG	Cilj 13 - Klimatske promjene - zaštita prirodnih područja doprinosi ublažavanju klimatskih promjena kroz očuvanje šuma i drugih ekosustava koji apsorbiraju ugljikov dioksid. Cilj 15 - Život na zemlji - usredotočuje se na zaštitu, obnovu i održivu upotrebu kopnenih ekosustava te očuvanje bioraznolikosti i zaustavljanje degradacije zemljišta i gubitka staništa.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio zaštićenih prirodnih područja (dalje u tekstu: ZPP) (kopnenih i morskih) i područja ekološke mreže Natura 2000, u ukupnoj površini destinacije (jedan ili više JLS-ova), te njihova struktura prema kategoriji zaštite.
	Opis	Turizam zasnovan na prirodi brzo raste, a jedan od ključnih faktora za iskustvo posjetitelja je kvaliteta okoliša. Područja veće bioraznolikosti privlače turiste, posebno ona s infrastrukturom koja omogućava pristupačnost. Očuvanje kopnene i morske bioraznolikosti ključno je za očuvanje značajnih ekonomskih koristi koje države ostvaruju od turizma. Udio zaštićenih područja ukazuje na aktivnosti vezane za očuvanje bioraznolikosti te na očuvanje, obnovu i održivu upotrebu ekosustava i njihovih usluga.
	Podpokazatelji	Udio zaštićenih prirodnih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 u ukupnoj površini destinacije - kategorije zaštićenih prirodnih područja u destinaciji
Podaci	Naziv podataka	1. Površina zaštićenih prirodnih područja prema kategoriji 2. Kategorija zaštite prirodnih područja 3. Površina destinacije
	Mjerna jedinica	1. Površina ZPP 2. Kategorija zaštite 3. Površina destinacije
	Izvor podataka / potencijalni izvor	Biportal Podaci JLS-a
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. - 3. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. - 3. Na razini godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao udio površina zaštićenih područja u destinaciji u odnosu na ukupnu površinu destinacije i prema kategorijama zaštite temeljem zakona kojim se uređuje zaštita prirode	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
	2025.	2029.
	Značajni krajobraz (6,82%)	

4.2.4. Održivo upravljanje energijom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (UEN-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Potrošnja energije po turističkom noćenju u usporedbi s potrošnjom energije općeg stanovništva po osobi po noći
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - održivo upravljanje energijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 7. Pristupačna energija iz čistih izvora Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.
	Podpokazatelji	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja 2. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja 3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenih noćenja 4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup elektro-energetskoj mreži
	Mjerna jedinica	1. i 2. KWh 2. i 4. -noćenje 5. stanovnik
	Izvor podataka / potencijalni izvor	1. i 2. HEP-ODS 2. i 4. - eVisitor 5. DZS, Statističko izvješće - Stanovništvo RH (godišnje procjene)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak je dostupan (uz poseban zahtjev) 3. - 5. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. - 5. Svake četiri godine
	Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh). F1 - ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja F2 - ukupna finalna potrošnja el. energije kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja T1 - broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja T2 - broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja S - broj stanovnika u destinaciji N1 - broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 - broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (UEN-1)	
	<i>potrošnja el. energije po noćenju turista</i> $= \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$ <i>potrošnja el. energije po noćenju stanovnika</i> $= \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$ <i>omjer potrošnje el. energije po noćenju turista i stanovnika</i> $= \frac{\text{potrošnja el. energije po noćenju turista}}{\text{potrošnja el. energije po noćenju stanovnika}} \times 100$	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
2024.	2028.	
0,71%		

4.2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC - Postojeći sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 - Zdravlje i dobrobit Cilj 11 - Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se utvrđuje postoji li u destinaciji sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika
	Opis	Članak 7. Pariškog sporazuma postavlja globalni cilj »poboljšanja sposobnosti prilagodbe, jačanja otpornosti i smanjenja ranjivosti na klimatske promjene«. Provedba nacionalnih i lokalnih planova prilagodbe, izgradnja kapaciteta i tehnologije te povećani financijski tokovi navedeni su kao ključni alati za provedbu aktivnosti prilagodbe. Sektor turizma je jedan od pet najranjivijih sektora na klimatske promjene. Stoga je uspostava sustava za procjenu izloženosti, otpornosti i rizika te provedbu mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na svim razinama ključna za održivost turizma kao ključne gospodarske grane u Republici Hrvatskoj. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20) i Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) reguliraju pitanje prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj.
	Podpokazatelji	N/P
Podaci	Naziv podataka	Doneseni i provedeni strateški, planski ili programski dokumenti koji integriraju koncept prilagodbe klimatskim promjenama i procjenu rizika na razini destinacije
	Mjerna jedinica	N/P
	Izvor podataka / potencijalni izvor	Upravni odjeli JLS
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1)	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o tome je li destinacija donijela dokumente (strategiju i/ili plan i/ili program) te koji je napredak/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih mjera za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena i procjenu rizika - DA/NE/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih	
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine	
2024.	2026.	2028.
NE		

4.3. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti

4.3.1. Turistički promet - TP-1

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1)			
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM - MST (prilagodba) - Postotak godišnjeg broja dolaznih posjetitelja u mjesecima ili tromjesečju s najvećim opterećenjem		
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - turistički promet		
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 - Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 - Odgovorna potrošnja i proizvodnja		
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa / Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj dolazaka turista u destinaciji u mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom temeljem broja ostvarenih noćenja što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom kontekstu.		
	Opis	Priljev posjetitelja u turističku destinaciju predstavlja obvezni uzrok potrebe za upravljanjem održivošću destinacije. S obzirom na činjenicu da turizam predstavlja uglavnom sezonalnu aktivnost, ovim pokazateljem svakako valja uzeti u obzir razlike u priljevu posjetitelja unutar i van turističke sezone, pri čemu je priljev posjetitelja u periodu glavne, odnosno visoke turističke sezone najrelevantniji podatak za upravljanje održivošću destinacije.		
Podaci	Naziv podataka	Ukupan broj dolazaka turista kao broj osoba koje su se u destinaciji prijavile i ostvarile noćenje u objektu koji pruža uslugu smještaja.		
	Mjerna jedinica	Dolazak, odnosno prijava posjetitelja u smještajnom objektu		
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan		
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni na godišnjoj razini.		
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o ukupnom broju dolazaka turista u destinaciji u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih dolazaka, te se broj direktno preuzima iz sustava eVisitor i služi kao pokazatelj.		
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje		
2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
3233				

4.3.2. Turistički promet - TP-2

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)			
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM - MST (prilagodba) - Prosječna duljina boravka dolaznih posjetitelja i prosječna duljina boravka domaćih posjetitelja / Prosječna duljina boravka turista		
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - turistički promet		

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)				
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 - Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 - Odgovorna potrošnja i proizvodnja			
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa / Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma			
	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan broj noćenja koje jedan turist ostvari u destinaciji.			
Obilježja pokazatelja	Opis	Duljina boravka, odnosno prosječan broj noćenja koje turisti ostvaruju u destinaciji se može smatrati relevantnom informacijom za upravljanje destinacijom, poglavito u kontekstu suvremenih trendova skraćivanja duljine boravka, ali i s aspekta upravljanja ljudskim potencijalima potrebnim za održavanje ujednačene razine pružanja sveobuhvatne turističke usluge što se posebno odnosi na segment smještaja.			
	Podpokazatelji (opcionalno)	- Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja - Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem ostvarenih turističkih noćenja - Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u komercijalnom smještaju - Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u ne-komercijalnom smještaju			
	Podaci	Naziv podataka Mjerna jedinica Izvor podataka / potencijalni izvor Dostupnost podataka i podatkovni jaz Periodičnost prikupljanja podataka			
Metodologija izračuna pokazatelja		Prosječna duljina boravka turista u destinaciji $= \frac{\text{Ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji}}{\text{Ukupan broj dolazaka turista u destinaciju}}$			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024.		2025.	2026.	2027.	2028.
4,05					2029.

4.3.3. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu - PGS-1

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-1)				
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM - MST (prilagodba) - Udio zaposlenih u turističkim djelatnostima u odnosu na ukupno gospodarstvo			
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu			
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 - Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 - Smanjenje nejednakosti			
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Jačanje ljudskih potencijala u turizmu			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje u tekstu: NKD)			

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-1)				
	Opis	Budući da rad predstavlja obvezni proizvodni čimbenik uslužnih djelatnosti, izravno povezan s isporukom turističkog proizvoda odnosno usluge, povećanje ili smanjenje ukupnog broja zaposlenih osoba u središnjim turističkim djelatnostima (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane) može posredno ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovanja gospodarskih subjekata općenito u svim turističkim djelatnostima.			
	Podpokazatelji (opcionalno)	- Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema satima rada - Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane po spolu, godišnji prosjek - Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%)			
Podaci	Naziv podataka	1. Broj zaposlenih prema mjestu rada 2. Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane			
	Mjerna jedinica	Fizička osoba u radnom odnosu			
	Izvor podataka / potencijalni izvor	1. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Portal za napredno praćenje tržišta rada 2. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i podatci dostupni u Ministarstvu			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1.- 2. Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1.-2. Podatak je kontinuirano dostupan podatak na mjesečnoj razini			
Metodologija izračuna	pokazatelja	Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema satima rada: 35 360 sati rada - Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane po spolu, godišnji prosjek: 17 - Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%) - 5,7%					

4.3.4. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu / Turistički promet - PGS-2

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2)				
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD): Izravni bruto domaći proizvod turizma, Produktivnost rada u turističkim djelatnostima (kombinacija - prilagodba)			
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu i turistički promet			

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2)				
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 - Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 - Smanjenje nejednakosti			
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećem NKD-u			
	Opis	Poslovni prihod izravno je povezan sa sposobnosti gospodarskih subjekata da isporuče turistički proizvod odnosno uslugu, pri čemu promjena u vremenu odnosno povećanje ili smanjenje poslovnog prihoda može ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovnog položaja gospodarskih subjekata uslijed internih ili eksternih razloga, ali i neizravno upućivati na položaj gospodarskih subjekata u svim turističkim djelatnostima na razini destinacije.			
	Podpokazatelji (opcionalno)	- dodana vrijednost gospodarskih subjekata registriranih na području destinacije ostvarena tijekom godine - bruto dobit/gubitak gospodarskih djelatnosti registriranih na području destinacije ostvaren tijekom godine			
Podaci	Naziv podataka	Poslovni prihod ostvaren tijekom godine			
	Mjerna jedinica	EUR			
	Izvor podataka / potencijalni izvor	FINA/Porezna uprava - podatak iz Registra godišnjih financijskih izvještaja			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan na zahtjev od FINA/Porezna uprava, podrazumijeva posebnu obradu kako bi se dobili podaci na razini destinacije			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan podatak na godišnjoj razini			
Metodologija izračuna pokazatelja		Podaci će na zahtjev biti dostupni u Ministarstvu			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
4.850.000 eura					

4.4. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma

4.4.1. Turistička infrastruktura

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija (TI-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC - Trenutačni popis i klasifikacija turističkih dobara i atrakcija uključujući prirodna i kulturna mjesta
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - turistička infrastruktura
	Povezanost sa SDG	Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast - promicanje održivog turizma koji pridonosi zapošljavanju i rastu. Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice - očuvanje kulturne i prirodne baštine urbanog okruženja. Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja - odgovorno upravljanje prirodnim resursima.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se vrši identifikacija i kategorizacija turističkih resursa na području destinacije, uključujući prirodne (parkovi, rezervati, pejzaži) i kulturnopovijesne/antropogene atrakcije (povijesni lokaliteti, muzeji, spomenici, nematerijalna baština).

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija (TI-1)				
	Opis	Identifikacija i kategorizacija turističkih resursa ključna je za razvoj održivog turizma jer omogućava efikasno upravljanje i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Pruža temelj za kreiranje ciljanih marketinških strategija koje ističu jedinstvene atribute destinacije, privlačeći time odgovarajuće turiste. Osim toga, pomaže lokalnim zajednicama da razumiju i vrednuju svoju baštinu, potičući lokalno sudjelovanje i osvještavanje važnosti očuvanja tih resursa za buduće generacije.			
	Podpokazatelji (opcionarno)	- popisi kulturnih dobara (opcionarno, uključujući procjenu i naznaku ranjivosti) - identifikacija i popisivanje nematerijalne kulturne baštine - popis lokaliteta i dobara prirodne baštine s naznakom vrste, stanja očuvanja i ranjivosti.			
Podaci	Naziv podataka	1. Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara 2. Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja 3. Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara 4. Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH			
	Mjerna jedinica	1. - 4. broj/vrsta (kategorija)			
	Izvor podataka / potencijalni izvor	1. - 3. Registar kulturnih dobara RH (ministarstvo nadležno za kulturu) 4. Bioportal (ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša)			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. - 4. Kontinuirano dostupan podatak na godišnjoj razini.			
Metodologija izračuna pokazatelja		-			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
1. Podaci su navedeni u poglavlju 2.3.1. Kultura i baština					
2. Nema					
3. Nema					
4. Podaci su navedeni u poglavlju 2.3.3. Priroda i okoliš					

4.4.2. Održivo upravljanje destinacijom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD -1)				
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC - Višegodišnji plan ili strategija odredišta koja je ažurna i javno dostupna			
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - održivo upravljanje destinacijom			
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice - Ovaj cilj se fokusira na stvaranje održivih i otpornih urbanih područja. Višegodišnji planovi ili strategije za odredišta, koji su ažurni i javno dostupni, igraju ključnu ulogu u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast - Strategije koje promiču održivi razvoj turističkih destinacija mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta. Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja - Višegodišnje strategije koje uključuju načela održive potrošnje i proizvodnje mogu pomoći u smanjenju ekološkog otiska turizma i promicanju održivih praksi u lokalnim zajednicama. Cilj 17: Partnerstva za ciljeve - Uspostavljanje partnerstava između različitih dionika			
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Posebni cilj: Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog razvoja			

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD -1)				
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao praćenje statusa implementacije Plana upravljanja, pri čemu je polazište terminski plan aktivnosti i njihove implementacije			
	Opis i svrha	Postojanje Plana upravljanja preduvjet je destinacijskog razvoja za sva odredišta u Hrvatskoj, stoga je uspješna implementacija aktivnosti iz Plana polazište za održivo upravljanje destinacijom, te praćenja stanja upravljačkih aktivnosti.			
	Podpokazatelji (opcionalno)	Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije. Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online. Udio implementiranih aktivnosti iz plana (Implementirana aktivnost je aktivnost koja je u potpunosti provedena, završena, te postoje informacije u učinku iste)			
Podaci	Naziv podataka	1. Strategija/ plan izrađen i javno dostupan - DA/NE 2. Ukupan broj aktivnosti definiranih Planom 3. Broj implementiranih aktivnosti definiranih planom			
	Mjerna jedinica	1. Višegodišnji plan i/ili strategija 2. Broj aktivnosti 3. Broj implementiranih aktivnosti / ukupan broj aktivnosti			
	Izvor podataka / potencijalni izvor	1., 2. i 3. Turistička zajednica / JLS			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. - 3. Podatak dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. - 3. jednom godišnje			
Metodologija izračuna pokazatelja		Omjer implementiranih aktivnosti / ukupni broj aktivnosti definiranih Planom X 100 Implementirane aktivnosti su one koje su u potpunosti završene, te za njih postoje mjerljivi rezultati provedbe.			
Učestalost mjerenja		Implementirane aktivnosti su one koje su u potpunosti završene, te za njih postoje mjerljivi rezultati provedbe.			
2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
NE					

4.4.3. Održivo upravljanje prostorom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM - MST (prilagodba) - Broj posjetitelja po hektaru građevinskog područja
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 - Održivi gradovi i zajednice Cilj 15 - Očuvanje života na zemlji
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih noćenja u smještaju destinacije unutar godine dana po izgrađenom hektaru zona stambene i ugostiteljskoturističke namjene.
	Opis	S obzirom da se turistička aktivnost može gotovo isključivo odvijati u zonama stanovanja (S) i zonama mješovite namjene (M1), te u zonama predviđenima za odvijanje ugostiteljsko-turističke namjene (T), sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana(neizgrađena) područja. U konačnici pritisak bi bilo poželjno evidentirati na godišnjoj razini, ali i na razini tromjesečja, da bi se utvrdilo pritisak u najopterećenijem dijelu godine.
	Podpokazatelji (opcionalno)	-

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)	
Podaci	Naziv podataka	1. noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju 2. površina izgrađenog dijela zona stambene namjene destinacije 3. površina izgrađenog dijela zona mješovite namjene pretežito stambene namjene 4. površina izgrađenog dijela zona ugostiteljsko-turističke namjene destinacije
	Mjerna jedinica	1. noćenje 2., 3., 4. hektar
	Izvor podataka / potencijalni izvor	1. eVisitor i porezna uprava 2., 3. i 4. jedinice lokalne samouprave + PPUG/O (prostorni planovi uređenja gradova/ općina)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan 2., 3. i 4. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan na godišnjoj razini
Metodologija izračuna pokazatelja		TN - broj turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini PS - površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha) PM - površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene ((pretežito stambene namjene) (ha) PT - površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje ugostiteljsko-turističke aktivnosti TN=28822 PS+PM+PT=898 ha <i>broj turističkih noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju</i> $po\ izgrađenoj\ građevinskoj\ površini = \frac{T_N}{P_S + P_M + P_T}$
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine
2024.	2026.	2028.
32,10		

5. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

5.1. SWOT analiza

SWOT analiza (engl. Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) je jedna od najpoznatijih i najčešće korištenih analiza, a izrađuje se i za planove razvoja turizma. SWOT analiza pomaže za osvježavanje stanja gdje se trenutno nalazimo te za određivanje smjerova razvoja. U tom se smislu snage i slabosti odnose na unutarnje čimbenike, odnosno na one na koje Turistička zajednica Općine Topusko može utjecati, dok se prilike i prijetnje odnose na vanjske čimbenike, odnosno one na koje sama Turistička zajednica Općine Topusko nema direktnog utjecaja.

SNAGE	SLABOSTI
- Termalni izvori - Lječilišni i zdravstveni turizam - Bogatstvo kulturno-povijesne baštine - Zaštićena kulturna baština (8 upisanih kulturnih - dobara u Registar kulturnih dobara RH) - Zaštićena prirodna baština (značajni krajobraz Petrova Gora) - Krajobrazna raznolikost - Povoljni okolišni čimbenici: izvori geotermalne vode, odsutnost zagađivača, očuvanost izvornog krajolika - Postojanje temeljne turističke infrastrukture	- Nepovoljni demografski trendovi - Nedovoljno izgrađena turistička infrastruktura - Nedostatak novih turističkih atrakcija- Nedostatak smještajnih kapaciteta najviše kategorije - Nedostatak brojnosti smještajnih kapaciteta - Nedostatak OPG-ova i dodatnih sadržaja na postojećim OPG-ovima - Nedovoljna promocija turističkih atrakcija - Nedostatak turističkog informativnog centra (TIC) - Nepostojanje turističke agencije - Nedostatak turističkih vodiča

SNAGE	SLABOSTI
- Poučne i biciklističke staze - Spremnost TZ na povećanje kvalitete upravljanja destinacijom - Dobra suradnja iznajmljivača i Turističke zajednice - Ljubaznost i gostoljubivost lokalnog stanovništva - Prisutnost različitih događanja i manifestacija - Gastronomska ponuda - Pogranični geografski položaj	- Nedovoljna pristupačnost turističkih atrakcija za osobe s invaliditetom - Nedostatak turističke ponude za ciljane skupine turista - Nepovoljno poslovno okruženje - Financijske i upravljačke ograničene mogućnosti Turističke zajednice Općine Topusko - Tijekom Domovinskog rata srušen veliki broj vrijednih građevina koje do danas nisu obnovljene - Nepostojanje muzejskog prostora, veliki broj muzejskih eksponata pohranjeno izvan Topuskog - Nedovoljna digitaliziranost kulturno-povijesnih sadržaja - Nedovoljna posjećenost organiziranih manifestacija i događanja od strane domaćih stanovnika i posjetitelja Topuskog - Nepovoljna dobna i gospodarska struktura stanovništva - Nedostatak stručnih kadrova

PRILIKE	PRIJETNJE
- Razvoj wellness turizama u destinaciji - Potencijal fondova Europske Unije - Priprema i provedba razvojnih projekata s ciljem korištenja dostupnih financijskih izvora - Rast potražnje za selektivnim oblicima turizma - Praćenje potreba turista i izrada specifičnih turističkih proizvoda za ciljane skupine (studenti, istraživači, lovci, planinari, povjesničari i dr.) - Postojanje turističke ponude za dodatni razvoj selektivnih oblika turizma (kulturni, lovni, sportsko-rekreacijski, cikloturizam) - Blizina jakih emitivnih tržišta - Iniciranje javno-privatnih partnerstava u realizaciji turističkih projekata i razvoja proizvoda - Aktivacija napuštene i neiskorištene državne i općinske imovine za gospodarski (turistički) razvoj - Razvoj inovativnih digitalnih tehnologija u upravljanju i promidžbi destinacijom - Sudjelovanje na međunarodnim sajmovima i konferencijama u svrhu promocije destinacije i stvaranja partnerstava - Trend povratka prirodi i životu na selu - Privlačenje digitalnih nomada	- Nepovoljna gospodarska i društvena kretanja na nacionalnoj i globalnoj razini - Spor proces izmjena/dopuna prostorno-planske dokumentacije - Nemogućnost financiranja pojedinih razvojnih projekata - Krizne situacije (pandemije, ratovi, terorizam, klimatske promjene, ekonomska kriza i dr.) - Sve veća globalna konkurencija - Pad lojalnosti gostiju - Brze promjene trendova na globalnom turističkom tržištu - Nepovoljna demografska obilježja stanovništva Hrvatske - Nedostatak kvalificiranih kadrova za rad u području kulturno-povijesne baštine na razini države - Pojava novih turističkih destinacija u bližoj i daljoj okolini - Prometna izoliranost i marginalizacija regije - Globalna zdravstvena i ekonomska kriza

SWOT analiza je pokazala da općinu Topusko odlikuje bogatstvo kulturno-povijesne baštine (materijalne i nematerijalne) i povijesni značaj samog naselja Topusko, koji su, uz postojeću turističku prepoznatljivost zdravstvenog i lječilišnog turizma, povoljan geoprometni položaj i povoljne okolišne čimbenike, resurs iznimne važnosti za razvoj cjelokupnog prostora. Nažalost, njihova vrijednost nije u dovoljnoj mjeri prepoznata te u proteklom periodu nisu adekvatno uključeni u kulturni i gospodarski razvitak. Stoga je od iznimne važnosti stvoriti okvir za korištenje mogućnosti koje nude domaći izvori financiranja te međunarodni fondovi i fondovi Europske unije, uz pomoć kojih je potrebno izvršiti obnovu, očuvanje i uključivanje kulturno-povijesne baštine u gospodarske tokove, vodeći računa o novim trendovima u turističkoj ponudi i potražnji.

Pritom je neophodno potaknuti poduzetničke inicijative privatnog sektora i snažnije uključiti organizacije civilnog društva koje mogu i trebaju postati generator razvoja. Također je u skrb o kulturno-povijesnoj baštini neophodno uključiti što veći broj pripadnika lokalne zajednice što će biti garancija održivosti te demografskog i gospodarskog oporavka čitavog kraja.

5.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma

Na temelju SWOT analize destinacije formulirana su opća načela, kao i integrirana vizija razvoja turizma za cijelu destinaciju u skladu s gospodarskim, tehnološkim, obrazovnim i prirodnim resursima destinacije.

Održivi razvoj i očuvanje resursa

Turizam mora biti utemeljen na održivosti - uz očuvanje prirodne i kulturne baštine, razumno korištenje resursa te zaštitu okoliša. Razvoj turističke ponude mora poštivati načela prostornog planiranja, zaštite prirode i kulturnih dobara.

Povezivanje tradicije i inovacija

Nasljeđe narodnih običaja, narodnih plesova i života predstavlja snažan identitet prostora. Njegovo očuvanje i interpretacija kroz suvremene tehnologije (npr. digitalni interpretacijski centri, virtualna stvarnost, storytelling) omogućit će autentično i privlačno turističko iskustvo.

Lokalna uključenost i razvoj poduzetništva

Turizam treba aktivno uključiti lokalno stanovništvo kroz edukaciju, samozapošljavanje i podršku malim iznajmljivačima i OPG-ovima. Potrebno je stvoriti poticajno poslovno okruženje, povezati turizam s obrtima, zanatima, poljoprivredom i gastronomijom.

Diversifikacija i cjelogodišnja ponuda

Razvijati tematski i selektivni turizam: zdravstveni, aktivni, kulturni, sportski, lovni, ribolovni. Cilj je produženje boravka i smanjenje sezonalnosti putem sadržaja otvorenih i zatvorenih prostora, manifestacija, edukativnih ruta, gastronomskih događanja i outdoor aktivnosti.

Digitalna transformacija i pametno upravljanje destinacijom

Uvođenjem digitalnih alata u promociju, upravljanje i komunikaciju (npr. pametne info točke, aplikacije za posjetitelje, digitalni marketing, e-booking platforme) stvoriti modernu, interaktivnu i povezaniju destinaciju.

5.3. Strateški ciljevi turizma

CILJ 1: Razviti održivu turističku infrastrukturu i ponudu usklađenu s prirodnim i kulturnim resursima

Turizam destinacije temelji se na lječilišnom i zdravstvenom turizmu, bogatoj prirodnoj i kulturno-povijesnoj baštini, očuvanim rijekama i šumama, aktivnostima na otvorenom te nasljeđu ruralnog prostora. Za ostvarenje održivog, uključivog i dugoročno konkurentnog turizma, nužno je razviti infrastrukturne, organizacijske i komunikacijske kapacitete koji istovremeno poboljšavaju kvalitetu života lokalnog stanovništva i podižu razinu usluge za posjetitelje.

U tom smislu, ključni naglasak stavlja se na razvoj osnovne i turističke infrastrukture - cestovne dostupnosti, biciklističkih i pješačkih staza, vidikovaca, interpretacijskih centara, kao i informacijsko-komunikacijskih sustava. Poticat će se projekti koji pridonose

kružnom gospodarstvu, energetske učinkovitosti i primjeni obnovljivih izvora energije, uz posebnu pažnju na zaštitu okoliša i očuvanje prirodnih tokova rijeka.

Poticažno okruženje uključuje i jačanje institucionalne i poduzetničke potpore - razvoj poslovne infrastrukture za male poduzetnike i pružatelje turističkih usluga, digitalno povezivanje ruralnih područja te edukaciju lokalne zajednice i turističkih djelatnika u području održivog poslovanja, zelenih vještina i digitalnih tehnologija. Time se stvaraju uvjeti za izgradnju konkurentne, zelene i pametne destinacije.

CILJ 2: Potaknuti razvoj selektivnih i cjelogodišnjih oblika turizma

Cilj razvoja turizma u destinaciji Općine Topusko jest stvaranje raznolikih i tematski specifičnih turističkih doživljaja koji se oslanjaju na autohtone resurse prostora - termalni izvori, kulturno-povijesne lokalitete, ruralnu tradiciju, gastronomiju, zanatstvo i narodnu baštinu. Poticanjem integracije lokalnih proizvođača, obrtnika i turističkih dionika osigurava se jačanje lokalnih lanaca vrijednosti i kreiranje jedinstvenih proizvoda s identitetom prostora.

Fokus će biti na razvoju lječilišnog, wellness, aktivnog, kulturnog i gastro turizma te ekoturizma u stvaranju cjelogodišnjih turističkih programa koji uključuju lokalne zajednice, kulturne manifestacije, edukativne i doživljajne sadržaje. Prioritet će imati projekti koji pridonose diverzifikaciji ponude, inovacijama u interpretaciji i povezivanju turističkih ruta (npr. tematske staze, radionice, turistički paketi) te promociji lokalnih vrijednosti na održiv i uključiv način.

Turizam se promatra i kao poluga očuvanja baštine i revitalizacije prostora kroz njihovu prenamjenu za potrebe kulture, edukacije, smještaja i prezentacije. Time se potiče lokalna identifikacija s turizmom i smanjuje sezonalnost.

CILJ 3: Osnažiti lokalnu zajednicu i povezati javni i privatni sektor u razvoju turizma

Dugoročno uspješan turistički razvoj destinacije Općine Topusko zahtijeva uspostavu koordiniranog i strateškog sustava upravljanja turizmom, temeljenog na participaciji, digitalizaciji i praćenju učinaka turizma na prostor, zajednicu i gospodarstvo. Cilj je uspostaviti model upravljanja koji osigurava ravnotežu između rasta turizma, zaštite resursa i kvalitete života stanovništva.

U tom kontekstu potrebno je jačati kapacitete lokalne turističke zajednice, jedinice lokalne samouprave i ostalih dionika kroz planiranje, edukaciju, digitalne alate i stalnu suradnju. Poseban naglasak stavlja se na uključivanje lokalnog stanovništva u turističke procese - kroz savjetovanja, promociju primjera dobre prakse i edukativne kampanje o prednostima održivog turizma.

5.4. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta

Na temelju jasno definirane vizije održivog za provedbu inovativno-kreativnog razvoja turizma, stra-

teška uporišta predstavljaju ključne temelje i poluge za ostvarenje dugoročnih ciljeva destinacije Općine Topusko.

STRATEŠKO UPORIŠTE 1: OČUVANJE PRIRODNE BAŠTINE I RAZVOJ ODRŽIVE INFRASTRUKTURE

Prirodni resursi destinacije Općine Topusko - termalni izvori, izvori pitke vode, rijeka Glina, jezero, bogate šumske površine, zaštićen krajobraz - temelj su njene turističke atraktivnosti. Očuvanje ovih resursa neophodno je za dugoročnu održivost, stoga se razvoj infrastrukture planira tako da minimizira negativan utjecaj na okoliš, a pritom omogućiti pristupačnost i kvalitetno korisničko iskustvo. Iz navedenog proizlaze sljedeći prioriteti:

- Investicije u održivu turističku infrastrukturu - novi Zdravstveno-rekreacijski centar uključuje razvoj novih turističkih proizvoda (renoviranje hotelskog kompleksa i izgradnja wellness centra i SPA zone, otvaranje kampova, adrenalinskih parkova, postavljanje stijene za penjanje, i dr.) te planiranje biciklističkih i pješačkih/ planinarskih staza koje prate tok rijeke gline i povezuju ključne točke turističkog interesa. Takve staze, ne samo da promoviraju aktivni turizam i zdrav način života, već razvijaju svijest o važnosti okoliša/ prirode te distribuiraju turističke točke, ali smanjuju prometnu zagušenost i emisije ugljika.
- Izgradnja prezentacijsko-interpretacijskih centara u parku Opatovini i Draškovićevim podrumima pružit će posjetiteljima mogućnost edukacije o povijesnim, kulturnim i prirodnim značajkama destinacije te promociju ekološke svijesti.
- Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije ključni su elementi nove infrastrukture. Turistički objekti, planiraju se opremiti solarnim panelima i drugim ekološki prihvatljivim tehnologijama. Proširenje Centralne toplinske stanice, izrada podzemnog spremnika geotermalne vode s parkingom te proširenje toplovodne mreže do novih i komercijalnih potrošača (Staklenici) što će izravno utjecati na energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije.
- Primjena kružnog gospodarstva poticati će ponovnu upotrebu i reciklažu starih građevinskih materijala, smanjenje otpada i racionalnu potrošnju prirodnih resursa unutar turističkog sektora.
- Zaštita i unaprjeđenje izvora, očuvanje biološke raznolikosti te sprječavanje zagađenja ključni su preduvjeti za održivi turizam.

STRATEŠKO UPORIŠTE 2: DIVERSIFIKACIJA I PRODUŽENJE TURISTIČKE PONUDE

Da bi destinacija bila konkurentna i atraktivna tijekom cijele godine, neophodno je razvijati različite i specijalizirane oblike turizma koji odražavaju autentičnost lokalnog prostora i pružaju jedinstvene doživljaje. Iz navedenog proizlaze sljedeći prioriteti:

- Razvoj i unaprjeđenje aktivnog turizma (pješačenje, biciklizam, planinarenje, kajakarenje, rafting, ribolov i druge aktivnosti) na otvorenom koje koriste prirodne resurse i pružaju mogućnost neposredne povezanosti s okolišem destinacije.
- Revitalizacija i interpretacija kulturne i narodne baštine (poput starih mlinova, mostova, prometnica, etno kuća i dr.) s ciljem stvaranja sadržaja koji educiraju i intrigiraju posjetitelje, istovremeno čuvajući lokalni identitet.
- Promocija lokalnih gastronomskih specijaliteta, tradicionalnih jela i pića, uz povezivanje s lokalnim proizvođačima i obrtima. Organizacija manifestacija i radionica usmjerenih na autentične okuse i proizvode.
- Uvođenje programa koji naglašavaju zaštitu okoliša, prirodne vrijednosti te održiv način života, uključujući radionice, škole u prirodi i volonterske aktivnosti.
- Kreiranje tematskih turističkih ruta i paketa koji povezuju različite turističke atrakcije i lokalne proizvode, omogućavajući posjetiteljima lako planiranje i cjelovito iskustvo destinacije.
- Produljenje turističke sezone kroz razvoj zimskih, proljetnih i jesenskih aktivnosti koje potiču posjet tijekom manje intenzivnih mjeseci, smanjujući sezonalnost i osiguravajući kontinuirani prihod lokalnim gospodarstvenicima.
- Revitalizacija i prenamjena zapuštenih objekata i područja za smještajne kapacitete, kulturne centre i edukativne prostore pridonosi obnovi zajednice i otvara nove mogućnosti za turističke sadržaje.

STRATEŠKO UPORIŠTE 3: OSNAŽIVANJE LOKALNE ZAJEDNICE I SURADNJE JAVNOG I PRIVATNOG SEKTORA

Uspješan i održiv razvoj turizma temelji se na aktivnom uključivanju svih dionika, od lokalnih stanovnika do poduzetnika i javnih institucija. Iz navedenog proizlaze sljedeći prioriteti:

- Izgradnja kapaciteta i edukacija kroz programe osposobljavanja za turističke djelatnike, lokalne proizvođače i zajednicu usmjereni su na održive prakse, korištenje digitalnih alata, razvoj usluga i podizanje kvalitete ponude.
- Participativno upravljanje turizmom koje podrazumijeva kontinuirani dijalog, zajedničko donošenje odluka i transparentnost u planiranju i provedbi projekata. Time se povećava osjećaj vlasništva i identifikacije lokalnog stanovništva s razvojem turizma.
- Poticaji za poduzetništvo i inovacije u turističkom sektoru osiguravaju ekonomski razvoj i otvaranje novih radnih mjesta, osobito kroz podršku malim i srednjim poduzetnicima te start-up inicijativama.
- Suradnja javnog i privatnog sektora kroz zajedničke projekte, financiranje i promociju jača turističku ponudu i osigurava bolje korištenje resursa.
- Uključivanje civilnog društva i udruga jača društvenu koheziju i osigurava širi društveni učinak razvoja turizma.

5.5. Kvantitativni ciljevi razvoja

U svrhu praćenja provedbe strateških ciljeva razvoja turizma destinacije, definirani su kvantitativni pokazatelji uspješnosti temeljeni na načelima održivog, inovativnog i integriranog razvoja. Pokazatelji su raspoređeni po prioritetnim ciljevima te omogućuju objektivno vrednovanje postignutih rezultata, identifikaciju potreba za prilagodbom aktivnosti i usmjeravanje resursa prema ostvarivanju vizije razvoja turizma do 2030. godine. Ciljne vrijednosti utvrđene su realno, u skladu s lokalnim kapacitetima i razvojnim potencijalima područja.

CILJ 1: Razviti održivu turističku infrastrukturu i ponudu usklađenu s prirodnim i kulturnim resursima

Pokazatelj	Ciljna vrijednost do 2029.
Broj realiziranih infrastrukturnih projekata	Min. 5 novih infrastrukturnih projekata
Broj kilometara novih ili obnovljenih biciklističkih/ pješačkih staza	+15 km tematskih, poučnih, biciklističkih, pješačkih staza
Broj edukacija za lokalne dionike i poduzetnike u turizmu	Min. 10 edukacija do 2029. (prosječno 2 godišnje)
Broj novoregistriranih OPG-ova i malih turističkih obrta	+10 novih subjekata u turizmu i pratećim djelatnostima do 2029.

CILJ 2: Potaknuti razvoj selektivnih i cjelogodišnjih oblika turizma

Pokazatelj	Ciljna vrijednost do 2029.
Broj novih ili unaprjeđenih tematskih turističkih proizvoda	Min. 5 novih ili redizajniranih ponuda (npr. tematske rute, paketi)
Broj kulturnih i tradicijskih manifestacija s turističkim potencijalom	Min. 10 godišnje u destinaciji
Broj lokalnih proizvođača uključenih u turističku ponudu	Min. 8 proizvođača uključenih u lanac vrijednosti
Udio turista koji koriste vođene ture, lokalne vodiče i radionice	Min. 20% svih posjetitelja

CILJ 3: Osnajiti lokalnu zajednicu i povezati javni i privatni sektor u razvoju turizma

Pokazatelj	Ciljna vrijednost do 2029.
Broj lokalnih dionika uključenih u participativno planiranje	Min. 20 dionika kroz radionice i radne sastanke do 2029.
Broj digitaliziranih i dostupnih atrakcija u informacijskoj platformi	100% ključnih atrakcija digitalno dostupno
Broj edukacija za djelatnike turističkih zajednica i javne uprave	Min. 10 edukacija do 2030.
Porast zadovoljstva lokalne zajednice destinacijom (anketno)	+10% u odnosu na početnu razinu iz 2024.
Broj održanih koordinacijskih sastanaka i radnih skupina	Min. 1 godišnje, ukupno 5 do 2029.

5.6. Identificiranje ciljeva, mjera i aktivnosti

CILJ 1: Razviti održivu turističku infrastrukturu i ponudu usklađenu s prirodnim i kulturnim resursima

Mjera	Aktivnosti
1.1. Razvoj i modernizacija infrastrukture za aktivni i održivi turizam	1.1.1. - Realizacija projekta »<i>Topusko na izvoru zdravlja - lječilišni i wellness turizam na održiv način</i>«. Projekt obuhvaća rekonstrukciju i dogradnju Hotela Toplica sa Zdravstveno-rekreacijskim centrom, uključujući cjelovito uređenje interijera hotelskog dijela, obnovu kuhinja s restoranima, preoblikovanje bazena s novim atrakcijama te izgradnjom nove wellness i SPA zone. - Rekonstrukcija Parka Opatovina zajedno sa izgradnjom Posjetiteljskog centra - Rekonstrukcija Draškovićevih podruma u Informacijsko-interpretacijski centar - Rekonstrukcija stare škole u Perni u Posjetiteljski centar Petrova gora 1.1.2. Implementacija Projekta trasiranja šetnica i biciklističkih staza uz i oko rijeke Gline radi razvoja aktivnog turizma i očuvanja okoliša. 1.1.3. Izgradnja kampova, info točaka, vidikovaca, adrenalinskih parkova te ostale infrastrukture u skladu s održivim standardima.

Mjera	Aktivnosti
1.2. Očuvanje prirodne baštine kroz edukaciju i interpretaciju	1.2.1. Provođenje terenske edukacije vezane uz ljekovitost izvora termalne vode i blata - destinacije na izvoru zdravlja. 1.2.2. Razvoj edukativno-interpretacijskih sadržaja duž tematskih staza i ruta s fokusom na održivost.

CILJ 2: Potaknuti razvoj selektivnih i cjelogodišnjih oblika turizma

Mjera	Aktivnosti
2.1. Razvoj tematskih i vikend paketa temeljenih na lokalnim resursima	2.1.1. Kreiranje turističkih paketa (npr. aktivni odmor, vikend paketa, priroda i kultura, gastronomija). 2.1.2. Povezivanje šetnica, kulturnih lokaliteta
2.2. Unaprjeđenje kvalitete i profesionalizacije manifestacija	2.2.1. Provedba projekta edukacije organizatora manifestacija (upravljanje posjetiteljima, logistika, novi standardi event menadžmenta). 2.2.2. Razvoj strategije pozicioniranja lokalnih manifestacija kroz povezivanje s tematskim turističkim proizvodima.

CILJ 3: Osažiti lokalnu zajednicu i povezati javni i privatni sektor u razvoju turizma

Mjera	Aktivnosti
3.1. Unaprjeđenje znanja, svijesti i suradnje među dionicima	3.1.1. Organizacija radionica i edukacijskih programa za dionike (OPG-ove, vodiče, agencije, manifestacijske timove). 3.1.2. Korištenje edukativnog kampa za provođenje obuke u području održivog turizma, zaštite okoliša i vodičkih vještina.
3.2. Sustavno praćenje i evaluacija turističkog doživljaja i utjecaja	3.2.1. Implementacija Projekta istraživanja zadovoljstva turista i jednostavnih posjetitelja kao alata za strateško upravljanje i praćenje kvalitete usluga. 3.2.2. Razvoj pokazatelja uspješnosti za pojedine projekte, atrakcije i sezone programe.

6. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

Za provedbu Plana upravljanja destinacijom važna je suradnja različitih dionika u turizmu: jedinica lokalne i regionalne razine, turističke zajednice lokalne i regionalne razine kao i brojnih drugih direktnih i indirektnih dionika u turizmu.

6.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave

Jedinica lokalne samouprave ima važnu ulogu u planiranju, a time i oblikovanju razvoja turizma kroz prostorno planiranje, planiranje i izgradnju infrastrukture, zaštitu kulturne i prirodne baštine, podršku lokalnim inicijativama, ali i razvoju turizma.

U skladu s ciljevima razvoja turizma, preporučuje se osnivanje radne skupine za upravljanje razvoju turizma koji bi uključivao Općinu Topusko, Turističku zajednicu, javni sektor, sektor poduzetništva, kulture i prirode. Radna skupina bi kroz rad omogućila koordinirano donošenje planova, odluka, praćenje provedbe akcijskih planova te usmjeravanje investicija u turizam. Osim toga, preporučuje se ulaganje u infrastrukturne projekte koji podržavaju razvoj kvalitetnog turističkog smještaja i ponude, s posebnim naglaskom na ruralna domaćinstva, obiteljski smještaj i specijalizirane oblike smještaja, u skladu s načelima održivog razvoja. U cilju zaštite i unaprjeđenja kulturne i prirodne baštine,

preporuča se revitalizacija kulturno-povijesnih lokaliteta (arheološka nalazišta i dr.) i kreiranje tematskih ruta koje povezuju prirodne atrakcije s turističkim atrakcijama (povezivanje rijeke Gline, Petrove gore sa povijesnom cjelinom naselja Topusko).

Ključne mjere i aktivnosti:

- Razvoj i modernizacija infrastrukture za aktivni i održivi turizam (Mjera 1.1. Realizacija Projekta »Topusko na izvoru zdravlja - lječilišni i wellness turizam na održiv način«; Rekonstrukcija/izgradnja posjetiteljskog centra u Parku Opatovina; Rekonstrukcija Draškovićevih podruma u Informacijsko-interpretacijski centar; Rekonstrukcija stare škole u Perni u Posjetiteljski centar, izgradnja kampova, vidikovaca, poučnih, biciklističkih staza i ostalih popratnih sadržaja)
- Očuvanje prirodne baštine kroz edukaciju i interpretaciju (Mjera 1.2. Provođenje terenske edukacije vezane uz ljekovitost izvora termalne vode i blata - destinacije na izvoru zdravlja.).

6.2. Smjernice i preporuke za Turističku zajednicu destinacije

Turistička zajednica ima važnu ulogu u promociji i koordinaciji turističkih aktivnosti, kao i u razvoju destinacijskog menadžmenta. Preporučuje se jačanje sustava promocije održivog turizma kao i otpornost turizma na klimatske promjene kroz digitalne kampanje, sudjelovanje na različitim turističkim sajmovima

(regionalne i nacionalne razine) te suradnju s lokalnim proizvođačima u cilju kreiranja jedinstvenih turističkih proizvoda.

S obzirom na važnost integracije poljoprivrede i turizma, turističke zajednice mogu inicirati razvoj oznaka kvalitete za lokalne prehrambene proizvode, poticati suradnju između restorana i lokalnih poljoprivrednika te organizirati gastronomske manifestacije koje promoviraju autohtonu kuhinju, poljoprivrednu proizvodnju i druge inovativne proizvode regije. Također, važno je razvijati tematske turističke rute koje uključuju posjete poljoprivrednim gospodarstvima i lokalnim proizvođačima hrane.

Kako bi se unaprijedio sustav destinacijskog menadžmenta, turističke zajednice trebaju organizirati edukacije za lokalne dionike te razvijati programe certificiranja održivih turističkih objekata. Poseban naglasak treba staviti na povezivanje kulturnih, sportskih i gastronomskih sadržaja u jedinstvene turističke proizvode.

Ključne mjere i aktivnosti:

- Razvoj tematskih i vikend paketa temeljenih na lokalnim resursima (Mjera 2.1.)
- Unaprjeđenje kvalitete i profesionalizacije manifestacija (Mjera 2.2.)
- Unaprjeđenje znanja, svijesti, kreativnosti i suradnje među dionicima (Mjera 3.1.)
- Sustavno praćenje i evaluacija turističkog doživljaja i utjecaja (Mjera 3.2.)

6.3. Smjernice i preporuke za duge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji

Institucije, organizacije i drugi dionici imaju ključnu ulogu u osiguravanju održivog i konkurentnog turističkog razvoja. Preporuča se koordinirana suradnja između obrazovnih institucija i sektora poduzetništva na provedbi turističkih projekata.

Za razvoj inovativnih turističkih proizvoda, potrebno je uključiti obrazovne institucije u razvoj edukacijskog turizma, dok sportske i rekreativne udruge mogu pridonijeti razvoju aktivnog turizma kroz planiranje sportskih događanja i avanturističkih aktivnosti. Također, komunalno poduzeće i institucije za zaštitu prirode mogu sudjelovati u održavanju i očuvanju prirodnih atrakcija te usmjeravanju održivog razvoja prostora.

U cilju poboljšanja regulacije korištenja prostora, potrebno je definirati jasne standarde zaštite i održivog razvoja, uz implementaciju modela koji potiču rekreacijsko, adrenalinsko i sportsko korištenje prostora, čime se povećava atraktivnost turističkih projekata. Kroz strateško planiranje, potrebno je uskladiti razvoj smještajnih kapaciteta s tržišnim potrebama, potičući ulaganja u održive oblike smještaja poput ruralnih domaćinstava, ekoloških kampova i sl.

Konačno, potrebno je sustavno raditi na jačanju brendiranja Općine Topusko kao turističke destinacije lječilišnog i wellness turizma, jačanju značenja kulturne i prirodne baštine, organizaciju manifestacija i razvoj oznaka kvalitete za lokalne proizvode. Digitalni marketing i međunarodna promocija trebaju biti usmjereni na stvaranje prepoznatljivog identiteta destinacije i privlačenje ciljanih skupina posjetitelja.

Ključne mjere i aktivnosti:

- Razvoj turističke infrastrukture (Mjera 1.1. i Mjera 1.2.)
- Očuvanje i unaprjeđenje prirodnih vrijednosti (Mjera 3.1.2.)
- Provođenje inicijativa za zaštitu okoliša i edukaciju posjetitelja o održivosti (Aktivnost 3.1.)
- Razvoj inovativnih turističkih proizvoda (Mjera 1.1. i 1.2.)
- Uključivanje obrazovnih institucija u edukacije u turizmu (Aktivnost 2.2.1.)
- Jačanje ljudskih resursa (Mjera 2.1. i Mjera 2.2.)
- Organizacija stručnih radionica i programa obuke u suradnji s relevantnim institucijama (Aktivnost 3.1.2.)
- Povećanje prepoznatljivosti destinacije kroz realizaciju turističke infrastrukture (Mjera 1.1. i Mjera 1.2.)
- Suradnja s kulturnim i sportskim udrugama na organizaciji manifestacija i promotivnih događanja (Mjera 2.1. i Mjera 2.2.).

7. POPIS PROJEKATA

Popis i obrazloženje projekata utemeljen je na razvojnim potrebama turizma u destinaciji, te polazištim utemeljenima na planovima višeg reda. Svaki od projekata sadrži elemente čija je glavna namjena jasna. Predlaže se provedba šest projekata, a njihova transparentnost je olakšana jer se prema jednoobraznom obrascu određuju cilj, opis projekta, poseban, posebni značaj za destinaciju, doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti, nositelj aktivnosti, lokacija provedbe, planirani rokovi početka i završetka provedbe projekta, provedbeni koraci i rokovi, procijenjena vrijednost, stanje vlasništva, okvirni izvori financiranja te status izrade potrebne studijske/ projektne dokumentacije.

Važno je istaknuti da svi navedeni projekti iz popisa pridonose na različite načine provedbi mjera potrebnih za plan upravljanja i održivosti na razini destinacije. Konačno, važno je istaknuti da se najveći dio projekta odnosi na javni sektor (zbog olakšane implementacije plana), no nužna je suradnja s dionicima iz privatnog sektora, ali i lokalnom zajednicom i turistima. Stoga su dionici javne ustanove, općinska tijela, kao i javna poduzeća. Projekti su vezani uz ciljeve i smjernice plana upravljanja.

Za destinaciju predloženo je 6 sljedećih projekata:

1. Topusko na izvoru zdravlja - lječilišni i wellness turizam na održiv način
2. Rekonstrukcija i ozelenjivanje Parka Opatovina zajedno sa izgradnjom Posjetiteljskog centra
3. Rekonstrukcija Draškovićevih podruma u Informatičko-interpretacijski centar
4. Rekonstrukcija stare škole u Perni u Posjetiteljski centar Petrova gora te izgradnja pratećih sadržaja (glamping selo, igralište, senzorni park, poučne, biciklističke i pješačke staze,)
5. Projekt trasiranja šetnica i biciklističkih staza uz i oko rijeke Gline sa svrhom kreiranja aktivne turističke ponude
6. Projekt zelene oaze i adrenalina; penjačke stijene, kamp, adrenalinski park.

Naziv projekta	Topusko na izvoru zdravlja - lječilišni i wellness turizam na održiv način
Opis i svrha projekta	Projekt obuhvaća energetska obnovu, rekonstrukciju i dogradnju Hotela Toplica sa Zdravstveno-rekreacijskim centrom, uključujući cjelovito uređenje interijera hotelskog dijela, obnovu kuhinja s restoranima, preoblikovanje bazena s novim atrakcijama te izgradnju wellness i SPA zone. Uz to, planira se razvoj kongresnih kapaciteta, uređenje pristupnog trga i okoliša hotela te izgradnja novog parkirališta s ukupno 110 parkirnih mjesta, od čega 10 za osobe smanjene pokretljivosti, 44 natkrivena ispod fotonaponske elektrane, 43 s pripremom za punjenje električnih vozila te jedno s punionicom. Rekonstrukcija i modernizacija obuhvaća hotel sa 175 smještajnih jedinica i ukupno 302 ležaja, s podizanjem standarda i implementacijom pametnih soba. Zdravstveno-rekreacijski centar dobit će novi bazenski kompleks s unutarnjim i vanjskim atrakcijama. Sportska dvorana unutar centra također će biti obnovljena. Planirano je proširenje i dogradnja centralne kuhinje, preuređenje recepcije, hotelskog bara i restorana. Projekt će osigurati visoku razinu pristupačnosti osobama s invaliditetom - od platformi za ulazak u bazene, prilagođenih smještajnih jedinica, do osposobljenih djelatnika za korištenje znakovnog jezika. Uspostavit će se novi sustavi zaštite od požara s dodatnim hidrantskim mrežama i evakuacijskim stubištima, a digitalizacija uključuje RFID narukvice, sustav kontrole pristupa i centralni nadzorni upravljački sustav. Cilj ove investicije je povećati kvalitetu i atraktivnost Lječilišta Topusko kroz održiv, inovativan i otporan turistički proizvod. S obzirom na turistički značaj Topuskog za područje Sisačko-moslavačke županije i središnje Hrvatske, ovaj projekt se može smatrati okosnicom daljnjeg razvoja područja Banovine i Sisačko-moslavačke županije. Topusko će dobiti turizam visoke dodane vrijednosti kao i održiv, inovativan i otporan (wellness) turizam.
Projekt je od posebnog značaja za razvoj destinacije	Projekt je od posebnog značaja za razvoj destinacije.
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt doprinosi ostvarenju pokazatelja održivosti, i to; Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji Projekt doprinosi strateškom cilju, i to cilju: 1. Očuvanje prirodne baštine i razvoj održive infrastrukture
Nositelji provedbe	Lječilište Topusko, a projektni partneri su Top terme d.o.o. i Sisačko-moslavačka županija
Lokacija provedbe projekta	Trg bana Josipa Jelačića 16, Topusko
Planirani rokovi početka i završetka provedbe projekta	Početak tijekom 2025. godine, a planirani završetak je do lipnja 2026. godine
Ključne točke ostvarenja projekta	Završetak projekta; lipanj 2026. godine Uredit će se interijer hotelskog dijela, obnoviti kuhinja s restoranima, preoblikovati bazen s novim atrakcijama te izgraditi wellness i SPA zone. Izgradit će se novo parkiralište s ukupno 110 parkirnih mjesta, od čega 10 za osobe smanjene pokretljivosti, zatim 44 fotonaponske elektrane s punionicom za električna vozila. Održavanje konferencije za javnost; srpanj 2026.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	40,5 milijuna eura bez PDV-a
Iznos vlastitog financiranja	Lječilište Topusko iz vlastitih izvora osigurava 23 milijuna eura putem kreditnih sredstava.
Drugi mogući izvori financiranja	Projekt »Topusko na izvoru zdravlja - lječilišni i wellness turizam na održiv način« sufinanciran je putem Mehanizma za oporavak i otpornost - Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, temeljem prijave na javni poziv Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti - GRUPA 3. 17,2 milijuna eura čine bespovratna sredstva
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Projektno tehnička dokumentacija je cijelosti izrađena.

Naziv projekta	Rekonstrukcija i ozelenjivanje Parka Opatovina zajedno sa izgradnjom Posjetiteljskog centra
Opis i svrha projekta	Projektom je predviđeno obogaćivanje turističke ponude kroz izgradnju Centra za posjetitelje u funkciji unaprjeđenja i valorizacije kulturne baštine destinacije te obnova parka Opatovina koji se nalaze unutar središnjeg dijela povijesnog naselja Topusko. Cilj projekta je izgradnja Centra za posjetitelje u svrhu obogaćivanja turističke ponude i poticanja održivih oblika turizma u skladu s EU standardima zaštite okoliša, koji će doprinijeti povećanju atraktivnosti Općine Topusko u vidu obnove i očuvanja kulturne baštine te kreiranja preduvjeta za kvalitativno unapređenje turističke ponude i povećanje broja turista. Svrha projekta je stvaranje cjelogodišnjeg održivog aktivnog turizma, podizanje kvalitete destinacije te povećanje atraktivnosti slabije razvijene turističke destinacije. Unaprjeđenjem javne turističke infrastrukture u obliku izgradnje posjetiteljskog centra i obnovom povijesnih parkova planira se potaknuti održivi razvoj turizma tijekom cijele godine, povećat će se raznovrsnost turističke ponude te potaknuti gospodarski oporavak i zapošljavanje lokalnog stanovništva, a što će pozitivno utjecati na smanjenje regionalnih neujednačenosti te demografsku revitalizaciju. Realizacija projekta doprinijet će razvoju te zelenoj i digitalnoj tranziciji javne turističke infrastrukture u turistički slabije razvijenom području (prema ITR općina Topusko spada u III. kategoriju), doprinijeti će povećanju atraktivnosti destinacije za koje već postoji potražnja turista s potencijalom za razvoj posebnih oblika turizma, a koji mogu generirati višu dodanu vrijednost.
Projekt je od posebnog značaja za razvoj destinacije	Projekt nije od posebnog značaja za razvoj destinacije.
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt ima značajni doprinos u ostvarenju pokazatelja: Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelji provedbe	Općina Topusko
Lokacija provedbe projekta	Park Opatovina, Topusko
Planirani rokovi početka i završetka provedbe projekta	Početak tijekom 2026. godine, a planirani završetak je do kraja 2027. godine
Ključne točke ostvarenja projekta	Projektom se planira ukloniti ključni problem potrebe ulaganja sa svrhom razvoja javne turističke infrastrukture. Dodatno, projekt želi riješiti ili doprinijeti oporavku i otpornosti turizma kroz ulaganje u podizanje kvalitete destinacije i omogućavanje produžetka sezone te povećanje atraktivnosti općine kao slabije razvijene turističke destinacije. Ključne točke ostvarenja projekta su: - izgradnja zgrade - posjetiteljskog centra, - obnova drvenog paviljona, - izgradnja jednog manjeg pješačkog mosta i jednog većeg pješačkog mosta, - postavljanje digitalnih informacijskih ploča - dva interaktivna totema, a koji će imati funkciju informirati posjetitelja o svim znamenitostima parka, - postavljanje urbane opreme, hortikulturno uređenje i ozelenjivanje parka koji se nalaze unutar povijesnog naselja Topusko, - adekvatna interpretacija i prezentacija kulturno-povijesne baštine, - digitaliziranost kulturno-povijesnih sadržaja, - povećanje atraktivnosti Općine Topusko, - razvoj javne turističke infrastrukture i podizanje kvalitete turističke ponude.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	2,2 mil. eura
Iznos vlastitog financiranja	Sredstva proračuna Općine Topusko
Drugi mogući izvori financiranja	Sredstva EU programa/fondova, kreditiranje putem programa od HBOR-a
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Projektno tehnička dokumentacija je cijelosti izrađena. Izrađen je Glavni projekt i ishođena je Građevinska dozvola.

Naziv projekta	Rekonstrukcija Draškovićevih podruma u Informacijsko-interpretacijski centar
Opis i svrha projekta	Rekonstrukcija Draškovićevih podruma u Informacijsko-interpretacijski centar. Svrha projekta je unapređenje infrastrukture u području zaštite i očuvanja kulturno-povijesne baštine uređenjem Draškovićevih podruma u koje bi premjestili lapidarije iz prostora Hotela Toplica. Naime, radi se o uređenju dva podruma dužine preko 60 metara u podnožju Nikolinog brda koje je izgradila plemenitaška obitelj Drašković. Prostor bi se koristio za održavanje izložbi, koncerata i sličnih događanja. Podrum bi imao muzeloški koncept, a ispred samih podruma bi se oformio i uredio prostor trga. U prizemlju, na koti postojećih podruma definirane su zone ulaza, izložbeni prostor, te dodatni prostori sanitarni čvorovi i dva spremišta. Svi dodani sadržaji skriveni su iza postojećeg potpornog zida te neće vizualno utjecati na estetiku podruma. Volumen i estetika samih Podruma ostaje u potpunosti sačuvana uz minimalne intervencije u smislu ambijentalnih umjetničkih instalacija i rasvjete. Poseban naglasak stavlja se na specifičan ventilacijski otvor izdubljen u stijeni u sjecištu dva kraka Podruma. U prizemnoj etaži nalazi se glavna zona za postav.
Projekt je od posebnog značaja za razvoj destinacije	Projekt nije od posebnog značaja za razvoj destinacije.
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt ima značajni doprinos u ostvarenju pokazatelja: Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelji provedbe	Općina Topusko
Lokacija provedbe projekta	Nikolino brdo
Planirani rokovi početka i završetka provedbe projekta	Tijekom 2027. godine
Ključne točke ostvarenja projekta	Rekonstrukcija i uređenje Draškovićevih podruma u koje bi se premjestili lapidariji iz prostora Hotela Toplica. Uređenje dva podruma dužine preko 60 metara.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	2 mil. eura
Iznos vlastitog financiranja	Sredstva proračuna Općine Topusko
Drugi mogući izvori financiranja	Sredstva EU programa/fondova, kreditiranje putem programa od HBOR-a
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	U tijeku je izrada projektno-tehničke dokumentacije.

Naziv projekta	Rekonstrukcija stare škole u Perni u Posjetiteljski centar Petrova gora te izgradnja pratećih sadržaja (glamping selo, igralište, senzorni park, poučne, biciklističke i pješačke staze)
Opis i svrha projekta	Posjetiteljski centar Petrova gora bit će uređen u zgradi nekadašnje osnovne škole u naselju Perna, koja od Domovinskog rata ne služi svojoj osnovnoj svrsi. Navedena zgrada je katnica dimenzija 24x15 m s ukupnom površinom od 720 m ² . U dvorišnom prostoru nalaze se pomoćne prostorije i nogometno igralište. Svrha Projekta je valorizacija prirodnih, kulturno-povijesnih vrednota područja Petrove gore pomoću edukativnih, sportsko-rekreacijskih, znanstveno-istraživačkih, zdravstvenih, zabavnih i kulturnih sadržaja koji će doprinijeti društveno-gospodarskom razvoju općine Topusko i okolnih prostora. Edukativnim materijalima i radionicama te informativnim sadržajima povećat će se informiranost lokalnog stanovništva i posjetitelja što će utjecati na povećanje obrazovnog kapaciteta o lokalitetima prirodne i uz njih kulturno-povijesne baštine. Ciljevi Projekta: 1. Povećanje privlačnosti lokaliteta prirodne baštine Petrove gore 2. Povećanje obrazovnog kapaciteta o lokalitetima prirodne baštine Petrove gore 3. Uspostava upravljanja posjetiteljima prirodne baštine Petrove gore.
Projekt je od posebnog značaja za razvoj destinacije	Projekt nije od posebnog značaja za razvoj destinacije.

Naziv projekta	Rekonstrukcija stare škole u Perni u Posjetiteljski centar Petrova gora te izgradnja pratećih sadržaja (glamping selo, igralište, senzorni park, poučne, biciklističke i pješačke staze)
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt ima značajni doprinos u ostvarenju pokazatelja: Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelji provedbe	Općina Topusko
Lokacija provedbe projekta	Naselje Perna, zgrada stare škole
Planirani rokovi početka i završetka provedbe projekta	Planirani početak 2027., a završetak 2029. godine
Ključne točke ostvarenja projekta	Uređen i opremljen posjetiteljski centar, uređeno multifunkcionalno igralište, uređen i opremljen za senzorni park, uređen plato za vježbanje, postavljeno 10 glamping objekata, izgrađene 3 osmatračnice i 2 vidikovca, uređene 2 pješačke (planinarske) staze, 2 biciklističke staze i 2 poučne staze, nabavljena sportska oprema za aktivno provođenje vremena u prirodi. U ponudu Posjetiteljskog centra bit će integrirani proizvodi lokalnih proizvođača poljoprivrednih i obrtničkih proizvoda koji će proći edukaciju za uključivanje u rad. Na taj će se način potaknuti i ostale proizvođače da se priključe aktivnostima te će se pokrenuti gospodarski razvoj baziran na lokalnim proizvodima.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	1,5 mil. eura
Iznos vlastitog financiranja	Projekcija je oko 20% putem kreditnog programa HBOR-a.
Drugi mogući izvori financiranja	Sredstva EU programa/fondova, kreditiranje putem programa od HBOR-a
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Za učinkovito funkcioniranje Posjetiteljskog centra, a u svrhu održivog korištenja prirodne baštine neophodno je pripremiti sljedeće planove i studije: - za zaštićena područja, značajni krajobraz Petrova gora - Biljeg i botanički rezervat Cret don močvar - Plan upravljanja zaštićenim područjima, - Akcijski plan upravljanja posjetiteljima za zaštićena područja Petrova gora - Biljeg i posebni rezervat Cret don močvar, kojemu je osnovna namjena uskladiti posjećivanje sa zaštitom vrijednosti u zaštićenom području. - Studija izvodljivosti s pratećim analizama kojom će se definirati ciljevi, izvedivost i održivost. Također, potrebno je pripremiti projektno-tehničku dokumentaciju - idejni, glavni i izvedbeni projekt kojima se osigurava zakonitost gradnje te sigurnost i funkcionalnost izgrađenih objekata i pratećih sadržaja.

Naziv projekta	Projekt trasiranja šetnica i biciklističkih staza uz i oko rijeke Gline sa svrhom kreiranja aktivne turističke ponude
Opis i svrha projekta	Projektom bi se unaprijedila postojeća infrastruktura za aktivni turizam u destinaciji s naglaskom na stvaranje cjelovite mreže biciklističkih i pješačkih staza uz obalu rijeke Gline. Projekt uključuje mapiranje ruta uz rijeku, identificiranje kritičnih točaka prekida (nedostatak mostova, neuređeni prijelazi, nesigurne dionice) te izradu tehničke dokumentacije i idejnih rješenja za trasiranje novih dionica koje će povezati sve prirodne atrakcije unutar destinacije. Posebna pažnja posvetit će se standardizaciji signalizacije i info-tabli duž rijeke, uključujući interpretacijske ploče o baštini. Uz staze će se urediti odmorišta i punktovi za bicikliste s pratećim sadržajima. Projekt je strateški usklađen s planovima Sisačko-moslavačke županije za razvoj aktivnog turizma i sportske infrastrukture te će se nadovezati na druge projekte, poput uređenja kupališta. Ovaj projekt naglašava prirodne ljepote rijeka kao atrakciju u destinaciji te potiče održivi turizam kroz edukaciju posjetitelja o važnosti očuvanja riječnog ekosustava. Time se destinacija promovira kao atraktivna outdoor destinacije za sve ljubitelje prirode i aktivnog odmora. Cilj projekta je razviti i međusobno povezati postojeće i nove biciklističke i pješačke staze uz rijeku Glinu kako bi se stvorila jedinstvena i održiva mreža ruta koja omogućuje turistima doživljaj prirodne ljepote rijeke, kulturnih znamenitosti te aktivnog boravka na otvorenom. Projekt će povezati staze u jedinstvenu cjelinu koja ističe rijeku kao prirodnu os kretanja i doživljaja destinacije.

Naziv projekta	Projekt trasiranja šetnica i biciklističkih staza uz i oko rijeke Gline sa svrhom kreiranja aktivne turističke ponude
Projekt je od posebnog značaja za razvoj destinacije	Projekt nije od posebnog značaja za razvoj destinacije.
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt ima umjereni doprinos pokazatelju: Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelji provedbe	Općina Topusko
Lokacija provedbe projekta	Područje Općine Topusko
Planirani rokovi početka i završetka provedbe projekta	Planirani početak 2027., a završetak 2029. godine
Ključne točke ostvarenja projekta	Analiza postojećeg stanja i izrada idejnog rješenja - tijekom 2026. Izrada tehničke dokumentacije - tijekom 2026. Trasiranje i uređenje novih dionica - tijekom 2027., 2028. i 2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	1 mil. eura
Iznos vlastitog financiranja	Sredstva proračuna Općine Topusko
Drugi mogući izvori financiranja	Sredstva EU programa/fondova, kreditiranje putem programa od HBOR-a
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Potrebno je izraditi studijsku dokumentaciju (profil projekta, studija predizvodljivosti, studija izvedivosti, CBA analiza), kao i cjelokupnu projektno-tehničku dokumentaciju.

Naziv projekta	Projekt zelene oaze i adrenalina; penjačke stijene, kamp, adrenalinski park
Opis i svrha projekta	Cilj projekta jest osmisliti idejni projekt kampa, penjačkih stijena, adrenalinskog parka, s naglaskom na održivo korištenje prirodnih resursa i poticanju aktivnog, sportskog i zabavnog boravka u prirodi. Kamp bi služio kao multifunkcionalni prostor za smještaj, radionice, prezentacije, interpretaciju prirodne baštine i aktivnosti na otvorenom. Projekt uključuje izradu idejnog rješenja rekreacijsko-zabavnog kampa koji bi obuhvaćao definiranje lokacije i infrastrukturnih potreba, koncept uređenja (prostorni plan, glamping ili kamp kućice, sanitarni čvor, višenamjenski prostor), interpretativne punktove za edukaciju o flori, fauni i ekosustavima lokacije, sadržaje za održavanje radionica i ostalih programa, analizu potencijalnih korisnika (školske grupe, turisti, lokalno stanovništvo) i potencijalne izvore financiranja. Izrada idejnog projekta omogućit će Općini Topusko kvalitetnu prijavu na fondove i lakše planiranje budućih infrastrukturnih ulaganja u održivi turizam i očuvanje okoliša. Time se destinacija promovira kao atraktivna outdoor destinacije za sve ljubitelje prirode i aktivnog odmora.
Projekt je od posebnog značaja za razvoj destinacije	Projekt nije od posebnog značaja za razvoj destinacije.
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt ima značajni doprinos pokazatelju: Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem Prosječna duljina boravka turista u destinaciji Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelji provedbe	Općina Topusko
Lokacija provedbe projekta	Općina Topusko
Planirani rokovi početka i završetka provedbe projekta	Planirani početak 2027., a završetak 2029. godine
Ključne točke ostvarenja projekta	Analiza postojećeg stanja i izrada idejnog rješenja - tijekom 2026. Izrada tehničke dokumentacije - tijekom 2026. Radovi - tijekom 2027., 2028. i 2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	1. mil. eura
Iznos vlastitog financiranja	Sredstva proračuna Općine Topusko

Naziv projekta	Projekt zelene oaze i adrenalina; penjačke stijene, kamp, adrenalinski park
Drugi mogući izvori financiranja	Sredstva EU programa/fondova, kreditiranje putem programa od HBOR-a
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Potrebno je izraditi studijsku dokumentaciju (profil projekta, studija predizvodljivosti, studija izvedivosti, CBA analiza), kao i cjelokupnu projektno-tehničku dokumentaciju.

8. MJERENJE NAPRETKA I IZVJEŠĆE O PROVEDBI

Svaki plan ima mogućnosti praćenja provedbe i mogućnost za mjerenje/ ocjenu napretka kroz kvantitativne i kvalitativne čimbenike.

Implementacija Plana upravljanja destinacijom Općine Topusko zahtijeva koordinirani pristup svih dionika u sustavu turizma, uključujući jedinicu lokalne samouprave, sektor gospodarstva kroz privatni sektor, zatim sektore kulture i turizma, obrazovne ustanove te udruge civilnog društva. Ovaj sveobuhvatni pristup omogućava efikasnu provedbu Plana i njegovu usklađenost sa specifičnostima razvoja cijelog područja, kako lokalnih zajednica tako i regionalne i nacionalne razine, očuvanje i unaprjeđenje identiteta i razvoja turizma (trendovi turizma i potrebe turista).

Plan upravljanja destinacijom usvaja se na predstavničkom tijelu lokalne samouprave, a njegovo donošenje temelji se na Zakonu o turizmu (ZOT) i odgovarajućim pravilnicima. Usvajanjem Plana, on postaje obavezujući dokument, čime se omogućava primjena svih ciljeva u sustav turističkog upravljanja destinacijom. Njegova implementacija usmjerava razvoj turizma prema održivosti i dugoročnim ciljevima destinacije, uz stalnu prilagodbu u skladu s promjenjivim uvjetima i potrebama zajednice. Turistička zajednica, kao nositelj procesa, mora osigurati da se svi zainteresirani dionici, uključujući predstavnike lokalnih zajednica, kulturnih i turističkih institucija, privatne sektore te organizacije civilnog društva, uključe u proces izrade Plana. Ova koordinacija osigurava prepoznavanje različitih funkcija, interesa i razvojnih smjerova koji su specifični za svaku destinaciju.

Ključni dionici uključeni u implementaciju Plana upravljanja destinacijom Općine Topusko:

1. Turistička zajednica Općine Topusko je glavni koordinator procesa izrade i implementacije Plana. Stoga, Turistička zajednica tijekom implementacije osigurava aktivnu suradnju svih dionika i organizira redovite sastanke, radio-nice i konzultacije. Ona je zadužena za izradu smjernica, praćenje napretka, izvještavanje i osiguranje da se svi aspekti plana provedu u skladu s definiranim ciljevima.
2. Općina Topusko, kao lokalna samouprava, mora osigurati uvjete za primjenu i provedbu Plana. Općina Topusko (JLS) je zadužena za primjenu ovog Plana s lokalnim strategijama i potrebama, pružanje financijskih resursa, te omogućavanje nužne infrastrukture i primjenu regulative.
3. Privatni sektor u turizmu, uključujući vlasnike smještajnih kapaciteta, restorana, te poduzetnici, od velike su važnosti za uspješnu implementaciju Plana. Oni su ključni za razvoj novih turističkih proizvoda i usluga, kao i za kreiranje specifičnih turističkih ponuda koje privlače turiste i povećavaju konkurentnost destinacije.

4. Institucije kulture i obrazovanja, uz knjižnicu i škole imaju važnu ulogu jer mogu pridonijeti u kreiranju edukativnih programa, kulturnih i zabavnih sadržaja koji će obogatiti turističku ponudu. Također, njihov je angažman u oblikovanju i provođenju obrazovnih i kulturnih programa bitan za razvoj održivog turizma temeljenog na kulturnoj baštini i cjeloživotno učenja i stvaranje otpornosti na klimatske promjene.
5. Sve udruge civilnog društva koje se bave očuvanjem kulturne, narodne i prirodne baštine, imaju važan zadatak za primjenu Plana jer mogu davati specifične informacije i sadržaje koji obogaćuju turističku ponudu destinacije. Kroz suradnju s njima, destinacija može obuhvatiti širu paletu kulturnih, povijesnih, tradicijskih i drugih sadržaja koji odražavaju specifičan i autohtoni identitet prostora.
6. Suradnja sa znanstvenim institucijama i stručnjacima iz područja turizma, prostornog planiranja, arhitektima, kulturnog menadžmenta te zaštite i unaprjeđenja baštine može pomoći u osiguravanju kvalitete istraživanja, edukacije i razvoja novih inovacija koje će unaprijediti turističku ponudu i upravljanje destinacijom. Također, angažman studenata i mladih stručnjaka pridonosi jačanju kapaciteta u svakom smislu lokalnih zajednica i stvaranju novih prilika za zapošljavanje.
7. Razvojna agencija također ima važnu ulogu u implementaciji Plana upravljanja destinacijom jer je zadužena za razvoj i promociju lokalnih gospodarsko-infrastrukturnih i drugih projekata koji mogu unaprijediti razvoj turizma. Osim što osigurava financijsku podršku i povezuje sve relevantne dionike, Razvojna agencija pomaže u ostvarivanju pristupa EU fondovima, razvoju inovativnih turističkih proizvoda, te implementaciji održivih poslovnih rješenja. Agencija također može igrati ključnu ulogu u pružanju savjeta i stručne podrške poduzetnicima i lokalnim vlastima u vezi s provedbom razvojnih i infrastrukturnih projekata koji unaprjeđuju turističku ponudu.

Implementacija Plana upravljanja destinacijom Općine Topusko predstavlja višeslojno složen horizontalan i vertikalni dinamičan proces koji uključuje suradnju svih relevantnih dionika. Kroz koordinaciju, praćenje napretka, redovite evaluacije i osiguranje financijske održivosti ovaj Plan ima potencijal unaprijediti turističku ponudu županije i osigurati dugoročni održivi razvoj turizma otporan na klimatske promjene. Razvojna agencija kao važan čimbenik u pružanju raznih savjeta, ali i kroz financijsku potporu može predlagati strateško usmjeravanje za daljnji razvoj destinacije.

Da bi se Plan upravljanja destinacijom Općine Topusko nesmetano i kvalitetno implementirao nužno je sljedeće:

1. Koordinacija i partnerska suradnja

Za uspješnu implementaciju Plana, nužno je uspostaviti jasnu koordinaciju među svim dionicima. Turistička zajednica Općine Topusko kao ključna institucija mora redovito koordinirati aktivnosti, organizirati sastanke, radionice i edukacije za dionike u turizmu. Uz to, trebaju se poticati javno-privatna partnerstva koja omogućuju zajedničku suradnju između lokalnih vlasti, poduzetnika i civilnog društva. Razvojna agencija također mora aktivno sudjelovati u ovoj koordinaciji, olakšavajući pristup financijskim sredstvima i strateškim inicijativama.

2. Redovito praćenje napretka

U procesu implementacije potrebno je uspostaviti mehanizme za redovito praćenje napretka provedbe Plana. To uključuje postavljanje jasno definiranih ciljeva, praćenje postignuća kroz konkretne pokazatelje (broj posjetitelja, otvorena radna mjesta, broj novih turističkih proizvoda, itd.), te periodičke izvještaje o provedbi Plana. Svake godine treba izvršiti procjenu postignutih rezultata i usklađivanje s potrebama tržišta.

3. Financijska održivost

Osiguranje financijskih sredstava za provedbu Plana jedan je od ključnih izazova. Korištenje EU fondova, nacionalnih programa, kao i poticanje privatnih investicija kroz javno-privatna partnerstva omogućit će stabilno financiranje svih aktivnosti. Razvojna agencija ima ključnu ulogu u privlačenju tih sredstava, kao i u strukturiranju aplikacija za fondove koji podupiru projekte u turizmu. Također, treba razviti instrumente za dugoročnu financijske primjenjivost, kroz unaprjeđenje lokalne infrastrukture i povećanje konkurentnosti destinacije.

4. Edukacija i osnaživanje kapaciteta

Edukacija svih dionika o značaju važnosti primjene održivog razvoja turizma, kao i o novim trendovima i tehnologijama u industriji turizma, važna je za uspješnu primjenu Plana. Jačanje kapaciteta lokalnih institucija

i poduzetnika kroz specijalizirane tečajeve i treninge omogućit će im bolje upravljanje destinacijom i turističkim proizvodima. Razvojna agencija također može uz suradnju Općine Topusko organizirati različite vrste radionica, treninge i seminare za lokalne dionike vezano uz prijavu za financijsku potporu i upravljanje projektima u turizmu.

5. Prilagodba Plana upravljanja destinacijom Općine Topusko

U slučaju promjena okolnosti (političke, ekonomske, društvene ili tehnološke) potrebno je omogućiti fleksibilnost u provedbi Plana i prilagodbu aktivnosti. Redovitim praćenjem primjene napretka i prepoznavanjem ugroza omogućava se pravovremeno donošenje odluka o korekcijama i prilagodbama planiranih mjera i aktivnosti. Razvojna agencija može pomoći u prilagodbi Plana prema uvjetima, osobito kada je riječ o novim financijskim izvorima ili promjenama u regulativi.

Izvješće o provedbi

Redovito praćenje i izvješćivanje o primjeni kao i provedbi Plana upravljanja destinacijom od ključne su važnosti kako bi se osigurao uspješan održivi razvoj turističke destinacije. Svaka od aktivnosti predviđena Planom mora biti podložna periodičnoj evaluaciji, uz jasno definirane vremenske intervale za provjeru napretka i uočavanje potencijalnih problema ili prepreka. U slučaju identifikacije bilo kakvih prepreka, neželjenih posljedica ili potrebe za prilagodbom, odgovorni dionici dužni su pravovremeno obavijestiti predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Ova povratna informacija omogućava pravodobno donošenje odluka o potrebnim izmjenama Plana, čime se osigurava nastavak njegove uspješne primjene.

Za učinkovito praćenje napretka, Turističko vijeće, kao tijelo odgovorno za praćenje provedbe Plana, dužno je dostaviti Izvješće o realizaciji Plana upravljanja destinacijom za prethodnu godinu predstavničkom tijelu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine. Izvješće treba sadržavati pregled postignutih ciljeva, uočenih izazova te prijedloga za daljnji razvoj i prilagodbu Plana u skladu s novim potrebama i okolnostima.

9. POPIS LITERATURE

1. Program Ujedinjenih naroda o održivom razvoju do 2030. godine (tzv. Agenda 2030)
2. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
3. Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine (NN 2/2023)
4. Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine
5. Zakon o turizmu (NN 156/2023)
6. Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom (NN 112/24)
7. Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/24)
8. Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom, Ministarstvo turizma i sporta <https://mint.gov.hr/pristup-informacijama/propisi/propisi-iz-turizma/107>
9. Provedbeni program razvoja turizma Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2022. - 2025. godine
10. Izmjene i dopune Provedbenog programa razvoja turizma Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2022.-2025. (1. izmjena, 18.03.2024.)

11. Odluka župana o donošenju Izmjena i dopuna Provedbenog programa razvoja turizma Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2022.-2025. godine (18.03.2024.)
12. Plan razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine
13. Prostorni plan Sisačko moslavačke županije(»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije« br. 4/01., 12/10., 10/17., 12/19. i 23/19.- pročišćeni tekst)
14. Prostorni plan Općine Topusko (»Službeni vjesnik« Općine Topusko, broj 3/05. 11/12., 48/18., 50/20., 67/20. i 71/20. - pročišćeni tekst)
15. Provedbeni program Općine Topusko za razdoblje od 2021. - 2025.
16. Strategija zelene urbane obnove Općine Topusko, rujan 2023. god.
17. Strategija očuvanja, zaštite i valorizacije kulturno-povijesne baštine Općine Topusko 2021. - 2027.

10. POPIS TABLICA I SLIKA

POPIS TABLICA

Tablica 1. Dionici uključeni u izradu Plana upravljanja destinacijom Općine Topusko.....	4542
Tablica 2. Promjena ukupnog broja stanovnika u Općini Topusko 2001. - 2021. g.	4548
Tablica 3. Gustoća naseljenosti u Općini Topusko 2001. - 2021. g.	4548
Tablica 4. Spolni i dobni sastav Općine Topusko	4549
Tablica 5. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi u Općini Topusko, prema popisu stanovništva u 2021. god.	4549
Tablica 6. Popis kućanstva i indeks kretanja broja kućanstva od 2001. do 2021. godine	4549
Tablica 7. Meteorološka postaja Topusko	4550
Tablica 8. Broj objekata i kreveta na području destinacije od 2021. do 2024. godine	4551
Tablica 9. Broj dolazaka, noćenja i duljina boravka turista na području destinacije	4551
Tablica 10. Ukupni dolasci turista (domaći i strani) i ukupna noćenja turista (domaći i strani) na području Općine Topusko u razdoblju od 2020. do 2024. godine	4552
Tablica 11. Sezonalnost turista (domaći i strani) na područje Općine Topusko po mjesecima u razdoblju od 2020. do 2024. godine	4552
Tablica 12. Popis zaštićenih kulturnih dobara	4554
Tablica 13. Kulturna dobra Općine Topusko.....	4561
Tablica 14. Prirodni resursi/ Prirodne atrakcije na području destinacije	4564
Tablica 15. Manifestacije na području destinacije	4565
Tablica 16. Biciklističke rute.....	4566
Tablica 17. Državna cesta.....	4570
Tablica 18. Županijske ceste.....	4570
Tablica 19. Lokalne ceste	4570
Tablica 20. Nezaposlene osobe po mjesecima u Općini Topusko 2021., 2022., 2023. i 2024. godini	4573
Tablica 21. Prijava potrebe za radnicima od siječnja do kolovoza 2025. godine	4574
Tablica 22. Ukupan broj dolazaka i noćenja na području općine Vojnić od 2019. do 2024.	4576

POPIS SLIKA

Slika 1. Postupak izrade i usvajanja plana upravljanja destinacijom.....	4541
Slika 2. Položaj Općine Topusko u Sisačko-moslavačkoj županiji.....	4544
Slika 3. Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije.....	4545
Slika 4. Stupanj urbanizacije destinacije	4546
Slika 5. Administrativne granice Općine Topusko	4557
Slika 6. Indeks turističke razvijenosti Općine Topusko u 2024. godini.....	4547
Slika 7. Indeks turističke razvijenosti Općine Topusko u 2023. godini.....	4548
Slika 8. Hotelski i lječilišni kompleks	4550

Slika 9. Vanjski bazeni i sadržaji	4550
Slika 10. Cistercijski portal -nekad	4554
Slika 11. Cistercijski portal - danas	4554
Slika 12. Rimski forum.....	4555
Slika 13. Pavlinski samostan sv. Petra	4556
Slika 14. Žrtvenik Liberu i Liberi	4556
Slika 15. Žrtvenik Jupiteru	4556
Slika 16. Sunčani sat.....	4557
Slika 17. Kamena spomenica.....	4557
Slika 18. Blatne kupke i kosi toranj	4557
Slika 19. Mollinaryevo vrelo	4558
Slika 20. Jelačić vrelo	4558
Slika 21. Benkovo vrelo	4558
Slika 22. Pješačke rute.....	4567
Slika 23. Prikaz postotka kućanstva s ugovorenim nepokretnim širokopojasnim pristupom	4569
Slika 24. Prikaz dostupnosti i korištenja brzina širokopojasnog pristupa.....	4569
Slika 25. Zaposleni prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) na području Općine Topusko 2021. godine. Izvor: DZS, Popis stanovništva 2021.	4573

73.

Na temelju članka 67. stavka 1. Zakona o komunalnom gospodarstvu (»Narodne novine«, broj 68/18, 110/18, 32/20 i 145/24), članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25) i prijedloga općinskog načelnika, Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. redovnoj sjednici održanoj 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

P R O G R A M**građenja komunalne infrastrukture
Općine Topusko za 2026. godinu****Članak 1.**

Ovim Programom planira se građenje komunalne infrastrukture na području Općine Topusko za 2026. godinu i to:

- građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja,

- građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi u uređenim dijelovima građevinskog područja,
- građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi izvan građevinskog područja,
- postojeće građevine komunalne infrastrukture koje će se rekonstruirati i način rekonstrukcije,
- građevine komunalne infrastrukture koje će se uklanjati,
- druga pitanja određena Zakonom o komunalnom gospodarstvu i posebnim zakonom.

Članak 2.

Programom građenja komunalne infrastrukture za 2026. godinu utvrđuju se radnje i radovi na gradnji komunalne infrastrukture koji se planiraju provesti u 2026. godini, visina proračunskih sredstva koja su osigurana za njihovo izvršenje te izvori financiranja, kako slijedi u tablici 1.

Tablica 1. GRAĐENJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE OPĆINE TOPUSKO ZA 2026. GODINU

Red. br.	NAZIV PROJEKTA / VRSTA TROŠKA	PROCJENA TROŠKA	Šumski doprinos	Naknada za koncesije	Prihodi od prodaje stanova	Naknada za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru	Komunalni doprinos	Komunalna naknada	Pomoći iz državnog proračuna	Opći prihodi i primici	Fondovi EU
1.	Građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi u uređenim dijelovima građevinskog područja										
1.1.	Izgradnja prometnice Mihanovičeva	215.000,00									
	Troškovi zemljišta na kojem će se graditi komunalna infrastruktura										
	Izrada projekata i druge dokumentacije										
	Građenje i provedba stručnog nadzora građenja komunalne infrastrukture		50.000,00	14.000,00	3.000,00	200,00	2.000,00		145.800,00		
	Vođenje projekta građenja										
1.2.	Izgradnja prometnice Livadski put	20.000,00									
	Troškovi zemljišta na kojem će se graditi komunalna infrastruktura										
	Izrada projekata i druge dokumentacije								20.000,00		
	Građenje i provedba stručnog nadzora građenja komunalne infrastrukture										
	Vođenje projekta građenja										
1.3.	Izgradnja garaža s parkiralištem Glinška - Školska	440.000,00									
	Troškovi zemljišta na kojem će se graditi komunalna infrastruktura										
	Izrada projekata i druge dokumentacije										
	Građenje i provedba stručnog nadzora građenja komunalne infrastrukture										440.000,00
	Vođenje projekta građenja										
1.4.	Izgradnja centralnog trga s tržnicom	20.000,00									
	Troškovi zemljišta na kojem će se graditi komunalna infrastruktura										
	Izrada projekata i druge dokumentacije								20.000,00		
	Građenje i provedba stručnog nadzora građenja komunalne infrastrukture										
	Vođenje projekta građenja										
1.5.	Izgradnja kružnog toka	40.000,00									
	Troškovi zemljišta na kojem će se graditi komunalna infrastruktura								20.000,00		
	Izrada projekata i druge dokumentacije								20.000,00		

[illegible]

Red. br.	NAZIV PROJEKTA / VRSTA TROŠKA	PROCJENA TROŠKA	Šumski doprinos	Naknada za koncesije	Prihodi od prodaje stanova	Naknada za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru	Komunalni doprinos	Komunalna naknada	Pomoći iz državnog proračuna	Opći prihodi i primici	Fondovi EU
	Građenje i provedba stručnog nadzora građenja komunalne infrastrukture										100.000,00
	Vođenje projekta građenja										
2.3.	Modernizacija nerazvrstanih cesta	100.000,00									
	Izrada projekata i druge dokumentacije										
	Građenje i provedba stručnog nadzora građenja komunalne infrastrukture								100.000,00		
	Vođenje projekta građenja										
	UKUPNO 2.	1.800.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	0,00	1.700.000,00
	SVEUKUPNO (1+2)	2.791.000,00	82.000,00	14.000,00	3.000,00	200,00	2.000,00	0,00	327.800,00	9.500,00	2.352.500,00

Članak 3.

Ovaj Program objavit će se u »Službenom vjesniku« i sastavni je dio Proračuna Općine Topusko za 2026. godinu, a stupa na snagu 1. siječnja 2026. godine.

SISAČKO MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-01/25-01/06
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

74.

Na temelju članka 72. stavak 1. Zakona o komunalnom gospodarstvu (»Narodne novine«, broj 68/18, 110/18, 32/20 i 145/24) i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. redovnoj sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

P R O G R A M

održavanja komunalne infrastrukture
Općine Topusko za 2026. godinu

Članak 1.

Ovim Programom određuju se sredstva i aktivnosti za održavanje komunalne infrastrukture na području Općine Topusko i to po komunalnim djelatnostima:

- održavanje nerazvrstanih cesta i zimska služba
- održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima
- održavanje javnih zelenih površina
- održavanje groblja
- održavanje čistoće javnih površina
- održavanje javne rasvjete.

Članak 2.

Programom održavanja komunalne infrastrukture Općine Topusko za 2026. godinu (u daljnjem tekstu: Program) se utvrđuje opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarenje Programa, s naznakom izvora financiranja.

Članak 3.

Ovaj Program će se realizirati i kroz Programa javnih radova ako isti bude odobren od strane Hrvatskog Zavoda za zapošljavanje.

Članak 4.

U 2025. godini održavanje komunalne infrastrukture iz članka 1. ovog Programa obuhvaća:

A) Plan prihoda i rashoda

R. B.	PRIHODI	PLAN (eura)
1.	Komunalna naknada	290.000,00
3.	Pomoći iz državnog proračuna	148.000,00
UKUPNI PRIHODI		438.000,00

R. B.	PRIHODI	PLAN (eura)
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	160.000,00
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	10.000,00
3.	Održavanje javnih zelenih površina	160.000,00
4.	Održavanje groblja	18.000,00
5.	Održavanje čistoće javnih površina	10.000,00
6.	Održavanje javne rasvjete	80.000,00
UKUPNI RASHODI		438.000,00

B) Plan održavanja komunalne infrastrukture**I. ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA**

Pod održavanjem nerazvrstanih cesta podrazumijeva se skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom cijele godine na nerazvrstanim cestama, uključujući i svu opremu, uređaje i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i prometne sigurnosti na njima (redovito održavanje), kao i mjestimičnog poboljšanja elemenata ceste, osiguravanja sigurnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa (izvanredno održavanje), a u skladu s propisima kojima je uređeno održavanje cesta.

Pod održavanjem nerazvrstanih cesta podrazumijeva se i održavanje i čišćenje prometnica u vrijeme zimskih uvjeta - organizacija zimske službe

Održavanje obuhvaća nerazvrstane ceste, ulice, trgove i nogostupe, kompletno s odvodnjom. Dinamika potrebnih radova utvrdit će se prema prioritetima utvrđenim prilikom obilaska terena, a realizirat će se prema prispjelim sredstvima.

UKUPNO: 160.000,00 €

II. ODRŽAVANJE JAVNIH POVRŠINA NA KOJIMA NIJE DOPUŠTEN PROMET MOTORNIM VOZILIMA

Pod održavanjem javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima podrazumijeva se održavanje i popravci tih površina kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost. Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima obuhvaća saniranje staza.

UKUPNO: 10.000,00 €

III. ODRŽAVANJE JAVNIH ZELENIH POVRŠINA

Pod održavanjem javnih zelenih površina podrazumijeva se košnja, orezivanje i sakupljanje biološkog

otpada s javnih zelenih površina, obnova, održavanje i njega drveća, ukrasnog grmlja i drugog bilja, popločenih i nasipanih površina u parkovima, opreme na dječjim igralištima, fitosanitarna zaštita bilja i biljnog materijala za potrebe održavanja i drugi poslovi potrebni za održavanje tih površina.

UKUPNO: 160.000,00 €

IV. ODRŽAVANJE GROBLJA

Pod održavanjem groblja podrazumijeva se održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i ukopa pokojnika te uređenje putova, zelenih i drugih površina unutar groblja.

UKUPNO: 18.000,00 €

V. ODRŽAVANJE ČISTOĆE JAVNIH POVRŠINA

Pod održavanjem čistoće javnih površina podrazumijeva se čišćenje površina javne namjene, osim javnih cesta, koje obuhvaća ručno i strojno čišćenje i pranje javnih površina od otpada, snijega i leda, kao i postavljanje i čišćenje košarica za otpatke i uklanjanje otpada koje je nepoznata osoba odbacila na javnu površinu ili zemljište u vlasništvu jedinice lokalne samouprave.

UKUPNO: 10.000,00 €

VI. ODRŽAVANJE JAVNE RASVJETE

Pod održavanjem javne rasvjete podrazumijeva se upravljanje i održavanje instalacija javne rasvjete, uključujući podmirivanje troškova električne energije za rasvjetljavanje površina javne namjene.

UKUPNO: 80.000,00 €

Članak 5.

Ovaj Program objavit će se u »Službenom vjesniku«, a stupa na snagu 1. siječnja 2026. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-01/25-01/05
URBROJ: 2176-18-01-25-01
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

75.

Na temelju članka 69. stavka 4. Zakona o šumama (»Narodne novine«, broj 68/18, 115/18, 98/19, 32/20, 145/20, 101/23 i 36/24) i članaka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25) i prijedloga općinskog načelnika, Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. redovnoj sjednici održanoj 18. prosinca 2025. godini, donijelo je

P R O G R A M
utroška sredstava šumskog doprinosa
za 2026. godinu

Članak 1.

Ovim Programom utvrđuje se namjena sredstava ostvarenih u tijeku 2026. godine s naslova šumskog doprinosa.

U tijeku 2026. godine Općina Topusko planira s naslova šumskog doprinosa ostvariti proračunski prihod u iznosu od 230.000,00 eura.

Članak 2.

Sredstva šumskog doprinosa koriste se za financiranje izgradnje i održavanja sljedeće komunalne infrastrukture:

RED. BROJ	KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	SREDSTVA ŠUMSKOG DOPRINOSA (euri)
1.	Izgradnja prometnice Mihanovićeve	50.000,00
2.	Izgradnja nogostupa	32.000,00
3.	Održavanje nerazvrstanih cesta	148.000,00
UKUPNO		230.000,00

Članak 3.

Ovaj Program objavit će se u »Službenom vjesniku«, a stupa na snagu 1. siječnja 2026. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
 OPĆINA TOPUSKO
 OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-01/25-01/07
 URBROJ: 2176-18-01-25-1
 Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

76.

Na temelju članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

P R O G R A M
ostvarivanja javnih potreba u društvenim
djelatnostima Općine Topusko
u 2026. godini

Članak 1.

Ovim Programom utvrđuju se, sukladno Proračunu Općine Topusko za 2026. godinu, sredstva za ostva-

riavanje javnih potreba u društvenim djelatnostima i to za područje:

- kulture,
- sporta,
- brige za djecu predškolskog uzrasta,
- osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja,
- rada udruga u kulturi,
- Crvenog križa i Turističke zajednice Općine Topusko,
- socijalne skrbi,
- funkcioniranje vatrogastva,
- civilne zaštite,
- stipendiranje studenata.

Članak 2.

Financiranje javnih potreba u kulturi - 163.000,00 eura:

- udruge u kulturi - 11.000,00 eura,
- kulturne manifestacije - 20.000,00 eura,
- vjerske zajednice - 7.000,00 eura,
- zaštita i očuvanje kulturnih dobara - 80.000,00 eura,
- sufinanciranje kulturnih manifestacija - 10.000,00 eura,
- Narodna knjižnica i čitaonica Topusko - 35.000,00 eura.

Članak 3.

Financiranje sporta i sportskih manifestacija - 90.500,00 eura.

- sportske udruge - 90.000,00 eura,
- malonogometni turnir - 500,00 eura.

Članak 4.

Sredstva za financiranje udruga civilnog društva - 18.000,00 eura.

Članak 5.

Za predškolski odgoj u Proračunu se planira iznos od 345.688,00 eura.

Članak 6.

Financiranje javnih potreba u školstvu - 18.800,00 eura:

- osnovna škola - 2.300,00 eura,
- srednja škola - 1.500,00 eura,
- sufinanciranje nabave udžbenika - 15.000,00 eura.

Članak 7.

Za javne potrebe u socijalnoj skrbi osigurava se iznos od 74.500,00 eura:

- jednokratna naknada i troškovi stanovanja - 5.000,00 eura,

- darovi za djecu - 1.500,00 eura,
- stipendiranje studenata - 30.000,00 eura,
- nagrade za rođenje djeteta - 15.000,00 eura,
- sufinanciranje cijene prijevoza - 3.000,00 eura
- stambeno pitanje mladih na selu - 20.000,00 eura.

Članak 8.

Ostale tekuće donacije - 55.020,00 eura:

- Turistička zajednica Općine Topusko - 24.000,00 eura,
- Općinsko društvo Crvenog križa Topusko - 24.000,00 eura,
- otpis potraživanja - 670,00 eura,
- naknade šteta uzrokovanih prirodnom katastrofom - 1.350,00 eura,
- poticanje gospodarstva - 5.000,00 eura.

Članak 9.

Za vatrogasnu djelatnost odnosno rad DVD-a Topusko planira se 52.000,00 eura.

Za razvoj civilne zaštite i opremanje postrojbe planira se iznos od 3.100,00 eura.

Članak 10.

Za provedbu ove Odluke nadležan je općinski načelnik, koji je dužan raspisati natječaj za korištenje sredstava za programe od interesa za opće dobro koje provode udruge i o realizaciji pojedinih programa izvješćivati Općinsko vijeće.

Članak 11.

Ovaj Program objavit će se u »Službenom vjesniku«, a stupa na snagu 1. siječnja 2026. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-01/25-01/11
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

77.

Na temelju članka 10. Odluke o visini spomeničke rente (»Službeni vjesnik«, broj 56/13) i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

PROGRAM

zaštite kulturnih dobara na području Općine Topusko za 2026. godinu

Članak 1.

Ovim Programom Općina Topusko osigurava sredstva za zaštitu kulturnih dobara unutar zaštićene kulturno povijesne cjeline u Topuskom.

Članak 2.

Sredstva ostvarena s naslova naplate spomeničke rente u tijeku 2026. godine, planirani primitak od 77.000,00 eura.

Sredstva će se utrošiti za obnovu parka Opatovine u iznosu od 27.000 eura i za sufinanciranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara 50.000 eura.

Članak 3.

Uvjete za dodjelu sredstava i odluku o raspisivanju natječaja donosi Općinsko vijeće, po prijedlogu općinskog načelnika Općine Topusko.

Članak 4.

Ovaj Program objavit će se u »Službenom vjesniku«, a stupa na snagu 1. siječnja 2026. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-01/25-01/12
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

78.

Na temelju članka 20. Zakona o turističkoj pristojbi (»Narodne novine«, broj 52/19, 32/20, 42/20), i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25) i usuglašenog prijedloga s Turističkom zajednicom Općine Topusko, Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. redovitoj sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donosi

PROGRAM

utroška sredstava turističke pristojbe u 2026. godini

Točka 1.

Prihod od turističke pristojbe za 2026. godinu planira se u iznosu od 7.000,00 eura i namijenjen je:

- kulturne manifestacije na području Općine Topusko 3.500,00 eura
- jačanje kapaciteta Turističke zajednice Općine Topusko 3.500,00 eura.

Točka 2.

Ovaj Program objavit će se »Službenom vjesniku« i stupa na snagu 1.1.2026. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆEKLASA: 400-01/25-01/14
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.**Predsjednik Vijeća**
Ozren Šukalić, v.r.**79.**

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (»Narodne novine«, broj 86/12, 143/13, 65/17 i 14/19) i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. redovnoj sjednici održanoj 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

P R O G R A M**utroška sredstava naknade za zadržavanje
nezakonito izgrađene zgrade u prostoru
za 2026. godinu**

Članak 1.

Ovim Programom planira se utrošak sredstava ostvaren s naslova uplata naknade za zadržavanje nezakonito izgrađene zgrade u prostoru u 2026. godini.

U tijeku 2026. godine Općina Topusko planira s naslova rečene naknade ostvariti proračunski prihod u iznosu od 200,00 eura.

Članak 2.

Sredstva ostvarena s naslova naknade iz članka 1. ovog Programa koristit će se u tijeku 2025. godine za poboljšanje infrastrukture nedovoljno opremljenih naselja na području Općine Topusko i to:

RED. BROJ	NAZIV PROJEKTA	IZNOS SREDSTAVA NAKNADE (euri)
1.	Izgradnja prometnice Mihanovićeve	200,00
UKUPNO PLANIRANIH SREDSTAVA		200,00

Članak 3.

Ovaj Program objavit će se u »Službenom vjesniku«, a stupa na snagu 1. siječnja 2026. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆEKLASA: 400-01/25-01/08
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.**Predsjednik Vijeća**
Ozren Šukalić, v.r.**80.**

Na temelju članka 49. stavka 4. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (»Narodne novine«, broj 20/18, 115/18, 98/19, 57/22 i 136/25) i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

P R O G R A M**korištenja sredstava od prodaje
i zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu
Republike Hrvatske na području Općine Topusko
u 2026. godini**

Članak 1.

Ovim Programom određuju se uvjeti i način korištenja sredstava ostvarenih od prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske na području Općine Topusko u tijeku 2026. godine.

Članak 2.

Sredstva za ostvarenje Programa za 2026. godinu planiraju se u iznosu kako slijedi:

1. Prihod od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske planiraju se u iznosu od 12.000,00 eura.

Članak 3.

Ostvarena sredstva iz članka 2 ovog Programa koristit će se u sljedeće svrhe:

1. Uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture vezane uz poljoprivredu, u iznosu 12.000,00 eura.

Članak 4.

Ovaj Program objavit će se u Službenom vjesniku, a stupa na snagu 1.1.2026. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆEKLASA: 400-01/25-01/10
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.**Predsjednik Vijeća**
Ozren Šukalić, v.r.**81.**

Na temelju članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donijelo je

P R O G R A M**smjernica i aktivnosti općinskih tijela
Općine Topusko u 2026. godini**

I.

Ovim aktom utvrđuju se najznačajnije i najvažnije teme i pitanja o kojima će u 2026. godini raspravljati, odlučivati i rješavati općinska tijela, a to su:

- normativne naravi (donošenje općih akata, odluka, programa, usvajanje projekata i slično),
- redovne naravi (redovno funkcioniranje tj. izvršavanje poslova iz Zakonom utvrđenih nadležnosti jedinica lokalne samouprave, zatim provedba i izvršavanje vlastitih odluka, programa i projekata).

II.

U 2026. godini programiraju se sljedeće aktivnosti:

1. Donošenje programskih smjernica za rad i aktivnosti općinskih tijela u 2026. godini,
2. Donošenje odluke o usvajanju dokumenata:
 - Odluka o odvodnji otpadnih voda na području aglomeracije Topusko
 - Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Topusko
 - Izvješće o stanju u prostoru.
3. Donošenje odluka o usvajanju:
 - proračuna Općine za 2026. godinu,
 - programa kapitalnih ulaganja u 2026. godini,
 - programa održavanja komunalne infrastrukture, uključujući i lokalnih cesta u 2026. godini,
 - programa zadovoljavanja javnih potreba u društvenim djelatnostima (školstvo, sport, kultura, socijalna skrb i dr.) u 2026. godini,
 - plana nabave u 2026. godini,
 - odluke o rasporedu komunalne naknade 2026. godine,
 - program izgradnje objekata komunalne infrastrukture u 2026. godini.
 - rok: studeni - prosinac 2026.
4. Donošenje odluka o usvajanju:
 - izvršenja Proračuna za 2025. godinu - rok: ožujak 2026. godine
 - izvršenja Proračuna I - VI 2026. - rok: rujan 2026. godine.
5. Razvojno - investicijske aktivnosti u 2026. godini čini angažiranje općinskih tijela na realizaciji:
 - izgradnja centralnog trga s tržnicom
 - uređenja kružnog toka
 - izgradnja nogostupa
 - rekonstrukcija prometnice Kosice
 - uređenje parka Opatovina
 - obnova travnjaka na nogometnom igralištu
 - izgradnja kanalizacije i pročistača otpadnih voda
 - izgradnja prometnice Mihanovićeve
 - izgradnja prometnice Livadski put
 - modernizacija nerazvrstanih cesta
 - izgradnja parkirališta i garaža Glinska - Školska

- mrtvačnica na pravoslavnom groblju
- mrtvačnica Velika Vranovina
- održavanje nerazvrstanih cesta, javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javnih zelenih površina, grobalja, čistoće javnih površina, javne rasvjete.

6. Praćenje i donošenje odgovarajućih odluka i zaključaka vezano za:

- funkcioniranje komunalne i cestovne infrastrukture,
- funkcioniranje i rad ustanova u vlasništvu Općine,
- funkcioniranje pojedinih komunalnih djelatnosti koje su ustupljene koncesionarima ili Komunalnom Topusko d.o.o,
- stanje u mjerama zahvata u prostoru, stanje okoliša, vatrozaštite, obnove, stambenog zbrinjavanja, socijalne skrbi, raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem, civilne zaštite, veterinarske djelatnosti,
- funkcioniranja kulture, sporta, školstva, zdravstva,
- stanje i mogućnost razvoja malog i srednjeg poduzetništva, zadrugarstva, bolje prometne povezanosti,
- ostvarivanju proračunskih prihoda, izdataka,
- prometnu regulaciju,
- stanje javnog reda i sigurnosti,
- ostvarivanje drugih obveza Općine sukladno zakonskim ili vlastitim propisima i programima.

7. Poduzimanje daljnjih aktivnosti na rješavanju imovinsko pravnih odnosa - pravni status nekretnina u vlasništvu Općine.

U 2026. godini, nastaviti aktivnost na osiguranju prostora za odgovarajuće poduzetničke djelatnosti.

Primarnim zadatkom smatra se uređenje mjesta Topusko, te poticanje dotoka kapitala u Općinu Topusko.

Općinsko vijeće i općinski načelnik svojim radom će doprinositi izvršenju utvrđenih smjernica.

Ovaj Program objavit će se u »Službenom vjesniku«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-01/25-01/13
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

82.

Na temelju članka 17. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (»Narodne novine«, broj 16/19) i članka 31. Statuta Općine (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće

Općine Topusko po prijedlogu općinskog načelnika na 5. redovitoj sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donosi

P L A N
djelovanja Općine Topusko u području
prirodnih nepogoda u 2026. godini

Članak 1.

Ovim Planom Općina Topusko utvrđuje:

1. Mjere i nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na području Općine Topusko,
2. Osiguranje opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja stanovništva, gospodarskih funkcija i imovine,
3. Suradnja sa drugim tijelima i subjektima nadležnim za postupanje kod nastajanja prirodnih nepogoda.

Članak 2.

Općina Topusko u okviru svoje nadležnosti i mogućnosti poduzimat će mjere sprečavanja nastanka posljedica prirodnih nepogoda i mjere ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda.

Članak 3.

Sprečavanja nastanka posljedica prirodnih nepogoda Općina Topusko izvršavat će kroz:

Održavanje i učešće u održavanju infrastrukture i nabavci sredstava za zaštitu od posljedica prirodnih nepogoda kao što su: poplava, požar, bujica, suša, olujno nevrijeme, tuča, snježne padaline i nanosi, ekstremne hladnoće.

Članak 4.

Zaštita od poplava i bujica podrazumijeva uredno održavanje odvoda za oborinske vode, redovito čišćenje i održavanje odvodnih jaraka, izrada i održavanje kanala za sprječavanje nastanka bujica na kosinama, a posebno u suradnji sa drugim tijelima nadzirati i poboljšavati sustav odbrane od poplava.

Članak 5.

Zaštita od požara podrazumijeva stvaranje protupožarne infrastrukture, protupožarna putna mreža i motriteljske točke, opremanje dobrovoljnog vatrogasnog društva, edukacija stanovništva, poboljšanje i izgradnja hidrantske mreže.

Članak 6.

Zaštita od ekstremne hladnoće snježnih padalina i nanosa podrazumijeva praćenje temperatura i najava koje se daju putem nadležnih tijela, te blagovremena nabavka potrebnih sredstava za zaštitu stanovništva i materijalnih dobra.

Članak 7.

Zaštita od suše podrazumijeva blagovremeno poduzimanje mjera za osiguranje pitke vode za stanovništvo

i stočni fond, te stvaranje uvjeta za akumuliranje oborinskih voda i njihovo korištenje u sušnim periodima.

Članak 8.

Mjera zaštite od olujnog nevremena i tuče podrazumijeva djelovanje i suradnju s nadležnim tijelima koja se bave prognostičkim poslovima i poslovima sprečavanja nastanka tuče.

Članak 9.

Mjere ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda Općina Topusko izvršavat će kroz:

- Osiguranje novčanih sredstava za djelomičnu naknadu šteta,
- osiguranje zbrinjavanja ugroženog stanovništva,
- dezinfekciju i dezinfekciju ugroženog kontaminiranog prostora,
- izvršeni popis i procjenu nastalih šteta,
- čišćenje prostora od posljedica prirodne nepogode.

Članak 10.

Nositelji mjera za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda su Izvršno tijelo Općine Topusko koje po potrebi i osobnoj procjeni angažira ostale nositelje mjera kao što su, Komunalno Topusko d.o.o., Vode Banovine d.o.o., Dobrovoljno vatrogasno društvo Topusko, Stožer zaštite i spašavanja, postrojba civilne zaštite, povjerenike civilne zaštite i predsjednike vijeća mjesnih odbora, stanovništvo.

Članak 11.

Radi zaštite stanovništava, gospodarskih funkcija i imovine, Općina Topusko svake godine planira novčana sredstva za opremanje nositelja mjera zaštite od prirodnih nepogoda, DVD Topusko i postrojba civilne zaštite.

Članak 12.

U provedbi Plana djelovanja Općine Topusko u području prirodnih nepogoda za zaštitu stanovništva, gospodarskih funkcija i imovine koristit će se sredstava i objekti predviđeni u Procjenu rizika od velikih nesreća na području Općine Topusko usvojena od strane Općinskog vijeća 18.2.2021. godine (»Službeni vjesnik«, broj 6/21).

Članak 13.

Komunalno Topusko d.o.o. i Vode Banovine d.o.o. dužni su, svako u svojoj nadležnosti, održavati i uređivati infrastrukturu odvodnje u tijeku čitave godine, te o svim eventualnim kvarovima koji bi doveli do ugrožavanja stanovništva blagovremeno izvještavati Općinu Topusko, općinskog načelnika

Članak 14.

Općina Topusko će u provedbi Plana djelovanja Općine Topusko u području prirodnih nepogoda surađivati

sa nadležnim tijelima Sisačko-moslavačke županije i nadležnim tijelima Republike Hrvatske.

Članak 15.

Kod zaštite od poplava osigurat će se suradnja sa Hrvatskim vodama u cilju poboljšanja protu poplavnih mjera, uređenja nasipa, uređenja korita rijeke Gline, uređenja odvodnih kanala i drugih objekata značajnih za zaštitu od poplave kao prirodne nepogode.

Članak 16.

Sukladno prijetnji od prirodne nepogode ili nastalim posljedicama nadležna tijela Općine Topusko osigurat će suradnju sa drugim tijelima iz članka 14. ovog Plana.

Članak 17.

Ovaj Plan djelovanja objavit će se »Službenom vjesniku« i stupa na snagu osmog dana od dana objave.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA OPĆINA TOPUSKO OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-01/25-01/16
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

83.

Na temelju članka 17. stavak 1. alineje 1. Zakona o sustavu civilne zaštite (»Narodne novine«, broj 82/1, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22) i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23), usvojene Analize stanja sustava civilne zaštite na području Općine Topusko, Općinsko vijeće Općine Topusko, na redovitoj 5. sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donosi

P L A N

razvoja sustava civilne zaštite za 2026. godinu s trogodišnjim financijskim učincima

I

Općina Topusko ovim Planom utvrđuje aktivnosti koje će provoditi u tijeku 2026. godine radi unaprjeđe-

nja sustava civilne zaštite s ciljem povećanja stupnja sigurnosti građana od mogućih nepogoda na području Općine Topusko, sve sukladno u Proračunu osiguranim sredstvima za rečenu namjenu.

II

Sukladno Analizi stanja sustava civilne zaštite Općina Topusko će u tijeku 2026. godine osigurati putem vlastitih tijela i u suradnji s nadležnim regionalnim i državnim tijelima stalno praćene vodotoka rijeke Gline, a naročito u vremenu pojačanih padalina, proljeće i jesen.

III

U cilju dovođenja osposobljenosti pripadnika postrojbe civilne zaštite na viši nivo pripravnosti održati u tijeku 2026. godine edukaciju istih i upoznati ih s mogućim nastankom nepogoda, te o njihovim obvezama kao i obvezama građana.

IV

Na području mogućih nepogoda u tijeku 2026. godine s postrojbom civilne zaštite održati vježbe iz sustava zaštite i spašavanja.

V

U suradnji sa DVD-om Topusko raditi na edukaciji stanovništva iz područja protupožarne zaštite i poduzimati preventivne mjere zaštite od požara.

VI

Tijekom 2026. godine dovršiti postupak za usklađivanje sustava civilne zaštite s novim propisima, a sve sukladno donesenim i propisima po nadležnim državnim i regionalnim tijelima.

VII

Za provedbu planiranih mjera Općina Topusko osigurat će u Proračunu za 2026. godinu potrebna novčana sredstva.

VIII

Za razvoj sustava civilne zaštite Općina Topusko za 2026. godinu planira osigurati novčana sredstva koja su prikazana u tabeli trogodišnjeg financijskog plana.

TABELA TROGODIŠNJEG FINANCIJSKOG PLANA

SREDSTVA ZA RAZVOJ SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE OPĆINE TOPUSKO				
REDNI BROJ	NAZIV SUBJEKTA	2026. GODINA	2027. GODINA	2028. GODINA
1	DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA TOPUSKO	24.000 €	24.000 €	24.000 €
2	DOBOVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO TOPUSKO	52.000 €	52.000 €	52.000 €
3	OPREMANJE POSTROJBE CIVILNE ZAŠTITE OPĆINE TOPUSKO	2.000 €	2.000 €	2.000 €
UKUPNO	-	78.000 €	78.000 €	78.000 €

IX

Plan razvoja sustav civilne zaštite za 2026. godinu s trogodišnjim financijskim učincima objavit će se u »Službenom vjesniku«, a stupa na snagu 01.01.2026. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-06/25-01/01
URBROJ: 2176/18-02-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

84.

Sukladno članku 13. stavak 8. Zakona o zaštiti od požara (»Narodne novine«, broj 92/10 i 114/22), Općinsko vijeće Općine Topusko razmotrilo je na 5. sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine

I Z V J E Š Ć E**o izvršenju Plana zaštite od požara
Općine Topusko u 2025. godini**

U tijeku 2025. godine izvršeno je ažuriranje dokumenata protupožarne zaštite sukladno Zakonu o zaštiti od požara.

I. Organizacija i kadrovske promjene:

1. Plan zaštite od požara potrebno je usklađivati s novonastalim okolnostima, te sukladno istom vršiti njegovo godišnje usklađivanje što može biti predmetom razmatranja ovog Vijeća u narednoj 2026. godini.
Ovdje se posebno treba imati u vidu promjene u organizaciji i radu pravnih osoba glede njihovog kadrovskog ustroja, ali i promjene djelatnosti što može imati utjecaja na organizaciju protupožarne zaštite.
2. Dalje nastaviti s radom na poboljšanju opremljenosti DVD-a i zajedničkog djelovanja postrojbe civilne zaštite.

II. Financijski pokazatelji:

1. Za protupožarnu zaštitu u tijeku 2025. godine planirano je 52.000,00 eura, od čega je iskorišteno, do 09.12.2025. godine 42.000,00 eura.
2. Planirana sredstva za 2026. godinu su u iznosu od 52.000,00 eura na nivou zakonom naređenih sredstava za navedenu namjenu.

III. Intervencije:

U 2025. godini DVD Topusko je imao 32 intervencije, od toga 7 intervencija otvorenog prostora, 19 tehničkih intervencija, te 6 intervencija na gospodarskim i pomoćnim objektima. U 2025. godini bilo je 27 radnih akcija, te je na intervencijama provedeno 1712 radnih sati, a na radnim akcijama 1082 radna sata.

Ugroženosti ljudi i stoke nije bilo.

IV. Zaštita privatnih šuma:

U tijeku 2025. godine nije došlo do značajnije promjene u suradnji sa nadležnom šumarijom vezano za protupožarnu zaštitu šuma, a posebno zaštitu privatnih šuma.

V. Mjere za poboljšanje stanja:

1. Trajna edukacija stanovništva kroz predavanja i tiskanje letaka u vrijeme požarne sezone,
2. Edukacija kadrova zaštite i spašavanja,
3. Daljnje kompletiranje opreme za DVD-a i civilnu zaštitu,
4. Povezivanje postrojbe civilne zaštite i DVD-a, izvođenje zajedničkih vježbi.

VI. Nositelji aktivnosti:

Sve pobrojane aktivnosti dužna su izvršiti nadležna upravna tijela Općine Topusko, a za koordinaciju, podjelu zaduženja i kontrolu, zadužuje se općinski načelnik.

VII. Izvješće:

Općinski načelnik izvijestit će tijekom godine, a najkasnije do konca prosinca, Općinsko vijeće o izvršenju danih smjernica i zadataka i predložiti izvješće o izvršenju Plana protupožarne zaštite.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 400-01/25-01/15
URBROJ: 2176-18-01-25-1
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

85.

Na temelju članka 17. stavak 1. alineje 1. Zakona o sustavu civilne zaštite (»Narodne novine«, broj 82/1, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22), članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25) i prijedloga općinskog načelnika, Općinsko vijeće Općine Topusko na 5. redovitoj sjednici održanoj dana 18. prosinca 2025. godine, donosi

ANALIZU STANJA sustava civilne zaštite na području Općine Topusko u 2025. godini

STANJE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE

Općinsko vijeće usvojilo je dana 18.2.2021. godine Procjenu rizika od velikih nesreća na području Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 6/21) i time uskladilo ovaj akt s novim Zakonom o sustavu civilne zaštite (»Narodne novine«, broj 82/1, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22), Planu djelovanja civilne zaštite Općine Topusko utvrđen po izvršnom tijelu Općine Topusko 30.1.2019. godine, u tijeku 2023. pokrenut je postupak revizije navedenih dokumenata koji su usvojeni u siječnju 2025. godine (Revizija II).

Iz usvojene procjene ugroženosti vidljivo je da je područje Općine Topusko ugroženo mogućim opasnostima i prijetnjama koje proizlaze iz mogućnosti nastanka poplava kao rezultata povećanog vodostaja na vodotocima rijeke Gline kao i manjim vodotocima potoka Perna, Čemernica, Crna Rijeka i Buzeta. Zbog rijetke naseljenosti i obraslosti područja šikarom moguće je izbijanje požara širih razmjera.

Područje općine izloženo je i opasnostima od mogućeg nastanka potresa (stupnja 7-8 MCS) te drugim prirodnim nepogodama, olujnim vjetrovima, poledici, tuči, dugotrajnim sušama, obilnim padalinama, opasnostima od utjecaju nuklearne nesreće, istjecanja opasnih tvari, epidemiološkim i sanitarnim opasnostima. Nisu isključene opasnosti od ratnih i terorističkih djelovanja.

U provođenju aktivnosti sustava civilne zaštite angažiraju se i bile su angažirane pravne osobe, službe i udruge koje se u okviru svoje djelatnosti bave određenim vidovima zaštite i spašavanja.

Pravne osobe se angažiraju po nalogu općinskih, županijskih ili državnih tijela ovisno o ustroju i propisanim upravljačkim nadležnostima.

Po nalogu općinskih tijela angažiraju se:

1. Vatrogasno zapovjedništvo i postrojbe - DVD Topusko,
2. Komunalno d.o.o. Topusko,
3. Općinsko društvo crvenog križa Topusko,
4. Veterinarska služba,
5. Vode Banovine.

Ostale pravne osobe angažiraju se sukladno potrebama i ustroju službi zaštite i spašavanja i propisanim nadležnostima:

1. Hrvatske vode - VGI Banovina, Vodoprivreda d.d. Sisak,
2. MUP - Policijska postaja Gvozd,
3. Zdravstvene ustanove - Hitna pomoć, Ispostava Doma zdravlja, Ispostava Zavoda za javno zdravstvo,
4. Hrvatska elektroprivreda - distribucijsko područje »Elektra« Sisak,
5. Hrvatske šume-Šumarija Topusko,
6. Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Glina.

U slučaju da pravne osobe i službe koje se bave zaštitom i spašavanjem nisu u mogućnosti sama učinkovito provesti aktivnosti zaštite i spašavanja, a ugroza prijeti nastanku veće nesreće, na zahtjev općinskog načelnika aktivira se Stožer zaštite i spašavanja Općine Topusko imenovan od Općinskog načelnika dana 10.6.2021. godine, izmjene navedene odluke 2023. i 2024. godine i donesena je nova odluka 10.12.2025. godine.

Stožer rukovodi i usklađuje aktivnosti operativnih snaga i ukupnih ljudskih i materijalnih resursa s ciljem sprječavanja, ublažavanja i otklanjanja posljedica katastrofe i veće nesreće, te pruža stručnu pomoć općinskom načelniku u rukovođenju snagama civilne zaštite.

U slučaju neposredne prijetnje od nastanka katastrofe ili velike nesreće na području općine, općinski načelnik ima pravo i obvezu mobilizirati sveukupne ljudske i materijalno-tehničke potencijale s područja Općine Topusko. Kada su iskorišteni svi kapaciteti općinski načelnik može tražiti pomoć s područja županije.

Svi mobilizirani imaju pravo na naknadu stvarnih troškova.

Županijski centar 112 je jedinstveni operativno-komunikacijski centar koji zaprima sve pozive vezane uz hitne situacije, nesreće i prijetnje od nastanka katastrofe te putem sredstava veze, na temelju standardnih operativnih postupaka, žurno izvješćuje sve nadležne službe i koordinira djelovanje po pozivu.

VATROGASTVO

Vatrogastvo uz druge službe i pravne osobe koje se zaštitom i spašavanjem bave u okviru redovne djelatnosti, predstavlja okosnicu sustava civilne zaštite na području Općine Topusko.

Područje Općine pokriva DVD-a Topusko koje ima 25 aktivnih dobrovoljnih vatrogasaca s tehnikom prikazanoj u tablici:

OPĆINA TOPUSKO			
VATROGASNE POSTROJBE	BROJ VATROGASNIH SMJENA (broj vatrogasaca)	VOZILA ZA INTERVENCIJU I DRUGA OPREMA	VATROGASNA SPREMIŠTA I DOMOVI
SREDIŠNJI DVD			
DVD-TOPUSKO	25 (vatrogasaca)	1. Lada Niva, zapovjedno vozilo, 2. Mercedes navalno vozilo, 2300 litara vode, 3. Mercedes - šumsko vozilo, 2200 litara vode 1000 litara pjenila s opremom	VATROGASNI DOM I SPREMIŠTE

OPĆINA TOPUSKO			
VATROGASNE POSTROJBE	BROJ VATROGASNIH SMJENA (broj vatrogasaca)	VOZILA ZA INTERVENCIJU I DRUGA OPREMA	VATROGASNA SPREMIŠTA I DOMOVI
		4. Auto ljestve - Mercedes 5. Renault Kangu -vozilo za prijevoz vatrogasaca 6. Ford kombi vozilo-vozilo za prijevoz vatrogasaca 7. Auto prikolica s visokotlačnim modulom 8. Autoprikolica s opremom za tehničke intervencije 9. Autoprikolica za prijevoz opreme 10. Čamac - bez motora-za intervencije na vodi	
ODJELJENJE PERNA	10 (treba formirati)	Treba opremiti	-

Tijekom 2025. godine obnovljen je vatrogasni dom, s okolišem. Korištena su sredstva doznačena od vatrogasne zajednice Sisačko-moslavačke županije i vlastita sredstva DVD-a, a radove su obavili članovi DVD-a, bez naknade. U narednom periodu raditi na formiranju i aktiviranju odjeljenja u Perni.

Prosječna visoka starost vatrogasne tehnike i opreme nameće potrebu nabavke novije, sukladno Planu o ulaganju u razvoj vatrogastva u sustavu civilne zaštite na području Općine Topusko.

Temeljem članka 13. stavka 7. Zakona o zaštiti od požara (»Narodne novine«, broj 92/10) i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25) po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva unutarnjih poslova na Procjenu ugroženosti od požara, KLASA: 214-02/20-11/287, URBROJ: 511-01-364-20-2 od 31. kolovoza 2020. godine po prijedlogu općinskog načelnika, Općinsko vijeće Općine Topusko na 22. redovitoj sjednici održanoj 29.9.2020. godine donijelo je Reviziju Procjene ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija Općine Topusko.

Na temelju članka 13. stavka 1. Zakona o zaštiti od požara (»Narodne novine«, broj 92/10) i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 103/23 i 7/25), Općinsko vijeće Općine Topusko, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva unutarnjih poslova na Procjenu ugroženosti od požara, KLASA: 214-02/20-11/287, URBROJ: 511-01364-20-2, od 31. kolovoza 2020. godine, a sukladno rečenju Procjeni, po prijedlogu općinskog načelnika na 22. sjednici održanoj dana 29. rujna 2020. godine donijelo je Plan zaštite od požara na području Općine Topusko koji se redovito ažurira.

DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA

Hrvatski crveni križ, Zajednica društava crvenog križa SMŽ, Općinsko društvo crvenog križa Topusko-čine važnu okosnicu sustava civilne zaštite.

Posebnu ulogu u sustavu civilne zaštite ima Općinsko društvo crvenog križa koje je pod općinskom nadležnošću poduzima odgovarajuće mjere ukoliko se za istima ukaže potreba.

Crveni križ se angažira s ciljem osiguranja pravovremenog smještaja i pomoći u osiguranju sredstava za smještaj ljudi, vodi evidenciju o evakuiranim i zbrinutim građanima, pruža prvu pomoć i pruža kućnu njegu, surađuje sa domovima zdravlja, ekipama za socijalnu skrb, mjesnim odborima i postrojbama civilne zaštite.

KOMUNALNO D.O.O. TOPUSKO

Komunalno Topusko d.o.o. sukladno ukazanim potrebama i po nalogu općinskog načelnika i Stožera zaštite i spašavanja stavlja na raspolaganje ljudstvo i tehniku s kojom raspolaže sve do prestanka potrebe za njihovim angažiranjem.

POSTROJBA CIVILNE ZAŠTITE

Odlukom Općinskog vijeća od 29. svibnja 2018. godine ustrojena je postrojba civilne zaštite Općine Topusko, za istu je kupljen dio opreme.

Tijekom 2025. godine, a zbog objektivnih razloga (zakonske nemogućnosti da budu u postrojbi) promijenjen je sastav postrojbe. Popis članova postrojbe usuglašen je s nadležnim tijelima, u tijeku su aktivnosti koje se odnose na utvrđivanje zdravstvenog stanja predloženih članova postrojbe- i imenovanje istih.

U tijeku 2026. godine treba osigurati sredstva za daljnje opremanje postrojbu civilne zaštite okončati zdravstvene preglede obveznika.

FINANCIJSKI POKAZATELJI RAZVOJA SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE

RB	OPIS POZICIJE U PRORAČUNU	REALIZIRANO U 2025. GODINI	PLAN ZA 2026. GODINU
1	VATROGASTVO - oprema, angažiranje (DVD-a)	do 10.12.2025 42.000 €	52.000 €

RB	OPIS POZICIJE U PRORAČUNU	REALIZIRANO U 2025. GODINI	PLAN ZA 2026. GODINU
2	UDRUGE GRAĐANA OD ZNAČAJA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE (CRVENI KRIŽ)	do 10.12.2025 21.000 €	24.000 €
3	CIVILNA ZAŠTITA	do 10.12.2025 0 €	2.000 €
UKUPNO	-	do 10.12.2025 63.000 €	78.000 €

Na temelju rečenog može se zaključiti da je Općina Topusko poduzela aktivnosti, te sukladno mogućnostima uložila sredstva za razvoj sustava civilne zaštite na svom području i time doprinijela da se nivo zaštite stanovništva podigne na viši nivo.

U okviru raspoloživih sredstava potrebno je poduzimati daljnje aktivnosti na opremanju svih subjekata civilne zaštite i podizanju zaštitnih objekata na viši stupanj, a posebno na reviziji sustava zaštite od poplava na području naselja Topusko i šire uz manje vodotoke.

Ova Analiza objavit će se u »Službenom vjesniku«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 240-02/25-01/01
URBROJ: 2176-18-02-25-01
Topusko, 18. prosinca 2025.

Predsjednik Vijeća
Ozren Šukalić, v.r.

»Službeni vjesnik« službeno glasilo gradova Čazma, Glina, Novska i Petrinja, te općina Donji Kukuruzari, Dvor, Gvozd, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Lekenik, Lipovljani, Martinska Ves, Sunja i Topusko. Izdavač: Glasila d.o.o., D. Careka 2/1, 44250 Petrinja, tel. (044) 815-138, (044) 813-979, www.glasila.hr, e-mail: glasila@glasila.hr. Glavni i odgovorni urednik: Saša Juić, inf. »Službeni vjesnik« izlazi po potrebi i u nakladi koju određuju gradovi i općine. Svi brojevi »Službenog vjesnika« objavljeni su i na Internetu <http://www.glasila.hr>. Pretplata na »Službeni vjesnik« naručuje se kod izdavača. Tehničko oblikovanje, kompjuterska obrada teksta, korektura i tisak: Glasila d.o.o. Petrinja, www.glasila.hr.